لو مړی فصل

هغه اسلم نومیده ، دوه ویشت کلن زلمی او د ښې ځوانۍ او روغ صورت خاوند ؤ . د اندراب په دره کې د « کوز صیاد » کلي ته نيږدې يې د کروندې لس جريبه ځمکه لرله . غنمو يې ښې دانې نيولې وې . له دريو غواګانو نه يې دوه لنګې وې او کروند ګره يې د مني کښت ته ښه برابره وه . د يويي غويان يې مزي او پياوړي وو . او د سپرلو آس يې په صياد کې شهرت پيدا کړی ؤ .

اسلم به له سبا نه تر ماښامه پورې لګيا ؤ ، د کروندې په پولو او لښتيو کې به يې کار کاوه . او د خپلې ځمکې شاړه او بنجره برخه به يې ، چې پخوا خوړ لاندې کړې وه ، کروندې ته برابروله . په ژمی کې به چې د وزګارتيا موده شوه د غرځه وو او زرکو په ښکار پسې به ووت او په شپو ورځو به د غرونو په درو او ګړنګونو کې د ښکار له ملګرو سره ورک و . کله چې به واورې زياتې شوې او د ښکاريانو د راګرځېدو لا[illegible] ولېدلي ، [illegible]غرونو [illegible] په [illegible] او ځنګلونو کې دونو ترچتريو لاندې تاټوبی کاوه. پتيرې ، ستوان (تلخان) او د ښکار غوښې به يې خوړلې او کله به چې له غرو او کمرونو څخه وريځې پورته شوې او بادونه به ودرېدل ا سلم به دښکاريا نو د کتار په سر کې خوځېده او منډ به يې ماتاوه . هغه له خپلې جسمی پياوړتيا او ځيږوالي سربېره ډېر لطيف او حسا س روح درلود ، د طبيعت ښکلا او د غرونو ابهت هغه لکه شاعر او فنکار تر خپلې جاذبې لاندې راوستی و . کله به چې د غرونو آسمان ښکلې شو او وريځو به په څوکو او کمرونو باندې برجونه ودرول او د لمر دوړانګو ګلونه به يې په کې خوا ره

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واره کړل ، اسلم به ډوب او حیران ورته ناست ؤ او ورته کتل به یې. لوړو ژورو ، آبشارونو او د غرونو د پا سه د طبیعي شنیلیو او گلونو چمنونو د هغه په سترگو کې یوه تلوسه ، یو تکل ، یو ښایسته اضطراب او ښکلا پیدا کوله ...

دا څومره ښایسته دي . خدایه ما ته روښانه سترگې ، تیز غوږونه او د آئینې غوندې زړه راکړه ، چې په هر څه کې تا ووینم او تا واورم .

د « صیاد » اوسیدونکو او گاونډیو بزگرانو اسلم ته په درنه سترگه کتل. په هغو مرکو کې چې غرمه مهال به یې د صیاد د ځوانانو د کلي په دمه ځای کې د ونو تر سیورو لاندې کولې ، د اسلم نوم به په تکرار یادېده .

هغه د کلي زلمیانو ته د مېړانې ، ملگرتیا او د وزلوبې (بزکشی) او ښکارد میدان یو غوره ساری او د مسافرو په خدمت او د جومات په پاللو کې تر هر چاتکړه و. د کلي سپین ږیرو د اسلم پټه خوله ، خیر خوښونه ، تواضع او پاکي خوښوله او هغه به یې په مړې ژوندي کې ستایه .

اسلم ځینې داسې ځانگړي خواص لرل چې کلیوال یې د ده په باره کې درناوي او مهربانۍ ته اړ کول . دې به د ماښام په لمانځه کې تر ټولو لمونځ گذارانو وروسته له جومات څخه راووت ، که به جومات ته مسافر راغلي وو ، ده کورته تر تګ وړاندې د هغوی لپاره په کلي کې ډوډۍ راټولوله . کله به داسې هم کېدل چې په کور کې به یې لنده مړې لرله یو دوه تنه مسافر به یې خپل کاله او دسترخوان ته را بلل، د اوداسه اوبه د خوب کمبله او سروړ دي به یې ورته راوړل ، سبا ناری به یې ورکاوه. د مړیو په تد فین او تکفین کې به یې برخه اخیسته او تر هر چا د مخه به له یوم او کلنگ سره د کلي هدیرې ته روان و . ترخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره یې چا نه وه اوریدلې او پخپل خدمت او ځوانمردۍ باندې په ټولو کلیوالو ګران و .

د کلي نجونو به کروندې ته د تګ راتګ په وخت هغه لار ځارله چه اسلم به په هغې باندې ته راته . هغوی به هڅه کوله چې ده سره په لارکې مخامخ شي او په یوه وړه له وړو د ده پام ځانته را واړي . یوه ورځ فیروزه د هغه څنګ ته ورنیږدې شوه او په رپیږدیدلې آواز یې ورته وویل : اسلمه زه خو دې لېونۍ کړې یم ، یو وار خو راته وګوره لار تر پایه تشه ده . هیڅوک به تا د دیدار په ګناه ونه ترټي یوه تشه خبره خو راته وکړه ، آخر ته له چا ډارېږې ؟

اسلم رډ رډ فیروزې ته وکتل او وې ویل : زه له خدایه ډارېږم . ما ته په لاره کې مه درېږه !

فیروزې په مینه مینه اسلم ته وکتل نرۍ موسکایې په شونډو وځغلیده ، بیا یې اسلم ته وویل : مینه خو د خدای له لوري ده ، هغه دا اور ما ته راواچاوه او ته یې زما زړه ته را ننه ایستې ، لږ انصاف خو راسره وکړه .

د اسلم زړه له دې خبرې سره وبرېښنیده . فیروزې ته یې وکتل . شنې سترګې ، خواره واره ګاڼ ګوتې ویښتان ، پراخ تندی ، تړلې وروځې هسکه غاړه اور بلوونکي کتل او تر دې پورته یوه رڼا ، داسې رڼا چې اسلم سر تر پښو په هغې کې ډوب شو . ورویې له ځان سره وویل : خدایه ما وساتې ، ما ته مقاومت او د زړه تسکین راکړې .

نه ، نه نه یې درکوي ، ته مین شوی یې ، زړه ستا له واکه ووت او عشق د دغه کور خاوند شو . هغه خپل څراغ دلته ولګاوه .

پس له دې ورځې به اسلم پر لارو ځوړند سر او مات ورمیږ تېرېده او له نجونو څخه به یې لار جلا کوله . د کلي نجونو کرار کرار د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فیروزې مینه د ځوانۍ د رنګینو خیالونو داستان کړه . او په هغوی پسې یې د خپلې خوښې قصې او افسانې جوړې کړې .

د پیغلو تر مینځ آوازه وه چې د اسلم مور سل کلمه دارې روپۍ کونډه کړې دي او د خپل زوی د کوزدې لپاره یې امیل ترې جوړ کړی دی . ځینو ټوکمارو نجونو به په مسخرو کې د اسلم د مور دکلمه دارو رو پیو په امیل سوګند خوړ او ویل به یې : که ما دا پلانې کار کړی وي د اسلم د کلمه دارو روپیو څخه دې بې برخې شم .

د اسلم د امیل قصه دومره اوږده شوې وه چې حتی د صیاد څخه د باندې کلیو نجونو هم د هغه هوس کاوه . په زلمیانو کې بیا د اسلم ښکارې ټوپک ، د برکې ښکارې لنډی چکمن ، برزو او د وزلوبې آس نوم ایستلې ؤ . ډېرو به ویل : دا برزو او چکمن څومره ښه پې ښکارې ! اې بختوره .... خو د خدای داد دی چا ته یې چې ورکوي نو ورکوي یې ....

اسلم به چې د باندې و ووت نو مور به یې د کور په وره کې سپیلنې ورته ولوګول‌او خپله دایمی دعا به یې تکرار کړه :«خدایه له بدو سترګو او د ظالمانو له څپېړو یې وساتې !» د اسلم مور یوه شپه خپل زوی ته چې نازاوه یې په مرکه کې وویل : ګرانه زویکه راځه د مور دې ومنه . کوزده وکړه . زه اوس بوډۍ او رنځوره یم . هسې نه چې مړه شم او ستا د کوږدې ارمان ګور ته له ځان سره یوسم . تېره شپه مې خوب لیده چې ته په سپین‌آس سپور یې خورجین دې تر شا تړلی وي او له کلي مخ په ښکته روان شې ، زه ډېرې نارې در پسې وکړم خو ته مخ نه را اړوې او د باغونو په تاو را تاو کې له سترګو الونیا شې . اسلم سر د مور له زنګانه را پورته کړ او په کټ کټ یې وخندل او بیا یې مور ته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له خوبه خو معلومېږي چې زه له صیاده تلونکی یم نو کوږدې ته څه حاجت !

دې وویل : نه زویه ، نه داسی نه ده ، سپین آس د نیکمرغۍ علامه ده او ستا تګ دا معنی لري چې زه به مړه شم او ته به جلا شي .

راځه زویکه د مورکۍ دا یوه خبره دې ومنه . چې دا ستا ښادي وګورم بیا بل ارمان نه لرم . که بیا مړه شم پروا نشته !

اسلم یوه شېبه په فکر کې ډوب لاړ ، بیا یې سر را پورته کړ او وې ویل : مورې کوږده خو پیسې غواړي ، خرڅ غواړي ، دود او دستور غواړي او موږ خو غریبان یو .

دې ورته وویل : نه زویه غریبان نه یو ، شکر څمکه ، ودان پټي ، غوایی او سخوندران لرو ، دا خو ټولې پیسې دي . ګانه هم پیسې نه در څخه غواړي . یو د کلمه‌دارو روپیو امېل ، یوه د سپینو زرو او فیروزې ګوته مې لا وخته ستا نجل ته ساتلې ده . یو د سوف کمیس او یو بل د کناوېز کمیس چې ستا خدای بخشلي پلار زما د واده لپاره جوړ کړي وو ، لا تر اوسه نوي سوچه په سندوک کې پراته دي . آس او ټوپک دې د ولور روپۍ پرېکولای شي . شکر فصل هم سږ کال ښه دی د واده خرڅ پې برابرېږي . د غوښو لپاره به یو سخوندر حلال کړو . کوزده او واده خو نور نو څه باچایې خزانه نه غواړي ؟ راځه زویکه د خپلې بوډۍ مور خبره ومنه . زړه به مې درنه خوښ شي ، دعا به درته وکړم .

اسلم د خپلې مهربانې مور خبرې واوریدې . په ژورو اوږدو اندیښنو کې لاړ خو موریې د ده . داند ېښنو لړۍ ورلنډه کړه او ویې ویل ؛

زویه ! ولی ډوب لاړې ؟ اسلم موسکی شو او خپلې تورې غټې سترګې یې مور ته راواړولې او وې ویل : پرون ملا صاحب په جومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مسألې کولې او ویل یې: جنت د مور او پلار تر قدمونو لاندې دی . مورې زه وبربړم ، هسې نه چې ته را څخه ناراضه شې او زما دواړه خطا شي . تا زما ډېرې خوارۍ ګاللې دي . تا خپله ځواني زما لپاره خاورې کړه . زه دې وساتلم، وروزلم او لوی دې کړم . د خلکو ترخې خبرې ، پیغورونه او تومتونه دې وزغمل . د ژوند په دې ټولو ستوغو سپورو کې دې خپله لمن پاکه وساتله ، دا ټول د دې لپاره چې ستا زوی لوی شي او واده وکړي . خو زه اوس لوی شوی یم . هغه یتیم چې په یو کلي کې یې خپل پلار بایللی ؤ لوی شوی دي ، باید کوزده وکړي. ما ګمان کاوه د واده به نه یم ، خو ته چې ما د واده بولې د واده یم ، دا ځکه چې میندی رښتینوډیې وي او درواغ نه وایي ، مورې زه بې له تا نه څوک لرم ؟ زما واک ستا دی ، زه په خپله هم ستا یم . ته پخپلې شتمنۍ باندې هر څه کولای شې . که زه له تا سره بد وکړم او ودې نه منم دواړه به مې خطا شي .

د اسلم خبرې پای ته ورسېدې . موریې مټې ترې تاو کړې او خپل زلمي زوی یې په غېږ کې ونیو او ورته په ژړا شوه. د اسلم سترګې هم د اوښکو څپو پټې کړې د خوښۍ په ژړا کې له مور سره ملګری شو . زموږ د وطن نامېنده میندې خپل تېر غمونه او ترخه یادونه داوښکو په څپو وینځي او په ژړاوو ځان تسلي کوي .

د مني لومړۍ ورځې وې چې د صیاد په کلي کې جومات ته نږدې لوی چواني دیګونه بار شول . د کلي ملک او مشران د اسلم دکور له چمبر سره به برګو لیمڅیو ناست وو او مرکه یې سره کوله . د صیاد د کلي په ختیځه خوا کې ، دوزلوبې میله روانه وه ، ماشومان او بوډاګان د نږدې کورونو په بامونو ختلي وو او د وزلوبې ننداره یې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسونو شیشني او د منډو دربي د کلي فضا ډکه کړې وه . دغرونو په څوکو باندې تورې او درنې وریځې را پیدا شوې وې او سره له دې چې د بارانونو موسم نه و ، کله به د تالندې درزا د غرونو چوپیا ماته کړه او زړونو ته به یې وېره ورننه ایسته . د کلي بره خوا دسین په غاړه د گلدار له کوره د شځو او نجونو د سندرو او دریا غږ پورته کیده . کله به د سندرو غږ د پیغلو د خندا په شور کې ورک شو او شېبه پس به بیا لکه لویدلی موج را پورته شو .

د گلدار د کور په ستره کوټه کې د کلي پیغلې راټولې شوې وې ، فیروزه د کوټې بر سر په ښکلو جامو کې ناسته وه او همځولو پیغلو ټوکې ټکالې پې کولې . نامزاده نجلۍ لکه گل غوړېدلې وه په شونډو یې د خوشحالۍ مسکاوې تلې راتلې، گریوان او لستوني پې تر پاولیو لاندې درانده شوي وو ـ او وریښمین گنډ یې د خوشالۍ په اوسیلو کې پر سینه باندې کښته پورته ځنگېده ، په سر یې د سپین ململ پړونی داسې اچولی ؤ چې ځنځیري وېښتان یې یوې او بلې خواته ترې راوتلي وو . نن د فیروزې د پښارتي خوشي وه . دا پخوا د گلدار غوندې سړي لور بلل کیده خو اوس د اسلم غوندې زلمي نجل هم ده ، یو کال وروسته به همدې ښکلي زلمي ته ورودېږي .نیکمرغي خو هم داوي.

په خلکو کې داسې آوازه وه چې دا پخوا هم په اسلم باندې مینه وه او څو څو ځلې یې د خپل عشق په باب همزولو نجونو ته راز ویلی و مگر د خپل پلار له ویرې یې خپله مینه پټه ساتله .

په راوروسته وختو کې د دې د مینې داستان لږ رسوا شوی ؤ او دکلي ښځو په دې باب غوږ وهنې سره کولې ، خو د نن ورځې مراسمو د فیروزې په رسوا کیدونکي عشق باندې پرده وغوړوله او دایې د خلکو له خولې نه خلاصه کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور بلې خواته د تناره په کوټه کې د وریجو تر دیگي لاندې د ارچې وچ لرگي سوځېدل او په لوگجنه کوټه کې یې سپرغۍ شیندلې . د کوټې بره خوا د گلدار دوه میرمنې د یوې رنځورې بوډۍ سر ته ناستې وې او ډاډگیرنه یې ورکوله . د اسلم مور ډېره ناروغه وه او ځگروېده . دې د گلدار په مشرۍ میرمنې باندې سپارښت کاوه چې اسلم د واده په وخت کې ډېر و نه ځوروي او هغه لکه خپل سکنی زوی وبولي . کله وار به یې مرۍ ډکه شوه ، خبرې به یې وشلیدې او غتې غتې اوښکې بې له سترگو راتوی شوې . د گلدار ښځې به د خپل تور پړوني په پیڅه د اوښکو دانې د هغې له غمځپلو سترگو نه راټولې کړې او ډاډ گیرنه به یې ورکړه ، خو د دې د سویو اوسیلیو او سرکشو اوښکو کاروان کرۍ ورځ د پېغلو له سندرو او نڅاوو سره ملگرتیا وکړه . گوره چې څه کېدونکی وو او د گونگ مستقبل په گیډه کې څه روان وو ؟

شپه نیمایې ته رسېدلې وه او د اسلم د ښنارتي مراسم تېر وو . د لرو برو کلیو سپرو د درو په مینځ کې پیچلې لارې نغاړلې وې او تللي وو . د سین په غاړه د صیاد د بزگرانو ډېوې ټپې شوې وې او د هیڅ ژوندي ساري آواز نه اوریدل کېده . یوازې د اسلم د کوټې ډیوه رڼه وه او د کوټې له کړکیو څخه د اسلم د مور کمزوري ځگیروي راواته او د باد په چیغو او شور کې ورکېدل . د برېښنا او تالندې یرغلونو د اندراب ښکلې دره د قهر او غصې په منگولو کې رانیولې وه . آسمان تر خونړیو تورو وریځو لاندې پټ شوی ؤ .

زوره‌ور باد چلېده او د سین دغاړې د ونو په څانگو کې یې ویروونکې انگازې خپرولې . شپه به وروستۍ شومې ته رسیدلې وه چې زوره‌ور باران راغی ، داسې زوره‌ور چې لکه آسمان راسوری شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي .

د برېښنا غاښ چیچنو ، د تالندې غصې او د باد شپېږو د غرو له ناووشخه د کلیو پر لور د سیلاوونو ښاماران را خوشي کړل . د اسلم د کور دیوالونه ولړزېدل او د کوټې د کوچنۍ ډیوې لمبه په ګډېدو شوه .

د کلي خلک راویښ شول او له چیغو نارو سره بامونوته وختل . د سیلاب کوکې ، د خلکو چیغې او د باد هیبت سره یو شول . د صیاد د بزګرانو ښایسته کلي یې ورېږداوه او نامیندوونکې ویره یې د خلکو ګوګل ته ننه‌ایسته‌او کلیوالودڅغورنې صلاتونه پیل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

سهمجنه شپه تېره شوه . سبا ته په اندراب باندې رڼې او طلايي لمر خپلې وړانګې خپرولې . د سين د غاړې څنې کورونه او باغونه اوبو وړي وو . خو د اسلم کورته سيلاب تاوان نه و رسولی . خلک جوپې جوپې په کلي راګرځېدل او د سين د غاړې د اوسيدونکو پوښتنه يې کوله . غرمه د کلي څو تنه زلميان له کروندوڅخه بېرته راوګرځېد ل او کليوالو ته يې وويل چې سيلاوونو د کلي ډېرې پولې او کروندې خرابې کړي دي .

د اسلم په کرونده باندې خروارونه ډبرې کوټه شوې وې او پولې پټې يې بالکل نشت کړي وو . د کروندې حال داسې ؤ لکه چې پيړۍ پيړۍ چا هلته يوې نه وي کړې او هېڅکله ډنډ ر هم نه وي پکې شين شوی .

د کلي سپين‌ږيرو سلا سره وکړه چې اسلم سمد ستي د کروندې په حال مه خبروئ . ځکه چې مور يې سخته رنځوره ده او دا پېښه به يې نورهم غمجن کړي .

ماسپښين تېر ؤ چې اسلم د کلي ډم راوغوښت او هغه ته يې وويل چې کليوال د ده د مور په جنازه باندې راخبر کړي .

ګوره چه تېرې شپې به دا سلم له مور نه څه اوريدلي وو ، ګوره چه اسلم به په وروستۍ شپه کې مور ته څه ويلی وو ، خو دا حقيقت ؤ چې يوې ارماني مور د خپل زوی د واده ارمان له ځان سره ګورته يووړ . د شپې راز له شپې سره تللی ؤ او هيڅوک نه پوهيدل چې د بزګر زوی به دا شپه د تلونکې مور په پالنګ څنګه تېره کړې وي او څومره به يې سره ژړلي وي .

د ژمي لومړۍ شپې وي چې په کليو کې د غويانو مرض ګډ شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د اسلم ټولې غواوې او غوايي يې مړه کړل . اسلم د خپل ستومانه ژوند وروستی ملګری د بزکشۍ سورآس خرڅ کړ او د هغه د خرڅلاو ټولې روپۍ يې په مور پسې خيرات کړې، دی له دې نه وروسته بيا چا خوشحاله و نه ليد . کرۍ ورځ به د جومات په ګوټ کې غلې ناست ؤ . او په فکر کې به ډوب تللی ؤ . همځولو به که هر څومره غږاوه په « هو » او « نه » يې ځواب ورکاوه او زياتې خبرې به يې نه کولې . ښکار ته به نه ته او د چا مېلمستيا به يې نه منله . د زمانې حوادثو په څو مياشتو کې له کاريګر او خوشحاله اسلم څخه يو مات او ګوښه ګير انسان جوړ کړ .

د ګلدار لور هم بيا چا خندنۍ او خوشاله نه ليدله . تل به يې ژړل او د کور نه به د باندې په کار پسې نه راوته . د نجونو

دمازيګرۍ ټوکې ټکالې بس شوې وې او نجونو د (اميل) لوبه نه تکراروله . اسلم‌له ځانګړي او تور ژوند نه په تنګ شو . د مور مړينې ، د فيروزې خپګان ، د کروندې او مالونو بربادۍ او تر ټولو دمخه د خسر بې رحمۍ سخت ځوراوه . ده فکر کاوه ، که ګلدا ر ربښتيا خپله لور له ما وګرزوي او د برو درو خانانو ته يې ورکړي ، څوک به زما ملاوتړي او څوک به زما ننګ پرځای کړي .... دا سمه ده چې يو سړی نه سړی دی . دا د کلي ملک ګوره ، دا شيطان ! ده ته خو هيڅوک نه شي ټينګيدای .... زه بايد روپۍ پيدا کړم او د دولت په زور خپل پت وساتم او يا وينې توی کړم او غرو ته وخېژم ....

زلمی بزګر به شپې ورځې په همدا سې متضاد و فکرونو کې تېرولې تر څو د تصميم ورځ راورسېده . اسلم له ګلدار سره سلا وکړه چې زه به نورو سيمو ته ولاړ شم او د ځمکې د آبادولو لپاره به پيسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگټم . سبا ته راپاڅید ، خپل ټول کالي او لوښي يې په يوې خونې کې واچول او وريې پسې وتاړه . کله يې چې د خپلې مور د سندوک زنګ وهلی‌او سپنيز کلپ ځنځير ته واچاوه ، د اوښکو سيلاب يې د سترګو څخه راکته شو . او يوه شيبه يې هلته ښه په زوره زوره وژړل . څلور ورځې د ژمي له‌لومړۍ واورې څخه تېر شوې وې چې اسلم له صياد څخه ووت‌او د کلي په نرۍ لاره مخ په هوارو ملکونو وخوځيده . د تګ په وخت کې د ګلدار مشرۍ ښځې ليدلی ؤ ، چې د يوه باغ د ديوال خواته له فيروزې سره ولاړ ؤ او هغې ور ته ژړل . اسلم د کور او کوټې کلياني هغې ته ورکړې او پخپله مخ په ښکته په تاو را تاو لار وکې ننوت او له سترګوالو نيا شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله تېر شول او د ا سلم لیک او نخشه صیاد ته رانغلل . گلد ار د ا سلم له تګ څخه پنځه کاله وروسته مړ شوی ؤ .ملک شاسوار د اندراب په محکمه کې د اسلم د مرگ شاهدان تېر کړل او فیروزه یې د برې درې د خانانو په خنجر نومې شپیته کلن بوډا باندې واده کړه . هغه د ایجاب او قبول په وخت د خنجر له منلو څخه انکار شوه . او د اجباري نکاح تړونکو وهل ټکول او حیواني سلوک یې وزغامه . مـــلا گل رسول فیروزې ته د قناعت ورکولو لپاره د تقدیر او قلم خبري وکړې او سوگند یې وکړ چې ته به د خنجر په کور کې ډېره خوشحاله شې . هغې ته یې د خنجر صفات او کمالات بیان کړل ، خو فیروزې پرله پسې ژړل او نارې یې وهلې :

ــ ملا صاحب د خدای لپاره په ما رحم وکړئ ، زه یو میړه لرم ، بل میړه ما ته روا نه دی . اسلم ژوندی دی . هغه په لمنځونو کې ، په بزرگو شپو کې ، د آسمان په وریځو کې او کوم وخت چې د سنځلو گلان غوړېږي ما ته ځان راښکاروي ، زه یې وینم . باور لرم چې هغه به یوه ورځ راشي . فیروزې د واده له شپې نه د کربلا شپه جوړه کړه . هر څه یې په ځان ومنل خو د واده کالي یې وا نه غوستل . رنجلومه ، آئینه او د سینگار نور ا سباب یې لرې وغورځول او لوړه یې وکړه چې هیڅکله به گاڼه په ځان پورې نه کړي او له خنجر سره به سر په سرویږدي و نه لگوي . د فیروزې تر واده وروسته شا سوا ر ملک د درې له خانانو او ملا گلک سره په مشوره کې د ا سلم د کور کالي او د خونو تیران او دروازې یووړې او د هغه مخروبه ځمکه باندې یې د چنارانو ځنگل کېناوه او د ا سلم د پلار له نامه نه یې یوه عرفي جعلي قبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړه کړه . د ده د ځمکې مالیه یې په ځان پسې وتړله او د هغه انګرېزي د خوشامند په توګه ملا ګلک ته‌ورپرېښود .

د فیروزې له ودېدو سره د صیاد بڼه غمجنه او سړه شوه خلکو پر دې پېښه باندې اعتراض ونه کړ . لیکن یوه له غمه ډکه چوپیا په خولو او زړونو خوره شوه . د کلي د نجونو ټوکو ټکالو خپل جوش او خروش بایلود او بیا پیغلو د عشقونو او نیکمرغیو په باره کې خپلې خاطرې او هیلې یوې بلې ته نه ویلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوولسم ژمي ړومبۍ شپې وې چې مازیگر یو پردېس د کلي جومات ته راورسېد . آسمان درنو وریځو پوښلی ؤ او ډېره واوره اورېدلې وه . د مسافر سور خورجین ، توره چکمنه او نسواري لنگوټۍ تر واورو لاندې سپین شوي وو . جوماتوالو مسافر ته سترمشي ورکړل خو ویې نه پیژانده ، مسافر خپله خورجینه د جومات بر سر ته تیره کړه ، لوند چکمن یې ویوست او د اور چرگۍ ته یې نږدې راځوړند کړ . موزې یې د اوداسه لپاره له پښو وایستې او ځان یې دماښام لمانځه ته برابرکړ. ځایي مقتدیان نا آشنا مسافر ته ځیر شوي وو . غوښتل یې له ده څخه د نوم ، د استوگنې د ځای او د لته د راتگ د مقصد پوښتنه وکړي ، خو د پوښتنې مناسب وخت ته سترگې په لار وو . په دې کې دوست محمد اکا ناڅاپي په لوړ آواز ناري کړې : اوه ... اسلمه ! دا ته یې ! او غریبه ! اسلم د کلي خلکو وپژانده ټول ولاړ شول او له سره یې روغبړ ورسره پیل کړ . ملک شاسوار د اسلم له پیژند لو سره سم د عادت په خلاف وربښمینه چپنه چې د لمانځه لپاره یې غوړولې وه او پې باندې ناست ؤ په تلپوار راټوله کړه او د کلیوالو تر شا چې د اسلم روغبړ ته را ولاړ شوي وو ، د جومات د دروازې پلو پښې سپکې کړې ، د جومات په پای کې یې دروازې ته نیږدې خپلو زمنو ته مخ ورواړاوه او په ورځو او سترگو کې یې هغوی ته په ځان پسې د ورو‌تلو اشاره ورکړه . د جومات امام چې د ملک د ناڅاپي تک په علت نه پوهېده له محراب څخه پسې ورجگ شو خو ملک د لاس په خوځولو هغه بېرته خپل ځاي ته په محراب کې واستاوه .

هغه شپه د صیاد جومات وال د اسلم د ناڅاپي او باور نه کېدونکي راتگ په وجه د حیرانتیا او هیجان په سبب خپل لاسونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې سره ورک کړی وو . د همیشنی دود په خلاف چې ما ښام تر لمانځه وروسته به کورونو ته د شپې نا ري لپاره تلل ، هما غلته د ماخستن تر لمانځه پورې په جومات کې له‌ا سلم سره پاتی شول . ټول پوه شوو چې د اسلم د مرګ خبره درواغ وه . د هر یوه په ذهن کې دې پوښتنی سر راپوته کړی ؤ : ګوره اوس به څه کیږي؟ یوازې او بېوزله ا سلم به د ښځی ، کور او ځمکی پوښتنه کوي او که به‌یې نه کوي؟ ملک شا سوا ر او د برو درو خا نا ن به له ده سره څه سلوک وکړي ؟ هغوی له اسلم سره ژوره همدردي احساسوله او د هرې خواخوږۍ مینه‌یې پې راماته شوی وه ، خو دا سې لورپینه چې بې ژبې او ګونګه وه ، مټ او منګولې یې نلرلي ، برخې او تقدیرونه‌یې نه شوای بد لولای او د ا سلم د ملا تړ وس‌یې نه درلود . د ماخستن تر لما نځه وروسته دوست محمد اکا د جومات خلکو ته مخ را واړاوه چې اسلم به نن شپه زه له ځان سره بوزم . دوست محمداکا چې د کلي تر ټولو سپین‌ږیرو مشر او په خپلې سادګۍ کې مشهور ؤ ، له کلیوالو سره په شخړه او سرزورۍ کې اسلم له ځان سره رهي کړ .سپین‌ږیري په خپل کور کې اسلم ته د ده پیغلې ، د ده د کور ، دکلي ، د ملک او د برو درو د خانانو ټولې قصې وکړې . د دوست محمد اکا ښځې وویل چې فیروزه له دریو کلو را په دیخوا لېونۍ شوې ده . پرون د برې درې یوه شځه راغلې وه ویل یې غریبګوټې سخته رنځوره ده . هیڅ به پوه نه شې چې دا هغه پخوانۍ فیروزه ده ،غاښونه یې لویدلي دي او ښایسته ځواني یې خاورې شوې ده .

اسلم تر سبایې پورې د خپلو کوربنو قصو او مرکو ته غوږ نیولی ؤ. مګر اوښکې یې نه توییدې ، شونډې یې نه رپیدې او ښه یې نه وه الوتې . داسې ښکاریده لکه په هر څه چې خبر وي . او د ویر لومړنۍ زلزلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې لا پخوا تيرې کړې وي .

د دوست محمد اکا شل کلن ښکاری زوی قاسم خان چې د اسلم د ښکار قصې او خاطرې يې د سيمې له ښکاريانو څخه اوريدلې وي او تل به يې د ده په ورکيدو او مژګ افسوس کاوه دغه شپه يې ټوله د اسلم تر څنګ تيره کړه . ده څو ځله د مرکې په وقفو کې له اسلم نه پوښتنه وکړه چې بيا به د ښکار شوق وکړې که يه ؟ اسلم به په موسکا ځواب ورکړ چې هو ، زما د ښکار مناسب وخت خو اوس رارسيدلی دی .له دې خبرې سره سم به د اسلم په سترګو او تندي کې دغصې او غضب کرښې خورې ورې شوې .

اوسنی اسلم پخوانی اسلم نه ؤ . د اوږده سفر ستونزو او د ترخه ژوند مصيبت بله روحيه ورکړې وه . جرأت ، بې پروايي او د کسات احساس پکې پياوړي شوي وو .له خلکو سره به يې د جومات په مرکه کې په بربنډه د انتقام اخيستلو او خپل پور خبرې کولې . ده به ويل زما د ګوګل اور بې له وينو تويولو څخه پرته په بل شي نه مري . ما ته نور داسې څه راپاتې نه دي چې پروا يې وکړم .

کرونده ، کور ، نوم او هر څه مې له لاسه تللي دي . ما ته اوس تر دې بې عزته ژونده مرګ ښه دی . که زه خپل وار وانخلم ليونی به شم . ليونې خو به يم بد نامه او د خلکو خندنی به هم شم . زه بايد ملکانو او خانانو ته ، دا ور وښيم چې موږ که غريبان يو ، يو به ، مګر بې ناموسه نه يو . موږ چې څوک بې ګناه او بې موجبه زخميان کړي بيا نو د پړانګ سترګې او د باز زړه لرو . تر څو د هغه وينې و نه بهوو د زړه اور مو نه سړېږي . زه به له خپلو دښمنانو سره هيڅکله روغه ونه کړم . زه له هغو خلکو نه سخت خپه کېږم چې ما ته د انصاف خلاف د صبر نصحيت کوي . دوی ولې هغه وخت خيرخواهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کوله چې زما په ناموس تیری کیده او زما غریبې ځالې ته د زورورو لاسونه ورغځېدل . هلته دا منځگرتوب چېرته ؤ . مگر هغه وخت دوی ایمان نه درلود او پخپل پردېس او غریب عزیز باندې یې زړه نه سوځېده ؟ دا ظالم ملکان او دا کبرجن خانان د انسان په ژبه نه پوهېږي باید د تورې په ژبه او د ټوپک په خوله پوه کړای شي .

اسلم په لنډه موده کې د کلي ځوان ښکاریان په ځان راوڅرخول او په ژمني ښکار کې ورسره ملگری شو . له دوې سره به گرځېده ، له دوې سره به اوسېده او هم له دوې سره به یې خپل غم او خپگان شریکاوه او سپکاوه .

د اسلم ښه او پاکه ملگرتیا ، خوږه ژبه ، خیالیگره ځواني ، د ښکار او سپرلو مهارت او د خواخوږۍ روحیه د کلي د زلمیانو لپاره د جاذبې مرکز شو . په لنډه موده کې اسلم د صیاد د اوسیدونکو کلک ملاتړ او پراخه خواخوږي ترلاس کړه . اسلم به د کلي خلکو ته د میلمستیاوو ، مرکو او ښکار په مهال په ډېره درنه او باوری توگه بیا بیا ویل : پر ما باندې د ملکانو او خانانو تیری په حقیقت کې ستاسې پر یو بې مټه او بې وسه ورور باندې تیری دی . که چیرې زه له خپل دښمن څخه خپل پور وانخلم د صیاد د هر بې وسه او بې مټه سړي ننگ او ناموس ته په سپکه کتل به یو روا کار وبلل شي . خو زه د دغې بې ننگۍ خښتنه نه بږدم . زه بې ناموسۍ ته تن نه ورکوم او ظلم ته نه تسلیمېږم . زه د خپل پت په خوندي کولو کې له هیچا څخه مرسته نه غواړم ، دا ځکه چې بې عزته شوی خو زه یم ، نه نور ، پر ما گوزار شوی ، نه پر نورو او همدا زه باید د خپلې مېړانې او عزت دفاع وکړم ، نه نور . همدې ملک زما تر داړلو درې کاله د مخه د شریف ځمکه پس شا د دري په خانانو وپلورله او له هغه وروسته یې د کریم د گاونډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور په زبردستۍ د نهرين پر ليوانو واده کړه . د دري خانان خو لا پرېږده چې په هره غلا ، هر قتل ، هره فتنه او هره ورکه کې د دوی منګولې په وينو سرې دي . که چېرې شريف ، کريم او نورو داړل شويو کسانو د خپل ننګ او عزت خيال ساتلی وای او د دوی ژامې يې ور ځپلې وای ولې به د هغوی د ظلم اور زما لمنې ته رارسېده .

... هغه چې پر ما باندې شوي دي که له يوه لوري د ظالمانو د تيري نتيجه ده له بل لوري د مظلومانو د تسليمېدو او زغم نتيجه هم ده . زه په خپل کلي کې نه پرېږدم چې د بې ننګۍ دغه لاره تېره شي او دغه نرخ ځای ونيسي . ما نه يوائې د خپل پور د اخيستلو لپاره بلکه ستاسې عزيزانو د سيمې او کلي د عزت او سپېڅلتيا د ساتلو لپاره ملا تړلې ده او دا نو بيا د بخت کار دی چې په دې نيت کې لويېږم او که لوېږم .

سپين ږيرو به د زړه سوي له مخې اسلم ته مشوره ورکوله چې له ځان سره پام کوه . بې ځايه مه ګرځه او ځانګړی مه ښوره ، هسې نه چې خانان ضرر در ورسوي . اسلم به د دې خبرو په اوريدو سخت وپارېده او په شوربه يې وويل : تيری هم پر ما شوی دی او ځان هم زه وساتم ! ځان به هغه څوک ساتي چې ناروايې کړېده او سيال يې شرمولی دی .

زلميانو به د اسلم خبره پياوړې کړه او سپين‌ږيروته به يې خبره بيرته ور وګرځوله ، قاسم خان به خپل پلار ته مخامخ په ګونډو شو او ويل به يې : پلاره دا ته څه وايې ؟ دې ظالمو خانانو ته وګوره چې په خپلو پراخو ځمکو ماړه نه شول او د اسلم شاړه ځمکه يې هم په خپلو ځمکو ورګډه کړه . ملک ته ګوره ! دې ظالم لنډکي شيطان ته، د اسلم کوتې يې ونړولې حتی د هغه تيران او لرګي يې هم خرڅ کړل، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم بې کسۍ ، ناچارۍ او بدمرغۍ ته يې و نه کتل . پلاره ته ځان پوه کړه ، دغه خيرنې سترګې بايد ړندې شي ، دغه د کبر او تيري ککرۍ بايد ماتي شي .

دوست محمد اکا به دخپل زوی د دغو ګرمو خبرو له اورېدو سره سم ، خپل ګريوان په کينې لاس ونيو ، خپلې سترګې به يې پورته خوا ته برګې کړې او په شونډو کې به يې وويل : خدايه تې په خپله وساتې ، هلک خو چور لېونی دی !

د کلي ملک د اسلم له راتګه وروسته د جماعت لمونځ خوشې کړ او په کور ننووت ، خپل هلکان او د کهول سړي يې هم له بې ځايه ګرځېدو او ناستو ولاړو څخه منع کړل . د رمې خدل يې د کور باغ ته راووست او د کور د باغچې په پرچال يې د اغزو ګېډۍ کېښودې .

د برې درې خانان هم وترهېدل له جوپو او سفرونو څخه را وګرزېدل او له لرې مړيو او جنازو څخه يې پښه ونيوله .

د صياد بزګرانو څو څو ځله ليدلي وو چې د برو درو خانان به لکه غله د شپې له مخې په پټه د صياد د ملک کور ته راتلل او هلته به سره جرګه کېدل . مطلب روښانه نه ؤ ، هر څوک پوهېدل چې ملک شا سوار او د درې خانان د اسلم له لوري خطر محسوسوي او د دوی ناسته ولاړه هغه ته د يو لاس کېدو په خاطر کېږي . اسلم به دغه سړې تودې په ځير څارلې خو ځان به يې نا ګاره اچاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صیاد ژمی د خونړیو پېښو د وېرې تر سیورې لاندې تېر شو . حوادث را نغلل ، مګر ملک د کلي له جومات او مړي ژوندي څخه ګوښه پاتې شو او اسلم لکه زخمي پړانګ د کسات او پور په لټه کې ؤ.

د تېرې شپې باران د بوټو او ونو پاڼې وينځلې وې . آسمان شين شوی ؤ ، خو د غرونو په کوزو او شنو لمنو باندې د پاته شويو سپينو وريځو خيمې لا ځای ځای ولاړې وې . په واورو پټې لوړې څوکې د راختونکې لمر تر لومړنيو پلوشو لاندې لکه د روايتی جنت بلوري ستنې ، د لاجبرو چتر ته سرونه اوچت کړي وو . تانده هوا چلېدله او هغه کاږه واږه لوګي يې د کليو او کورونو له آسمان څخه رټل کوم چې د درې د بزګرانو د کورونو او جونګړو د سحرنيو بل شويو تنرونو څخه هوا ته پورته شوي‌وو . د سين شور پخپله پسرلنۍ مستي کې ټوله دره ډکه کړی وه او ځمکې د غوړېدلو او زرغونېدلو فصل ته د مينې غېږ پرانيستې وه . بزګران له يويو او يومانو سره له کليو او باندو څخه په کږو وږو لارو چې وحشي ګلونو او بوټو پوښلې او باران خړوبې کړې وې ، کروندو او باغونو ته روان‌وو، په همداسې شپبو کې د ټوپک څو پرله پسې ډزو د صياد د کلي کراره فضا ولړزوله او د پېښېدونکو حوادثو انتظار د خلکو په متردد ذهن کې واقعيت پيدا کړ .د اسلم د يارانې ملګري د صياد ښکاري زلميان چې تل د پېښو څارو وو، له کورونو څخه راوځغلېدل ، د سين پر غاړه د تودې چينې پر لوري د ډزو ځای ته رامات شول . اسلم لکه غوسه پړانګ غورېده . د تاندو شنو ونو اړخ ته د ډبرينې لارې په اوږدو کې يې اوچت او پراخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گامونه اخیستل ، کوڅو یې ښۍ اوږې ته راغونډ شوی ؤ او کینه پېڅه یې په ځمکه پسې راځکېدله . لنگوټی یې ول ول په سینه را پروت ؤ . تورې برېښېدونکې سترگې یې تر تورو څڼو لاندې چې په ځیږ و و روځو راپرتې وې ، له غوسې غټې غټې راوتلې وې او د هغه چا په لټه پسې ؤ چې پر ده باندې یې ډزې کړې وې .

شل کلن ارسلا د کلي د ترکاڼ زوی لومړنی سړی و چې خلاصی تنۍ بربنډې پښې او په سوې سا اسلم ته راورسېده او سمدلاسه یې پې غږ کړ .

ــ ولې لکه لیونی ښکته پورته منډې وهې ؟

ــ په ما باندې ډزې وشوې ! پسې غواړم یې .

ــ څوک وو ، څه شوو ؟

ــ ومې پیژند ل خو ومې نه لیدل . د همدې ونو له مینځه یې ډزې را باندې وکړې .

اسلم د دې لنډو پوښتنو څخه وروسته هماغسې خلاص گریوان او یبلې پښې د ولو ځنگله ته د ټوپکمارانو په لټه پسې ننووت.

قاسم خان او جبارد اسلم د ښکار دوه نور ملگري هم راورسېدل ، جبار په وارخطایی له اسلم څخه وپوښتل : دا ډزې په تا وشوې ؟

ــ هو .

ــ چا ...؟

ــ زما دښمنان معلوم دي هماغه پخواني ...؟

ــ لگیدلي به خو نه یې ؟

ــ لگیدلي نه یم ، خو درې گولۍ مې له کوڅو نه تېرې شوې دي . د ناموس پور مې ورباندې ؤ اوس مې د سر پور هم پې واوښت !

ــ پېڅې دې چېرې پاتې شوې دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ منډه مې پسې واخيسته ، پښې مې په ځغاستو کې له پښو وتلې دي.

ــ څنګه په تش لاس په وسله وال دښمن پسې ځغلې ، مګر ليونی يې .

ــ په پټېدو او تېښته نه ترې خلاصېږم .

ــ په لېونتوب هم نشې خلاصېدای .

قاسم خان وويل : د خلاصون لاره معلومه ده ، بايد دا په ورېو روږدي لېوان له سيمې څخه ورک شي .

اسلم د غوسې په مسکا غاښونه سپين کړل ، قاسم خان يې په شا وټپاوه او ورته وې ويل : زه به دې خوښ شم ، زما دښمني به دې خوښه شي . ما ته مې زړه وايي زه نه مرم ، خدای د لېوانو ښکار ته پيدا کړی يم .

ــ لنګوټی دې له غاړې څخه راخلاص کړه . وې تړه چې د کلي خلک و نه وايي ګني وارخطا او بې زړه شوی يې .

کرار کرار د کلي همځولي زلميان د تودې چينې شاو خوا

د پيښې ځای ته راټول شول ، اسلم يې په مينځ کې راونيو او د خلکو په شور بګت کې يې د تودې چينې له سيمې څخه د کلي د لوی جومات پيتاوې ته راويوست. په لنډو شېبو کې کليوال لکه مېږتانه د جومات پتياوي ته را توی شول . وګړو په هيجان او بې صبرۍ د پيښې په باب پوښتنې کولې .

اسلم په لوړ آواز او بيا بيا د پيښې بهير کليوالو ته بياناوه : قاسم خان سبا ناری ته ميلمه کړم د ده له کوره راووتم نيت مې وو چې خپل انګړ ته لار شم او هلته له جبار او ارسلا سره د يوې کوټې او د دالان د جوړولو په باب سلا وکړم ، تودې چينې ته لا نه وم رارسېدلې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لارې له ښۍ خوا د ولو له ځنګله څخه غبرګې ډزې را باندې پيل شوې. په لومړي سر کې يوه نشوم چې بريد پر ما شوی دی خو چې څنګه يوه شوم ځان مې د لارې داړخ د ډبرو ديوال ته واچاوه. بيا مې سد سر ته راووست، د ډبرو له شا راپورته شوم. يوه خوا بله خوا مې له سترګو وايسته چې ګوندې د ډزو خاوندان ووينم او ويې پيژنم. څوک مې و نه ليدل او د ټوپکمارو لوری و نه لګېده. دوی تښتېدلي وو. خامخا به يې دا فکر کړی وي چې زه لګېدلی يم. نه نه زه نه لګېږم. زه تر هغو ژوندی يم تر څو دغه د درو او هوارو څيرووونکي ځناور ښکار کړم. زه اوس تاسو عزيزانو ته بربنډه وايم چې زه کسات اخلم، کسات. دغه دلوړو برجونو او جګو کلاوو خاوندان چې تل يې زمونږ پر بدمرغيو باندې خندلي دي، بايد اوس پخپلو برباديو او تباهيو باندې وژاړي، بايد د دوی له باده ډک سرونه تش شي. بايد د انسان عزت خوندي شي او د سيال سيالي در نه وتلل شي. زه د همدې آرمان لپاره صياد ته بيرته راغلم. دې آرمان ته به ځان رسوم او همدلته، په همدې صياد کې به اوسم او هم‌دلته به مرم.

اسلم د کلي د زلميانو سره ژبه وکړه چې سږکال به خپل کور بيا د صياد په کلي کې آباد کړي او هغه به د دوی د ساتيرئ، مرکو او يارانې رغولی وي.

پر اسلم باندې له ډزو څخه يوه هفته وروسته د کلي ملک

د اندراب ولسوال ته کېناست چې اسلم نومی فراري بيا صياد ته راغلی دی، د سيمې ټول غله او بدماشان يې پر ځان راټول کړي دي. څوک له ډاره کلمه نشي ورته ويلای، د ورځې له خوا جواري کوي او د شپې مهال کورونه وهي او خلک لوټوي.

دی پخوانی بدماش دی، په کلي کې يې ډېر کسان وهلي او سپک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وو ، لس کاله پخوا يې د گلدار په لور باندې نا روا دعوی وکړه ورپسې يې پچه وخته ، عسکري ته يې تن ورنکړ ، مخامخ وتښتېده او لاړ . لس کاله په شبرغان او ميمنه کې له داړه مارانو او غلو سره پاتې شو . دا لا څه کوې د ځمکې څو کلنه ماليه يې هم نه ده ورکړې او اوس راغلی د سيمې لوټمارانيې په ځان را ټول کړي دي . پټمن کسان او د عزت خاوندان سپکوي او له ناپوهو خلکو څخه باج اخلي .

صاحبه څه درته ووايم اسلم نه دی وبا ده ، وبا . پخوا به ولس له ما څخه سترگه کوله او خبره به يې مځکې ته نه اچوله . اوس زما په خوله باندې دوست محمد اکا او د کلي ترکاڼ پياز هم نه پوستوي . جومات ته نشم ورتلای ، مړی او ژوندی را څخه پاتې دی . بزگران سرکاري بيگار ته نشم راوستلای . که دا اسلم و نه تړل شي او د کلي د مشرانو عزت خوندي نشي نه زه ملکي کولای شم ، نه ملا ملايې کولای شي . او نه صاحبه د سرکاري مامورينو خدمت ته رسيدلای شو .

پرون ما دغه مرکه له څارنوال صاحب سره هم وکړه . هغه مصلحت راکړ چې ته له ولسوال صاحب سره چې د منطقې آمر دی دغه خبره يا ده کړه ، خدای شته څارنوال صاحب هم دې خبرې ته چرت يووړ او وزه يې ډېره خړه شوه .

ولسوال د ملک خبرې تر پايه په سړه سينه واورېدې بيا يې ملک ته وويل : دا اسلم له څه مودې را هيسې دلته راغلی دی ؟

ـ صاحب خدای مې دې غاړه نه نيسي پنځه مياشتې به کېږي .

ـ نو تا ولې دومره ناوخته د هغه په باب اطلاع راکړه ؟

ملک فوري ځواب نه درلود ، ژبه يې يو څه ونښته بيا يې بې ارادې له خولې راووتل : صاحبه د کلي او د کور خبره وه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره مو سلا ته واچوله ... ملک لا خبره نه وه خلاصه کړې چې ولسوال یو څه په لوړه او جدي لهجه د ده خبره پریکړه او وې ویل نه ملکه دا سې نه وه ، زه د دې سیمې د کلیو او کورونو له احوال څخه خبرېږم . له ما څخه هیڅ شی پټ نه پاتي کېږي . که حکومت له پېښو او خلکو څخه بې خبره پاتي شي سیمه به څرنګه اداره شي . او عدالت به څرنګه وچلېږي .

ولسوال خپل وچ اوربوز او تنګې سترګې چې تر تورو عینکو لاندې لا تنګې شوې وې ملک ته ورواړول او په یوه مکاره موسکا یې ورته وویل : تا لومړی سر نه غوښتل چې د لاس غوټه په غاښونو خلاصه کړې . ځکه دې حکومت ته د مراجعې پرځای د ټوپک ما شې ته ګوته وروړه . خو ګولۍ هر وخت په نخښه نه لګېږي .

ولسوال د غوسې لاره ونیوه آواز یې لوړ کړ او خبرې یې حاکمانه شوې .

ـ پخوا به دې بیوزلې کسان دې تش لوټول خو اوس یې هم لوټوې او هم یې وژنې !

د ملک سترګې له ویرې ګردۍ شوې . ګوتې یې وریږدېدې او لکه راچاپېر شوی ګیدړ پخپل پوستکي کې سره ننووت :

ـ نه صاحبه هغه کسا ن چې په اسلم یې د ټوپک ټکونه وکړل له فج نه په ده پسې راغلي وو .

ـ نو ته پې خبر یې او پیژنې یې ؟

ـ هو صاحبه په پیرندو یې پیژنم !

ـ دا دې رښتیا وویل ځکه چې تا هغه پخپله په اسلم پسې راوستي وو .

ـ نه صاحبه په قرآن که زه قاتل یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ که ته قاتل نه یې ولې دې پر اسلم باندې د ټکونو رپوټ حکومت ته‌ورنکړ . ملکه تا د حکومت په ږیره باندې ډېرې لوبې کړې دي مګر دا لوبې پای ته رسېدلې دي . ته باید پخپلو فرضو پوه شې . او د حکومت قدرت په نظر کې ولرې .

ملک له ځایه راولاړ شو په الوتي رنګ او وارخطایي د ولسوال پر لاسونو ورپرېووت او په معمولو غوړمالیو یې خو له خلاصه کړه ؛ صاحبه ته خو مور او پلار یې ، که ته موږ او نه بخښې ، خدای مو هم نه بخښي . ستا ټولې خبرې زموږ په ګټه دي . خو موږ خره او ځناور یو او نه پې پوهېږو . له هغې ورځې چې ته په اندراب کې ولسوال شوی یې په خدای که د چا په پښه کې یو اغزی هم مات شوی وي . والله که نوشیروان عادل داسې عدل چلولی وي .

ولسوال خپل لاسونه په غوسې له ملک څخه ورټول کړل‌واردلي ته‌یې ورناري کړې .

بازمیره ، هله !

دروازه خلاصه شوه او پریړ خیټور اردلي چې له عسکري برتیې سره‌یې لنګوټه تړلی وه او د پکتیاوالو په دود غاړه کۍ او کمربند یې اچولي وو په‌دروازه راننووت او پښه‌یې داسې په زوره درغولې په لیمځي ووهله چې دوړې ترې پورته شوې .

ولسوال وویل :

دغه ملک وباسه او د سین تر پله هغه خوایې وشړه !

اردلي د ملک د چکمن ګریوان کې لاسونه واچول جګ‌یې ودراوه ، د دروازې په لوري‌یې راښکود . ملک په عذر او ژړا لاس پورې کړ : ولسوال صاحب په ما رحم وکړه . مړ مې کړه مګر خپه کېږه مه ، بندي‌مې کړه خو یو وار راته وخانده . صاحب د خدای‌له پاره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوری له ما مه لرې کوه ، زموږ قصور ته مه ګوره ، خپل رحم او کرم ته ،ګوره . زه خو په دې سيمه که د خدای او ستا هيلې ته پروت يم . ما مه بې عزته کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مازیګر له مانځه وروسته لکه هره ورځ د صیاد د لوی جومات په انګړ کې د کلي ځوانان سره راټول شوي وو . پخوا به همدې مهال د ما ښام تر فرضو پورې د جومات زیاتره لمونځ ګذاران د لته راټولېدل او مرکه به یې سره کوله . په خبروکې به هر چا هر څه ویل. د محلي پېښو په باره کې ، د نرخونو په باره کې، د پولې پټې او څارویو په باره کې ، د مېلو ، ودونو او عشقونو په باره کې به خبرې کیدې . اوس د جومات مرکو خپل خوند او رنګ بدل کړی دی . زلمي هلکان د ښکار او بزکشۍ په باره کې ، د مېړانې او ټینګې ملګرتیا په باره کې خبرې کوي . په زلمیا نو کې له زور زیاتۍ سره د مقا بلې فکر پیاوړی شوی دی . په مرکه کې د تېر وخت په خلاف د ملکانو ، خانانو او سودخورو پر ضد خبرې کېږي ، د کلي ملک او د برو درو خانان په بدي یادیږي . هغه کلیوال چې تودې خبرې نه خوښوی او هر زور زیاتی پر ځان باندې زغمي له دې مجلس نه ګوښې شویدي . یو زلمی ښوونکی چې لس ورځې د مخه د « ده سلا » ښوونځي ته راغلی او د صیاد د جومات په حجرو کې یې استوګنه کړې ده ، په همدې مرکه کې کیني ، مګر خبرې نه کوي او تش غوږ نیسي .

نن ورځ لکه نورې ورځې هلکان د جومات په انګړ کې راټول شوی دي . اسلم له هلکانو څخه پوښتنه وکړه : قاسم خان نن نه معلومیږي څنګه نه دی راغلی ؟

نظر بزکش چې د ارزنګان له کلي څخه قاسم خان ته میلمه راغلی ؤ غاړې یې تازه کړې ، وې ویل :دلته له ما سره د مازیګر په اوداسه ناست ؤ ، چې کلیوالو یو په وینو سورپور بوډا لاروی راووست ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریبگوټی د ملک سپیو په لویه لار کې داړلی ؤ . جامې یې ټولې شکېدلې وې او وجود یې لکه د ژرندې ټکټکانی رېږدېده . قاسم خان چې سپین ږیری وکوت تبه یې په لړمانه ننوته او سم د لاسه د ملک په کلاور روان شو . خدازده چې دوست محمد اکا له کومه راپیدا شو سر یې قاسم خان ته لوڅ کړ او د ملک له کلا څخه یې راواړاوه بیا نو زوی او پلار دواړو په ګډه سره هغه داړل شوي بوډا کورته بوته چې څه دوا دارویې وکړي .

نظر بزکش لا خبره نه وه خلاصه کړې چې قاسم خان د جومات پرانګړ راننووت او سلام یې واچاوه .

اسلم دهغه سلام وعلیک کړاوپوښتنه یې وکړه : چیرته یې شیربچه ، موږ دې یوازې پرې ییښي یو !

هغه وخندل او د لاس نسوار یې خولې ته واچول : زه به ملګري هیڅ وخت یوازې پرې نه ږدم ، خو اوس یوه عجیبه پېښه رامینځ ته شوې ده . ملک صاحب به پخوا پخپله خلک داړل خو اوس چې دی تا په غار ننه ایستی دی خپله وظیفه یې سپیو ته ورپرې یښې ده . ټولو وخندل او قاسم خان خپله خبره داسې له سره راونیوه : یاره ! اسلمه زه خو دا ښه بولم چې په سمه رڼا ورځ یې ورغلي وای او دا ګرد کلي مو د دې ملک له عذابه خلاص کړی وای .

دوست محمد اکا چې د انګړ د دیوال شا ته د لښتي پر غاړه خپله ښۍ پښه د دریم ځل لپاره تر اوبو ایستله د زوی له دې خبرې سره په

درانه آواز له ځایه راجګ شو او رامنډه یې کړه او د لاحول ولا په تکرارولو کې په داسې هیجان انګړ ته راننووت چې پښۍ یې

د اوداسه پرځای پاتې شوې او یوه پښه یې لا نه وه مینځلې ، قاسم خان ته ورنیږدې شو او سر یې ورته لوڅ کړ : دا زما سرتور سر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگوره قاسم خانه، ښامارانو ته مې په غېږ مه وروله ، له زوررورو سره مې مه اخته کوه ، موږ کمزوي خلک یو ، له پیاوړو سره گوتې نشو ماتولای، دا ستا کبر زما بېوزلي بوډا په کور کې نه ځایېږي .

ټول ناست کسان دوست محمد اکا ته غوږ او سترگې شول .
قاسم خان چې د پښو په سر ناست ؤ ، نسوار یې تو کړل ، راولاړ شو ، پلار ته مخامخ ودرېده او د عادت په خلاف یې په درانه خو پاسته آواز وویل : پلاره ! په دې غریبۍ او بې آزارۍ کې د ظالمانو له ظلم او د زوره ورو له زوره نشې خلاصېدای . وگوره هر چېرې چې تېښه ځمکه ده سیلاب په هماغې ورځي ، او په هره ونه کې چې ټیټ ښاخ دې هما غه لوځېږي . اسلم ته وگوره دی یو غریب او یو وزری سړې ؤ . په هیچا نه لگېده او هیڅ کلیوال ته یې تاوان نه‌ؤ ور رسولی ، مگر زور ورو د ده ښه سړیتوب او غریبۍ ته و نه کتل ، د ده دکور تیران او دروازې یې په تناره کې وسول او د ملک شاسواربېبیانو ډوډۍ اوپراټې پې پخې کړې . د دغه کلي ملک او نورو ظالمانو د اسلم د مرگ مجلا تېره کړه او د هغه ناموس یې لکه ځاروی په پیسو خرڅ کړ .دا لا څه کوې ....

اسلم راولاړ شو او د قاسم خان خبرې یې پرې کړې .

ــ قاسم خانه له پلار سره دومره دعوا ته څه ضرورت دی . دغه خبرې اوس پرېږده بیا به په کور کې سره پې وغږېږو .

قاسم خان تود شو او اسلم ته یې په ځیږه‌غاړه وویل : نه اسلمه له تا سره دغه گواښ نه جورېږي . ته هیڅ وخت کمزورې خبره مه کوه . زه باید خپل ابا ددغو ځوانانو تر مینځ چې ټول لکه دده زمن او وروڼه دي قانع کړم . زه د پلار منم مگر د چا ظلم او تیری نشم زغملای . زه کبر جن نه یم او له زوررورو سره هم ټکرې نه وهم مگر که ځوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

را شي او له ما نه ناموس واخلي يا مې د قوم او ولس په وړاندې و کنځي ، سپک مې کړي يا د خپل کور کلي او عزيزگلوئ څخه مې وباسي او يا زما مرگ او ور کې ته ملا وتړي دا بيا زما فرض دی چې د دغسې
ظالمانو مقابلې ته راووزم او سترگې ځنې وبا سم .

جبار چې شکېدلي تنۍ د يو زاړه توت ډډې ته ناست ؤ او

د قاسم خان د خبرو تر اغيزې لاندې راغلی ؤ ، را په ډډه شو او د هغه خبرو ته ورننووت : انديوالانو قاسم خان سم غږېږي . دی کبرجن نه دی ، بلکه د کلي ملک کبرجن دی چې په لويو لارو کې سپي خوشې کوي ، او مساپر پرې داړي . که قاسم خان ورته و نه وايي ، زه ورته و نه وايم او ته ورته و نه وايې چې سپي دې دروتړه او لويه لاره خلکو ته مه نيسه نو څوک به ورته ووايي . دغه ځای دې په نخشه وي که يې سبا کليوال په دغو سپيو ونه خوړل . هغه سپي زموږ په هلکانو پسې راوستي دي ، په دې بوډا مساپر باندې خو يې هسې غاښونه ورسره کړل .

آدينه چې لا پخوايې خبروته شونډې او بريتونه الوتل په شړۍ کې را په گونډو شو او د جبار په خبرو ورننووت : جباره ! دا ملک ندی تلک دی تلک . تېر کال در په يا د کړه چې د جوما ت ملا به لا له حجرې څخه نه ؤ راوتلی چې ملک صاحب به د آذان ناره جگه کړه او بيا به يې له جمې وروسته د لمونځ گذارانو حاضري اخيسته او په هغو کليوالو پسې به يې سيا او قلم راواخيست چې جمې ته به نه وورارسېدلي او په پټي کې به يې لمونځ کړی و . په ناغه کې به يې خپل ځانگړی بيگار پې چلاوه او يا به يې چرگان پې حواله کول . اوس راشه وگوره ، پوره پنځه مياشتې کېږي چې ملک صاحب په خپله محراب ته شا وراړولې ده او له جوماټ څخه په ډيگلان تېرېږي . ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکانو د جبار په دې خبره وخندل او جبار خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړ : اوس باید له دوست محمد اکا څخه پوښتنه وکړو . د کلي خلک نن دا حق لري که نه چې ورشي ملک او زمن ، وریرونه او نوکران یې جومات ته را په مخه کړي . او په ټولو باندې چرګان حواله کړي . قاسم خان تېره تېره خپل پلار ته وکتل او مخاطب یې کړ : ځواب ورکړه پلاره ، آدینه خو ناروا خبره نه ده کړې .

ــ څه ځواب ورکړم خو نګه ماران او لړمان موله خولې راتویېږي . خدازده په دغه کلي باندې څه غضب رانازل شوی دی چې سم هلکان یې لېوني شوي دي .

قاسم خان وویل : پلاره څوک نه‌دي لیوني شوي ، بلکې وښیار شوي دي ، یوازې ته نه وښیارېږې .

قاسم خان لا دا خبره نه وه بشپړه کړې چې مهردل د صیا د د پخواني ملک زوی چې برصیاد ته د تګ په لاره کې لمانځه ته راګرځېدلی ؤ ، په قاسم خان خوله را خلاصه کړه : په ملکانو او سپین ږیرو خو نه وې بند اوس نو په خپل پلار هم نه‌یې بند ، تا ښکر کړي دي ، ښکر .

قاسم خان لکه پړانګ له ځایه غورځار شو ، ټول هلکان راولاړ شول . ارسلا د نورو له مینځه راووت او مهردل ته یې وویل : ته ولې د پلار او زوی تر مینځ تیرېږې ټکوې ؟

په دې کې جبار لاس لکه توره د مهردل ژامې ته ورتېر کړ : چې دا خبرې نه شي اورېدلای دلته ولې کېنې ، دې کلي ته ولې راځې ؟

اسلم جبار ته په غوسه شو او په ترخو خبرو یې وراټه او بیا یې مخ مهردل ته ورواړاوه وې‌ویل : مهردله زما نه لورېږي چې ته له دغو ګلالیو زلمیانو څخه لار جلا کړې . د مېړانې د حق ادا کولو لپاره دغه بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخي بس ده چې ددغه کلي زلمیان دې خپل دوست او انډیوال وبولي او پخپله خوښۍ او خپګان کې دې ورشریک کړي . ته ښه زلمی یې او دا ښه ځواني د هر ناولي او بې ایمانه سړي په ملاتړ باندې مه خیرنوه، په بېوزلو کلیوالو باندې سترګې مه را باسه او مات شوي زړونه مه پسې ماتوه . ګوره نن په دې کلي کې چې ستا عزت او ابرو هم پې پورې تړلې ده ، یو بېوزلی مساپر بوډا د ملک سپیو داړلی دی او بیا وروسته تر دې پېښې دغه مساپر ته عذر هم نه دی شوی او مرسته هم نه ده ور رسېد لې . په دې باندې خو زموږ کلی بد نامېږي . ته باید د سپیو د خاوندانو ملا و نه تړې، له تا سره دا ښایي چې د قاسم خان، جبار او نورو ځوانانو ملاتړ شې او د لوټ شوي قوم او کمزورو خلکو مد د وکړې . له هغې ورځې چې زه کلي ته راغلی یم ستا وربوز ما ته کوږ دی، له ما نه لرې ګرزې، زما په سبب له دې زلمیانوڅخه هم لرې شوی یې او د ملک شاسوار له زمنو سره دې یارانه ښلولې ده . که چېرې تا ته داسې ښکاري چې زه په ملک شاسوار باندې ګرم شوی یم نو را شه ما قانع کړه . زه به پړه په ځان ومنم او رسۍ په غاړه به د ملک کاکا عذر ته ورشم او ستا د مردۍ او انصاف شمله به پسې جګه کړم خو که ملک شاسوار پر ما باندې ظلم کړی وي او پور پتۍ مې هم نه کوي او سیال مې هم نه بولي بلکې په مرګ پسې مې ګرزي نو تا ته بیا څه حق دی چې له ما سره ټکرې وهې او د ملک شاسوار شا ته درېږې .

صوفي محی الدین چې د صیاد په کلي کې یې دکانداري کوله او په خلکو کې په امانت دارۍ مشهور ؤ په لاسونو تکیه ولګوله راولاړ شو او د اسلم څنګ ته راغی او هغه یې مخاطب کړ : زویه په خوله دې برکت شه ، ملک شاسوار به خامخا ستا اوښکې پاکوي او د سیال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله به دې تلي ، ملک هم بد سړی نه دی . هغه ته په غلطه چا ستا د مرګ خبر راوړی و او په دې برسېره له هر چا سره شیطان ملګری دی ، هغه به یې په هلهو ننوتی وي ، له لاري به یې ایستلی وي . خو خدای ډېر احسان ورسره کړی دی ، ښه مځکه یې ورکړې ده ، د چنارونو ښه مست ځنګل یې رسېدلی دی ، پیغلې لوراني لري ، د بزکشۍ آسونه او څاروي یې شته دي ، ستا عذر کولای شي او بایدویې کړي .

قاسم خان د صوفی محی الدین خبرې پرېکړې او وې ویل : صوفی صاحب ! ملک دا ټول شیان لري مګر انصاف نلري او ایماندار نه دی .

په دې کې ملا د ماښام آذان وکړ ، هلکانو چکمنې او شړۍ وڅنډلې او یو پر بل پسې پر جومات ننوتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک شاسوار ماغزه ډېر خراب وو . په ژورو اند ښنو کې یې شپه تېره کړې وه . د کلي د خلکو تګ راتګ ورسره کم شوی ؤ . جومات ته نشو تلای . د کلي له مړي ژوندي څخه یې پښه را لنډه شوې او د پخوانیو دوستانو پاملرنه ورته کمه شوې وه . اسامیانو یې مخ څنی اړولی و ، هغوی یې نورو ملکانو ته حواله کول . اسلم دنیا ور باندې تنګه کړې وه او دی یې د کلیوالو له احترام او محبت نه لرې کړی و .

ملک فکر کاوه دا ټولې تنګسیاوې زغمل کیدی شي مګر د ولسوال د خپګان او مخالفت د زغملو توان خو نلرم . که دا ولسوال یو ځل د اسلم لوري ته ودرېږي او زما لمن په شا راواړوي او جامې را څخه وباسي ، زه به څه کوم ، چا ته به مخ وراړوم او څوک به دستر څادر راباندې غوړوي . دا لا څه کوې که ولسوال په دې خبره ځان وپوهوي چې د صیاد شل جلبیانو ته ما د ورکې او بیکسۍ تقلبي مجلاوې کړي دي او ما د خواجه حیران د مرګ نا حقه شاهدان تېر کړي دي او هغه ژوندی ګرزي . پهو هو که په دې مې ونیسي چې د عثمان قتل ما پټ کړی دی او هغه مې په نا حقه فرار لادرک ښودلی دی او پخپله په دې ټولو خبرو ځان نا خبره واچوي . ملک شاسوار ته د خپلو کړو وړو آیینه ورمخکې شوه او د جعلي سندونو ، د غلاوو ، قتلونو او دسیسو یو اوږد طومار یې له سترګو تېر شو ، مګر ژر په خپل هیجان او وارخطایۍ باندې مسلط شو . دا ټول طبیعی او داسې کارونه ورته ښکاره شوو ، چې باید شوي وای . یوازې یو شی ده ته غیر عادي او نا روا ښکارېده هغه د ولسوال خپګان او له ده څخه مخ اړول وو ، ده فکر کاوه چې ولسوال باید زما د کارونو په حقانیت پوه وي . دا ټول خو ما د حکومت د خیر لپاره کړي دي . که قتلونه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای تر پښو لاندې شوي او که د خلکو مځکې پسې شا نه وای قباله شوې او که د دغه او هغه کس په حق باندې سترگې نه وای پټې شوې نو دې ولسوال او د حکومت مامورینو ته به چا دغه جوال جوال لوټونه ورکول . دغه سرې غالۍ او وریښمینې بړستنې به دوی له کومه پیدا کولې . لا ډېر وخت نه دی تېر شوی چې همدغه ولسوال ته مې په دې خپل گناگار لاس دوه لکه روپۍ ورگټلې دي ، د شاه نور میرآب غوا او د الله داد بزاز قالینه مې د همدې ولسوال میرمن ته ورولېږل . کله چې بیا د ولسوال واړه د پلرگنۍ کور ته روان وو ، د لارې خرڅې ، سوغاتونه او پنځوس زره نغدې روپۍ مې همدې ولسوال ته کېښودې .
ملک شاسوار د ولسوال په فکر کې ډوب شوی و . کوشش یې کاوه چې د هغه د خپگان موجبه او دلیل پیدا کړي او په علاج پسې یې پښې لوڅې کړي . نا څاپي یې بلې خوا ته پام شو . له ځایه په منډو را جگ شو . د کوټې دروازې ته راووت او میرزا ته یې نارې کړې : هلکه میرزا دلته راشه ....

ــ څه وایې پلاره ؟

ــ یووار ژر دلته راشه !

ــ درغلم ، درغلم . . . . او په منډو منډو د پلار کوټې ته راغی .

ملک وویل : یو وار مهردل ته ورشه تر ما پورې یې راوله .

ــ مهردل څه کوې ؟

ــ پوهوم یې چې له اسلم سره دې اوس گوتې نه ماتوي .

ــ ولې؟

ــ اسلم له ولسوال سره لاره پیدا کړې ده . هغه کلک پې ولاړ دی . که مهردل له ده سره گوتې ماتې کړي د ولسوال څپېړه ما ته رااوړي .

ــ پلاره له دې مهردل بزدل څخه څه نه جوړېږي . دا د بوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان دی . په ده پسې نور هيڅ سر مه ښوروه .

ــ ميرزا زويه ولې ترخولې تېرې خبرې کوې . مگر مهردل د ملک يوسف زوی نه دی ، قشخانه نلري ؟ د دسترخوان او د روازې څښتن نه دی . په پنځو کسو کې نه ياد يږي او د کلي د مېلو او تنگ ټکور ستنگان نه پې راټولېږي ؟

ــ نه ، نه هغه د بوسو پهلوان دی د قول او وعدې سړی نه دی او ملگري د تنگسيا په وخت يوائې پرېږدي .

ــميرزا زويه په تا څه شوي دي . د تا ننۍ تله د مهردل په باره کې ډېره سپکه راوزي ، پخواهم دا ته وې چې مهردل به دې له خولې څخه نه اچاوه . که ښه ځواني وه د مهردل وه ، که ښه آسونه وو د مهردل وو او که غيرت او يارانه وه د مهردل وه . اوس چې دغه مهردل ما ځا ن ته رانيږدې کړ، خپل راز مې ورته وو‌ايه او په سرکاري کارونو مې بلد کړ، ته هغه سپک تلې او د نيمې لارې مل يې بولې .

ــ هغه وخت زه پرې غولېدلی وم . پر يږ څټ او غټو خبرو ته مې کتلي وو ، داسې مې لا نه و تللی ، بيا بنيا دم دې يوه ورځ يو وړ بله ورځ بل وړ وي . خو د نن مهردل هغه پرونی مهردل نه دی ، په بله خوا اوښتې دی .

ــ ته د مهردل بل و ړ کېدو ته څه دليل لري ؟

ــ بل وړ کېده خو ښکر نه لري ، همدغه تېره شپه اسلم د مهردل په کور مېلمه و ، د دوست محمد زوی ، د ترکاڼ زوی او د مهردل خپل لوچکان لکه سکندر ، روزی ، گلاب او داسې نور هلته سره راټول شوي وو. تر پرونه پورې لکه د پرديو کليو سپي يو بل ته غپېدل او يو بل ته يې داړې سپينولې او نن مېلمستياوې سره خوري .

ــ دا خبره تا له کومه واوريده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ما ته همدا نن سحر د لوی جومات مولوي صاحب د خپل طالب په خوله دا خبره راورسوله . د جومات چړي بیګا د وظیفې ټولولو په وخت دغه کسان د مهردل په قشخانه کې لیدلي وو . دوه ورځې د مخه د تورې چرګې ملا ما ته پخپله د ده سلا په بازار کې وویل چې اسلم له مهردل سره د زړې ژرندې په لښتي ناست و او خبرې یې ورسره کولې .

د ملک شاسوار غوږونه د دې خبرې په اوریدو مړاوي شوو ، وې ویل : د تا خبره سمه ده ، دا د ملک یوسف زوی همداسې دی . ملک یوسف پخپله هم داسې بې غیرته سړی و . له بې غیرته سړي نه به څنګه ښاغلی زوی پاتې شي .

ملک یوه شیبه ډوب لاړ بیا یې یو څه په ذهن کې را پیدا شول میرزا ته یې مخ راواړوه وې ویل : زویه ! چرت مه خرابوه ، که زه درته ژوندی وم په صیاد کې به بیابل بنده سر راڅخه پورته نه کړي . پریږده چې هر څوک خپل زور معلوم کړي . دا ولسوال او مامورین د خدای په توکل له ما څخه څوک نه شي بې لارې کولای . بیا یې ګوره چې همدا مامورین د اسلم او دوستک د زوی پښو ته زولنې اچوي که نه ! ته اوس لاړ شه زویه بهرام قولته ته ووایه د تورې چرګې ملا زما له خوا پټ پوه کړي چې د ماخستن له مانځه وروسته یو وار د میرشاه قشخانې ته راشي او که یې خوښه وه د جومات ملا صاحب دې هم ورسره راولي .

د تورې چرګې ملا ، ګل رسول نومېده په کوچنیوالي کې د غریبۍ لپاره د خپل پلار سره صیاد ته راغلی و . د پلار تر مرګ وروسته د څارویو په پوولو او د کلي له غوبني څخه په تدریج له ملک یعقوب ، ملک یوسف او ملک شاسوار سره د پای دو په صفت میشته شو . ملکانو ته به یې اسامیان راوستل او د حکومتي جلب کاغذونه به یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ څخه کليو ته وړل . وروسته يې د ملکانو په اړخ کې د احصائيې ، ماليې او څارندويو له مامورينو سره لار پيدا کړه او د مراجعينو ځنې معاملې به يې له ملکانو څخه په پټه د رشوت په ذريعه خلاصولې . په هلک‌توب کې يې د جومات ابتدايي زده کړه کړې وه خو ملايي تعليمات يې نه درلودل . تيز او چالاک سړی و او سپينه پګړۍ يې تړله ، سترګې به يې تورولې او له ملايانو سره به د مړيو د تکفين او اسقاط په کار کې لاندې باندې ګرزېده ، کله کله به په جومات کې جذب واخيست او د جذب په وخت کې به يې ځګونه تر خولې تله او ستونې ستاغ به په جومات کې وېر پروت و . ده به ويل د پيښور د مرغوز د سيدانو مازون يم ، په همدې استناد به يې بدنصيبه ښځو ته د تورې چرګې په وينو د بخت او برخې تاويزونه کول او د تاويزونو په شکرانه کې به يې يو چارګ غوړي ، يو من وريجې او هماغه توره چرګه غوښتله . له همدې کبله د تورې چرګې په ملا مشهور شوی ؤ . ورسته يې د شکرانې او رشوتونو پيسې په سود بندې کړې او کرار کرار د څلورو ښځو خاوند او د کلي يو مالدار سړی شو . خو د دې لپاره چې ده په اندراب کې قومي ملا تړ نه لاره ، له ملکانو او د دولت له محلي مامورينو سره به يې نيږدې روابط ساتل او هغوی ته به يې جاسوسي کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توري چرګې د ملا او د صياد د لوی جومات د امام ملاقات له ملک شاسوار سره يو عادي ملاقات نه و ، په تربرمی کې د چنارونو د ځنګله له لارې بيا د خوږ د ډبرو په مينځ کې د ويرې او هيجان تر احساس لاندې د ميرشاه کور ته راغلي وو .

مرکه په خوږو الفاظو او ټوکوټکالو پيل شوه . ملک شاسوار ميرشاه ته وويل ته موږ سره پرېږده ، يو څه ترخه چايونه راولېږه ، هغه ووت او د توري چرګې ملا په توره نرۍ ږيره غبرګ لاسونه را تېر کړل بيا يې تسبې له جيبه راوايستې ويې کړپولې او په غلامانه لهجه يې ملک ته وويل : ملکه زه او مولوی صاحب خو دې نن بېحده وارخطا کړو . زه لګيا وم قصيده مې ويله او د جاندل له ښځې څخه مې پيريان ايستل چې په دروازه کې د بهرام قولته آواز را په غوږ شو . ډېر وارخطا ؤ . ستمېده او پر له پسې يې کور والاو ته اصرار کاوه چې ملا ګل رسول را پيدا کړئ ، هغه ته مې د ملک شاسوار له لورې يوه ضروري خبره راوړی ده . ما د ده آواز د ننه په کور کې اوريده فکر مې وکړ چې اوس که قصيده نيمايي پرېږدم خو د دې خطر دی هغه توربدلي پېريان چې لا سم ندي تابع شوي زما په کاله او بال بچ باندې به مخ راوکړي او که قصيده خلاصوم وخت را نه تېرېږي . خدای شاهد دې چې هغه د پېريانو خطره مې په خپل بال بچ ومنله او راولاړ شوم . بهرام په سوې سا سلام راواچاوه او په وارخطايي يې ستا پيغام راکړ . ملکه کله چې مې له بهرام قولته نه د تا له لوري دا د شپې د پټ راتګ پيغام واوريده ، زړه مې تر تلو تېر شو .ما وې خدايه خير کړې بيا څه پېښ شويدي . سم د لاسه مې خدای ته سوال وکړ چې الهی پاکه پروردګاره دا د ملک د عزت او پت ځالې ته بد شمال مه رسوې او که په موږ کېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه د ده پر ځای هغه مصیبت موږ ته راوګرځوې . نو څه درته ووایم چې په ما څه تېر شول ، او چې جنکیو ته مې وویل (ملا ګل‌رسول به خپلې میرمنې جنکۍ بللې) ټولې په ژړا شوې او سرونه یې خدای ته سرتور کړل او تا ته په دعا شوې . د کوز صیاد د جومات امام ، ملا ګل رسول ته په خبرو کې ورننووت : اې زوروره څې کوې ملک شاسوار خو یو د بخت او برخې سړی دي او د خدای د نازولیو نظر پې شته دی . ما پخپله یو وارې ملک صاحب په خوب لیدلی و چې د یو سپین آس تر جلب لاندې روان دی . په آس باندې یو داسې جناب سپور وي چې د نور شغلې یې له مخه پورته کېږي . تر شا یې ګڼ عالم روان وي چې پای یې نه معلومېږي . زه په دې وخت کې ملک شاسوار ته ورمنډه کړم چې دغه مبارک چې ته یې تر جلب لاندې روان یې څوک دی. ملک په خندا کې را ته وو‌ایي ولې دا نه پیژنې؟ دا خو د زمانې غوث دی . په دې وخت کې زه د غوث صاحب د آس پښو ته ځان ورواچوم او چیغې کړم چې اې لویه ځوانه دا دګناهونو پېټی خو را نه سپک کړه او خپل څادر در را باندې وغوړوه . په دې کې له خوبه راویښ شم ، ټول وجود مې خولې شوی‌وي او له ټولو دیوالونو څخه د الله‌اکبر ناره اوریدل کېږي . نو داسې یو بختور سړي ته څوک ضرر رسولای شي . خدای دې هیڅاته دا وس نه ورکوي چې په ملک شاسوار باندې ان دګل وارو کړي .

ملا ګل رسول د کلي امام ته چې اوږدې ستاینې او ثنا ته یې ملا تړلې وه خبره ورپرېکړه ، هغه ته یې وویل : مولوی صاحب زما خوښه دا ده چې اوس به ملک شاسوار ته غوږ ونیسو چې ده څنګه راغوښتي یو او په موږه باندې کومه وراسه خلاصوي .

ملک شاسوار چې په مله یې چپنه کې ناست ؤ د کوټې له سیورې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیلي څراغ خوا ته را تاو شو . د څراغ گل یې په ډکي باندې وځانډه غاړه یې تازه کړه ، لاس یې اوږد کړ ، د ملا گل رسول تسبې یې د هغه له لاس څخه راواخیستې او ځان یې لکه یو واقعي حقدار سړی او د حیثت خاوند خبرې ته جوړ کړ .

دغه زموږ اندراب بیا په تېره دغه کوز صیاد او نور رانیږدې کلي یوه د عزت ، ننگ او غیرت سیمه وه . دې سیمي یو دود دستور درلود ، ځلي او نرخونه یې معلوم وو ، کشر او مشر پکې پېژندل کېده ، د خولې او خبرې سر او سړی معلوم و . دغه څو میاشتې کېږي تاسې یې پخپله وینئ هغه د شانور زوی اسلم چې د بد گشتۍ او ناروا کارونو په وجه له دې ځای څخه تښتېدلی و ، بیا راپیدا شوی دی او د اندراب ټول غله او لټېره کسان یې په ځان راټول کړي دي ، د سپین ږیرو واک او اختیار یې په کلي کې ورک کړیدی ، زاړه او هېر شوی مرضونه راپاروي او ورک شوی پورونه غواړي . اوس یې زما بدۍ ته ملا تړلې ده . څو وار شیطان را ته وویل چې ملکه د دې مار سر تر کوم کاڼي لاندې کړه خو بیا له ځان سره وایم چې د لاس او لمنې په ککړولو نه ارزي پرې یې ږده (سر بد به بلای بد) خو اوس دغه لنډه‌کی مار ورځ تر ورځې ځان اوږدوي او لکه ښامار پوښناری کوي .

د تورې چرگې ملا مرغوزي نسوار په پزه کړه . سپوږمې یې پاس کش کړې ، وې پرنجل ، د گل سیب دسمال یې پزې ته ونیو او د ملک شاسوار په خبرو کې ورننووت : ملکه ته په دې ځای کې ودرېږه ، ښه پوه نشوم . د اسلم د ښامار کېدونه دې مطلب څه دی ؟

ــ مطلب دا دی چې اسلم اوس له ولسوال سره لار پیدا کړې ده .

ـ دا زموږ د ولسوال سره ؟

ــ هو له همدغه ولسوال سره .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ته خو به غلط نه یې پوه شوی ؟

ــ نه زوروره ، د همدې اسلم په باب کې ولسوال ته ورغلی وم د ده د کړو وړو ناستې ولاړې رپورټ مې وروړی و . گل رسوله د اسلم نوم نه و ، بلا وه بلا ، په ولسوال زما خبرې بدې ولگېدې، مخ یې راباندې راواړاوه، سترگې یې راباندې برگې کړې او لکه فیل مرغ را باندې ببر شو . له خپل دربار څخه یې وشړلم او سپایي یې را پسې کړ چې له پله نه مې دې خواته راوشړي . هغه زما روپۍ ، هغه زما نیکۍ ټولې ورڅخه هېرې شوې دي . او هغه نا حق قسمونه او قرآنونه چې ما د ده د فایدې لپاره یاد کړي دي ټول اوبو وړي وو . ولسوال پورته پورته الووت او ما عذر ورته کاوه. ور ته ژړل مې مگر ده مخه نه راکوله . اوس د ولسوال صاحب هغه خبرې هېرې دي چې ویل به یې اند راب په ملک شاسوار ښه ښکارېږي .

د کلي امام ببوا که د ملک په خبرو ورگډ شو وې ویل : ملکه د تا کډه خو لا پخوا بار وه . خو لکه چې زما هم بار شوه . موږ به شل واره چهل کاف په ځان کف کاوه بیا به له‌اسلم سره غږېدو اوس چې ولسوال یې هم شا ته دربدلی دی . زما پلاریې هم جواب نلري .

د تورې چرگې ملا د سترگو له کونجه د کلي امام ته راوکتل نرۍ شیطاني مسکایې په شونډو په گډا شوه ، خوله یې ویره شوه او توره گردۍ ږیره یې لکه د مست فیل‌مرغ ښځکې ټوکرۍ ټوکرۍ شوه او ملا ته‌یې وویل : مولوی صاحب د تا خبرې سمې ندي ، ولسوالان د میندو او پلرونو پر ځای دي او ملکان د هغوی لاسونه او پښې دي . ولسوال هیځ وخت د ملک شاسوار آبرو په اسلم او داسې نورو لچکانو باندې نه خرڅوي ، ولسوال هیڅ کله خپله ملا پخپله نه ماتوي .

ــ نو ولې یې ملک شاسوار سپک کړ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ملا صاحب د ولسوال سپکاوی ، سپکاوی نه دی ، هغه یو خبرداری دی .

ــ د څه شي خبرداری ؟

ــ ملک شاسوار به یې په وخت پوښتنه نه وي کړې ، رسیدگي به یې نه وي ورته کړې ، پیسو ته به یې ضرورت پیدا شوی وي . څه بله اړتیا به لري .

د تورې چرگې ملا غاړې تازه کړې په بزیره یې ورو لاس راتېر کړ او په موسکایې د کلي امام ته په خطاب کې وویل : حکومتي کسان زود رنجه خلک دي . که درته ووایم دوي هم ډېر ملامت نه دي . خورانو په هره چوکۍ باندې کوټه لوټونه ورکړي دي . ته زموږ د کلي د کندل زوی په نظر کې ونیسه، هغه د بنو لېسه خلاصه کړه ، کندل خپله باغچه ورته گرو کړه او زوی یې په خان آباد کې د احصائیې د کاتب په چوکۍ کېناوه .هغه‌دی اوس یې خولۍ په غوړیو کې لوېد لې ده . د نیمایې کلي مځکې یې گرو کړې دي . دا خو د تخم او د حاصل قصه ده . تخم وشیند ه او حاصل واخله . د تخم له شیند لوڅخه پرته درمندونه چا اخیستی دي ؟ دا د دنیا کار دی ، کښت به کوې بیا به حاصل اخلې ، او له اورېدو زموږ ولسوال صاحب داندراب ولسوالي په درې لکه روپۍ اخیستې ده . هغه ددې کار لپاره د کابل په ده بوریو کې خپل کور خرڅ کړ . اوس هرومرو د کور د خرڅلاو تاو باسي . زموږ د ابراهیم زوی ته گوره په کندو کې یې د موږک لکۍ نه سپېره کېده ، خو بیا یې چې خدای توبه ومنله او په نهرین کې گدامدار شو اوس یې په کور کې غالۍ نه ځایېږي او قشخانه یې هیڅکله بې څو تنو مېلمنو نه ده . پلار خواریې په پردیو خد متو کې مړ شو او ټول ژوندیې په مړه گېډه ډوډۍ و نه خوړله ، دا خو لا پرېږده د دانې علاقدار و گوره تېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه د مالیې مامور ته په مېلمستیا راغلی و او چې لیدلې دې وای: دا جیپ موټر څه وایي، او دا خرڅ او سخاوت څه وایي. جنکیو راته ویل چې علاقدار څه کوې چې تایې ښځې لیدلې وای، هره یوه تر سرو زرو لاندې ډوبه وه. دا د لاس بنګړي، غاړه کۍ، امېلونه، د لاسو ګوتې، ډېلې او د ویښتانو ځنځیرونه یې ګرد سره د سرو زرو او پې د پاسه رنګارنګ غمي کتار شوي وو. ولسوال خو پر دغو لغړیانو ډېر د پاسه دی مګر په جانداری کې تر دوی پاتې دی. دی باید خپل غارونه او غچوړي ډک کړي. اوسنۍ آمدني خو یې د ښځو او خپلوانو تر سوغاتو هم نه وزي. په دې میاشتو او ورځو کې داسې ښکار هم نشته چې د ده منګولې او مشوکه پې سره شي او وزرونو ته یې قوت ورسېږي، نو خامخا به غوسه کېږي، نامیندي ورپیدا کېږي او له یو چا څخه خو به تاو باسي.

ملک شاسوار په ځای کې سره وخوځېده، د تورې چرګې د ملا خبره یې وشلوله او وې ویل: ملکۍ پخوا خوند کاوه، هغه پخواني ولسوالان چې موږ لیدلي وو، اوس نشته. د هغو تله ډېره درنه وه. د ملکانو او خانانو په عزت او قدر پوهېدل. چې په وینو ککړ پکړ به یې ولیدې او مخامخ به یې په غلا ونیولې پرده به یې دربانده اچوله، د رعیت تر مخ به یې نه سپکولې، ځان به یې مړاوه لیکن د ملکانو دسترخوان یې نه ړولاوه، خو کله چې کڅیلی د خولۍ او سګرټو ولسوالان راپیدا شول د ملکانو برکت او عزت هم ورسره ولاړ، له موږ څخه د دوی لار ورکه شوه. په خبره نه سره پوهېږو او باور نشو سره کولای.

ملا ګل رسول د ملک شاسوار په خبرو غوږونه څک کړل او په ښویېدو ښویېدو ملک ته ورنیږدې شو. وې ویل: البته ما ته ډېره بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي ده چې زه د ملك په مخكې دا خبرې كوم . دی به خيال كوي چې اوس ملا گل رسول غواړي ما ته سبق راكړي . ليكن دوست ته بايد سړی د زړه خبره وكړي . زما خيال دا دی چې ولسوال صاحب تا ته ځكه غوسه كړې ده چې له تا نه اميدونه لري .تا پوه كوي چې اې سړيه وږې يم ، پسمانه يم ، جيب غواړم ، كور غواړم ، ځان پوره كوم او په تا يې پوره كوم . گوره ملك صاحب اوسني ولسوالان تر پخوانيو خراب نه دي ليكن د دنيا دود دستور بدل شوی دی . پخوانيو ولسوالانو ته آس پكار و ، ليكن اوسنيو ولسوالانو ته موټر په كار دی ، هغوی د ختهو او گټهو كورونه جوړول دا اوسنی سمټهي كوټهې جوړوي او قدنما آييني پكې بږدي . د چلم ځای سگرټو ونيو ، د تنبور او غېچكې ځای را ديو ، د شوروا ځای پلاو، د استالفي كاسو ځای چيني. رواجونه بدل شوي دي ، عطرونه او سينگارونه را پيدا شول . شام پاريس او لندني پوډر را پيدا شول . د دنداسې ځای لب سرينو ونيو او ښځو پتلونونه واغوستل دا ټولې خبرې خو مصرف غواړي . موږ او تاسې مجبور يو چې دا مصرفونه ور پوره كړو .

ملك شاسوار چې كندو ته تكيه وهلې وه ، په چكمن كې را تاو شو ، پلتری يې ووهله وې ويل : ملا گل رسوله رښتيا رښتيا دي ، زه خو اوس ډېر په تنگ شوی يم ، زړه مې راته وايي راځه دا ملكي پرېږده او په دې آخر عمر كې توبه وباسه او مخامخ په جومات ننوزه ، متل دی وايي (از بچه گی تا جوانی، از جوانی تا به پيری ، از پيری تا بكی) يوائې دغه دا سلم علاج مې كړې وای بيا توبه او گوښه گيري دواړه آسانېد ل .

ملا گل رسول د دې خبرې په اورېدو نا قرار شو ، له ډډې په زنگنو كېناست او په هيجاني لهجه يې ملك ته وويل : نه ، نه ، نه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅکله به داسې نه کوي، دا فکر د تا نه دی دا د ښمن د تا ذهن ته درننه ایستی ، توبه توبه چې له ولسوال صاحب څخه مخ واړوې ، نه نه ملکه که داسې وشي زموږ کلي او کورونه به په صیاد کې اور واخلي ، دا دا سلم لنډ ه غران به له خلکو نه ښځې بوزي او د سیمې سپي به زموږ د بچیانو په غوښو ماړه شي . دا خو بالکل شیطاني فکر درپیدا شوی دی ، شیطان خو د خدای دښمن دی لاحول ورته ووایه ، د گوښه کېدو فکر له سره و باسه ،تا څوک اوس په گوښه گیري او توبه کې نه پرېږدي ، له تا نه د صوفي توب وخت تېر شویدی ، که ته مشرتوب پرېږدې مشر توب تا نه پرېږدي ، خدای مکړه چې ته د حکومت له سیوري‌او د زورورو له رغولي را لرې شې والله که د دې اسلم د لچکانو له لاسه یوه شپه په صیاد کې تېره کړې ، ته داسې مه کوه چې د پزې د گټلو له پاره سر بایلې ، د حکومت له زوره ځان مه جلا کوه . تر دې چې سباد اسلم څپېړو او د دوستک د زوی پیغورونو ته ناست یې همدا د ولسوال منت او زور زیاتی در ته ښه دی. که زما منې همد ا سبا یو سخوندر ، پنځوس منه وریجې ، پنځه منه ژېړ غوړي یو څه نقدې روپۍ درواخله او د ولسوال کور ته یې یوسه . دوه درې ورځې وروسته خپله ورشه و به گورې چې ولسوال هغه پرونی سړی نه دی ، مخه به درکړي ، مهرباني به درسره وکړي او خبرو ته به دې غوږ ونیسي . گوره ملکه دا دومره جایداد ، مځکې ، گروۍ ، ځنگل څه کوې ؟ دا خو همدې ورځې ته په کار دي ، ښه مال خو د بدې ورځې دوا ده، خلک وایي : زر تر سره جار ، سر تر ناموسه . چې جومات ته نشې تلای ، په پټیو کې نشې گرځېدای ، د کلیو په مړي او ژوندي کې برخه نشې اخیستلای ، پخپل کلي کې چا ته دومره نشې ویلای چې پښې دې‌درټولې کړه، داهم ژونددی ؟ په دې کې د ولسوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه تقصیر دی . ولسوال د تا ورور نه دی ، هغه ته تاسې او بل څوک توپیر نه لري ، په هغه باندې خپله خبره گرانه ده ، د هغه عقل ته به د خبرې له لارې ورننوزې ، که د خبرې حساب دې ورجوړ کړ هغه به بیا د تا وي ، ورور دې هم دی ، عزیز دې هم دی ، وکیل دې هم دی او بیا په کلي کې هر څه چې ته غواړې هغه به کېږي . اسلم او د دوستک زوی ، هغه بل جبار لچک او د دوی ملگري به ولسوال ته څه ورکړي ؟ دوی پخپله د نورو خلکو خیرات او کاسو ته ناست دي ، دوی له تا سره مقابله نشي کولای ، دوی له تا څخه دا خدا دا د عزت نشي اخیستلای . لیکن ته باید د خپل عزت د ساتلو په طریقه پوه شې او ځان په دې خبره وپوهوې چې په ډېره سخته دښمني ککړ شوی یې . داسې اور دې لمنی ته لوېد لی دی که ځان ځنې خلاص نکړې له بېلېیو تر مرۍ پورې به دې وسوځوي ، اسلم لکه کوډگر د اندراب زلمیان د خپلې ژبې تر جادو لاندې راوستي دي . اوس یې له صیاده هم پښې او لکۍ وتلې دي ، د شاشان ، قاسان ، بنو او ارزنگان په سیمو کې یې ملگري پیدا کړیدي . د ملک یوسف زوی یې هم بې لارې کړیدي . ما داسې واورېدل چه هغه خپله خور اسلم ته ورکوي ، دا لا څه کوې د بنو او ده سلا په مکتب کې یو څو تنه ښوونکی هم له دوی سره گرزي . هغوی هم د اسلم ثنا او صفت ته ملاتړلې ده ، خبره لویه ده ملکه او د سیلاب مخه د تا کور ته درسیخه شوې ده ، لویه بلا خو لوی تاوان غواړي ، د غفلت پنبه له خپلو غوږو څخه وباسه او تر اوسه چې لا اوبه له ورخه نه دي تېرې شوې ځان تیار کړه .

ملک شاسوار دواړه سترگې په ملاگل‌رسول کې خښې کړې ، وېرې او تشویش یې په مخ او سترگو کې څپې وهلې ، د سترگو مردکې یې د سر په کاسه کې رډ رډ راوتلې وو ، غوږونه یې څک شوي او ژور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېلي يې ايستل، دی وپوهيده چې مصيبت لوی دی. کوم د گناهونو درون‌د پېټی چې يې د ژوند تر دې واټن پورې په شا راوړی و، د ده ملا يې ورغبرگه کړې وه. فکر يې کاوه چې اوس د دا سې گړنگ غاړې ته رارسېدلی دی چې د بېرته گرځېدو لاره نه لري او د لټی لپاره د ده توان پای ته رسېدلی دی. زړه يې ببواکه درزيده او په سينه کې دننه يې د ژور سوي احساس کاوه. په هر لوري او هر شي کې يې اسلم کوت. د تصوراتو دنيا يې گرد سره په اسلم ډکه شوې وه. د ملاگل رسول په قصو او مشورو يې زړه نه‌تم کېده او تنده يې نه پې ماتېده، تصور يې کاوه چې په کرونده کې وژل شوی دی، کلا، کادانو او قشخانې يې اور اخيستې دی، لورانې او بيبي يې سر تورې شوې دي، له غرونو څخه سيلاب راغلی دی او د ده باغچې او ځنگل يې لاندې کړيدي، اسلم يې په کور ورننوتی دی او د ده واړه حلالوي، ترخو مفکورو او ويرونکو تصوراتو را چاپېر کړی و. او ده لکه چاپېر شوی ښکار کوښښ کاوه چې د ژغورېدو او تښتېدو لار پيدا کړي. کله کله به يې په همدې تصوراتو کې سترگې د کوټې په يوه ديوال باندې ځای پر ځای مېخ شوې او د ذهن حضور به يې له لاسه ورکړ.

د کلي ملا د ملاگل‌رسول د خبرو په مېنځ کې ورننووت په ملک باندې يې غږ وکړ: ملکه خيريت خو دی، دا رنگ دې ولې داسې تغير شوی دی؟ ولې داسې ساړه اوسېلی باسې؟

ـــ نه نه ملا صاحب هسې خوشې ...

ملک يوه شېبه، لکه سړی چې نوی له خوبه راويښ شي، اوتر اوتر وکتل بيا يې خبره داسې راونيوه: ملا صاحب سخته راباندې راغلې ده. ټوله دنيا را ته اوښتې ده. زه به د چا د ځواب او تورې شم، ما ته ټول اندراب گواښي، بخت مې اوښتی دی. هرگام چې اخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېږم ، هر گوزار چې کوم خطا کېږي ، د هر اقدام نتيجه مې چپه راوزي ، يوه زمانه پدې اندراب کې هيڅوک ما ته په مخ نه شو راتلای . چا له ما سره زور نه ازمايه ، ملکانو او خانانو به له ما ډډه کوله ، بې زما له خوښې په دې کلي کې چا لور نه شوه ودولای . خو اوس د د هقانانو او ژرنده گړو زمن په ما پورې خاندي . اسلم ، قاسم خان او جبار له ما سره تربگني کوي او زه يې له مړي ژوندي او کور کلي څخه ايستلی يم .

ملک لکه د ښځلې مار چې پيتاوي ته اچول شوی وي کرار کرار تود شو . په مخکې يې د وينې سور والی راغی او راوغوړېده ، غاړې يې تازه کړې او خبروته يې داسې دوام ورکړ : دغه گل رسول ته معلومه ده ، ملک له دې خبرې سره سم گل رسول ته په لاس اشاره وکړه ، په همدې کلي کې د ستار ورور ووژل شو ، لورانې يې لکه مېږې خرڅې شوې ، ځمکه او ژرنده يې ميرزا قاسم او ملک امرالله سره ووېشله ، مگر داسې نر دلته پيدا نشو چې د هغه غږ پورته کړي ، بداو پورېې وغواړي . زمن يې لا تر اوسه په اشکمش کې د يو بل مزدوري کوي . وايم د عريضې يې څوک پيدا نشو . ما چې څوک وهلي دي هغه خدای هم وهلي دي ، آواز يې ملائکو هم ندی اورېدلی . مگر اوس چې روزگار په ما راوستې ده د ترکاڼانو ، ژرنده گړو او د پرونيو شپېږ خورو زمن سيالي راسره کوي . ما دا ځوروي چې نور مارانو وچيچل او زه کربوړي . له ما څخه د ودو شويو ښځو او برباد شويو کورونو حساب غوښتل کېږي . په ما باندې نوي نرخونه او نا دودې راتپل کېږي . که چېرې ما دې حسابونو ته تن ورکړ چې بيا دا ټول اندراب زما هم شي زه دا حسابونه نشم خلاصولای . ملک مخ ملاگل رسول ته ور واړاوه ، خبرې يې داسې اوږدې کړې : گلکه (ملک به د تصغير

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ملا گل رسول گلک باله) ما ته را پېښنه شوه البته قسمت به مې دغسې وي چې لاس مې له وينو ځخه نه راوزي ، پروا نشته پښوانيو به ويل د پړانګ برخه وينه ده ، د تا ټولې خبرې مې ومنلې زه به دا خپل جايداد تر خپله عزته قربان کړم . زه به د هر لچک د سر په کدو با ندې د زرو تاوان پرېکړم . زه به د دې اسلم د لچکانو له کدوانو ځخه خامخا دا اوسنی بخار وباسم. زه به دا ولسوال ، داقاضې ، څارنوال او دا نور ټول په روپيو واخلم ، يو وار به بيا دا کلی دعزت کلی کړم ، دا جومات به جومات کړم او ټول اندراب ته به وروښيم چې له ملک شاسوار سره د گوتو ماتول د سر په بيه تماميږي . ملک هيجاني شو ، آوازيې جګ او ډډ شو ، غريو ورپيدا شو . ويې ژړل او د کلي ملا ته يې وويل زه به يوار بيا د کلي ژرندې په وينو وگرزوم ، زه به په دې لچکانو باندې ميندې او خويندې وژړوم . که ما د دوی خويندې او ښځې ليلام نه کړې زه به شا سوار نه يم او له خپله پلاره به نه يم زېږېدلی .

د کلي ملا ملک شاسوار هيڅکله په داسې هيجان او زبردستۍ کې نه وليدلی . ووېرېده او لکه تښتېد لی مږز زبون وهلی د بوغبند او دېوال تر مينځ په خالي ځای کې ننووت ، په لنګتۍ شو او ملک ته يې په ماته دروېزگره خوله وويل :نه ملکه تا څوک نشي څملولای . عزت او ذلت د خدای له لوري دی ، د تا عزت خدايی عزت دی څوک يې نشي درڅخه اخيستلای ، ملا صاحب غاړه تازه کړه چې په دې باب شرعي مسألې وکړي او ملک شاسوار ته د آسماني امداد ډاډگېرنه ورکړي په دې کې د تورې چرگې ملا د کلي دامام پښه کښېکوده او له خبرويې منع کړ او خپله تر يوې چوپيا وروسته په خبرو راغی : ښه ملکه اوس خو د خبرو سروخوت اصلي مطلب ته به راشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک چې له هیجان څخه رالوېدلی و په کرار آواز یې ځواب ورکړ : هو اصلي مطلب ته به را شو .

ــ ښه ستا څه خوښه ده ؟

ــ زما خوښه دا ده چې همدا سبا به زه پخپله د تا دغه لومړنۍ نسخه وکاروم ، وریجې ، غوړي او پیسې به ورووړم خو د سخوندر په ځای به یو څه پسونه او چرګان را سره یوسم او هماغلته د ولسوالۍ په شاوخوا سماواتونو کې به ورته پرېوزم .

ــ په خوله دې برکت شه اوس دې زما تسلي وکړه . ښه نو اوس ما ته څه امر کوې ؟

ــ ته خپله کاروايي پیل کړه ، خو په لومړي سر کې دا د کلي ملا صاحب پوه کړه چې زموږ د دغې نن شپې د مرکې راز د باندې ونه باسي او په دې ورځو کې هېڅکله هم د جومات څخه لرې نشي . د جومات چړي او طالبان دې پوه کړي چې د اسلم ډله وڅاري او په ټولو کړو وړو یې ځان خبر وساتي .

د تورې چرګې ملا له توشک نه درغولي ټغره ته راوښویېده ، ملک ته ورنږدې شو او هغه‌یې مخاطب کړ : ربښتیا ملکه یو عجیبه مې پرون واورېده . یو سړی چې (حسن کلته) نومېږي او د آسونو غل دی ، د آسونو له یوې ګلې سره د پارندې په لار کې نیول شوي دی . ښايي نن‌یې ولسوالۍ ته راوستی وي . آیا ښه نه درته ښکارېږي چې دغه سړی پخپل اقرار کې د اسلم او د ده د یارانو نومونه د خپل جرم د شریکانو په توګه واخلي ؟

د دې خبرې په اورېدو د ملک سترګې برګې شوې ، وینه‌یې په مخ کې وځغلېده ، له ځایه راولاړ شه غېږیې د تورې چرګې په ملا راوګرځوله او چیغې یې کړې : پیدا دې کړه ، پیدا دې کړه . زه خو وا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم گلکه چې ته شیطان یې شیطان ! دا خو دې داسې دوا پیدا کړه چې د سلو مرضونو علاج پې کېږي . همدغسې ځای مې ورته غوښت خو نه پیدا کېده . وا وا، هزار رحمت گلکه !

د تورې چرگې ملا د واسکټ جیب ته لاس یو ووړ ، د پزې د نسوار و ښیښه یې راوایسته سر یې پرا نست او نسوار یې د لاس په رغوي کې واچول . مرغوزي نسوار یې د چپ لاس له رغوي په گوتو راوا خیستل په تبختر یې پزې ته کش کړل او په همدې کې یې ملک ته وویل : (چو یک در بسته گردد صد در دیگر شود پیدا)

ــ حق حق گلکه ، نن خو دې د نښې مینځ و ویشت .که زه با چا واي نن خو مې باید خوله په سرو زرو او لعل او جواهرو در ډکه کړې وای .

ــ اوس نو ملکه سبا ته د محبس د قوماندان تالو هم یو څه ورخوږ کړه .

ــ پوه شوم ، تر پایه ورسېدم ، د خبرې تل ته ورولوېدم . گلکه اوس د تا اصلي وظیفه دا شوه چې د آسونو د غلاد دوسیې لاره هواره کړې او دا دکلي جوارگران او لچکان د همدې دوسیې په مزي کې سره وپیيې .

د تورې چرگې ملا مسکې شو او ملک شا سوار ته یې وویل: گوره ما هم له تا سره شاگردي کړې ده !!!

ــ اوس ته پخپله داسې استاد شوی یې چې د ما رنگو لاس تر شا تړې . خیر که مړ نه وم زه به دې د دې میړانو بدله ادا کړم گلکه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمر د صیاد ختیځ لوري ته د غرونو د پاسه د شغلو پر پټاره پلتری وهلې وه . ګهیځ د شوتلې د ګلانو او څنځلو د راخوټېدلیو غوټیو د عطرو څپې د پسرلنیو غنمو له وږم سره یو ځای له کروندو څخه کلیو او کورونو ته را شېرلې . د سحر وږمې د پراخې درې په لارو او واټونو کې دوحشي بوټو او شنبلیو خوشبویي د لارویانو سپوږمو ته ورشیندله . په کروندوکې د چونچڼو ، بلبلانو ، مېزانو او غرنیو مرغانو زړه وړرنګی شور او سندرې خورې وې . د تودې ډوډۍ او سویو لرګیو بوی ، د سین شنهار او د کلیو د پاسه د نغریو او تنرونو د نیلي لوګي چتر ، طبیعت‌او انساني محیط داسې سره اوبدلي وو چې درې ته‌یې واقعي ، بې سارې او بې بدله ښکلا ورکړې وه ، هغه ښکلا چې د پلټونکي انسان په زړه او پلو کې د امید تودوخه ژوندۍ ساتي او باور وربخښي .

قاسم د زین کړي آس په روستاړي پورې د سنیو خورجین‌وتاړه ، د آس په ورمېږ او ساغریو یې لاس راتېر کړ ، هغه‌یې ونازاوه او د ورمېږ څنې‌یې ور بږمنځ کړې ، ملونه یې ورواچوله او د ا نګړ په لویه دروازه یې کوڅې ته راویوست ، له آس سره جلوکش د کوڅې په اوږدو کې د لویې لارې په نیت رهي شو . کله چې د کلي له جومات څخه را وا وښت په کوڅه کې‌یې په ملک شاسوا ر باندې نظر ولګېده . ګلک او نور کسان چې د بازا ر په ورځ بنو ته روان وو ، تر ملک راچاپېر شوي وو . ملک د قاسم په لیدلو د کوڅې له مینځ څخه د خپلې کلا دروا زې ته په شا شو . له ده سره ولاړ کسان هم په ده پسې ورڅنګ ته شول او لاره‌یې آزاده‌کړه . قاسم د آس ملونی ته ټکا ن ورکړ او د ملک د غوږ وهنې لپاره‌یې آس ته کنځله وکړه او ورسره‌یې لاسونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین په کوبۍ ټینګ کړل ، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي ، په ټګ کې یې زین ته ورودانګل او پکې کېناست ، سمد لاسه یې آس ته تازینه ورکړه او د کلي له کوڅې څخه لویې لارې ته وووت .

ملک شاسوار سم د لاسه د تورې چرګې ملا ته مخ ور واړاوه : کبرونه خو مې ډېر لید لي دي ، لیکن د دې لنډه‌غرو کبر په صیا د کې نه ځایېږي .

ــ دا کبر به یې ډېر ژر په سر ورمات شي . وایي د میږتانه چې ورکه راشي وزر با سي .

له دې خبرې سره سم ملک شاسوار د تورې چرګې ملا ګوښې کړ او پوښتنه یې وکړه : د محبس د قوماندا ن خبره څنګه شوه ؟

ــ هغه راسره ومنله ، د چهارشنبې په شپه به (حسن کلته) له محبس څخه خپل کورته راولي او له ما سره به یې کېنوي . د کلته یو خوریې چې په باجګاه کې اوسېږي او کله خور دی ، د هغه درک مې هم لګولی دی . زه به د خدای په فضل دغه کلته ټولو خبروته تیار کړم ، لیکن د محبس قوماندان ډېر څه غواړي .

د لته د ملک سترګې کږې شوې . شونډې یې بوڅې کړې او تعجب وهلي بڼه یې غوره کړه ، وې ویل : مثلاً څومره غواړي؟

ــ یاره ملکه ډېرې زیاتې . هغه وایي که چېرې حکومت په ما خبر شي چې ما حسن کلته د ناروا تورونو ټولو ته مجبور کړیدي ، زه به له مسلک څخه طرد شم او خدا زده څو کاله بند به را باندې وخېږي .

ــ نو بیا څه ؟

ــ ډېرې زیاتې غواړي . خو زه لا ډغرې ورسره وهم . خدای مهربانه دی ، نن چې د بازار له کاروبار نه خلاص شم‌یو وار ورګرزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پهلواني به بیا ورسره وکړم ، اندا زه به یې ولګوم .

د ملک رنګ لږ تغییر شو ، شونډې یې وچې شوې او د تورې چرګې ملا ته یې وویل: زه خو هم دا ډېر کلونه کېږي ملکي کوم ، د دې کارونو دود او دستور رامعلوم دی . دا نرخونه ولې زما لپاره بدل شول ، بیا د محبس قوما ندا ن خو زما پخواني معامله دا ردی ډېر خد متونه مې ورته کړي دي .

ــ ملکه دا د حکومت کسان لکه د حمام لنګونه دي ، وفا او بقا نه لري ، نن یې زه تړم ، سبا یې ته تړې او بل سبا یې بل تړي . دوې د پیسو یاران او د ګټې ښاماران دي ، دوې دکاند اران دي . پیسې ورکړه او خپله سودا ترې واخله ، که لږ پام وکړې دا اوسنۍ معامله یو څه سخته هم ده . دغه اوس دستي دې د دوستک زوی و نه لید چې ځنګه په شړق درڅخه تېر شو . اسلم خو لا سم د تا سر ته ناست دی او که ته دغه لچکان له خپلې مخې لري نکړې ، هغوی دې نه پرېږدي او چې لږ پوه شي چې حکومت پر تا لاس نه نیسي والله که دې په سر صرفه وکړي یا په مال .

قا سم په لویه لا رکې د هغو سپرو په لیکه پسې سیخ شو چې د بنو د بازار ورځې ته یې ځان رساوه . د لارې په ګڼه ګوڼه کې د قاسم نظر په معلم جمعه باندې پرېووت ، ورغږیې کړ او هغه یې خپل شا ته سپور کړ ، بیا یې سم دستي جیب ته لاس کړ او د نسوارو کډ و چې په خولبوی پورې یې د مریو څونډی ځوړوند و له جیب څخه راویوست ، لاس یې شا ته ورغبرګ کړ او معلم جمعه ته یې د نسوارو ست وکړ : واخله معلم صاحب چې پرون یوه انډیوال له پل متېک څخه راته راوړي دي .

ــ ځنګه دي ، ډېر زورور خو به نه وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ هغه خبره به دې اوربدلي وي (د بډای سړی لور د پلار په نوم پورې ودېږي) ، دې نسوارو هم په متهک پورې نوم پیدا کړی دی مگر زموږ د صیاد تر نسوارو ښه نه دي . په دې کې قاسم یوه شپبه چوپ شو . د آس ملونه یې راښکوده ، په زین کې را په ډډه شو او خپلې خبرې یې داسې له سره راونیوې : بېگاه شپه ملک شاسوار زما ابا کلا ته ورغوښتی و ، د زاریو او عذر په غاړه یې ورته ویلی وو چې قاسم خو ښه سړی دی او په ما ډېر گران دی ، لیکن د بدو خلکو سره سردچار شویدی . بیا یې د اسلم نوم وریاد کړیدی ، جبار یې وریاد کړیدی او دکلي شا و خوا نورو انډیوالانو نومونه یې وریاد کړي دي . بیا یې حمید خان معلم صاحب په خوله کې ورکړیدی چې دغه معلم د حکومت دښمن دی او په پاچایې کارونو کې گوتې وهي . زما ابایې ډېر ډار کړی دی ، په پای کې یې ورته ویلي دي چې قاسم لا تر اوسه د کندې تل ته نه دی ورلوید لی زه یې له ولسوال صاحب نه خلاصولای شم خو پدې شرط چې له بد و گرځېدو څخه لاس واخلي او اسلم له ځان څخه لرې کړي . او په پای کې یې زما ابا ته خپله یوه زړه چپنه هم د تارتق په توگه ورکړې وه . زما ابا ډېر ډار شوی ؤ . ملک ته یې ژړلي وو ، عذر او زارۍ یې ورته کړې وې ، او د خدای او قرآن روی یې وراچولی و ، په ډېر بدحال کورته راغی ، زړه پکې ویلې شوی و . تر نیمې شپې پورې یې زه ترټلم ، عذر یې راته کاوه ، سر یې راته لوڅاوه او له ژړا څخه شین شین راته اوښت. ویل یې ما د ظالم لښتوته مه تړه ، ما زمریانو ته په غېږ مه وروله او زما غریب کورته اور مه راننه باسه . داسې سلگۍ یې وهلې تا به وې زړه پکې د ننه وچاوده . هر څومره تسلا مې ورکوله نه کرارېده . نیمه شپه یې له کوټې څخه راووتم او کرۍ شپه مې په انگړ کې په گرزېدو تېره کړه . له لمانځه وروسته مې آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین کړ ، راووتم سم د لاسه له ملک شاسوار سره په کوځه کې مخامخ شوم . د لېونتوب سېلاو راباندې راغی ، زړه مې راته وویل په همدې خپله دروازه کې يې تازينه سر ته ونيسه او د آس تر پښو لاندې يې وچرموړه او بيا يې لکه ورغومی په تقم کې واخله او د ابا پښنو ته يې ورواچوه ، وروسته چې خدای هرڅه پېښ کړي وي هغه به پېښ وي .

معلم جمعه د قاسان اوسېدونکې و ، د ښايسته ځوانۍ او سپين پوستکی خاوند ؤ ، لوړه زده کړه يې کړې وه ، د اندراب د بنو په ليسه کې يې تدريس کاوه ، له موسيقۍ سره يې زياته علاقه لرله ، دنبوره يې ښه غږوله او مروجې ولسې غاړې او سندرې يې ډېرې ښکلې بللې د ظريف طبيعت ، خوشحاله اروا او خوږې ژبې په خاطر د سيمې په زلميانو باندې ګران و . ودونو او خوښيو ته به يې له ځان سره بيوه او په کليوالو جنجالونو کې به يې ملاتړ ورکاوه .

معلم جمعه څو واره په نا معلومه علتونو بندی شوی و . له ملکانو او د سيمې له کله خورو سره يې نه لګېده . د کومې خاصې ايډيالوژۍ پا بند نه و . ليکن له سلطنتي نظام سره چپ و . په درسي ساعتو کې به د ا ستبداد پر ضد غږېده ، خود سرکشۍ او پاڅون په باره کې يې موعظه نه کوله، د سيا سي بدلون لپاره به يې په پارلماني انتخباتو او د خلکو د حقوقو او آزاديو د بسياينې په قانون او هوارو لارو باندې تاکيد کاوه .بلهې خواره به يې رسوا کول او د دولتي اداري ناوړتياوې به يې بربنډولې . دولس کاله وړاندې کوم وخت چې معلم جمعه لا تنکی زده کوونکی و، په شا شان کې د يوه واده په وخت په يوه نجلۍ مين شوی و . هغه مينه يې سر ته و نه رسېده او ده بيا واده ونکړ . خپل معاش به يې په خوريانو چې خورا نشتمن وو، لګاوه. پخپله يې په خپلې کوچنۍ کروندې او حويلۍ کې د بلخي ناکو د باغچې په حاصل ګوزاره کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه خان د قاسم خبرو حیران کړی و . وبریده که چېرې ده ته نصحیت وکړي دا سرکشه او جنجالي زلمی به له ځان څخه خپه کړي او د هغه د پام اړونې لپاره یې نسوار تو کړل او وې ویل : قاسمه ته خو د لیک او لوست په زده کولو کې ډېر پاتې راغلې ، باید چې تر اوسه دې ډېر پرمختګ کړی وای . څنګه ؟

ــ معلم صاحب یو خو د کور او کروندې غم رادغاړې دی او بل لور ته مې د اسلم بېوزلي او مظلومیت ځوروي ، ملک ورځ تر ورځې غاښونه ورته تېره کوي او د سیمې ټول ظالمان یې ورشکاري ، همدا اوس یې بیا د تورې چرګې ملا او د ولسوالۍ ټپوسان پسې را سم کړي دي . دا زموږ د جومات امام ګورې ، ډوډۍ موږ ورکوو ، لرګي موږ ورته راوړو ، کور او کهول یې موږ ساتو لیکن ملاتړ د ملک شاسوار کوي . دا لا څه کوې طالبان یې د ورځې شولې ورسره ټکوي ، سرې ورسره چلوي او خدای مې دې غاړه نه نیسي د جوما توالو خبرې هم وررسوي . پرون مې واورېدل د تورې چرګې ملا کابل ته ځي . دغه سړې ډېر بې ایمانه او جال ساز سړی دی او د پیسو لپاره هرې مردا رۍ ته ملا تړي .

معلم جمعه وویل : آیا نشي کیدی چې له ملک شاسوا ر سره د اسلم روغه وشي ؟

ــ زما په خیال ، نه .

ــ ولې ؟ دا خو د قوم او ټولو خلکو مروجه لار ده .

ــ ملک شاسوار اسلم خپل سیال نه بولي . د هغه حق ته غاړه نه ږدي او له هغه سره روغه د ځان سپکاوی بولي . په دې باره کې اسلم څو څو واره د تل میرغازي د مولوی صاحب ، د حاجي صاحب عبدالاحد خان او سناتور سید اشرف خان د منځګړتوب مطالبه وکړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن ملك شاسوار له اسلم سره روغې جوړې ته تن ورنکړ او په غوڅه د هغه له پور څخه منکر دی

ــ ښه نو ستا په خیال څه به کېږي ؟

ــ قاسم په دې پوښتنه هیجاني شو ، آس یې ودراوه ، په زین کې راکوږ شو او معلم جمعه ته یې وویل : وینې به تویېږي او حساب به پاکېږي !

ــ دا خو د فیصلې ښه او معقوله لار نه ده . په دې توګه خوغوټه نه خلاصېږي بلکې غوټې ته بله غوټه ورلوېږي . پخوانیو ویلي دي « وینې په وینو نه وینځل کېږي او اور په اور نه مري . »

ــ په هر ځای او هر وخت کې داسې نه ده لکه چې ته وایې . مثلاً همدا د اسلم فقره به راواخلو . هغه ته د ناموس معامله ورپېښه ده که هغه خپل حق ترلاسه نه کړي او یا خپل کسات وانخلي ، بیا به څنګه کولای شي د اندراب په ننګیالیو او باناموسه خلکو کې لکه یو نارینه په جګ سر ژوند وکړي . هغه په دې پېښه کې درې لارې لري ، یا باید خپل حق ته ورسېږي ، یعنی له ملك شاسوار نه بد او پور واخلي یا د نارینه په توګه وینې وبهوي او د پیغور په ختهو خپلې ککړې شوې جامې د کسات په وینو و وینځي او یا کې یې کړي او یا د سپک شوي او بې غیرته سړي په څېر له اندراب څخه وتښتي . پور او بد خو شاسوار نه ورکوي او اسلم چې غیرتي سړی دی له اندراب څخه هم نه تښتي ، د مور او پلار هډوکي نه خوشي کوي ، پاتې کېږي یوه لاره او هغه د وینو تویولو او کسات لاره ده .

ــ اسلم یووزرې سړی دی ، هغه ته به سخته وي چې د وینو لار غوره کړي .

ــ نه هغه یووزرې نه دی ، د صیاد ګرد (شیربچګان) په هغه پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ دي . مگر زه او ته نه يو پسې ولاړ ؟

ــ دا د دوستانو او يارانو لوی شمير ځای نه نيسي ځکه چې جنگ د توريې نه دی ، جنگ د پیسو ، واسطو او د سيسو دی .

ــ نه نه معلم صاحب تر پیسو او واسطو يې نه سره پرېږدو ، دلته پخپل کلي کې د ټوپک او سيلاوې په خوله فيصله سره کوو . وينې به بهېږي او سرونه به لکه د کدوانو پکې رغړي . پوروړي به مري او پوردار به حق ته رسېږي .

ــ قاسم خانه په دې کې د اسلم او د صياد د ځوانانو ورکه ده.

ــ ورکه مرکه نشته ، سم صفا ملک وژنو ، کورته يې اور اچوو او سم د لاسه غرونو ته خېژو .

ــ او تر کله په غرو کې ؟

ــ تر هغو چې ظالمان د خلکو د غوښو له خوړلو او وينو له تويولو څخه لاس واخلي ، کلی د ورورۍ ځای او جومات د عبادت ځای شي.

ــ زور زياتی به هيڅکله د ملک شاسوار په قتلولو پای ته ونه رسېږي . په دې کار به د ظالمانو منگولې او غاښونه لا تېره شي او تا سې به فقط خپلې کورنۍ او خپلوان اورته واچوئ .

ــ هو موږ به هر څه اور ته واچوو ، تر څو کسات واخلو او د ظلم کور وسوځوو .

په خبرو خبرو کې هغوی بازار ته راورسېدل او يو له بل نه جلا شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهر د ل دا سلم په مشوره د صیا دوز اوبا نو ، بز گرانو او د ده سلا او بنو پیژندگلوو ښوونکو ته د سین پر غاړه پخپله باغچه کې مېلمستیا کړې وه . د ملک یوسف باغچې په صیاد کې نوم درلود ، د ونو تر گورو سیورو لاندې د سین پر غاړه د ډبرو پراخه چوتره د سین په سپینو پستو شگو پوښل شوې او پې د پاسه د غوزانو د گڼو څانگو او پاڼو سیورې . پخوا چې د ملک یوسف د دبدبې زمانه وه دلته به د دوبې په مهال د اندراب سرکاري مشران راټولېدل ، مېلې به یې کولې ، ټنگ ټکور به وو ، د ملکانو او خانانو د بلنو او مېلمستیاوو عذربه پکې کېد ه، د چوترې او چنا رونو د ځنگلونو تر مینځ د ملک یوسف تر کلا پورې د میوه لرونکو ونو باغ غځیدلی ؤ . د چوترې سهیل ته یو اوږد بوره پټی پروت ؤ. په دې پټي کې به ملک یوسف گلان کرل خو اوس بې کښته پاتې شوی او په پولویې د نسترن او څنځلو پخواني بوټي ببر شوي او وحشي شوي دي .

د باغ لویه چوتره په ټغرونو او غالیو فرش شوې وه . له ونو او بوټو څخه دغرنۍ هوا تا ند ه وږمه راغبرگېد له او د رابلل شویو له شوربگت سره یوځای ښادو زړونو او پلنو سینو ته ننوتله . د چلمانو په لوگیو او د نسوارود قطیو د شیشو په پړکېدو کې چاینکې او د نقلو تا لۍ پر مېلمنو ویشل کېد لې .

نن د لومړي ځل لپاره د ملک یوسف په نامي باغچه کې د ا سې کسان چې ځای یې په ژرند و ، لوگجنو تورو دالانونو او تیارو کوټو کې و، راټول شوي وو . دوی زیاتره د بېوزلو بزگرانو زمن وو او په داسې ځای کې د دوی راټولېدل عادي کار نه و . گوره څه پېښ شوي دي چې د قاسم او جبار مرتبه یې د ملک یوسف غالۍ ته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوز صیاد ملا خو دا خبره تصادفي نه وه کړې چې اوس د ملك یوسف رغولی او دروازه د کلي بې دسترخانه او بې دروازو بدمرغو ته ورپاتې شوې ده .

د مېلمنو تر مینځ د بنو او ده سلا د لیسې ښوونکو چې په برگو جیلکو کې بر ناست وو ، د کلیوالو بزگرانو پاملرنه ځان ته وراړولې وه .

بزگران ښوونکو ته ورنېږدې شول ، تر مینځ یې د پېژندگلوو لپاره خبرې او ټوکې ټکالي پیل شوې . قاسم په مهردل پسې د مېلمنو هرکلي ته ور ودانگل . جبار له جمعه خان ښوونکې سره په خبرو تود شو . او استاد حمید د مهردل په سلا د اسلم څنگ ته کېناست ، هغه اسلم ته وویل: له ډېرې مودې مې ستا نوم اوریدلی ، دي معلم جمعه ستا د مېړانې او خوږې مرکې په باب خبر کړې یم . نیت مې و چې زه به تا وینم او خبرې به درسره کوم لیکن دا به تر اوسه مقدوره نه وه . نن ستا په لیدو داسې خوشحال یم لکه ټول صیاد چې چا رابخشلی وي . په ما باندې مېړنې خلك گران دي . زه غواړم له هغو کسانو سره چې د ظلم مقابله کولای شي دوست شم او له دوی سره د زړه تنهاکې اوبه کړم

ــ کور ودان حمید خانه . زه د دې کلي یو غریب او ځوریدلی سړی یم . له ما سره ډېره غټه ناروا شوې ده . له ما څخه د سیمې ملکانو کلی ، کور ، جایداد او ناموس لوټ کړي دي . زما سرنوشت یو د غمونو انبار دی ، زه غواړم هرچا ته د دې انبار دروازه پرانیزم لیکن نه پوهېږم چې اوریدونکي به زما د ترخه ژوند د غمجنې قصې د اوریدلو زغم لري که نه . ښایي دا به د ځپل شویو او ټکول شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عام خصوصیت وي چې خپل غمونه او رنځونه له نورو سره شریکوي .

ــ زه هم د دې راز سرگذ شتونو ، د همدې راز غمونو او رنځونو زوی یم ، ستا د غمونو ژبه زما د زړه ژبه ده ، زه ستا د قصې تږې یم ، مهرباني وکړه په ما باور ولره .

ــ څو کاله د مخه په همدې صیاد کې زما مور مړه شوه . او د هغې د غمجن مرگ په شپه له برو درو څخه سیلاو راغی او زما کوچنۍ کروند ه یې تر خړو او ډبرو لاندې کړه او ما بدمرغ چې تر دې غمجنې پیښې وړاندې کوزده کړې وه ، مجبورشوم د ناموس د خوندي کولو او د پولی پټي د بیا آبادولو په مقصد د غریبۍ لپاره فاریاب ته لاړ شم . دلته په کلي کې سړي خواره د برو درو له ظالمانو سره یو لاس شول ، زما نجل یې خرڅه کړه ، زما د کور کالي یې لوټ کړل او زما د ودانۍ لرگي او دروا زې یې په خپلو دهقانخانو او قشخانو کې ولگول او زما یې په غیاب کې د مرگ مجلا تېره کړه ، زه یې په مړو وشمېرلم ، زه یې یو وزرۍ او بېوزله سړی وبللم او زما په عزت پورې یې وخندل .

اسلم د خپل ترخه ژوند او د جابرانو د جفا په هکله معلم حمید ته ډېرې خبرې وکړې . د اسلم ستونی وپړسېده . سترگو یې د غوسې او غضب سور والی راووړ او خبرې یې په خوله کې وچې شوې.

معلم حمید د اسلم په سترگو کې دنه اېلېدونکي انتقام بربښنااو د ژورې کرکې لمبه ولیده ، هغه پوه شو چې اسلم له ملک شاسوار او د برې درې له خانانو سره خپله قصه آسانه پای ته نه رسوي . اسلم به خامخا د ملک په هستې اور ولگوي ، ځان او دغه نور زلمیان به هم د دې اور په لمبو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوځوي . حمید له ځان سره وسنجوله کله چې د صیاد د ځوانو بزګرانو تقدیر همدا دی ، نو بیا ولې د دې اور لمبه یوائحې د یوه منفرد ملک کور او هستي ایره کړي؟ ولې دا اور پراخ نشي ، ولې ولسوال صاحب ، قاضي صاحب ، د پولیسو قوماندان او داسې نور ظالمان هم پکې وروونه چرموړي ؟ د حمید فکر د وسله وال پاڅون خواته لاړ . آیا د اندراب د نورو بزګرانو وحدت به له اسلم سره بسیا نشي؟ آیا اسلم به د ملک شا سوارپرځای د اوسني جابر دولت مقابلې ته چې د ټولو تېریو او زورزیاتي وسیله ده، ملا و نه تړي؟ کېدای شي دا کوچنۍ سوځوونکې سپرغۍ د باروتو انبار ته لار پیدا کړي . اوس عمده کړی، د تصمیم او عمل کړۍ د اسلم په لاس کې ده . دی باید د صیاد بزګران په دې پوه او قانع کړي چې له لښتي څخه ووزي او پراخ دریاب ته ورګډ شي . لامبو خو هر لامبوزن وهلای شي لیکن پیاوړي لامبوزن د دریاب غېږې ته ، د یاغي څپو بستر ته ځان اچوي او لویه لامبوزده کوي . د ژوند ټولې چارې همدا سې دي . هرپیل یو پای لري . سړی ما شوم وي اوروسته بیا پیاوړی او د خپل سرنوشت خاوند شي دا ما شوم هم باید لوی او پوخ شي ، هغه څوک چې د شخصي انتقام لپاره اور ته وردانګي او د یو جنایتکار او قاتل په نوم تباه کېږي ولې د تاریخ په لوی او روښانه واټ باندې د خلکو د دفاع او د ژوند د بقا لپاره مخامخ و نه جنګېږي ؟ که دغه دهقانان په انقلابي هدفونو معتقد شي او انقلابې مفکوره واخلي دا به د یو لوی هدف د سرته رسولو لپاره یو مهم ګام وي .

استاد حمید چې لا پخوا غایبانه په اسلم پورې ډېر امیدونه تړلي وو د صیاد د بزګرانو په لیدلو او له اسلم سره په مخامخ آشنا کېدویې د غرور او د بری احساس کاوه او ډاډ یې حاصل شو چې له دې نغري څخه به خامخا د اور لمبې جګې شي . ده ته د صیاد د بزګرانو په وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د یوې نوې دنیا د روازه خلاصه شوه، د ده ذهن د بزگرانو د قیام خواته لاړ. وسله وال پاڅون به وشي او زوړ نظام به نسکور شي . ځمکې به وویشلې شي . بزگران او شپانه به د زوره‌ورو د استثمار له منگولو څخه آزاد شي، سواد او مکتب به د ټولو ولسونو لپاره عام وي . رشوت خواره او ښکیلاک گر به ورټل شي او ټولنه به له سیاسي، اقتصادي او اخلاقي فسادونو څخه لمن ورټوله کړي .

استاد حمید د اسلم په باب د خپلو خیالونو په رنگین وا ټ کې پرمخ ته چې اسلم د خپلو خبرو په پای کې پوښتنه ځنې وکړه : معلم صاحب چوپ شوې، تا ته څنگه ښکاري آیا زه په حقه نه یم ؟

ــ ته په حقه یې لیکن ...

اسلم استاد حمید ته خبره په خوله کې ورماته کړه : لیکن څه ؟

ــ لیکن تا د یو کوچني هدف او شخصي مقصد لپاره زیاته قرباني پر ځان منلې ده . زما مقصد دا دی چې په دې ټول صیاد کې یوازینی مظلوم ته نه یې او دا یوازې د صیاد خلک نه دي چې ظلم گالي . که سترگې پرانیزو په اندراب کې داسې مظلومان په زرگونو او په قطغن کې په لکونو او په افغانستان کې په کروړونو دي او دا ظلمونه همدا نن نه دي پیل شوي، دا د پېړیو را په دیخوا رواج شوي اودانسان په وینه او هډونو کې اخشل شویدي .

اسلم د دې خبرې له اوریدو سره له پلترۍ نه را په گونډو شو . د ململ سپینه لنگوټه یې له خپلو وروځو څخه پورته ټېل وهله او په ځیر ځیر یې استاد حمید ته وکتل . د ده د خبرې په بنسټ او اصلي هدف پسې وووت او له هغه نه یې پوښتنه وکړه : آیا الله جل جلاله د دې ظالمانو په دې بې رحمه چلند راضي دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نه هیڅکله ، خدای خو د عد ل ، برابري او انصاف هدایت کړیدی لیکن داسې کسان شته چې همدا ظلمونه او تادا خدایي برخه بولي . هغوی وایي غنا او فقر ، سواد او بېسوادي ، روغتیا او ناروغتیا دا ګرد سره د سرنوشت برخه ده .

ــ په دې خبره ښه پوه نشوم استاده !

ــ د دې خبرې معنی دا ده ، داسې کسان شته چې وایي هر څه له اسلم سره شوي دي ، دغه يې په برخه لیک کې لیکل شوي دي او دا دخدای تعالی له جانبه دي . په دې کې ملک شاسوار او نور کسان کوم تقصیر نه لري .

اسلم یوه شېبه په چرت کې لاړ او بیا يې نا څاپي سترګې وپړ کېدې ، معلم حمید ته يې وویل : که چېرې د ا سلم لاس وچلېده او د ملک شاسوا ر په مرۍ يې د کسات چاړه تېره کړه خو دلته به هم بیا وویل شي چې اسلم مقصر نه دی ملک شاسوار ته په برخه لیک کې همدا سې لیکل شوي وو . په دې کې خو بیا هم د پوروړي او پور دار حساب یو شو !

ــ نه نه ا سلمه داسې نه ده ، که چېرې داسې وای خو د پټي یو سر او بل سر به یوه سطحه لرله او لرو بر به اوبه برا برې ویشل کېدې . لیکن داسې نه ده .

ــ څنګه ده نو ؟

ــ دلته بیا د مروج عدالت ، انصاف او شرعي حدودو خبره مینځ ته راځي ، د جاني او مجنی علیه ، د متعدي او متعدی علیه خبره را بر سېره کېږي ، د تول او اندازې لپاره تله او پیمانه نوې کېږي ، یعنی ملک شاسوار ته په یوه تله او تاسو اسلم ته ، قاسم ، جبار او نورو دهقانانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله تله ورتلل کېږي . هلته د خدای دقضا او قدر وجوب ستا د برائت او مجبوریت لپاره دلیل نه شي کیدای ، دا بیا په قاضي پورې تړلې ده چې د کتاب کومه حاشیه درته گوري او د کوم تاویل په پېړي دې تړي ، لیکن په تړلو دې خامخا تړي .

اسلم یوه شېبه تامل وکړ . لاس یې تندي ته یووړ، له ناست ځای څخه راولاړ شو . استاد حمید ته نېږدې راغی پوښتنه یې ځنې وکړه : معلم‌صاحب ستا له خبرو خو داسې معلومېږي چې زما رنگو کسانو لاسونه ازلي تړل شویدي . موږ د پور پټې او انتقام حق نه لرو . او ستاسې د خبرو مطابق موږ ته چې هر څه رسېږي له خپل تندي او بخت څخه رسېږي ، که داسې وي د دنیا ټولې سپکې او ورکې چې رارسېږي له تقدیر څخه به یې بولو او له ظالمانو او سړي وژونکو څخه دې حتی گله هم نه کوو .

ــ دا خو د خیټورو او ظالمانو منطق دی ، لیکن د مظلومانو خبره بیا بله ده . د دنیا مظلومان عدالت غواړي ، هغوی وایي په دین کې دارا او نادار، سور او سپین ، عرب او عجم فرق نه سره لري . ټول د ژوند او برابرو حقوقو خاوندان دي . مثلاً که ملک شاسوار تا مړ کړي په تا باندې قصاص کېږي .

ــ نو فرق چېرې دی ؟

ــ دا جواب لیږ سخت دی . معلم جمعه چې ښه باسواده او لوستی سړی هم دی لا د ظالم او مظلوم په وېښ نه پوهېږي . په دې خبرې باندې پوهېدل د ټولو رازونو کلي ده . که څوک په ټولنه کې یعنی دلته په دې خپل ولس کې د ظالم او مظلوم ، د نشتمن او شتمن او د حاکم او محکوم پوله پیدا نکړي او د مظلومیت په سببونو پوه نشي هغه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن نه شي پېژندلای . ډېر امکان شته دی چې داسې نا پوه کسان خپله ځواني او مېړانه بې ځایه ضایع کړي .

معلم جمعه د استاد حمید له خولې خپل نوم واورېد په موسکا له ځایه راولاړ شو او هغه ته یې د ټوکو په غاړه وویل : ښه وایه بیا دې زما څه غیبت شروع کړی دی ؟

استاد حمید په فکر کې ډوب لاړ ، یوه شېبه چوپ پاتې شو بیا یې معلم جمعه مخاطب کړ : ولې له موږ څخه لرې په تخیلي دنیا کې ژوند کوې . تا خو به‌تل ویل پاک انسانان او تکړه ملګري نشته . دا بزګران خو هم پاک دي او هم تکړه ، ته چا ته منتظر یې او څه راز ملګري غواړې ؟ اې بد مرغه لار ورکې جمعه ! ته به هم په دې ورکه لار کې ورکېږې . داسې به ورکېږې چې هیڅ پل زن به ستا لوری و نه مومي . غمونه به دې دوستانو ته ډېر ورپاتې شي ، لیکن د عمل نتایج به دې ډېر کم وي ، زه غواړم چې داسې دې نه وي ، ستا آواز دې ټولو کلیو او کروندو ته ورسېږي او ته دې د ولسونو لپاره د یو سندرغاړي او ټوکمار دوست پر ځای یو واقعي لارښوونکی شې . ته دې د پارلماني نظام د یو مداح پر ځای د وسله‌والو پاځونونو او ولسي پاڅون مبلغ شې او ته دې داسې هنرمن یې چې د هغه د ژوند واټ د ټوپک او دنبورې په غبرګو هنرونو باندې جړاو شوی وي .

ته خپل عشق ، خپله ځواني ، خپل ټول استعداد او ملکات ولس ته ور وبخښه . ته داسې مینه انتخاب کړه چې تا ډوب نکړي او تا له دغو غریبو لار ورکو خلکو څخه و نه پېري او جلا دې نکړي .

معلم جمعه نه غوښتل د ساده بزګرانو په وړاندې دا روښان فکره بحثونه چې هغوی ته د پوهېدلو وړ نه وو ، له استاد حمید سره پر مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوزي نو ځکه يې د هغه د خبرو لړۍ داسې ورلنډه کړه : استاده! بيا په څه چرت کې لاړې، ما غوښتل وپوښتم دا زموږ يار اسلم دې خوښ شو که نه ؟ دا خو هم هغه اسلم دی چې د صياد له زمري څخه يې ګيدړ جوړ کړ، ته خو نن سم ګپ ورسره ولګوه . دا دهمغو انقلابي دهقانانو يو تن دی چې ته همېش د هغوی د پيداکولو او روزلو په باره کې خبرې کوې .جمعه همدلته خپله لهجه طنز ته واړوله، دوی هماغه د پاڅون کسان دي چې تاخپل ټول عمر د هغوی په لټه کې تېر کړ .

ــ جمعه جانه کور دې ودان، زوی دې لوی .که دغه دهقانان د پاڅون نه شول نو د پارلماني نظام د عدالت جنډه خو به لوړه کاندي . څنګه ؟ توره نکتايي او سپين کالرونه خو به په غاړه کړي او ستاسي ګلالي حکومت او سپين پاڅون ته خو به لاس پورته کړي .

معلم جمعه موسکی شو . وې ويل : استاده نن ډېر بحث نه درسره کوم، زموږ د نظرياتو سم والي او ناسم والي ته به تاريخ ځواب ورکړي . زه د انسان د وينو تويولو پلوي نه يم . کله چې خلک وکولای شي د دولت له لاس وهنې پرته خپل نمايندګان وټاکي او د پارلمان له لارې خپل د زړه حکومت راولي .د خلکو دښمنان، ظالمان، رشوت خواره، بې کفايته او ناپوه کسان په سوله ايزو دموکراتيکو لارو د واک له مقامونو څخه لېرې کړي، د دولتي سيستم چارې تر کنترول لاندې راولي، په اقتصادي سياست او اجتماعي چاروکې د خلکو برخه اخيستنه بسيا کړي . بيا نو جنګ جګړې او وسله وال پاڅون څه ضرورت دی ؟ موږ خو ليوان نه يو چې بې موجبه د ځيرلو او وينې تويولو لار غوره کړو .

د معلم جمعه بحث له استاد حميد سره اوږد شو، آوازونه لوړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرو طرز جدي شو ، د مېلمنو پاملرنه يې ورجلب کړه ، ټول پر معلمانو باندې راټول شول .

استاد حميد په دې کې معلم جمعه ته وويل : ته د اسلم په مظلوميت خبر يې ؟

ــ هو !

ــ مهرباني وکړه موږ پوه کړه چې د دغه اسلم د مظلوميت جبيره به څنګه ستا د مطروحه پارلماني نظرياتو له لارې وشي ؟

ــ هغه پارلمان چې هلته د حکومت له مداخلې پرته انتخابات وشي او په دې انتخاباتو کې وړ کسان وټاکل شي ، د نن خبره نه ده . هغه پارلمان کوم چې زه يې پې معتقد يم په داسې ټولنه کې لکه دا نن چې موجوده ده تحقق نشي پيدا کولای .

ــ ډېره ښه ، نو کله به تحقق پيدا کړي . مثلاً څو مياشتې يا څو کلونه او پېړۍ وروسته ؟

ــ زه دغه وخت نشم ټاکلای .

ــ د اټکل په توګه مهرباني وکړه .

جمعه وارخطا شو بې ارادې يې وويل : ښايي شل کاله ، پنځوس کاله او تر دې کم او زيات کلونه .

ــ ډېر ښه ، تر پنځوسو کالو پورې به خلک څه کوي ، خپل مسائل به څرنګه حل کوي . دغه اسلم به څه کوي . هغه ستاسې د کلي خيرمحمد چې زوی يې د اوبو په لښتي باندې ووژل شو ، هغه به څه کوي . دا ټول خلک چې تالا کېږي ، وژل کېږي او تر استبداد لاندې چيغې وهي دا به څه کوي ؟ هغه د ده سلا (سکينه) د مرحوم عزيز ښځه به څه کـــوي ؟ استاد حميد په دې کې له معــلم جمعه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم ته مخ راواړاوه هغه يې مخاطب کړ ، او وې ويل : د عزيز د مېرمنې قصه هم د اورېدو ده . هغه په تانده ځوانۍ کې کونډه شوه . هغې ته له خپل مېړه څخه ډېرجايداد او يو زوی ورپاتي شول . د ښايست او جايداد په وجه ډېرو کسانو له هغې نه د بيا کوژدې غوښتنه وکړه ، ليکن هغې د خپل زوی د پالنې په خاطر هر چا ته د نفې ځواب ورکړ ، له عزيز څخه يو احمق ورور ، چې سمندر نومېږي پاتې دی . ده د عزيز له مرګ څخه وروسته له کونډې وربنداري څخه د دواده هيله وکړه . ليکن هغې انکار وکړ . دی راولګيد ه د قاسان د ملکانو په ملاتړ د خپل وراره وصي شو . له وصايت څخه يوکال وروسته يې د ملا ګلک په واسطه دبرې درې له خانانو سره په مشوره يو لک روپۍ د ارزنګان ملک امرالله ته چې قرآن خور سړی دی ورکړې . هغه د مرحوم عزيز په ماشوم زوی باندې د خپل ورور د قتل دعوی چې د باجګاه په غلا کې مړ شوی و، وکړه . د ماشوم له لوري سمندر د عزيز ورور يعنی د ماشوم وصي ورته وکيل شو . وکيل صاحب د خپل وراره له لوري په دري واړو محکموکې د قتل دعوی عمدأ امرالله ته بايلوده او ماشوم چې بلوغ يې شرعأ د بډې خورو له لوري تسجيل شوی و، په قصاص محکوم شو . قاضيانو ، څارنوالانو او په اندراب کې خو تقريبأ ټولو سرکاري واکدارانو خپلې برخې پکې واخيستې . له اورېدو د درې خانانو پنځوس زره افغانۍ او ګلک پنځويشت زره افغانۍ جيب ته واچولې . د عزيز زوی قصاص شو . جايداد يې د رشوت خورو د سهم تر ادا کولو وروسته خودبخود د سمندر کاکا خېټې ته لاړ .

سکينه هم په همدې سرنوشت سمندر ته نکـــاح شوه . آيا موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عزیز ښځې ته چې اجباراً واده شوې او زوی یې قتل شوی دی ویلای شو چې ته ودرېږه پنځوس کاله وروسته د معلم صاحب جمعه پارلمان واګې اخلي او دموکراسي نظام راولي، هله به ستا بازخواست وشي ؟

استاد حمید چې په احساساتو کې تود شوی و ، مخ یې له اسلم څخه معلم جمعه ته ورواړاوه او په برندو برندو کتو یې هغه ته وویل: ګوره معلم صاحب د یو دوست او ستا د یوه خواخوږي په توګه غوښتنه کوم چې د خیال له لمر سپوږمۍ څخه لیرېدې خاورینې غمځپلې ځمکې ته راکوز شه او له هغو خاکي خلکو سره چې ستا مرستې او ملاتړ ته محتاج دي نیږدې شه . زما په فکر ستا اوسني خیالات او د ژوند غوښتنه سره لرې دي . موږ باید د ژوند غوښتنو ته ځواب پیدا کړو ، نه د خپلو سیاسي تخیلاتو او هوسونو تقاضاوو ته ، د مثال په توګه دغه اسلم او دا نور بزګران چې دلته راټول شوي دي او هغه زده کوونکي چې د بنو په ښوونځي کې له تا څخه د تاریخ زده کړه کوي ، د ژوند د مسایلو په باب پوښتنې لري ، دوی پخپل ورځني ژوند کې په ستونځو اخته دي . دوی باید د خپلو پوښتنو او شکونو په باره کې ځواب ترلاسه کړي او قناعت ته ورسیږي . وړمه ورځ د مرزا قمرالدین زوی چې د بنو د لیسې په لسم ټولګي کې یو ممتاز شاګرد دی ، د ګل شاه په سماوار کې له څارنوال سره د اجتماعي بدلونونو د ضرورت په باره کې بحث کړی و . هغه هم د استاد پارلماني جنت په باره کې ګوړې ماتولې . کله چې ما ته دا قصه وشوه زه سمدستي پوه شوم چې دا د معلم جمعه سیاسي نظریات دي چې د دې تنکیو او مستعدو ځوانانو ماغزه یې تخدیر کړي دي .

معلم صاحب ! ستا نظریات د افــــلاتون د فاضله مدینې نظریاتو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته دي . هغه خو لا د افلاتون په وخت کې هم غلط ثابت شوي وو . ليکن ته تر هغه دونيم زره کاله وروسته دغه باطل مبطل افکار هغه هم په ډېره ناقصه او عاميانه توگه ژويې او نا روا شخوند پې وهې . د بزگرو لپاره څه فرق کوي چې د زورورو جاگيردارو پارلمان ته څوک ځي . د پارلمانتريستانو ښه او بد اخلاق د خلکوپه اساسي ستونزو باندې څه اثر لري ؟ دا وړ پارلمانونه خو د ليوانو تر مينځ د پسونو د ويشلو کار پر مخ بيايي . دا پارلمانونه خو فيصله کوي چې د ښکېلاک گرو کومه طبقه ، کوم قشر او کوم نماينده گان دې په روانه دوره کې د خلکو مادي او معنوي هستي تالا کړي او بيا تاسې لا بل تيسس هم راويوست چې دې پارلمان ته بايد پنځوس کاله سترگې په لار پاتې شو ، او زموږ په نسل کې لا داسې څوک نشته چې پنځوس کاله وروسته دې ژوندی وي .

معلم جمعه چې د صياد د ځوانانو په مېلمستيا کې له سخت موقعيت سره مخامخ شوی او د خپل ميل خلاف له استاد حميد سره بحث او شخړې ته مجبور شوی و ، له ځان سره يې وويل : رائحه چې نه دي پرېږدي او نظريات دې په ناروا طريقه تحريفوي او ملنډې پرې وهي . سم بحث ورسره وکړه او خپل عقايد پخپله طريقه او صادقانه توگه بيان کړه . دسمال يې له جيبه راويوست د مخ خولې يې پاکې کړې او په مودبه غاړه او له موسکا ډکو سترگو يې استاد حميد مخاطب کړ :استاده ما کله ويلي دي چې اسلم دې پنځوس کاله د خپل حق د حصول لپاره منتظر پاتي شي . زه کله نورو مظلومانو ته وايم چې تاسي خپل حقوق مه غواړئ .که زه دوی د خپلو حقوقو له غوښتلو منع هم کړم دوی هغه غواړي او خامخـــا يې بايد وغواړي . په روان ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ظالمان او مظلومان دواړه شته او له زرګونو کلونو را په دېخوا همدا لړۍ روانه ده . ښايي ليوان او وري به يو ځای پيدا شوي وي . د ظالم او مظلوم ، حق او نا حق ، رڼا او تيارې د مقابلې او مبارزې بحث خو ډېر پخوانی دی او د زرګونو کلونو تاريخ لري . تل مظلومانو مبارزه کړيده او کوي به يې ، ليکن د اسلم او د ده د مخالفانو شخړه ورځنۍ پېښه ده ، داسې پېښه چې هره ورځ د خلکو تر مينځ د هغې په څير زرګونه پېښېږي . دا خو د ورځې روانی خبرې دي . ليکن کله چې دوطن په باره کې خبرې کېږي او د راتلونکي ټولنې د جوړولو ستراتيژي مطرح کېږي ، هلته بايد د اسلم ورور او يا زما ستا د پرابلمونو په چوکاټ کې بحث محدود نشي . بايد بحث د تاريخي تطور پر قانوني فطرت باندې وشي او د اجتماعي مناسباتو جرړې وڅېړل شي . دا حقيقت وڅېړل شي چې ولې په ټولنه کې ظالم او مظلوم ، شتمن او نشتمن ، حاکم او محکوم را پيدا شوي دي ؟ د دې اجتماعی توپيرونو سرچينه چېرې ده ؟ په څه طريقه بايد له اجتماعي ناوړتياوو سره چې انسان يې ناکرار کړيدی مبارزه وشي ؟

زما او ستا اختلاف دې ټپوسونو ته د ځواب ورکولو څخه را پيدا شوی دی . يعنی زه او ته د موجودو اجتماعي مناسباتو د تحليل او د هغوی د سرچينو او فعل او انفعال په باره کې اختلاف لرو . موږ په يوه تاريخي مرحله کې د اجتماعي ناشونو او له هغوی سره د مبارزې په ستراتيژۍ او تاکتيکونو باندې سره مخالف يو . خو تاسو له موقعيت نه ناوړه ګټه اوچتوئ . د علمي دوکتورينونو اختلاف د اسلم قصې ته راغونډوي او په دې توګه غواړئ خپله فقيره فلسفه او جنجالي سياست پر ځوربدلو بزګرانو ومنئ . ليکن ستر بدلونونه په ګردې ټولنې پورې اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري او د لسو شلو کلونو په دوران کې نه راټولېږي او بيا انسان پخپله يو مجبور شي دی ، نشي کولای چې خپل ذهن او فرمان پر تاريخ باندې وروتپي او د اجتماعي بدلونونو زمان د خپلې ځانګړې غوښتنې تابع وګرزوي .

تاسې زما سياسي عقايد تحريف کړل . په بحث کې د مقابل لوري له اخلاقي رعايت څخه ګټه اخيستل اخلاقي کار نه دی . تا زما افکار د خلکو له غوښتنو څخه لرې او پردي وبلل . اجازه راکړئ چې زه له تاسو څخه وپوښتم په داسې ټولنه کې چې هلته د سوله ايزې دموکراسۍ اصول او پارلماني انتخابات د تطبيق وړ نه وي او په پنځوسو کلونو کې لا هم نشو وررسېدای ، هلته به د بې طبقې ټولنې جوړول او ټولو خلکو ته د دوی د اړتيا په اندازه بسياينه څو کلونه ونيسي ؟ د داسې ټولنې جوړول چې له فقر او اجتماعي ظلم نه خلاصه وي او د دولت د موسسې ضرورت پکې له مينځه لاړ شي ، څو پيړيو ته اړتيا لري ؟ آيا دغه د ځمکې مظلوم بنده ګان او له هغې جملې نه همدا کوټل شوی اسلم کولای شي چې د هغه طلايي دوران راتګ ته سترګې په لار پاتې شي ؟ يوازې په سرو او تودو خبرو ټولنه نه بدلېږي . دا تشې باتې دي چې ته يې په ډېر لوړ قيمت خرڅوې . سعدی ستر فارسی ژبی شاعر پخپل ګلستان کې يوه داسې قصه لری چې زمونږ.له دې بحث سره سر خوري . په قصه کې ويل کېږي چې يو سړي استنجا وهله او په هغې کې يې د استنشاق دعا ويله « الهم ارحنا برائحة الجنتة » يعنی خدايه ما ته د جنت بوی راورسوې . سعدی چې د يوه سوري دعا د بل سوري په حق کې واوريده ، سمدلاسه يې هغه سړي ته آواز وکړ او وې ويل : « جان بابا خــوب ورد آورده ای ـ ليک سوراخ دعا ګم کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای . » یعنی دعا ښه دعا ده ، خو د هغې سوری دې ورک کړیدی .
ته کتې مې لکه د سعدي اسامي خپله دعا په غلط سوري کې کاروي ، ته غواړې د اسلم مسأله په اندراب او بیا افغانستان کې د پراخو اجتماعي تناقضونو د حل او فصل لپاره او یا ستاسو په اصطلاح د یوې تاریخي پوړۍ نه بلې ته د ورتېرېدو په خاطر استعمال کړې . که سوسیالیزم هم دا وي چې ته یې بیانوې ، دا له یوې فلسفي گمراهي څخه پرته بل څه نه ده . که ته غواړې چې واقعاً له اسلم سره مرسته وکړې بیا نو لار دغه نه ده چې ته پې روان یې ،د دې مرستې لارې معلومې دي . لومړۍ لاره دا ده چې له ملک شاسوار سره د هغه روغه وکړې ، پور او بد ورته واخلې . که دا دې په وس نه وي پوره ، نو بیا د هغه د دعوې وکیل شه او عرض یې یو ځای ته ورسوه او که دا یو هم نه وي درباندې پوره ، د ده د مظلومیت یو صادق شاهد او ملاتړ خو اوسه . تردې پور ته موږ او تاسې ته حق نشته چې دغه پاک او گلالي بزگران شرارت او ماجراوو ته ورتېل وهو او له ښکرورو غویانو سره یې په نابرابره مقابله اخته کړو . تاسو لطفاً خپل ذهن پر تاریخ باندې مه تحمیلوئ .

معلم حمید چې تل یې د معلم جمعه له رعایت او احترام څخه په بحثونو کې گټه اخیسی وه ، نن په نا منتظره توگه د هغه له مقابلې او پیاوړي استدلال سره مخامخ شو .دې مقاومت هغه د زبردستۍ له همېشني احساس او جوش څخه راوغورځاوه او د خپل عادت په خلاف یې د بحث د لنډولو ته مایل کړ . ده همدې نیت د معلم جمعه په خبرو کې ورننووت وې ویل : اوږدو خبرو ته څه حاجت ، همدلته د اندراب په شرایطو کې به وگورو چې کومه لاره لنډه د فهم وړ او عملي ده . د مثال په توگه اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي په اندراب کې له ظالمانو سره د مبارزې لپاره له موږ څخه مشوره وغواړي ، موږ د دغه روان بحث پر اساس دوه نظریې ده ته وړاندې کوو .یو دا چې اسلم دې پنځوس کاله انتظار وباسي ، تر څو پارلماني عدالت په وطن کې تامین شي او دی خپل حق ته ورسوي . دوهم دا چې اسلم دې ټول بزگران چې هره ورځ برالا ظلم ورسره کېږي متحد کړي او دوی ته دې د همدې اندراب په عملي ژوندکې د ظالم او مظلوم پوله وروښيي او د ټولو مظلومانو په لړ کې دې خپل حق هم وغواړي .

ـ نه استاد حمیده ! بربنډه خبره دې ونکړه . دا نو روښانه نا ځواني ده . ولې داسې نه وايي چې اسلم او د ده ملگري دې د ملک شاسوار د مقابلې پر ځای د دولت د ټول نظام قهرجنې مقابلې ته راپاڅېږي او واگي دې د تا گوند ته وسپاري . او همدې ته وايي واقعي گمراهي او عوام غولونه . قاسم چې هیڅ یې سر د معلمانو په بحث خلاص نشو ، له ځایه راپاڅېد ، معلم جمعه یې تر لاس ونیو ، له ځایه یې پاڅاوه ، دنبوره یې په لاس ورکړه او په لوړه خندا کې یې ورته وویل : د ښوونځي خبرې بیا په ښوونځي کې سره وکړئ ، نن د مېلې ورځ ده مېله به کوو . نیسه د تورو سترگو سندره وبوله او دا نازنین ځوانان خوشحاله کړه . استاد حمید راپاڅېد د باندې و و وت او جمعه کرار کرار د دنبورې تارونه او غوږونه وازمویل او بیا یې سندره پیل کړه :

آهو برهء سفید خود گم کردم
روی سوی ولایتای مردم کردم
مردم میگویند ای بچه دیوانه شده
دیوانه نه‌یم یار خوده گم کردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

رویت گله میماند اگر آب تیی
زلفت زره میماند اگر تاب تیی
یک بوسه اگر برمن غمناک تیی
گویا که هزار تشنه را آب تیی

ای کرته سفید، سفید نپوشی چه شود
ما رهگذریم ، روته نپوشی چه شود
ما رهگذریم براه خود میگـــــذریم
از رهگـــذران روته نپوشی چه شود

دختر ــ دختر تو داغ کردی مارا
صد برگ درون باغ کردی مارا
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
آفتـــاو شدی و آو کـردی مارا

د اوړي تود لمر د اندراب کروندو ته خپل تاوده تنابونه راغځولي وو . د کښتونو او باغونو تر مینځ په کږو وږو لارو باندې د سړیو او ښاروېو اوږده کتارونه له لر او بر څخه د بنو بازار ته رهي وو . مهردل په مست مشکي آس سپور له نورو سپرو سره بازار ته راننووت . په سرای کې د اسونو له تړلو وروسته له یارانو سره یو ځای د بنو مرکزي او تر ټولو ستر سموار ته راغی . په اندراب کې د بازار ورځې د مالونو د مبادلې او سوداګرۍ څخه پورته د زلمیانو لپاره د ساتېرۍ ، مېلو او تفریح ورځې هم وي ، پدې مهال د بېلا بېلو سیمو زلمیان او شوقیان ملاقات سره کوي . هلته د بزکشۍ مقابلې او د زرکانو د جنګولو لوبې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې وي . پهلوانان غېږې سره نيسي او محلي سندرغاړي د کليو او کروندو ستومانه زلميانو ته سندرې بولي .

مهردل سموار ته له راننوتو سره سم سموار چې ته په لوړ غږ وويل : استاد ميراحمده ، نن ټولې چاينکيانې موږ ته وساته ، د پېسو حساب دې پر ما دی . ټول انډيوالان د وزلوبې لپاره دلته رارسېږي ، زموږ شمير به يات شي او وزلوبان خو خواړه هم نام خدا ډېر خوري .

مهردل ورپسې آدينه ته مخ وروااړوه او په داسې حال کې چې د سماوار په ديوال راځوړندې دنبورې ته يې په لاس اشاره کوله وې ويل : آدينه جانه ته لا ورته ګورې ، درواپې خله او زموږ ستړو زړونو ته دمه ورکړه .

آدينه په بريتو کې موسکی شو . له ځايه وخوځېد ، په صدفو او ځونډيو ججاو شوې ، ښکلې دنبوره يې راواخيسته ، په غوږويې ګوتې ورووهلې ، سورېې کړه او بيا يې له مهـردل څخه پوښتنه وکړه : کومه نغمه وغږوم او څه سندره وبولم ؟

ــ غرنۍ وطني چاربيتې وبوله ، هر هغه څه وبوله چې زموږ له سويو زړونو څخه غمونه کم کړي . زموږ په سينو کې عشقونه راژوندي کړي او موږ ته د ښايسته پېغلو د وصال او وفا په باره کې تسلي راکړي .

د مهردل د تائيد لپاره ټولو په لوړ آواز وويل : هو هو د پېغلو په باره کې يې ووايه ، ووايه ، وې‌وايه شير بچيه !

آدينه د کوزصياد د کلي د يو ځمکه‌وال بزګر زوی و . له ښکار، د سندرو له مجلسونو او وزلوبې سره يې مينه وه او پخپل طبيعت کې يو مينه‌ناک زلمی و ، د کلي د يوې نجلۍ سره د مينې له کبله يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی د شپږم ټولګي په نیمایې کې پرېښود . مینه یې هم سرته ونه رسېده او نجلۍ د ملک شاسوار په ریبارئ بل چا ته واده شوه . صیاد ته د اسلم راتګ په ده کې له ملک شاسوار څخه د کسات اخیستلو هیله پیاوړې کړه . که څه هم په ظاهر کې د قاسم غوندې تر خولې او لاس تېر سړی نه ؤ لیکن په زړه کې د ملک شاسوار په دښمنۍ کې تر هر چا ډېر مصمم و . آدینه د دنبورې په تارونو ګوتې وخوځولې . هغه یې غږېدو او ژړېد و ته برابره کړه . او ورسره سم یې مخ مهردل ته ورواړاوه او وې ویل : ستا په غوښتنه د عشق په باره کې سندرې بولم خو زموږ مینه د بېلتون په کوڅه تېره شوې ده . ځکه به د مینې او بېلتون په باره کې غبرګې سندرې وبولم . هغه له پرانیستې کړکۍ څخه سترګې د لوړو غرونو پر اوچتو پرښو خښې کړې او د دنبورې د تارونو په فریاد کې یې د بزګرانو او شپنود مینې سندرې پیل کړې :

جــانانه قلندرت شدم یادم کن
خاکستر کوچه هات شدم یادم کن
گر زنـــده بودم باز به سلامت میآیم
گرمرده بودم دست به دعا یادم کن

در کوچه ی تنگ سر دچار تو شدم
عاشق به دو چشم پرخمار تو شدم
عاشق نبـــودم تو عـاشقانم کردی
زنجیـــر به زلف تابعدار تو شدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبزینه زنک مرا بخود یار بگیر
سوغــات مر از پس دیوار بگیر
گر شب که مراجای دیگر میبردن
تا آمـــــدنم خودته بیدار بگیر

در شهر شمامه بینوا میـــــگردم
کچکول بدست مثل گدا میگردم
مردم میگویند چرا گدا میگردی
بیمار عشقم پشت دوا میــگردم

سبزینه زنک من به کجایت بمرم
دم نوکک چادر کشالت بمــرم
دم نوکک چادر کشالت کفنــم
راستی ته بگو من به کجایت بمرم

آدینه لا خپله سندره پای ته نه وه رسولې چې گلک په مخامخ واټ کې ځرگند شو او سماوار ته نیږدې د درزي په دکان کېناست .

آدینه چې د هیجان او شور اعتلا ته رسیدلی و ناڅاپي یې گوتې د دنبورې له تارونوڅخه اوچتې کړې او سندره یې بس کړه . مهردل وارد واره پې غبر کړل : ولې دې بس کړه . ځوانیمرگ دې کړو کور خرابه !

آدینه د درزي دکان ته وکتل ، موسکی شو او وې ویل : په گاونډي دکان کې شیطان کېناست . سندره او ساز پاک شیان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان په اوریدو جوته کېږي.

.ــ گلک ښیې ، څنگه ؟

ــ شیطان خو ښکر نه لري . همدا کسان چې په مینه او حقیقت باندې ایمان نه لري ، په ولس کې د فساد او دښمنۍ زړي کرې او مینان سره جلا کوي ، رښتوني شیطانان دي . آدینه لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې د درزي شاگرد مهردل ته ودرېده او وې ویل : ملا گل‌رسول زموږ پر دکان ناست دی او تا بولي . مهردل انهیوالانو ته مخ ور واړاوه او د درزي دکان ته یې د تگ اجازه وغوښته .

د گلک سترگې چې څنگه په مهردل ولگېدې د دکان له تخته څخه یې په لوڅو پښو د ده‌هرکلي ته راټوپ کړل . غیږ یې ورته خلاصه کړه او ټینگ یې په مټو کې ونیو : پلار دې خدای وبخشه په ټول قطغن زمین کې یې جوړه نه وه . زه خو د هغه په نمک رالوی شوی او گل رسول شوې یم . زه په اندراب کې هغه د پگړۍ او خبرې خاوند کړم . ما وې زه به ټول عمر د هغه د خاندا ن خدمت کوم ، خو دا به زما بد شامت وو چې تا مخ راڅخه واړاوه او زه دې د ملک یوسف مرحوم له درگاه‌څخه بې برخې کړم . خو اوس مې دا نگیرلې ده چې که مې منې او که مې نه منې زه ځان د تاسې لمنې ته دراچوم .

د تورې چرگې د ملا ژبه لکه دوه سره اره د غوړ مالۍ او ثنا او صفت په ژدوولو داسې توده شوه چې مهردل ته یې د ځواب او کورودانۍ موقع هم ورنکړه . د هغه سر ، غوږونه ، سترگې ، مخ او اوربوزیې څو څو وارې مچ کړل . گلک د کلي او کور له پوښتنې څخه ورو ورو اصلي مطلب ته‌راغی او مهردل ته‌یې وریاده کړه چې ملک شاسوار گیله‌من شوی دی او د هغه خپه‌کول مناسب کار نه دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د خپگان موجبه یې وپوښتل شي او تسلي یې وشي . مهردل گلک ته د ده د زړه سوي او خیر غوښتنې له کبله کورودانی ووایه او ډاډیې ورکړ چې د ملک شاسوار شک او شبهه به د ځان په بارکې لري کړي . هغه چې د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ د گلک په لوبو پوه و ، په ډېره وښیاری یې د گلک زړه په ځان سپین کړ . هغه گلک ته وویل چې که ملک شاسوار له اسلم سره زما د نږدېوالي له کبله پرما باندې بدگمان وي ، په حقه نه دی . دا ځکه چې اسلم خو اوس له زهرو ډک شوی دی . علاج یې د هیچا سره نشته . زه که له هغه سره گرځم یو سبب یې دا دی چې د ملک شاسوار سره یې له ټکر کېدلو څخه منع کوم او ملک خو زما پلار ته د وروری لاس ورکړی و . زه هغه ته د خپل تره په سترگه گورم زما گیله خو ملا صاحب له تا نه کېږي چې دا څنگه د تا په ژوند کې ملک شاسوار زما په دوستی او همدردی باندې شکمن شوی دی . دا خو د تا کار دې چې هغه دې پوه کړی وای . په خبرو خبروکې پر مهردل باندې د گلک بدگماني له مینځه لاړه . هغه وهڅاوه چې د ملک شاسوار مشره لور وغواړي او له هغه سره د خپلوي پیوند پیدا کړي . مهردل گلک ته په ځواب کې وویل : که زه له ملک شاسوار سره خپلوي وکړم ، اسلم او د هغه ملگري به له ما څخه مخ واړوي او له ملک سره به د حساب پاکولو میدان ته راووزي . لومړی باید د اسلم لاسونه د ملک شاسوار له گریوان څخه وایستل شي او بیا په نورو معاملو باندې مشوره وشي .

گلک د مهردل خبروته په چرت کې لاړ . مرغوزي نسوار یې په پزه کړل . وپرنجېده او له پلتری څخه د زنگنو په سر کېناست او مهردل یې مخاطب کړ : مهردله ! دوه هنـــدوانې په یو لاس کې نه نیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي . په اسلم او ملک کې باید یو انتخاب شي . هغه هم باید ملک انتخاب شي . له تا سره وړ نه ده چې د ملک یوسف غولی او دروازه د صیاد په بې دسترخانه او بې دروازې بدمرغو کسانو باندې ناولې کړې . ته د یو عزت‌من او مشهور ملک زوی یې . د لوی کور سړی بلل کېږي ، له تا سره مناسب نه دي چې له داسې کسانو سره یارانه واچوې چې د پلار دسترخان او دروازه یې نه ده لیدلې . ته به له دوی سره لکه وړی سپک او بې پته شې . بې لمنې به شې . نوم به دې بد شي او د پلار ټول دوستان به مخ درڅخه واړوي . اسلم څوک دی چې د ملک شاسوار مقابله وکړي . همدا نن له کوتوال سره ناست وم هغه ویل له ولایت څخه په اسلم پسې یوه اطلاع راغلې ده . هغه نن سبا نیول کېږي . ملک خو د لویې سینې څښتن دي ، صبر ورته کوي او پوهېږي چې دا اسلم او د ده لچکان قدرت نلري . پرېږدي یې چې نس یې لکه د لاندی پسه په خپلو کولمو وګنډل شي . یعنی (سر بد به بلای بد) .

ــ نه نه ملا صاحب داسې نه ده لکه چې ته وایي . اسلم نه کمزور او نه بې عقله دی ، هغه پیاوړی دی او دوهم دا چې وزریې آزاد دی ، کور او کهول نشته پسې ، دریم دا چې هغه بې د خپل پور له اخیستلو څخه نشي کولای په صیاد کې په لوړ سر ژوند وکړي . نو که انصاف ورسره و نه شي هغه به لېونتوب ته لاس واچوي او هلته بیا ما رنګو او تا رنګو کسان له ملک سره هیڅ مرسته نشي کولای .

ــ رائحه چې یو څه سپین سره وغرېږو . ملک د دغې ولسوالۍ ګرد مامورین په پیسو رانیولي دي ، دام او کړی ګرد سره برابر دي ، قاضي ، ولسوال ، کوتوال او د محبس‌تر قوماندانه پورې په سرو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل شوي دي . د اسلم او د ده د داړه‌مارانو کار خلاص دی . زه د همدې لپاره ستا پلو راغلم چې په حقيقت دې پوه کړم او د دې سرينبولو ډنډ څخه دې راوباسم . خدای شته څارنوال صاحب هم چې ستا دوست دی ما ته يې مخ راواړاوه چې تا له دې کسانو څخه رالري کړم ...

مهردل د ګلک خبره په مينځ کې غوټه ورپرېکړه وې ويل : ملک شاسوار څه اړتيا لري چې ټول دولتي ماموران په زرو تلي . ولې په دې زرو د اسلم پور نه پرېکوي چې هم‌يې سر بچ شي او هم خدای ترې راضي شي ...

له‌دې خبرې سره د تورې چرګې د ملا سپوږمې ورپېدې ، د پزې دسمال‌يې راويوست په بريتو باندې‌يې د پزې د نسوارو اوبه پاکې کړې . غوښتل‌يې څه ووايي خو ناڅاپي د دکان دروازه خلاصه شوه او قاسم د بزکشۍ په جامو او موزوکې مخامخ مهردل ته ودريده او بې مقدمې يې په حاکمانه‌غاړه وويل : راځه چې ځو ، سخوندر حلال شويدی او د قاسان ، ده سلا او درې سپاره د بزکشۍ ميدان ته وتلي دي .

ګلک د قاسم په خبرو کې ورولوېده : تاسې لږ صبر وکړئ زموږ خبرې لا خلاصې ندي .

قاسم چې د وزلوبې قمچينه په لاس کې اړوله رااړوله د غوسې په غاړه ګلک ته وويل : کار په خبرو نه خلاصېږي ، کار په توره او ټوپک خلاصېږي او په دې خبره پسې ببرته و ووت .

ګلک تندی تريوکړ او په شونډوکې يې لاحول‌ولا تکرار کړه . مهردل د هغه د دلاسايني لپاره وويل : ملا صاحب مه خپه کېږه هلکان دي او د ځوانۍ او ناپوهۍ وخت‌يې دی . او ورسره له ځايه راجګ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې خدای پاماني په تلوار په قاسم پسې راووت .

د وزلوبانو لومړنۍ ډلې لوبه پيل کړې وه . نندارچيان جوپه جوپه د ميدان د شاو خوا محفوظو ځايونو ته راټوليدل . د سپرو هلې ځلې شيبه په شيبه پسې تودېدلې او آسونو لکه زخمي ليوان يو پر بل خولې لګولې ششنېدل او د ورغومي شاو خوا پورته پورته په غبرګو الوتل . د سپرو ځپې د ميدان په لوړو ژوروکې لکه د درياب موړې او موجونه يو پر بل وراوښتې او د سپرو او آسونو قدرت يې آزمويه ، هوسا چاپ اندازان پر له پسې د کليو او باندو په لارو بنو ته رسېدل او د وزلوبې دايره يې پسې پراخوله . سرکاري ماموران ، د سيمې ار بابان او سپين ږيري د سترو چنارانو تر سيورې لاندې د يوې چوترې د پاسه چې په ټغرونو او توشکونو فرش شوې وه ، راټول شوي وو . نندارچيانو د آسونو د يرغلونو ترلام لاندې ځو ځو واره خپل ځايونه بدل کړل او دبرو پټيو لورته وروښوييدل . د ولسوال او سرکاري مامورانو لپاره فرش شوې چوتره له ټغرونو او توشکو سره د آسونو تر پښو اوسوو لاندې لتاړه شوه . هغوی له خپله ځايه په شا لاړل او په پای کې اړ شول د يو نږدې کـــوربام ته وخيږي اوله هم هغه ځايه دوزلوبې ننداره او څارنه وکړي .

په لوبه کې د اسلم انډيوالان او د ملک شاسوار زمن او د هـــغوی پلويان کرار کرار يو له بل سره مخامخ کېدل . دا يو کال کېږي چې دښنو او ده سلا ، په ودونوکې د صياد د زلميانو تر مينځ د وزلوبې سيالي پيل شوې ده ، ليکن نن د ولسوالۍ په مرکز او د حکومت ترمخ په رسمي وزلوبه کې داسلم او ملک شاسوار دښمني خپله ښه ښيي .

ميـــدان د صياد د بزګرانو لاس ته لوېدلی دی . اسفنديار ، قاسم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان د میدان تر ټولو خوځند سپاره دي ، د ملک شاسوار درې واړه زمن میرزا اسفندیار او شیر باز آسونه ځغلوي . اسفندیار په ځان باندې چاپ انداز دی . نن یې د سیالۍ په کار کې د صیاد د سودخور حاجی جانداد نامتو سمند ترلاسه کړی دی. میرزا د پلار جیرن آس راوستی او شیرباز د آرزو د درې د ملک سنجر چغر ځغلوي ، آدینه او جبار وزلوبان دي خو د داسې سترو میدانونو مېړنی نه دي ، لیکن قاسم او د ارزنګانو نظر او د مهردل د تره زوی سکندر نامتو سپاره او وتلي وزلوبان دي . دوی ته نن ښه آسونه لاس ته نه دي ورغلي . قاسم خپل آس راوستی دی .که څه هم ښه آس دی خو هغه یې چندانې ښه نه دی ساتلی . دهقاني کارونه یې پې کول او د یابو کار به یې ځینې اخیست . د مهردل ، تور مشکي آس د سمنګانو د غزني ګک د حاجی عبدالرحمن د آسونو له ذات څخه دی . دې آس لا په اندراب کې بزکشي نه ده کړې . خو نن یې د اسلم همت او بخت ته سپارلی دی . د مهردل چرګی آس چې پخوا په اندراب کې نامتو شوی ؤ ، د مخ د کېڼې پښې د ژوبلېدو په وجه پوره یوکال له لوبې څخه ایستل شوی دی ، خو مهردل غوره کړه چې هغه نن وځغلوي .

په وزلوبه کې د اسلم له انډیوالانو سره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو مقابلې ، د قمچینو خرپهار ، پر آسونو باندې د سپرو چیغو نارو ، کنځلو او د رکابونو جنګ ، د پهلوانانو ترخو خبرو ، له لوړو ځوړو ، کندو او کنډرونو څخه د آسونو الوتلو ، لوېدلو او رغښتلو ، د وزلوبې میدان ته د جګړې د ډګر بڼه ورکړه .

اسلم د وزلوبې د میدان په پورتنۍ څنډه کې د مهردل په مشکي آس سپور د صیاد د کلي دکاندار صوفي محی الدین ته عذر کاوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل بزکش آس کوم چې زوی یې هغه نشي تکیه کولای د وزلوبې د تولې د برابرولو لپاره نظر چاپ انداز ته ورکړي .

صوفي محی الدین د اسلم د روا او سمې غوښتنې ځواب نه درلود لیکن تشویش یې کاوه چې که خپل آس نظر پهلوان ته ورکړي ملک شاسوار به ورځخه خپه شي او بیا به په حکومت کې هره ورځ سرخوږی ورته پیدا کوي؛ ځکه یې اسلم ته د رد ځواب ورکړ او وې ویل زما زوی لا پرون په ما باندې ایښې وه چې زما آس به سبا بل چا ته نه ورکوې . اسلم د دې خبرې په اوریدو مشکي ته پونده ورکړه او د نندارچیانو د کتارونو پرلوري مهردل ته ورننېږدې شو. هغه یې راوباله او ورته وې ویل : صوفي محی الدین راضي کړه چې خپل آس د ځغلولو لپاره د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړي گنې زموږ د انډیوالانو لاس به خالي پاتې شي او زړونه به یې ولوېږي . مهردل د قبول سر وښوراوه بېرته خپل ځای ته ورغبرگ شو او د اندراب د ځارنوال په غوږ کې یې څه وویل . څارنوال هلته ولاړ عسکر راوغوښت ، هغه ته یې وویل : هغه غنم رنگه گردي سړي ته چې توره ببره ږیره لري او صوفي محی الدین نومېږي زما له لوري ووایه چې خپل بزکش آس د ارزنگانو پهلوان نظر ته ورکړه ، که یې دا خبره نه منله بیا هغه پخپله ما ته راوله .

د مهردل مشکي آس تر اسلم لاندې سخته بې تابي کوله ، هغه یې پر زین باندې ښکته او پورته غورځاوه . پرله پسې ششنېده ، سر یې یو خوا بل خوا اچاوه ، نس یې په لنگتو واهه او د بزکشۍ د میدان پر لوري یې هڅه کوله .

صوفي محی الدین د پیغام له اوریدو سره سم اسلم ته تر خوشامندو او دلاساینې وروسته وویل : له ما مه خپه کېږه ، زه د ملـــک صاحب له

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوره نه یم ځکه مې آس نه درکاوه اوس چې ښارنوال صاحب پخپله ما ته وویل آس به درجار کړم . اسلم د صوفي محی الدین له دې خبرې سره سم هغه ته کورودانی ووایه او سم دلاسه یې مشکي د وزلوبې ښندې ته وروځغلاوه . نظر ته یې له قورې څخه د راوتلو اشاره ورکړه ، هغه له قورې څخه راو ووت او په اسلم پسې د بزکشۍ له میدان څخه راگوښی شو . اسلم هغه ته د ډاډ ورکولو په ضمن کې وویل : زما خوښه دا ده چې زه ، ته او سکندر د وزلوبې له قورې څخه ځان په ښنگ وساتو او د میدا ن په ښنډ ه کې د حلال دایرې ته د ملکانو د چاپ اندازانو د نیږدې کېدو مخه ونیسو . او د ورغومي د ا یستلو شخړه قاسم ، روزي ، گلاب او نورو هلکانو ته ورپرېږدو .

ــ ولې موږ به څه ورغومی د حلال دایرې ته نه رسوو ؟

ــ خامخا به یې رسوو . لیکن دا خو یوه هیله ده . یوازې په وچ زور سر ته نه رسېږي ، یو څه برلاسی او یو څه عقل غواړي . زما فکر دا دی چې ستا آس هم بدل کړو .

ــ نو کوم آس به راکوې ؟

اسلم موســکی شو ، سترگه یې ورته ورپوله او وې ویل : د صوفي محی الدین کرنگ به وځغلوې .ښنگه...!

.ــ رښتیا رښتیا ، دا له کومه ؟

ــ ورشه خپل آس د هغه زوی ته ورکړه ، کرنگ ځنې واخله او سمدلاسه له سکندر سره د حلال د دایرې لوری را تم کړه ، زه هم پسې در رسېږم وروسته به د میدا ن موازنه معلومه شي او موږ به په هوسا صورتونو د ورغومي د ایستلو اقدام وکړو . ما د قاسانو له مظفر او د پشیي د بزکشا نو له مشر محمد مراد نه د انډیوالانو د مــلاتړ وعده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لاسه کړې ده . تاسې به هم د هغوی ملاتړ او رعایت کوئ .

وزلوبې شببه په شببه سختوالی پیدا کړ . کله به چې اسان د ورغومي چارپېره سره چکې شول او وزلوبانو به د ورغومي د راپورته کولو لپاره ځانونه له زینونو څخه ځمکې ته ورځوړند کړل ، حریفانو به خپل آسونه د هغوی پر زینونو او آسونو وروخېژول او د مترو کو باران به یې پې جوړاوه.

قاسم د لوبې په سر کې ډېر ښه وبرېښېده . هغه د خپل شجاعت ، صراحت او سپیني وینا په خاطر د وزلوبې په شوقیانو گران و . کله به یې چې ورغومی د آسونو له غویمنځ نه راگوښی کړ ، نندارچیانو به پې چیغې کړې : آفرین قاسم خانه ، په مور پلار دې رحمت شه . خو آس یې کمزوری ؤ . ځان یې هدف ته نشو رسولای او قاسم خان به بیا د آسونو په غوبل کې چاپېره شو او ورغومي به یې له لاسه ولوېده .

د لسو بجو په شاوخوا کې اسفندیار د جانداد سودخور د آس په سپرلو له قاسم سره ترازو شو . اسفندیار په ځغاستو کې له قاسم نه د ورغومي د راشکولو لپاره هغه ته زوروور ټکانونه ورکړل ، خو موقعیت داسې راغی چې د ده آس د پولې سرته او د قاسم آس د پولې څوړ ته شول او د اسفندیار آس د قاسم د وروستي ټکان له زوره د پولې کوز لوري ته په ډډه ولوېده . اسفندیار او ورغومی په وچه شودیاره کې لاندې باندې سره ولگېدل او دوړې ترې پورته شوې . نندارچیانو په یوه آواز چیغې کړې : آفرین قاسم خانه !

اسفندیار د دوړو له درمند څخه راووت خپل آس یې له نظره تېر کړ او دوباره د سپرو په لیکه پسې ور وځغاست . ورځ ورو ورو پخه شوه . لمر خپلې تودې شغلې په پټیو او پولو بانــدې لکې کړې ، د شاوخواغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبې يې پخپلو شغلو کې ولمبولې او د بزکشۍ ميدان يې د نوراني غشو تر گوزارونو لاندې ونيو . پرمختګ ، ځغليدل او د برې دا يرې ته رسېدل ډېر سخت شول. لوبه د خولې شويو آسونو او ستومانه پهلوانانو په زور آزمويلو کې د آسونو په ششنهار، د منډو په درزا او د وزلوبانو په هيجان کې دومره په زړه پورې شوه چې هرچا به ورغومی د آسونو له چکۍ څخه ويوست ټول ننداړچيان به په ځای کې جګ ودرېدل او په شور او نارو به سر شول . په همدې وخت کې اسلم له نظر او سکندر سره د آسونو له باندينۍ دايرې څخه د قورې مينځ ته ورننوتل او خپل اساسي يرغل يې د ورغومي د ايستلو لپاره پيل کړ . تور مشکي آس لکه وږی لېوه چې په رمه ورګډ شي په بوڅو غوړ.و او په پرله پسې ميل کېدو او مخ په وړاندې زور کولو ورغومي ته ورسېده او کله چې نظر او سکندر په ده پسې د ورغومي د جګولو دايرې ته نيږدې شول اسلم نظر ته د ورغومي د جګولو اشاره ورسوله .نظر د محی‌الدين کرنګ څو څو وا ره ورغومي ته ورساوه او هغه يې جګ کړ خو د متروکو باران به پې پيل شو . بزکش آسونه به په دوو پښو پر زين او ملا ور وختل او د ده منګولې به يې له ورغومي څخه جـــلا کړې . په پرله پسې هلو ځلو کې يو ځل د آسونو چکۍ ماته شوه او دسپرو يوه غوټه له هغې نه راووته . نظر ورغومی په داسې حال مخ په حلال دايرې وځغلاوه چې ښۍ خوايې اسلم او کينه خوايې اسفنديار ځغلېد ل. د نظر د آس پښه د موږ.ک په سوړه لاړه له آس سره يو ځای پړ مخې ګوزار شو . اسلم راوګرځېداو ورغومي يې اوچت کړ . اسفنديار د هغه کينه خوا ونيوله او ځان يې ورسره ترازو کړ . اسلم د آس مخه يو ښوينده ځوړ ته وګرځـــوله او اسفنديار يې په همدې ځوړ په ځـــان پسې راښکود . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکي يې کريغه کړه ، تر اسفندياره وړاندې شو او بيا يې ورغومي ته داسې ټکان ورکړ چې اسفنديار اوچت له خپله زينه را جلا شو او د مشکي پښو ته پرېووت . ورپسې په ځوړ باندې د آسونو سيلاو رابرابر شو او د مشکي ليکه يې تعقيب کړه . اسلم د ميدان په بله څنډه راوخوت او لارېې د حلال دايرې ته ورسيخه کړه او د نندارچيانو په شور بگت کې هدف ته ورسېده . ټول خلك په ځايونو کې ودرېدل او د آفرينونو او شاباسونو شور فرياد د بنو د وزلوبې د ميدان فضا ډکه کړه . د نام خدا او ماشاءالله باران پيل شو ، د ميدان حکم مخ په اسلم آس وځغلاوه او تر شاباسي او ستاينې وروسته يې هغه د ولسوال لوري ته ورسره راوو ست . د ولسوال سترگې په غنم رنگې پياوړې او لوړ زلمي باندې ونښتې . تور مشکي آس چې د پيکي ښايسته وېښتانو ، د تندی سپين ټاپ ، پراخې سينې او د غاړې ببرو اوږدو څنويې افسانوي پرتم ورکړې و ، د ده په زړه کې د قدردانۍ احساس وپاراوه . اسلم د اندراب د ولسوال احترام ته له آس څخه راکوز شو ، سلام يې واچاوه او د گوپيچې په لستوڼي يې د مخ خولې پاکې کړې . د سر وېښتان يې د خولو له زوره په تندي او باړخوگانو پورې نښتی وو . پر کينې غوږ او د ښي لاس په گوتو کې يې د وينو څاڅکې ځلېدل . دنگه ځواني ، خړه بخملي گوپيچه او تور برزو ، پې د پاسه ترکمني موزې او تر ملا سور گل سيب دسمال ...

ولسوال هغه وړاندې راوغوښت په غېږ کې يې ونيو او سره ورېښمينه چپنه يې په ووږو ور واچوله . اسلم د ولسوال لاسونه ونيول ، سرېې د منني او احترام لپاره ورته ټيټ کړ او د کورودانۍ له ويلو وروسته راوگرځېد ، سپور شو او مشکي يې د ميدان پر لوري وځغلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلک په وارخطايي او بيړه ځان څارنوال ته ورساوه : دا قهرمان دې وپېژانده؟ دا خو اسلم دی چې د مهردل په آس يې وزه د حلال دايرې ته ورسوله . هغه دی وګوره ، په لاس يې عامو ننداړچيانو ته د سلام اشاره وکړه ، په مهردل باندې خلک راټول شوي دي . ګرد سره مبارکي ورکوي . دغه آس يې يوه مياشت مخکې له سمنګانو څخه راوستی دی . وايي چې د حاجی عبدالرحمن د آسونو ذات دی ، خو په همدغه ورغومي يې بيه پنځوسو زرو ته لوړه شوه . څارنوال صاحب وزلوبه څه کوې سخته دا ده چې زموږ ټولې خوارۍ په اوبو لاهو شوې ، اوس يې ولسوال هم وپېژاند ه !

څارنوال د وزلوبې تر اغيزې لاندې هيجاني شوی و ، د ګلک وربوزيې له خپل غوږ څخه پورې واهه او وې ويل : ګلکه! دا د دغو خبرو وخت نه دی . پرېږده چې خپل سيل وکړو .

ــ نه زوروره ! ودې ليد که نه ، وايم ولسوال صاحب په خپلو مبارکو لاسونو چپن ورواغوسته . په ملک شاسوار کې خويې ټول زړه ويلې کړ . په هغه باندې نور خوب او راحت حرام شو . وروسته تردې اسلم پهلوان ته ملک شاسوار او ګلک نسوار هم نه دي ، موږ غريبګوټي خو پرېږده د خدای په روی مې قسم دی که حاجي عبدالاحد او د پلخا حاجي عبدالوهاب او ان سناتور سيد اشرف خان هم ورته ټينګ شي . پس له دې به د غلو او قماربازانو دوران وي . څارنوال چې يو څه ځوان طبيعته او د بزکشۍ ليوال و ، په ډېر کراهت يې ملا ګلک ته مخ واړاوه ، منت يې ورته وکړ ، په ترخه غاړه يې ورته وويل : رنګ دې ورک کړه ، ګونګی شه !

د دوهم بري لپاره مبـارزه خورا خونړۍ شوه ، په پولو او شوديارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ، د دوړو په تورتم کې چاپ اندازانو د يو بل سر ته قمچينې سيخې کړې . ناڅاپي د دوړو له مينځه د قاسان پهلوان مظفر راووت . ورغومي يې په تقوم کې ونيو او مخ په حلال دايرې وځغليده . چاپ اندازانو مخه ورته ونيوه ، هغه د منډې د دايرې د پراخولو لپاره د لارې په لټون د رود خوا ته سيخ شو . اسفنديار د هغه لکۍ ونيوه او کرار کرار ورسره ترازو شو . اسلم په پهلوان مظفر باندې نارې کړې : پهلوانه د سين لور ته ، د سين لور ته او بيايې مشکي ته تازينه ورکړه او د ترازو شويو آسونو ترمينځ ننووت . هر درۍ واړو پهلوانانو د رود اوبو ته ودانګل ، اسلم د سخوندر کېڼه پښه چې د پهلوان مظفر له تقوم څخه خطا شوې وه ، ونيوه او په مشکي باندې يې هيبت وکړ . زور ورو اوبو او د راده د تل ښويو ډبرو د آزموينې کار سخت کړ . اسلم اسفند يار ته مخامخ ، لکه خوني پړانګ په ځيرو سترګو وکتل او له خولې يې ور ووتل : « ټينګ شه دا د تخت او تختې لوبه ده » او بيا يې داوبو او ډبرو په مينځ کې د آس د ځغلولو تلوسه وکړه . بخت ورسره ملګرى شو او د ملک شاسوار د زوى آس وښويده او پر ډوبو ډبرو باندې پړ مخې پرېووت . مشکي زۍ ته راوخوت . اسلم کوشش وکړ چې يوه لويه دايره پريکړي او ورغومي د حلال په دايره راوڅرخوي ليکن واټن ډېر اوږد و او د سپرو ډله له شاوخوا پې راتاو شوه . ورغومي يې له لاسه وشکېده او د اوبه شوې شوديارې په خټو کې ولوېده .

هغه ورځ وزلوبې د معمول په خلاف زيات دوام پيدا کړ ، نظر پهلوان څو څو واره دايرې ته ورغومى نږدې کړ ليکن هدف ته و نه رسېد . د قاسم آس په کېڼ لاس ژوبل شو اوله وزلوبې څخه فارغ شو . د ميدان حکم ولسوال ته د لوبې د تمامولو لپاره ، مشورې ته ورغى او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې شېبه کې لوبه بیا میداني شوه . نندارچیان د شاباسي په چیغو ناروکې ودرېدل او همدایې تکرارول : مشکي مشکي ، آفرین مشکي ! اسلم د مخه او د وزلوبانو یرغلگر لښکر ورپسې ، هغه د دایرې پر لوري هواره لاره خوشي کړه او مشکي یې مخامخ د میدان داړخ د باغچې پر دیوال ور ووست او پر دیوال واوښت ، د باغچې دلښتو او څانگو له مینځه له هغې بلې خوا څخه د وزلوبې میدان ته ورتېر شواو پــه دې توگه یې لاره د حلال دایرې ته لنډه کړه . د خلکو شور او چیغو فضا ولړزوله ، هله هله رسېدلي یي لیږ نو ر ... اسلم د آس ملونه خوشې کړه او ژر ژر یې تر شونډو لاندې دا دعا تکرار کړه : (خدایه مه مې شرموې) او ورغومی د دوهم ځل لپاره د حلال په دایره کې ولوېده . د نندارچیانو شور او هیجان انتها ته ورسېده ، ټولو نارې کړې : مشکي مشکي آفرین آفرین ، نام خدا . د میدان حکم بیا د حلال دایرې ته ور وځغلیده . هغه د تحسین په جذبه کې د اسلم سر او سترگې چپ کړل او د دوهم ځل لپاره یې ولسوال ته راووست .

سترې مشکي سر یوه خوا بله خوا اچاوه او د ترهېدلي په څېر یې سترگې غټې یوه خوا بله خوا اړولې او خرېده . گلګ بیا په څارنوال پورې ونښت او مخاطب یې کړ : څارنوال صاحب اوس ډېره سخته شوه خدا زده دا به څنگه شي . له دې اسلم نه خو سم دم ښامار جوړ شو ، اوس والله که ټول اندراب ورته ټینګ شي . پور خویې اوس لس چنده په ملک شا سوار باندې واوښت .

څارنوال چې د وزلوبې په خوند او خیال کې ډوب تللې و او گلګ یې د مزو دنیا خرابوله ، په غصه یې گلګ ته ځواب ورکړ : مېړانه خو خدای ورکړې ده ، حکومت خویې نشي ترې اخیستلای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ کومه مېړانه ؟ آس د ملك يوسف د زوی ، کالي د آدينه او ډوډۍ د قاسم خان ، مېړانه خو په دغو شوي ده . څارنوال گلك ته بد بد وکتل ، له ځايه راولاړ شو او لاړ د ولسوال شا ته د نورو سرکاري مامورينو په مينځ کې کېناست .

وزلوبې د مهردل د زړه تنا بونه په اسلم پورې وتړل . هغه خپله ټوله مينه د صياد بزگرو زلميانو ته چې د تورې او مېړانې کسان وو ، وروسپارله . له اسلم سره همدردي او ملگرتيا د مهردل په مغزو کې پخوالي ته ورسېدله ، هغه قانع شوی و چې له اسلم سره ظلم شويدی او دا اوس هم ملك شاسوار حاضر ندی د هغه اوښکې پاکې کړي او بيا هر څه چې وي زه ولې د دې زوړ ظالم ملاوتړم ، د قاسم خان او جبار دوې ملگرتياو نه کړم ؟ ولې په غدارانو او رشوت خورو باندې د ستر پردې وغوړوم ؟ زما مړی ژوندی خو له همدې ساده ولسي ځوانانو سره ښه پالل کيدی شي نه له ولسوال ، قاضي ، کوتوال او نورو سرکاري مامورينو سره . نو ولې خپل وزر ماتي وروڼه ورته وتړم او د هغوی وينې پې وڅښم ، دا طريقه خو نه د خدای خوښېږي او نه د خلکو او بيا هر څه چې وي آخر مرگ دی . زه ولې د ظالمانو د رضا لپاره خپله دنيا او آخرت خراب کړم .

مهردل د اسلم ساده او سپېڅلي منطق د ملکانو له اغېزې آزاد کړی او په ده کې يې نوې اندېښنې پياوړې کړې وې . گام په گام له ملکانو او حاکمانو او د زور له خاوندانو څخه رالري کېده . پرون ده ته د دهانې غورې علاقدار د مېړانې او وياړ نمونه وه ليکن نن اسلم پهلوان ده ته نمونه ده . د دهانې علاقدار خو پردي جيبونه وهلي دي او د استاد حميد خبــــره د ده د ښځو او لورانو په غاړو کې پراته غړواندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بزګرانو د لاس له پولیو او د مجبورانو د اوښکو له لړیو څخه ساز شوي دي . دا خو د مېړنیو کار نه‌دی چې د نورو د کورونو په خرابولو د ځان لپاره د قدرت مانۍ ودروي . دا خو برالا غلا ده ، داخو لوټ او تالان دی ، دا خو د ټپوسانو کار دی چې مرداره خوري او هر چېرې چې مږزګه وګوري پې ناست وي لیکن کجیر مرداره نه خوري او په مږزګه نه کېني . پاس د نیلی آسمان په کوږم کې وزر رپوي او له هم هغه ځایه لکه تندر په خپل ښکار راکښته کېږي . همدا الوتونکي د ستایلو وړ دي . قاسم خان د ستایلو وړ دې چې د لاس په تناکو روزي پیدا کوي او په پراخ زړه هغه له هر محتاج او بېوزلې سره ویشي. سترګه یې له فلک او ملک څخه نه سوځي او د اسلم غوندې غیرتي ځلمو ته مټ ورکوي .

بریالي وزلوبان د سترو ستومانه اسونو تر جلب لاندې د وزلوبې له له پاي څخه د خلیفه میراحمد د سماوات پر لورې د بنو بازارته را ننوتل . په دوی پسې وروسته له میدان څخه د راماتو شویو پلیو او سپرو نندارچیانو پرګنه چې اسلم پهلوان او مهردل یې په مینځ کې نیولي وو ، را روان وو. نندارچیانو د لاس او سر په اشاره اسلم پهلوان یو بل ته ښوده او هغه یې د خپلې مینې په څرګندولو ویاړه .

د اسلم د وزلوبې ملګري چې د ویاړ او بري احساس مد هوشه کړي وو ، د خندا او مسخرو په شور بګت کې د خلیفه میراحمد په سماوات ورننوتل . روزی چې د لاس ګوتې یې په وزلوبه کې ګرژالي شوې وې او د لوبې درندوالي ستومانه کړی و ، سماوات ته له ور ننوتو سره سم ، بې له دې چې د وزلوبې چکمن او برزو او په ختو خاورو لړلې مـــوزې له پښو وباسي ، ځان یې د سمـــاوات یوه تخت ته ورساوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونی ستاغ پرهغه وغځېده‌او په ملاستویې پرآدینه باندې چې له معلم جمعه سره لاس په لاس د سماوات په دروازه را ننووت ، نارې کړې : آدینه جانه خبرې پرېږده . دنبوره راواخله او دنیا په سندرو ډکه کړه . په دې کې قاسم خان چې د چاینکیو د چرګۍ اړخ ته یې پلترۍ وهلې وه او د ایره شوي انګار په سکروټو کې یې ډکی خوځاوه ، دوزلوبانو په ګڼه ګوڼه کې سر راوچت کړ ، په داسې حال کې چې سپوږمې یې راښکودې دغوسې په غاړه او لوړ آواز وویل : خلیفه میراحمده ! دلته دچرسو بوی خورېږي . دا چا څکولي دي ؟ هغه په داسې حال کې چې ځوړند سر د دخل شاوخوا د لوښو او چاینکو په سمبالولو بوخت و، په پسته خوله ځواب ورکړ : دا خو سماوات دی ، دلته هره ګروه راځي . کوم عملي به څکولي وي کنه !

د قاسم خان د ګواښ ته ورته فریاد په وجه ، د وزلوبانود شوربګت څپه راولوېده ، ګرد سره د خلیفه میراحمد سره د قاسم خان شخړی ته ځیرشول . هغه په هماغه جوش او غوسه خبره اوږده کړه : دا د ټوکو خبره نده ، با بېزه یې ترغوږ مه تېروه . د تورې چرګې ملا بې دې هم موږ چرسیان ، لاروهونکې او قماربازان بولي او که داسې آسانه بېلګه هم ور پیدا شي بیا نو رشوت خواره ماموران خو پرېږده خدای چې پرهیزګاره مفتی جلال به هم زموږ په تورولو قانع کړي .

میراحمد د قاسم خان په وروستۍ خبره ټکنی غوندې شو ، پخپل ځای کې اوچت ودرېده ، ژبه یې تړۍ شوه او په وارخطایي یې هغه ته وویل : قاسم جانه د حکومت خلک ... مقصد مې همدا خپل د اندراب مامورین دي ، د چرسو په معامله پسې ډېر سر نه ګرزوي . زه پخپله هم ماخستني چې له کــاره وزګار شم د دې فقیر بوټي په یوه ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود باندې د ورځې ستومانتیا باسم . او کله کله خو د جمعې په شپو د مالیې مامور صاحب ، د احصائیې سرکاتب او ځینې نور دوستان ، تر تاسې دې به نه وي ، د ماښام له مخې چې کار او بازار وتړل شي ، همدې فقیرخانې ته راځي او یو څه ځان خوشالوي .

قاسم خان سترګې برګې کړې او په شمېرلو الفاظویې هغه ته وویل : ما ته د لیلی او مجنون قصه مه کوه . ما ته لنډ ووایه چې دغه اوسنې چرس چا څکولي دي ؟

ــ دا ... دا خو یوه شېبکۍ وړاندې ستاسې د کلی اسفندیار او دهغه ملګری راغلی وو ... !

قاسم خان خبره په خوله کې ور وچه کړه : نو تا هغه ته ونه ویل چې تښتېدلې مېزان په چرس څکولو نه جنګیالي کېږي !

ــ نه ، ما دا خبره ورته ونکړه .

ــ نو تا څه ورته وویل ؟

ما په عاجزۍ او عذر هغه ته مخ ور واړاوه چې نن ځما سماوات مهردل خان خپلو مېلمنو ته ټیکه کړی دی او ټولې پیسې یې تر وخت پخواپرې کړې دي . د دې خبرې په اورېدو هغوی پخپل منځ کې څه سره وویل بیا ولاړ شول او لاړل . په دې کې روزي له ملاستې څخه راکېناست ، غوږېې وګراوه او سترګې یې د پوښتنې لپاره سماوات چې ته را واړولې : له هغوی څخه دې کومه بله خبره واورېده که نه ؟ د وزلوبې په باره کې یې څه و نه ویل ؟ قاسم خان بې واره په خبروکې راترپله او روزي ته یې وویل : ته پرېږده چې زه له خلیفه میراحمد څخه د اصلي خبرې پوښتنه وکړم . بیا یې مخ په میراحمد خوله خلاصه کړه : ښه خلیفه میراحمده اسفندیار خو به د اسلم پهلوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب کومه تر خولې تېره خبره نه وي کړې او د چرسو په لوخړو کې به یې کومه د کبر دوړه تر خولې نه وي ایستلې ؟

میراحمد د کسبي دکاندارانو په خوږه ژبه ځواب ورکړ : نه قربان اسفندیار دروند سړی دی، سپکه ژبه نلري خو د زلمیتوب په وجه کله کله او گل گل د سپاره چلم د لوگولو مینه کوي .

جبار چې د سماوات په برني تخت باندې د پهلوان نظر په ټپي شویو گوتو باندې ریتاړې ترلې مخ میراحمد استاد ته په جگ ژغ وویل : اسفندیار اوس هغه چا ته ورته دی چې په لوی مجلس کې یې باد پرې شي او بیا یې د خپلې خطایي پټې کولو ته خوله نه سمبږي او هیچا ته پورته نشي کتلای . ټولو د جبار په دې خبره باندې په کړس کړس وخندل او هر چا د مسخرو له مخې خپلې نکتې پې ورزیاتې کړې .

خلیفه میراحمد د لومړي ځل لپاره پخپلو غوږو اورېدل چې د کلیو او درو مېړنې زلمیان یو د بل کمه وایي او د سیالۍ وطني دود سپک تلي. هغه بالکل ټکنی او پرېښانه شوی و ، په ځواب ویلو کې یې خپل خیر نه لېده او د سیخ ځواب لپاره پخه خبره خولې ته نه ورتله . له بل لوری اسفندیار د هغه د چرسو او چلم ملگری ؤ او د قمار په میدان کې به دواړو په یوه زرکه شرط تاړه . په دې وجه هغه ته سخته وه چې د چلم او تاوان د ملگري په باب د چا سپکه او پېغور بې ځوابه پرېږدي . په دې کې اسلم او مهردل د ده سلا له څو تنو زلمیانو سره چې دوی دغرمې ست ورته کړی و ، راننوتل او د قاسم خان د یارانو د شوربگت پر جوش باندې سړې اوبه توی شوې .

مهردل مخامخ د سماوات د شمالي کړکۍ لور ته چې مخ په درې ور سپـــره وه ورتېر شو او له خلیفه میراحمـــــد څخه یې پوښتنه وکـړه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوراک لپاره دې څه تیار کړي دي ؟

ــ د تا له برکته هر څه شته صاحبه ! چاینکیانې تیارې دي . سیخي کباب هم تر لومړنی اور تېر شوی‌دی . سره تازه مرچکي ، ثلاته ، ترخه چایونه ، دشلمه ، نسوار او ترخه چلمان او که د فقیر بوټي ځوک شوقیان درکې وي ښه په مزه شیرګي چرس هم شته‌دي ! دا د چرسو په یادولو میراحمد د خپل زړه غوټه اوبه کړه او بنده شوی سایي په ګوګل آزاده شوه .

مهردل مخ مېلمنو وزلوبانو ته را واړاوه : تاسو نن د خپلې مېړانې او تورې په وجه د خلیفه میراحمد په چاینکیو او کباب باندې زما مېلمانه یاستئ . هر څه چې په دې سماوات کې پیدا کېږي یارانو ته وړیا دي . تاسو به ډوډۍ خورئ ، اسلم پهلوان او زه به مو له خلیفه میراحمد سره خدمت کوو ، معلم جمعه او آدینه به غبرګی دنبورې وهي او د ښو آسونو او ښایسته نجونو په باب به سندرې بولي . په دې کې قاسم خان مهردل ته وویل : ته او اسلم پهلوان به له انډیوالانو سره په ډوډۍ کېنئ او زه به له خلیفه میراحمد سره د مېلمنو خدمت ته ودرېږم . خلیفه میراحمد وویل : سمه ده خو شرط يې دا دی چې د سواره چیلم او ډکول به هم په غاړه اخلې ! د میراحمد په دې خبره ، قاسم خان ته نیږدې ناستو ځوتنو وزلوبانو په کټ کټ وخندل . ده پخپله هم وخندل ، خو مهردل دخندا په‌وجه پوه نشو وروځی يې پورته وغولاځولې او سترګې يې د استفهام په توګه غټې کړې . په دې کې غبرګې دنبورې په غږېدو شوې او د سپرو سترې پلې او ځپلي غږي يې د موسیقي په جادوګرو ځپوکې راونغښتلی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنو په بازار کې ننني وزلوبې هر څه بدل کړل . اسلم په همدې ورځ د شهرت تر ټولو لوړې پوړۍ ته وخوت . د ده د غمونو قصه دخلکو قصه شوه . ملک شاسوار د اندراب د خلکو د نفرت په څولۍ کې پرېووت ، له اسلم سره د ده د تېري او ناروا داستان د هر اندرابي وطندار د زړه داغ او د ژوند عبرت شو . د ده سرگذشت د ده د مېړانې په برکت له خولو څخه خولو او له سينو څخه سينو ته نقل شو او دی يې د اندراب په غرنيو کليو او ښکلو درو کې لکه د سبا ستورى وځلاوه . د اسلم د مهارت او مېړانې په سبب د ځلېدونکو سترگو مشکي آس ، د آسونو مير شو . آس خوښوونکو او زلميو بزکشانو د آس په اړوند مهردل هم د شهرت لوړ دريځ ته وخېژاوه . تور مشکي آس ، چرگی آس ، داسې آس چې په ليدويې سړی نه مړېږي . څک غوږونه ، بيدارې څارونکې سترگې ، پراخه سينه او د غاړې لړۍ لړۍ گاړگوتي وېښتان ، د منډې په وخت کې الوتونکي ټوپونه ، پراخې سپوږمې او يرغليزه ځانگړتيا ...

مهردل ډېر بختور سړی دی چې د داسې آس خاوند شو . بخت يا په آس دی يا په ښې ښځې ، همداسې آس او همداسې بزکش ، د سپاره رنگ په آس ښه کېږي او د آس رنگ په سپاره . هم هغه ورځ خلکو په دکانونو ، کليو او کورونو کې همدا خبرې تکرارولې . بازار ته راغليو نندارچيانو او د بېلا بېلو درو بزکشانو د اسلم نوم او د مهردل د مشکي آس قصه له ځان سره کورونو ، جوماتونو او خپلو حجرو ته يووړه او د خلکو په حافظو او عاطفو کې يې وکرله .

د ولسوالۍ بلهې خورو ته کار سخت شوی و . مفتي جلال چې د اندراب په محکمه کې د پاک وجدان خاوند و ، له خوښۍ څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامو کې نه ځاييده ، هغه ويل چې : اوس به څوک د اسلم پر حق سترګې پټې کړي ؟ خدای د حقې لارې مل دی ، هغه‌يې د کاوه آهنګر په څير د خلکو غيرت ته وروا چاوه او لکه ابراهيم په اور کې يې وساته . اوس چې هر څوک د هغه پرحق سترګې پټوي ځان شرموي .

ګلک ډېر وارخطا و . سپينه ګردۍ لنګوټه ، پې د پاسه د ګل سيب دسمال چې تر زنې لاندې يې غوټه کړی و . خړه خيرنه پيوندي جېلکه او زړې خړی شويې کلوشې يې اغوستې وې ، د سرکاري مامورينو په کورونو ننووت او راووت . په هر کور او قشخانه کې د وزلوبې قصه روانه وه . د مهردل آس او د اسلم نوم د ټولو په ژبو ناست وو . ګلک له هر چاڅخه او په هر ځای کې همدا نومونه اورېدل . ټوله دنيا ورته اسلم اسلم کېدله . شونډويې پترې نيولې وو . سريې درد کاوه او تر لمر لاندې د وزلوبې ننداري تبجن او کمزوری حالت ورپيدا کړی و . هغه فکر کاوه له ملک شاسوار سره به څه وشي ؟ د هغه سرنوشت به څه وي ؟ که د قاسان ، بنو ، ده سلا او کشنا باد سپين ږيري اومشران د اسلم په ملاتړ کې ودرېږي بيا به څه پيښ شي ؟ که ملک د اسلم په مقابله کې مات شو بيا خو زما هم لکه لړم کړه په شا ده . دا لا څه کوې که شاسوار له ما پوښتنه وکړي چې دا دوه لکه روپۍ دې په چا وويشلې ؟ زه به د دې روپيو څه ځواب کوم . ما چې د اسلم د بندي کولو ذمه وهلې وه ، هغه خو برباد شوه . ولسوال ، قوماندان او د جزا مامورين په ما څه بند څه خلاص ، سند خو تر مينځ نشته ، روپۍ دوی وخوړلې او مظلمه يې ما ته راپاتې شوه . ګلک همدا چرتونه وهل په رنځور ځان لکه لړم ګړندی ګړندی په کوڅو او کورونو راګرځېده او هيچېرې يې تسلی نه کېده . هر رشوت خور ته چې ورته د هغه له خولې يې د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او تور مشکي آس قصه اورېدله . دېوالونو ، ونو او بوټو ، ټولو او ټولو همدغه یوه خبره تکراروله ، آفرین ، آفرین اسلمه !

ملا گلک ماښام مهال په نامېندئ او تبه کې د پولیسو د قوماندانۍ د جلب د کاتب له کوره راووت او د بنو په بازار کې د جانداد بنجاره دکان ته په داسې حال کې ودرېده چې هغه د دکان نیمایې ورتخته کړې ؤ او د ماښام جمې ته یې بېړه کوله . گلک سمدلاسه هغه ته وویل : سپرین تابلیت لرې ؟

ــ نه ، ملا صاحب .

ــ سیبازول شته ؟

ــ نشته ...

ــ سپېرکۍ او بادیان ؟

ــ نه ، دا یو نشته او هیڅ وړ دوا نلرم !

ــ ولې تا خو به دواگانې خرخولې .

ــ اوس حکومت موږ د دوا له پلورلو منې کړی یو !

ــ عجیبه ده . د ښځو لپاره ، سرخي ، سپېده ، سیخکي او نور منهیات آزاد دي او دوا منې ده . بچه بازی ، غلا ، قمار او چرس آزاد دي خو سیبازول او سپرین منې دي ؟

جانداد د لمانځه په تلبوار کې بې له دې چې ملا گل رسول ته ډېره پاملرنه وکړي د دکان تختې په بیړه وتړلې او نېږدې جومات ته چې د آذان د پای تکبیرونه یې اورېدل کېده ورمنډه کړه ...

ملک شاسوار د نن ورځې تر وزلوبې وړاندې ، دبرې لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې . د نامتو وزلو بانو او ښوا سونو په پیداکولو او هڅولو کې یې هیڅ کمی نه و کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د قاسان او درې څو مشهورو سپرو او دهغو اسونو ته یې لا څو ورځې دمخه دبنو په سماواتونو او سرایونو کې دپالنې او شپې تېرونې ځایونه سرشته کړي وو او په دې هدف یې لوی تاوان ته ملا تړلې وه چې په وزلو به کې به له اسلم پهلوان څخه چې د کلیو په ودونو او خوښیو کې یې دیوه وتلي وزلوب په توګه نوم ایستلی و، دحکومت او ولس پاملرنه واړ وي .ملک بیا ترهر چا زیات پخپل زوی اسغندیار پورې چې دځوانیو او سیالیو مېړه او پیا وړی وز لوب باله کېده خپله هیله تړلې وه . خو وز لوبې بله نتیجه راوړه او ملک یې نا هیله اوپه ځان بې باوره کړ.

د اسلم پلوي وزلوبان لوړ ماښام دټو کوټکالو، خندي او مسخرو په جوش کې صیاد ته را ورسېدل. د کلي جومات ته نیږدې مهردل د سپرو له منځه قاسم خان ته په لوړ آواز وویل: لمونځ به ستاسي په جومات کې و کړو بیا به مخامخ زموږ کلي ته ور وځغلو! قاسم خان په ځواب کې ورته وویل: ولې ستا کلي ته، دا زموږ څه کلی نه دی؟

دمهردل او قاسم خان سوال ځواب دسپروپام ځانته ور واړاوه له هر لورې پوښتنې پیل شوې :څه دي؟ خبره څه ده؟قاسم څه وایي؟قاسم خان وویل: جلبونه ونیسئ چې ټول په خبره سره پوه شو بیا به یو ځای پر مخ ځو، په دې کې مهردل را نیږدې شو او لومړنۍ خبره یې تکرار کړه.قاسم خان هم هماغه لومړنی ځواب ور کړ . په دې کې جبار وویل:

ـ مهردله ! ضرورت څه دی چې زموږ له کلي څخه ستا کلي ته ور تېر شو ؟

ـ ضرورت یې دا دی چې دننني بري شکرانه په ما او ښتې د ه !

ـ په موږ او تا کې څه توپیر دی ؟ زموږ زړونه، کلي او کورونه یو دي خو زموږ کلی یوه ځانګړنه لري هغه دا چې زموږ غلیمان همدلته او سېږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر پړده چې کرئ شپه زموږ دسندرو او خوښۍ شور واوري او په غوسه او رخه کې وسوځي !

مهردل اسلم ته مخ ورواړاوه: او ته په دې کې څه وایې ؟ هغه ځواب ورکړ: نن به دجبار او قاسم خان خبره ومنو. دماښام تر لمانځه وروسته به دقاسم خان په کور کې تر چرګ بانګ پورې دمعلم جمعه او آدینه سندرو ته کېنو خو په دې شرط چې قاسم نور تاوان ونکړي او داومني چې ټول انډ یوالان به دخپل کور له ماښامني دستر خان څخه خپله برخه دده دستر خان ته راوړي اودی به دچای او چلم په خدمت بسنه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلك په قزل آس سپور په دوړوکې د شولگرو او جوارگرو مځکوله منځه پر عمومي واټ د بنو بازار ته رهوان و . هغه يوه هفته وړاندې له کابل څخه بغلان ته او له بغلان څخه اندراب ته راغلی و . گلك د ملك شاسوار په مخ کې د منډو رامنډو او د کابل او بغلان په دولتی ماموانو کې دبډو له لارې د بلد يدو په وجه د غرور او کبر له باده پړسيدلی و . هغه د شاسوار د پيسو او رشوتونو د ويشلو په وجه په هغوی کې لار پيدا کړې وه. له کابل او بغلان څخه يې د اندراب په ولسوال ، قاضي او څارنوال باندې د سپارښت ليکونه راوړي وو او ډاډه شوی و چې د اسلم منگولې به د ملك شاسوار له گريوان څخه را وکاږي ، خو گلك ته په دې لوبه کې يو بل شيطاني فکر هم ورپيدا شوی و . هغه دا چې شاسوار به د اسلم په شخړه کې د خپلې باغچې او ژرندې خرڅلاو ته مجبور شي . ښايي چې په نيمه بيه يې وپلوري . نو آيا دا به ممکنه نه شي چې دا باغچه او ژرنده په يو وړ له وړو زما خپل مال او ملك شي . له دې تصور سره د گلك د ټولو تدبيرونو سلسله وخوځيده . ده له ځان سره وټپيله چې باغچه او ژرنده بايد خپله کړي بيا داسې وخت او امکان چېرې پيدا کېږي چې شاسوار له خپلې باغچې او ژرندې څخه لاس وکاږي ؟ ژرنده او باغچه لکه د فولادو برمه د گلك پر مغزو څرخيد له او نفوذ يې کاوه ، د دماغ ټول سلولونه يې د ژرندې له پل سره په چورلېدو شول . په غوږو کې يې د ژرندې د گړزيدو غور کی انگازې کولې او سر يې د ژرندې دمالکيت د شوق په جذبه کې لکه د ژرندې ټکټکانی ببواکه لړزيده . خدايه که دا ژرنده او باغچه زما شي او ملك شاسوار د اسلم له زوره خپله کلا او دا پاتي جايداد په ما خرڅ کړي ... البته په کمه بيه او پــــــه... ارزان قيمت نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو بې له دېنه هم دلته زیاتي شپې نشي تېرولای... له اسلم او د هغه له انډیوالانو سره خو تر پایه سیالي او اودشمني نشي پاللای...خامخا به جایداد بیا په تیره ژرنده او باغچه په کوم چا باندې خرڅوي نو ولي یې په ما خرڅ نکړي؟

په دې کې یوه وجداني پوښتنه ورپیدا شوه چې ولې د خپل ورور او دوست، ملک شاسوار ورکې ته ناست دی او هغه د بربادۍ کندې ته غورځوي؟ هغه له ځان سره وویل: زه خو د ملک شاسوار په کمه نه یم، د جایداد پلورل خو د هغه په ګټه دي. د اسلم لېوان هغه چېرې پرېږدي چې په غوړه کونه خلاص شي. ملک نور دا ځمکه او پټي نشي خوړلای. هغه ته ښه دا ده چې خپل سر او د خپلو زمنو ژوند په امن کړي. هغه ته بې له دې بله لاره نشته چې جایداد خرڅ کړي او یوه امن ځای ته کډه وکړي. په دې کې د تورې چرګې ملا فکر یوه بل لورې ته راواوښت. هغه له ځان سره وویل: آیا که چېرې د خدای فضل په ما وشي او د ملک باغچه، ژرنده، کرونده او دا ټول جایداد زما لاس ته راشي آیا زما شپه به د اسلم له بدماشانو سره تېره شي ؟آیا دوی به دغه زما بد وضعیتونه او ورانی هېر کړي او دې ته به مې پرېږدي چې د شاسوار په جایداد پریوزم او د صیاد د خلکو تر مینځ د عزت ژوند وکړم ؟ زه څنګه د دې ټولو ګرم مزاجه ځوانانو له غوسې او ګواښ څخه ځان خلاص کړم او د قاسم غوندې کسات غوښتونکي ځناور رضا او دوستي حاصله کړم؟

نا څاپي یې په سترګو کې د هیلو څپه وخوځېده او ورویې له ځان سره وویل: کیدی شي چې دا خنډونه له مخې لري شي. مثلاً دې ته اړتیانشته چې زه آدینه، قــــاسم خان، نظر او دغه هر بزکش جلا جلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخلا کړم . زه به اسلم خپل کورته راوبولم . ډوډۍ گانې به پې وخورم او کرار کرار به د ملک شاسوار په مقابله کې د ده لوری ونیسم ، که په دې هم راضي نه شو خپله گلثوم لور به ورکړم ... گلک په خپلو شیطاني فکرونو کې ډوب و چې آس نوک وواهه . گلک ټکان وخوړ او لنگوټه یې ړنگه شوه او د فکر سلسله یې بل واټ ته ننوته ... رښتیا که ملک شاسوار د اندراب د خیر خوښوونکو مشرانو او چاپ اندازانو په مشوره له اسلم سره د روغې جوړې لار ونیوه بیا به څه وشي ...؟ نه نه، هیڅ کله به دا روغه ونه شي . له ملک شاسوار سره نه ښایي چې خپله لور په بدو کې اسلم ته ورکړي. او د هغه د کور او چمبر تاوان وگالي. ملکان او خانان تاوانونه نه پرېکوي ، دا د ملکانو طریقه نه ده او د دوی له عزت او دود سره سر نه خوري ... او بیا زه خو لا ژوندی یم ، هیڅکله به دا روغه سر ونه نیسي او زه به ټولې لارې د روغې په لور وتړم .

گلک لا د ملک شاسوار د ژرندې په ناوه ، څرخ او ډبرو کې تاوېده راتاوېده چې د دوړو او باد په څپو کې د بنو په بازار ننووت . د بازگل د سماوار له مخې تېر شو او هلته یې سترگې په څارنوال او د امنیت د قوماندانۍ د جزا په سرکاتب باندې ولوېدې . د آس ملونه یې تکیه کړه ، په تلوار له آس څخه راکوز شو . د سماوار چې شاگرد ته یې په لاس اشاره وکړه چې آس سرای ته بوزي او پخپله یې د ادب د رعایت د افادې په توگه مخ په څارنوال منډه ورواخیسته ، خو څارنوال له ځایه راولاړ نه شو او په ناسته یې لاسونه وروغځول او له روغبړ سره سم یې گلک ته وویل : پرون د مکلفیت سرکاتب اسلم جلب کړی و او له هغه څخه یې د عسکرۍ خدمت د نه تېرولو په دلیل تحقیقات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل

ــ نتیجه څه شوه ؟

ــ نتیجه د تا په ګټه نه ده .

ــ ولې ؟

ــ ځکه چې اسلم د خپلې دفاع لپاره قانع کوونکي او قانوني دلیلونه وړاندې کړل . هغه ویل چې زه بې کسه سړی یم. غوښتنه یې وکړه د بېکسۍ د مجلا د ترتیب اجازه ورکړی شي .

ــ د مکلفیت سرکاتب څه ځواب ورکړ ؟

ــ د مکلفیت سرکاتب تندی ورته تریو کړ او د هغه تقاضا یې رد کړه ، لیکن قانوني او معقول دلیلونه یې نه درلودل . خو بیا یې هم یوه دوسیه ورته واچوله او د سرکاري تلکی لوړی بنسټ یې کېښود . حقیقت دا دې چې اسلم په دې باره کې کوم تقصیر نلري او سر بېره پر دې هغه یو وتلی چاپ انداز دی ، ښه ژبه او ښه ځواني لري ، په اندراب کې مشهور شوی دی ، په هره قشخانه او کور کې د ده قصې کېږي، هر بزکش او پهلوان د ده په مخکې راروان وي . د ارزو ، ده سلا او بنو ملکان یې پخپله مېړانه او بزکشۍ پرځان باندې مین کړیدي . حتی هغوی د ده په مخکې حکومت ته راځي ، ورته واسطه کېږي او ملاتړ یې کوي .

ــ خیر نو زموږ مصرفونه ، خوارۍ ، زارۍ او دا ښکته پورته منډې څه شوې ؟

ــ دا پر ځای دي ، نه ضایع کېږي . همدا پرون د ولسوال صاحب د زوی سنتي وه ، د حکومت ټول مامورین او د شاوخوا سپین ږیري یې ډوډۍ ته رابلـــلي وو . ولسوال صاحب په مېلمستیـا کې په جهر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو تر مخ وويل چې بايد خامخا د ملک شاسوار او اسلم تر مينځ روغه وشي او د اسلم عريضه دې دعوا او دنګلو ته ونه لوېږي .

د ګلک په ګردي کوچني مخ کې چې پر توره ببره ږيره او کور په شويو بريتونو راچاپير شوی و ، د تمسخر مسکا وځغلېده، په رنجو تورې شوې مرۍ سترګې يې په څارنوال کې خښې کړې . د توتکۍ غوندې کمکۍ خوله يې خلاصه کړه او څارنوال ته يې وويل : ښه ، ښه دا نو د ملک شاسوار او اسلم تله او تول سره برابر شول . لچکان له معززينو سره سيالان شول . همداسې څارنوال صاحب !

د څارنوال رنګ واوښت ، سپوږمې يې ورپېدې ، غوښتل يې ګلک ورټې او تريخ ځواب ورکړي خو د ګلک د سوغاتونو او رشوتونو د سرې چينې اوبه پې توی شوې او د ده خوټېدلې سينه يې سړه کړه . يوه شېبه غلی شو ، په خپل هيجان يې غلبه وکړه او بيا يې په نيولی آواز وويل : ګلکه دا خو په ملک شاسوار باندې د حکومت مهرباني ده چې دی يې له اسلم سره برابر تللی دی کنه حقيقت خو دا دی چې ملک شاسوار د اسلم نجل خرڅه کړې ده ، د هغه پلرنی او نيکنی کور يې تباه کړی او د هغه کرونده يې غصب کړې ده . هغه ته يې په ټيټه سترګه کتلي او له نرخ او دود نه يې ايستلی دی . که موږ د قانون په اساس رفتار کړی وای . بايد شاسوار مو توقيف کړی او زولانه کړی وای . ليکن موږ د هغه عزت وساته . هيله کوو چې ملک صاحب په دې خبره پوهېدلی وي .

د ګلک خوله پدې خبره د تمسخر په توګه يوه او بله خوا وتښتېد ه او په مکار پوسخند کې يې څارنوال ته وويل : کورمو ودان ، زوی مو لوی ، خو دومــــره عرض به وکړم چې ملک شاسوار هم ستا سې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت کې لنډون ندی کړی ، نغدې روپۍ یې لاړې ، د چنارونو ځنګل یې خرڅ شو ، شولګرې کروندې یې خرڅې شوې ، د بزکشۍ آس یې له لاسه ووت او نن سبا به ژرندې او د کور باغچه هم خرڅه کړي ... زه دومره وایم چې رحم ښه دی ، خدای پې خوشحالېږي .
په دې وخت کې ګلک د جزا سرکاتب ته مخ ورواړاوه وې ویل : څنګه سرکاتب صاحب بد خو به مې نه وي ویلي ...؟

د جزا سرکاتب وویل : زه به څه ووایم ، موږ خو تر اوسه پورې د ملک شاسوار کومه ځواني نه ده لیدلې .

څارنوال د ګلک په وروستیو خبرو وپرسېده او غوسه ورغله ، وې ویل : نن دې د ملک شاسوار روپۍ ډېرې پر مخ راوتېلې . دا د تا ګناه نه ده . دا زموږ ګناه ده چې پورته مو کېنولې او پخپلو اوږو مو سپور کړې . پرون به دې ملکانو ته چلمان ډکول او د جلب رقعې به دې په کلیو ګرځولې ، اوس دې حاکمان وپېژندل ، سپین چکمن دې واغوست او بالانشین شوې ...

ــ خدای دې وه څارنوال صاحب ، خطا وتې ، زما په مطلب غلط پوه شوې ، زه خو د تا د پښو خاورې یم ، زه چېرې او سپین چکمن چېرې . دا خو تاسې په اوږو راواچاوه . زه که په اندراب کې په تاسې ناشکري وکړم خدای به رانه بېزار شي .

ګلک له ویرې هیجاني شو ، د لاسونو له خوځولو او د مځکې له ډبولو او قرآن خوړلو له زوره یې لنګوټه ول ول په غاړه کې راړنګه شوه . د لاسونو ګوتې یې پرله پسې پوړېدلې او د څارنوال د خبرو په مینځ کې ورننووت ، قسمونه یې یادول ، عذر او زارۍ یې کولې او خدای یې شفیع کاوه : خدای ته ګـــوره په ما رحـــم وکړه ، زه د تا د خپګان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسی زور نه لرم ...

ــ گلکه موږ د بدو خلك نه یو ، موږ حرامې پیسې او حرام مال نه خورو ، موږ کله پسې درغلي یو چې را شئ زموږ جیبونه راډك کړئ . دا خو ته یې چې د حکومت په مامورینو پسې کوڅه په کوڅه او غار په غار گرزې ، په عذر زاریو او ننواتو روپۍ ورکوې او قسمونه ورسره اخلې چې پلانی صاحب دامې در بخښلي دي . او لکه د مور شودې درته حلالې دي .

گلك له غاړې نه ړنگه شوې لنگوټه راخلاصه کړه ، په ځمکه یې وویشته او بیا یې خپله چکن خولۍ له سره راواخیسته ، په غبرگو لاسونو یې څارنوال ته ونیوله او په ژړغونې آوازیې عذر او زاریو ته زور ورکړ : څارنوال صاحب ! دې سرتور سر ته مې وگوره ، ومې بخښه، نیت مې داسې نه و ، خوله مې غلطه شوه ، پښې به دې ونیسم . ناغه به درکړم ،که به زما نیت تا سې ته خراب وي له ایمانه دې خلاص شم . ټکه دې را باندې ولوېږي ، دواړه مې دې خطا شي، ړوند دې شم، گونگی دې شم او د محشر په ورځ دې د پاك رسول له شفاعت نه بې برخې شم .

ــ چوپ شه مکاره زه تا قرآن خور پېژنم ، تر پرون پورې دې دصیاد د خلکو خره پوول او د توري چرگې په وینو دې کوډې کولې اوس د کونډو رنډو په وینو ملا گل رسول شوې او آسمان ته دې د کبر زینه کېښوده . ملك شاسوار دې په بدیو اخته کړ ، کلړه دې ور په شا کړه . د هغه شته دې پخپله وخوړل اوس خیرن او کرغېړن لاسونه زموږ په سپینو جامو پاکوې ، دې ته دې څوك نه پرېږدي . د دې کبر ځواب به دې درورسېږي . وایي د مېږتون چې ورکه را شي وزر باسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه وجدان لرم صاحب ، زه به ښنګه د تاسې نوم بدوم ، خدای دې د بدو وس نه راکوي ...

ــ نه ، ته وجدان نه لرې . که تا وجدان لرلای حسن کلته چې دآسونو د غلا کولو په تور بندي دی په اسلم باندې به دې نا حقې شاهدئ ته نه اړ کاوه . تر تا خو د هغه غله ایمان هم قوي دی . هغه ما ته وویل : زه خو غل یم لیکن دومره بې ایمانه نه یم چې په باتورو او مېړنیو زلمیانو باندې نا حقه شاهدي ووایم . تر تا خو د خاواکډ رحیم داد ایمان هم قوی دی چې د اسلم وژل یې درسره و نه منل او ستا په شنو لوټونویې ناړې تو کړې . تر تا خو هغه کسان چې لارې وهي او جیبونه لوټي هم ښه دي ، بېګناه او مظلوم انسان خو نه وژني او ښاغلیو ځوانانو ته خو تلک نه ږدي .

له ګلک سره د ښارنوال د شور په وجه د بنو د بازار ټول دکانداران د سماوار مخې ته راټول شول او په حیرانتیا یې رډ رډ هغوی ته کتل . مازیګرینو دوړو او د وریځ آسمان د لمر لویدو غمجنې موسقیې د ګلک د زړه برجونه د نامیندیو د تیارې په څپو کې یو پر بل پسې ډوبول، خدا زده بهې اخیستونکی ښارنوال چا او ښنګه دې خبروته هڅولی ؤ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم د مهردل په مشکي آس سپور د وزلوبې د میدان له کیڼ لورې راننووت او په ځغاستویې ځان د میدان په څنډه کې د یوې ځانګړې ولې سیورې ته ورساوه او پلی شو . هغه د وزلوبې موزې او برزو اغوستی او پې پاسه یې سمنګانی قاقمه په ګل سیب دسمال تړلې وه له راښکته کېدو سره سم یې د آس تنګونه وسپړل ، زین یې دوباره سنبال کړ او تنګونه یې له سره وتړل . مشکي لکه وږی لېوه د وزلوبې د آسونو د ګلې پرلور غوږونه څک کړي وو او پرله پسې ششنېده او پښه یې د ګواښ په توګه په ځمکه ځمکه وهله .

اسلم کرار کرار د مشکي پر غاړه ، سینه او ساغریو لاس راښکوده او هغه یې د وزلوبانو په خاصه طریقه نازاوه ، نندارچیانو اسلم ولید او دلاس په اشارویې یو بل ته وروښود. یو وار ټولو ننداړچیانو له خوشالۍ څخه نارې کړې : اسلم دی ، اسلم ! اوس به لوبه توده شي .

په‌اندراب کې وتلیو بزکشانو ته‌دواقعي قهرمانانو په سترګه ګوري . ښه چاپ انداز د کلي، کور او د ټولې سیمې ویاړ وي . معمولاً دغه اتلان چې پهلوانان نومول کېږي د اخلاقي خصایلو په لحاظ د عالي معیارونو لرونکي وي . زړورتوب ، جسمي قوت او ښکلا ، نارینتوب او په ملګرتیا کې ځان تېرېدنه د دوی نه بېلېدونکي صفات دي . خلک له خپلو اتلانو سره ، د کلیو له دې ساده او سپېڅلو سپرو سره د زړه له کومي مینه کوي . هغوی لمانځي او همدردي ورسره ښکاروي . وزلوبه یعني مېړانه ، جسارت او اخلاقي برتري . د پېغلو لپاره له پهلوانانو او پېژندل شویو چاپ اندازانو سره مینه او واده کول د ژوند ستر ارمان دی .

معــلم جمعه لا وختي د اندراب له ښارنوال سره چې د وزلوبې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال ؤ ، د نندارچيانو په مينځ کې په يوه لوړه پوله باندې ځای نيولې ؤ، څارنوال له هغه څخه د وزلوبې د تاريخ په باره کې پوښتنې کولې . معلم جمعه د خبرو په لړۍ کې وويل : د چاپ اندازانو کارنامې او د په هغوی پسې جوړې شوې قصې د لرغونو اساطيرو غوندې د خلکو په تخيل او حافظه کې پاتې کېږي ، سکښتل کېږي او د نسلونو په تداوم کې تشخص پيدا کوي او د خلکو د کلتور برخه گرزي . ښايې چې دا لوبه د تاريخ په ډېرو لري کلونو کې د جنگي تمرين په توگه د سرتېرو سپرو لپاره رامينځ ته شوي وي . دا چې تکړه سپروته پهلوانان وايي له همدې مطلب سره اړخ لگوي . وزلوبه پدې وجه هم د خلکو محبوبه لوبه ده چې په هغې کې د انسان رزمي ملکه او اخلاقي ښکلا وده کوي او انسان پرځان باندې ډاډه کېږي . هره وزلوبه خامخا يو ستر يا کچنی قهرمان زېږوي . خلک دغو قهرمانانو ته د مکافاتو لپاره پخپله حافظه کې ځای ورکوي او هغوی په مجلسونو او قومي جشنونو کې ستايي . د خلکو په حافظه کې د هر سپاره او پهلوان د پاتی کېدو موده د هغه په همت او مهارت پوری اړه لري . څوک يوه مياشت ، څوک يو کال ، څوک ډېر کلونه او يو نيم د تل لپاره د خلکو په ستايونکې وجدان کې پاتی کېږي . د کوز صياد اسلم په دې وروستي گروپ کې دی . ښه آس او روغه ځواني د ښه بخت او نيکمرغۍ نښه ده . هغه څوک چې پر سرکشو آسونو قبضه کولای شي پخپل نفس باندې هم حاکم کېدای شي . همدا سې دي دچاپ اندازانو په هکله د اندراب د خلکو نگېرنې .

لوبه ورو ورو همدلته د ده سلا په سهيلې سيمه کې پيل شوه، ځينو سپرو لومړنۍ ځغاستې پيل کړې وې او لوبه د لرو او برو اندرابيانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیالۍ په وجه خونړۍ شوې وه . په لوبه کې د معمول په خلاف دجنګ جګړې فضا رامینځ ته شوې وه. په بزکشانوکې یود بل د غورځولو ، د رکاب وهلو او د قمچینې د ګوزارونو تېرى او تکل پېل شوی و . د آسونو د منډو دربی او د قمچینو خرپهار ، د وزلوبانو چیغو او زور آزموینې ، وزلوبې ته د لرغونو جګړو بڼه ورکړې وه . برى تل د پیاوړو دی ، داسې پیاوړي چې زړه یې په مبارزه کې نه ریږدي او ژوندیې دمینې ، مېړانې او هوډ په لمر تود شوی وي . اسلم لا د مشکې له سنبالولوڅخه نه‌و وزګار شوی چې جبار د وزلوبې له قورې څخه د ده په لور راوځغلېده .اسلم د رکاب له ټینګولو څخه سر د جبار په لور راپورته کړ او په مسکایې هغه ته وویل : میدان څنګه دی ، د لوبې سروالان څوک دي ؟

ــ میدان ښه نه دی ، د وزلوبې پر ځای وهل ټکول پېل شویدي .

ــ برې د چا په لوري دی ؟

ــ لوری نه لګېږي ، انډیوالان تا ته سترګې په لار دي .

ــ قاسم ، سکندر او نظر چېري دي ؟

ــ یوه شېبه وړاندې راورسېدل ، تر اوسه ښه نه دي تاوده شوي .

ــ اسفندیار چېرې دی ؟

ــ هغه لا پخوا لوبې ته ورګډ شوی دی . لیکن د قورې په څنډه کې ځغلي . ځان هوسا ساتي . ښایي ستا مقابلې ته به سترګې په لار وي .

ــ د چا آس ځغلوي ؟

ــ څښتن یې نه پېژنم ، جګ سمند آس ، د مخ دوه پښې او څنې یې تورې دي . ما په پخـــوانیو وزلوبو کې چېرې نه و لیـــدلی ، ښایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درې خانانو به له بغلان او یا نهرین څخه راوستی وي خو عجیبه دا ده چې دی په هره لوبه کې یو نوی سمند پیدا کوي .

اسلم د زین او تنګونو د سنبالولو کار ګړندی کړ ، د مسکا روانه څپه یې د سترګو په څېرمو او شونډو باندې وچه شوه ، سترګې یې په څارونکې توګه جبارته ورواړولې او ویې پوښته : د درې خانان هم دلته دي ؟

ــ هو همدلته دي ، چاپ اندازان یې د بر اندراب د وزلوبانو په ملاتړ کې زموږ له انډیوالانو سره ډغرې وهي .

ــ ښه ښه دا نو د مهردل خبره رښتیا شوه ؛ خانان پرته له دې چې موږ یې ولمسوو خپله لاره ، لوری او برخه لیک یې له ملک شاسوار سره وتړل . د اسلم په مخ او سترګو سوروالی پیدا شو،څېرمې یې ورپېدې اوپه څېره کې یې دهیجان او غوسې کرښې وغځېدې. ده ته دغه عارضه دفاریاب په سفر کې ور پیدا شوې وه او دنا پېرندل شویو روحي علتونو په وجه به له یوه وخته تر بله وخته ورپیدا کېدله .دی به په دې حالت کې له خپل طبیعي او ساړه مزاج څخه و ووت ، دانتقام او بر لاسي روحیه به یې پیدا کړه .دا حالت که څه هم په ده کې کم دوامه اوتېرېدونکی و خو لکه دڅور دمیا شتې باران او برېښنا د ده ا را ده به یې غوسې او داحساساتو غبرګون ته سپارله . ګوره چې نن په ده څه وسول چې دجبار دخبرې په اورېدو همدا حالت ور پیدا شو. ده تېره تېره جبار ته وکتل، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي د زین په کوبۍ یې لاسونه ټینګ کړل او په یوه ټوپ پر آس سپور شو او په همدې وخت یې په لوړ آواز هغه ته وویل : زه کسات اخلم ، زه د چا د رحم او عدالت تږی نه یم . مشکي ته یې پونده ورکړه ، او شګـــلنه ځمکه یې تر پښو لاندې په منډو شوه ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ببواکه په زین کې راتاو شو ، مخ په نندارچیانو یې چیغې کړې : اې خلکوتاسې دې خبر یاستئ زه کسات اخلم او لکه برېښنا د وزلوبې گرداب ته ورشېوه شو .

سوړ او مدبر اسلم تود او ببباکه شو . لکه آسماني تندر پر قوره راپرېووت او په هماغه لومړني یرغل د قورې مینځ ته ورننووت ، مشکې په سر او پښو اچولو ، په میل میل د رېدو او د ولیو په ټکرونو لکه توفاني بېړئ د آسونو په څپو کې د ورغومي لور ته وربهېده او خپل سپورېې د آزموینې او مبارزې درشل ته پر مخ بیوه .

قاسم له ورایه اسلم ولیده او نظر پهلوان ته یې اشاره وکړه چې د اسلم کېڼ اړخ ونیسي او خپله یې هڅه وکړه چې له ښي لوري له هغه سره ځان غبرگ کړي او په ورغومي باندې د قاسانو د مظفر د یرغل په وړاندې خنډ شي .اسلم دوه ځلې ورغومی جگ کړ خو د وزلوبې له چکئ د وتلو لارېې پیدا نکړه .

هوا توده وه او باد نه چلېده . په سپرو او پهلوانانو باندې د خولو لښتې رااروان وو . اسلم له دوو کوششونو وروسته په داسې حال کې چې د تندې‌له گرژالو یې وینې رابهېدې د وزلوبې څنډې ته راووت . له آس نه راکوز شو ، آس یې د کلي یو هلک ته وسپاره پخپله ورو ورو دیو لښتي‌اړخ ته چې پې د پاسه د ولو څو ببرې ونې ولاړې وې راغی ، د سر او مخ وینې یې ووینځلې ، بیایې له خپلې غاړې تاو شوې گل سیب دسمال راخلاص کړ او د وزلوبانو په خاصه طریقه یې پر سر باندې وتاړه . په‌دې کې قاسم او د شاوخوا کلیو څو تنه وزلوبان په اسلم راټول شول . اسلم هغوی ته وویل : اوس به شېبه وروسته د صوفی محی‌الدین کـــرنگ هم راورسېږي ، د خـــوشدرې د شامراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورق آس هم زموږ په ملاتړ رارسېږي . د صوفي محی الدين آس د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړئ . تورق دې قاسم وځغلوي . دپشيانو محمد مراد پهلوان هم حاضر دی چې د ملک شاسوار او خانانو د وزلوبانو په مقابل کې زموږ د ملگرو ملاتړ وکړي .

قاسم په ځواب کې اسلم ته وويل : محمد مراد به دا ځل ستا ملا ونه تړي ، ځکه چې دی او د درې خانان د اندراب د برې سيمې خلک دي او داندراب د ويش په اعتبار دوی تړول د کوزنيو په مقابل کې سره يو دي . که په بنو کې هغه ستا ملا وتړله ، هلته خو په وزلوبې کې د لر او بر مقابله نه وه ، ته او ستا ملگري د ملک شاسوار سره مخامخ شوي واست ځکه خو د پهلوان محمد مراد لپاره دا روا وه چې د تا ملا وتړي ليکن نن به دا ملاتړ ورته سخت وي .

ــ د تا خبره خو سمه ده ليکن ما تېره اونۍ په هغه باندې ډېرې خوارۍ کړيدي . بيا فرض کړه چې هغه له موږ سره کوم اغيزمن ملاتړ ونکړي دومره خو به شي چې د هغوی له ملاتړ نه لاس واخلي .

ــ خدازده ، خدازده .

ــ نه نه خامخا !

ــ ننۍ وزلوبه زموږ د انډيوالانو لپاره يوه مهمه آزموينه ده . نن د لومړي ځل لپاره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو په وجود کې زموږ لر او بر دښمنان يو لاس زموږ مقابلې ته راوتلي دي . که يې موږ دلته مات کړو بيا مو نه پسې پرېږدي . د تورې چرگې ملا تېره ورځ د صوفي محی الدين زوی ته د بنو په بازار کې ويلي وو چې اسلم څه لري يو قاسم او څو تنه نور لنډه‌غر بزکشان ، دا دروازه به هم اسفنديار بل سبا د ده سلا په وزلوبې کې پې وتړي . زه نن دلته د تورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرګې د ملا د خبرې په معنی پوه شوم .

ــ څنګه پوه شوې او په څه شي پوه شوې ؟

ــ په دې پوه شوم چې ملک شاسوار له تا سره د مقابلې په مقصد د برې درې له خانانو سره خپل اختلاف او خپګان لرې کړي دی او نن په ګډه سره د تا ماتولو ته دلته حاضر شوي دي . که ته له ما سره دا خبره منې چې په ننني وزلوبه کې زموږ انډیوالان ماتېږي ،نو راشئ چې دا لوبه پخپل لاس ماته کړو .

ــ څنګه به یې ماته کړو ؟

ــ جنګ جګړه ، وهل ټکول به پیل کړو . که دې خوښه وي څو ډزې به هم وکړو . ما خپله تومانچه راوړې ده !

اسلم په ځیر ځیر قاسم ته وکتل او په داسې حال کې چې غبرګه قمچینه یې په دواړو لاسونو کې اړوله او په سترګوکې یې د تعجب مسکا پیدا شوه ، د افسوس په توګه یې سر کښېښو او بیا خوا ته وخوځاوه او وې‌ویل : نه قاسم خانه موږ وزلوبه د شر په لوري نه بیایو . دې لوبې ته راغلیو نندارچیانو یوه میاشت هغې ته انتظار ایستلی دی . زیاتره زموږ د لوبې په شوق دلته راغلي دي ، په حقیقت کې دغه وزلوبه د ټولو خلکو لوبه ده ، موږ ته مناسب نه دي چې د ځان دمصلحت لپاره د خلکو د ننداري حق تر پښو لاندې کړو . موږ یوائځې یوه لاره لرو ، هغه دا ده چې په مېړانه او زړورتیا خپل ټول کوشش سرته ورسوو او په کلکه په خدای باندې توکل وکړو .

ــ نو ګواکې ستا یقین دی چې ورغومی به باسو ؟

ــ داسې نشم ویلای ، فقط په خدای پورې تړلې ده چې چا ته د برې توفیق ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کې له قوري نه سکندر پهلوان مخ په اسلم را وڅغاست او چې رانېږدې شو آس يې ودراوه او د بزکشانو په لوړ آواز يې وويل : اسلمه څه ته ګورې ؟ لوبه سخته شويده ، انډيوالان تا ته سترګې په لار دي .

اسلم سم د لاسه په آس پښنه واړوله او هغه يې مخ په قبله ودراوه ، لاسونه يې پورته کړل : خدايه زه ستا په تکيه څغلم ، زما منګولو ته قوت او زما زړه ته باور ورکړه ، ما په دې کبرجنو او ظالمانو باندې بري ته ورسوه . اسلم مخامخ د قوري په لورې وڅغلېده او د خلکو پاملرنه يې ځان ته راواړوله . په همدې دې وخت څارنوال د ګلګ دڅورولو په هدف په هغه غږ وکړ :ګلکه ورته ګوره ، ورته ګوره د دميدان خوند او رنګ يې څرنګه بدل کړ . څنګه د آسونو چکۍ شلوي او لکه پړانګ د ورغومي پلو ته وردانګي ، مشکي ته ګوره، مشکي ته چې لکه تور ښامار هر شی تر سينې لاندې ماتوي او پر مخ ښويېږي .

ګلګ چې نفرت او حسادت يې په سترګو کې ځپې وهلې د خپل لنګوټې شمله چې لمر ته يې سپر کړې وه ، له مخ څخه لرې کړه، څارنوال ته يې وويل : دا تاسې ياستئ چې له موږ ک څخه زمرې جوړوئ . کنې چېرې اسلم او چېرې د ملک شاسوار سره د هغه سيالي!

ــ ګلکه متې او ملونه د خدای داد دي ! که د دې واک زموږ او ستا سي په لاس کې وای اوس به د وخته په کوم مير او ملک باندې پلورل شوي و .

په دې کې د ننـــدارچيانو شـــور بګت جوړ شو ... هله هله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاباس ، مه یې پرېږده . معلم جمعه چې د سپرلو او پهلوانۍ ډېر شوقمن و، د نندارچیانو په مینځ کې ودرېده ، بېواکه په کوکو سر شو ... اسلمه ، اسلمه ! خدای ستا په لور دی .

آسونه لکه د لوړو څخه راځوړند شوی سیلاب په اسلم او مظفر پسې چې سره ترازو سوي وو ، راځغلېدل . اسلم او مظفر په یوه استقامت د نندارچیانو لیکو ته نیږدې شول او په داسې حال کې چې د نندارچیانو کتار په شا مات شو ، اسلم په یو چټک او لنډ څرخ کې مشکي د ځوړ په لوري راوګرځاوه او په دې کې د پهلوان مظفر آس کاواک شو ، په کېنه ډډه راپرېووت او په پهلوان باندې راواوښت . اسلم ورغومي د هغه له لاسه ویوست او نندارچیانو احساساتو په جوش کې نارې کړې : آفرین ، آفرین بارک‌الله اسلمه ... ته د اندراب مالګه یې... ته زموږ بخت یې ... ته زموږ ستوری یې .

بزکشي روانه وه او موازنه شېبه په شېبه د کوز اندرا ب په ګټه بدلېدله . د بنو ، صیاد ، کشناباد او پلخا خلک له خوښۍ نه په جامو کې نه ځایېدل ، هغوی د بري او ویاړ احساس کاوه . هېچا بې هیجا نه نشوی منلای چې د کوز اندراب نرم او مهذب خلک د بر اندراب پر ځیږ.و او جنګي خلکو باندې په داسې یوه خونړۍ وزلوبه کې برلاسی پیدا کولای شي . اسلم په همدې میدان کې د نرمو او مهربانه بزګرانو او د عاشق پیشه او هنر خوښوونکو خلکو د امید او ویاړ سپور دی . ټولو خپلې هیلې په ده پورې تړلې دي . دنګې غاړې ، پراخې سینې ، مضبوطو مټو ، روښان عقل او مهارت هغه له‌نورو وزلوبانو څخه ممتاز کړی ، اوږدو مصیبتونو او د سفر خواریو د بري او افتخار درشل ته راوستی دی . ډېر کسان هیله کوي چې د ده په څېر وای . د کلي بلهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواره ، ملکان او هغه بدسولی څارنوال هم د دې آرمان کوي چې د اسلم غوندې د خلکو د تحسين او آفرين وړ وای .

لمر په غرغړه و چې اسلم په خولوکې لوند خيشت له قورې څخه پخواني دمه ځای ته راوګرځاست ، مشکي چې له خولې څخه يې سپين ځګونه بادېدل په جګ سر او وتلې سينه خپل سپور د ګڼوولیو سیوري ته راورساوه . اسلم د زين کوبۍ ونيوله . ښي پښه يې کېڼ لورته تر زين راواړوله او بيايې د آس له شا څخه په غبرګو پښو ځمکې ته راودانګل. نندارچيانو له شاوخوا ورته رامنډې کړې او آس يې ځينې ونيو . اسلم سمدلاسه د مشکي تنګونه سست کړل او يوه زلمکي ته يې وسپاره چې په دې نيږدې شاوخوا کې يې وګرزوي او دمه ورکړي ، پخپله د ګوتو او منګولو د ګرژالو او زخمونو په تړلو او پټې کولو بوخت شو . په دې کې جبار د نندارچيانو له لوري راغې سلام يې واچوه . اسلم د سلام ځواب ورکړ او هغه ته يې وويل : جباره ته لاړ شه وګوره چې د دې نيږدې کلي کوڅې، د کلي بل لور ته وتلې دي که نه ؟دکوڅو شاوخوا کسان پوه کړه چې په کوڅو کې بې ځايه ونه ګرزي ، ځکه کېدی شي چې چاپ اندا زان په همدې کوڅو ور وځغلي او د کوڅو لاروي د اسانو تر پښو لاندې شي .

اسلم لا له خپلو زخمي ګوتو او منګولو سره بوخت و چې قاسم په کنځلو کنځلو کې د توروق په سپرلۍ راورسېد ، اسلم له هغه نه په ورين تندی پوښتنه وکړه : شير بچيه بيا چا ته کفري او عاصي يې ؟

ــ د پشيي درې کشپ ته ، هغه ستا قسمي او قرآني پهلوان ته .

ــ پهلوان محمد مراد ښيي ؟

ــ هو ، هماغه د پنبې پهلوان ، هغه له تا سره خپل لوظ مات کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم دم د درې له خانانو سره ملګرى شو .

اسلم وخندل او په خندا خندا کې يې قاسم ته وويل : دا خو ستا په ګټه ده . . . له دې خبرې سره سم په چرت کې لاړ . له يوې لنډې شيبې وروسته يې سر راپورته کړ او په سړه سينه يې قاسم مخاطب کړ : محمد مراد نارينه او په لوظ ولاړ سړى دى . ليکن دى د درې له وزلوبانو سره قومي اړيکي لري ، مړى ژوندى يې له هغو سره شريک دى . نشي کولى چې د قوم له نرخ او دود څخه ووزي . په تېره په دې وخت چې مظفر ژوبل شو او د درې وزلوبان له پهلوان محمد مراد پرته بل مشر نه لري . يوه بله خبره دا چې د درې د بزکشانو خوا ته دمحمد مراد درېده به زموږ د انډيوالانو او هغوى تر مينځ د جنګ جګړې د احتمال مخه ونيسي . محمد مراد د درې د خانانو او زموږ دملک ګوتې په ناجايزو مقصدونو پوه دى او د اوبو خړولو ته به وخت ورنکړي . خو په دې شرط چې زموږ هلکان بې موجبه ترخولې تېر نشي او چا ته پلمه په لاس ورنکړي ، ټول انډيوالان پوه کړه چې د کنځلو او پېغورونو پر ځاى زور په متو او ځغاستو واچوي ، زه او پهلوان نظر ورغومي جګوو ، نور انډيوالان دې زموږ شاوخوا ونيسي او د دغه نيږدې کلي پر لور دې زموږ د ځغاستې او يرغل لاره هواره کړي .

ــ ولې د کلي لاره ؟

ــ د ورغومي ايستلوته تر دې بله مناسبه لاره نشته .

ــ آيا دا به له خطره خلاص کار وي ؟

ــ هو ، ما په دې باب خپل چرت وهلى دى . فقط په همدې لاره وزو او ورغومى صياد ته باسو . اوس ميدان زموږ د آسونو تر پښو لاندې دى . وروسته آسونه ستومانه کېږي او ملکان کولاى شي څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه هوسا آسونه قورې ته راورسوي .هغوی وروستي یرغل ته چمتو کیږي او موږ باید دوی غافلګیره کړو .

ــ موږ هم عبدل پهلوان ، لعل خان ، وهاب ، جمال الدین ، آدینه او پردل پهلوان هوسا ساتلی دی . هغوی به ټکرې وهي او قمچینې به چلوی ، حریفان به ټکوي او لار به خلاصوي .

ــ دغه انډیوالان میدان ته ننه باسه ، په مطلب یې سم پوه کړه، زموږ یرغل دخدای په هیله پیل کېدونکی دی .

قاسم د میدان پلوته وځغلېده . اسلم د مشکي خواته راغی او د هغه تانګونه یې سر دوباره مضبوط کړل ، سپور شو ، مخ په قبلې ودرېده او خپله همیشنۍ دعایې وکړه او ورپسې د دوړې پر لیکه میدان ته ننووت او لکه همیشه د ورغومي محل ته پر مخ لاړ . لوبه توده شوه ، د قمچینو خرپهار ، دنندارچیانو چیغو ، د سپرو کنځلو او دآسونود شخړې ګرداب ، میدان ته نوی خونړۍ بڼه اوجنګي تودوخه ورکړه . مشکي د آسونو په چرموړل شوې څرخېدونکې دایره کې په غبرګو غبرګو جګېده او په یوه دوراني حرکت کې ورغومي ته ورنیږدې کېده . اسلم پر آس باندې هیبت کاوه او د حریفانو زیاتېدونکې فشار د هغه پرمختګ سختاوه . د ورغومي لپاره مبارزه دحریفانو تر مینځ ورو ورو په واقعي پهلوانۍ او جنګي شخړې باندې بدله شوه ، ورغومي د سمندر پهلوان لاس ته ورغی ، هغه د برې درې یو نامتو بزکش و او دې لوبې ته د خانانو په ملاتړ راغلی و . پخوا تر دې چې اسلم ورغومي ته ورسېږي ، نظر پهلوان له سمندر سره له چپ لوري ترازو شو . د قورې دایرې شونډه وکړه او د بر اندراب بزکشانو سمندر ته د آزاد میــــدان پلو د آسونو کــــــوڅه ورکړه . اسلم ورغــومي ولید چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده مخالف لوري ته په‌مخه شواو د نظر پهلوان په خرېيلي سر باندې د درې د سپرو د قمچينو باران جوړ شو . چيغې يې کړې : نظره آفرين ټينګ شه ، ګوره چې درنه خلاص نشي ،مشکي لکه ليونی اوښ کيڼ او ښي لورته خوله اچوله او لکه جنګي بېړۍ په سينه يې يرغل کوونکې څپې شا ته تمبولې او د آسونو په درياب کې يې پرمخ لامبو وهله .

نندارچيانو ته د دوړو او خاورو له مينځه دوه ترازو شوي سپاره راڅرګند شول . د هغوی شور او ځوږ وچت شو ، ټول پخپلو ځايونو کې په پښو ودرېدل . ترازو شويو وزلوبانو يو بل ته ټکانونه ورکول، چيغې يې وهلې او بې مفهومه الفاظ يې له خولې راايستل . سمندر ورغومي په تقم کې نيولی و او په پسته خاوره کې مخ پورته د ننداركچيانو کتارونو ته ځغاست . نظر پهلوان د آس ملونه پرې‌ يښې وې او په دواړو لاسو په تقم شوي ورغومي پورې نښتی و . آسونو لکه وږي ليوان تر سخوانښتو پورې خولې خلاصې کړې او په ګړندۍ منډه کې د ننداركچيانو د کتارونو پر لور وروځغستل ، د خلکو په هيجان او شور بګت کې سمندر او نظر پهلوان پر ننداركچيانو ورننوتل ، کتارونه مات شول او خلك شاوخوا ته وتښتېدل . په ترازو شويو حريفانو پسې جوخت د وزلوبانو لښکر راورسېد او د هغو په کيڼ او ښي لورې راوڅرخېدل . نظر د مبارزې په جوش او بې خودۍ کې د اسلم آواز واورېده : نظره پام کوه چې درنه خلاص نشي ، آس له کيڼ لوري په ځوړه راوګرځوه .

نظر پهلوان په زين کې راکوز شو او د وجود په موازنه يې د آس مخ راوګرځاوه . داسې ښکارېده چې د صوفی محی‌الدين کرنګ شببه په شببه د سمندر پر آس باندې برلاسی مومي ، ګـامونه‌يې پراخېدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چټکتیا یې زیاتېدله په راځیدو کې یې د سمندر آس پر ځان راو څرخاوه او خپل مسیر ته یې برابر کړ ، نظر پهلوان درې واره پرله پسې ورغومي وڅانډه په دریم وار سمندر له آس سره په ځمکه رانسکور شو . لیکن ورغومی یې خوشې نکړ . نظر د سمندر له لاسه د ورغومي د شکولو لپاره په آس هیبت وکړ ، آس پړ مخې په دوو زنگنو نسکور شو او مخ په وړاندې په ځمکه وښویېده او ورپسې د بزکشانو څپه راورسېده او ورغومي یې تر ډله‌ایز یرغل لاندې ونیو .

وزلوبې ته هوسا سپاره ورننوتل ، دواړو خواوو ، هم د لر اندراب او هم د بر اندراب سپرو بې کچې تکل پیل کړ . ملك شاسوار او د برې درې خانانو له یوه لوري ، اسلم او د هغه یارانو له بل لوري خپل برخه لیك او د ژوند فال د لوبې په انجام پورې وتړل . د ورغومي ایستل گواکې برې ته رسېدل او پر دښمن غلبه کول . آسونه میلول او یو پر بل خېژول ، په چوړکیو باندې د تانگونو ، روستاړو او ملونو پرېکول ، په رکاب او قمچینو باندې یو د بل وهل ، د سرونو او پزو ماتول ، کنځا ، سپکې سپورې او پیغورونه دا گرد سره د وزلوبې ملگري شول . میدان د آسونو او پهلوانانو په گرداب بدل شو ، لوبه د پیاوړي مټ او زورور آس ده . څو څو واره ورغومی په میدا ن راوگرځول شو لیکن هیچا ونکړی شو هغه د ځان کړي او له دې میدان څخه یې د لرې آزادو کلیو لور ته چې د گټلو شرط و ، وباسي .

پهلوان نظر درې ځلې د بر اندراب له وزلوبانو سره ترازو شو . او په دې توگه یې د صوفی محی‌الدین کرنگ آس ستر شهرت او لوړې بیې ته ورساوه . ده نن په ربښتیا بې سارې لوبه وکړه . اسلم لا تر اوسه خپـــل ورستی تکـــل او یرغل نه‌دی پیـــــل کړی . یوازې یې یو وار له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسفندیار څخه وچت شوی ورغومی وشکاوه او خپلو وزلوبانو ته یې په لاس ورکړ .

نندارچیان د نننۍ خونړۍ لوبې تر اغېزې لاندې راغلي دي او د رواني لوبې په میدا ن کې د بر لاسو وزلوبانو او په ځان باندې اسونودپایلې لیدو ته لېواله دي . وزلوبې او سیمه ایز سپورتونه څومره چې دسیالۍ اودښمنۍ په زهرو لړلي وي ، هماغومره په خلکو کې هیجان او لېو التیا پیدا کوي. گوره څوک به دې بختور برې ته ورسېږي ؟ لوبې خو تل دومره هیبتناکې او خطري نه وي . نننۍ لوبه خو خورا نادره لوبه ده ، داسې خو په کلونو کې کوم وار برابرېږي . په همدې لوبو کې واقعي قهرما نا ن دخلکو قبول ته رسېږي .خلك که څه هم په وجداني لحاظ دانصاف پلویا ن دي لیکن په عمل کې دبریالیو شاته ولاړ وي . گوره څوک به نن دې بختور برې ته ورسېږي .

.ملك شاسوار په یوه یرغه کرنگ باندې سپور ، د وزلوبې دمیدان په لمن کې ښکته پورته ځغلېده ، په خپلو پلوي سپرو باندې یې چې دلمر تودوخې او دوزلوبې تکل تړي کړي او ستو مانه کړي وو، د څښناک د اوبو پتکونه او منې ویشلې . هغوی یې هڅول او ستومانه آسونه به یې وربدلول .

د ننداړچیانو بر سر، په یو لوړ ځای باندې ښارنوال له مهردل سره نا ست و . مهردل په گلك باندې ملنډې وهلې او ښارنوال ورته خندل . د ننداړچیانو زړونه بوگنبدل او پیاوړو چاپ اندازانو ته یې لکه اسلم پهلوان ، نظر پهلوان ، محمد مراد پهلوان ، سمندر پهلوان او استاد پاینده ته سترگې غړولې او باور یې درلود چې په دغو کسانو کې به کــوم څوک ورغومی ، د وزلوبې له میدان څخه آزاد کړي او برې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورسېږي . دغه باور او انتظار د اسلم پهلوان په باره کې چې د اندراب محبوب او په ټولو کې وتلی بزکش و، د لوبې په بهېر کې کمزوری شوی و . هغه دفاعي حالت غوره کړی و ، ورغومي ته نیږدې کېده لیکن د پخوانیو لوبو په خلاف د تعرض او حملې خوا ته ډېر نه ورتېرېده . دوه ځله کله چې اسفندیار د سمند آس په سپرلو او د برې درې د بزکشانو په مرسته ورغومی جګ کړ ، اسلم د وخت له ضایع کولو پرته د قورې له دایرې څخه د هغه د وتلو مخه ونیوله او هغه یې په سترګو کې پوه کړ چې ده ته به د ویاړاو برې لار ورنکړی شي . د اسلم سترګې خوني شوې وې . هغه اسفندیار ته نن بل ډول کتل ، خدازده څه پېښ شول چې قاسم له قورې څخه را وځغاست او د میدان په څنډه کې ننداره‌چیانو ته نیږدې ملک شاسوار ته راورسېده او له رارسېدو سره سم یې ملک تر قمچینو لاندې ونیو . د ننداره‌څو سپرو تر مینځ د جنګ جګړې او قمچینو بازار تود شو . په دې کې ګلک د ښارنوال ګریوان ته لاس واچاوه او په کوکو کوکو یې هغه مخاطب کړ : وګوره ښارنوال صاحب پخپله قاسم دی ، دا ټول فساد له ده څخه راپیدا شو ، همدې، دی چې پر اور باروت شیندي ، خدای پاردی لچکان مشرانو او د عزت خاوندانو ته لاس وراچوي .

بل پلو په همدې شېبه کې وزلوبه دومره توده شوی وه چې ښارنوال د ملا ګلک خبرې نه اورېدې او له خپلو ټولو حواسو سره د سپرو په لوبه کې دوب ؤ . لاسونه له لاسونو ، متې له متو ، رکابونه له رکابونو او آسونه له آسونو سره ونښتل . اسلم چې له مخ او څټ نه یې د خولو رود روان و او سترګو یې د وینو رنګ اخیستې و ، آس د ورغـــومي سر ته راورســـــاوه او د آسونو په غوبل کې لـــکه باز په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغومي ورغوته شو او په یوه حرکت یې هغه تر تقم لاندې ټینګ کړ، مشکي ته یې بېدریغه پونده ورکړه ، هغه په غبرګو ودرېده او د آسونو له دایرې څخه د وتلو لپاره یې په وړاندې ودانګل . انډیوالانو د تور مشکي سپاره ته کوڅه ورکړه او نندارچیانو تور مشکي چې په تندي یې سپین ستوری ځلېده ولیده چې په ډېره چټکتیا د ځغلنده آسونو له چکۍ څخه راووت . هیجاني شویو نندارچیانو یو ځای او یوه خوله چیغې کړې : آفرین ، شاباس نام خدا ، سل رحمته ، زر رحمته ...

مهردل له ډېرې خوشحالۍ څخه د آسونو مخې ته ورودانګل خو تور لیوه لکه برېښنا د هغه په وړاندې تېر شو او د خلاص لورې په استقامت یې منډه تیزه کړه . اسلم د خپل ښي لاس په لور وڅرخېده . د برې درې وزلوبانو د بنو او صیاد لویې لارې ته د مشکي دوتلو مخه ونیوه ، اسلم په سرعت کېڼ پلو راتاو شو او د نظر پهلوان او بازمحمد په ملاتړ ببرته د میدان په لور راوګرزېده. په دې کې سمندر او اسفندیار غوڅ په غوڅ راورسیدل . سمدلاسه د اسفندیار او بازمحمد آسونه سره ټکړ شول او د ټکر له زوره دواړه په ځمکه ولګېدل . اسلم مشکي د میدان څنډې ته نیږدې کړ او د وزلوبانو د انتظار په خلاف د ګلابو د بوټو پر شنه دیوال باندې چې د وزلوبې د میدان او کروندګرو ځمکو تر مینځ حایل و ، مخامخ ورغی او لکه مرغه له دیوال څخه هغه خوا واوښت ، نظر پهلوان لار اوړده کړه او د اغزیو د دیوال، له شا نه راوڅرخېده . خو سمندر اسلم تعقیب کړ او بې ځنډه د اغزیو له شنه دیوال څخه پسې ور واوښت . اسلم له دیوال څخه هغه خوا په یوه لنډه فاصله کې ، یوه سوره ور لښتي ته ورسېده او بې ځنډه له هغه څخه هغه خوا والووت . خو د سمنـــدر آس د لښتي هغې خواته و نه رسېده او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډې څخه بېر ته د لښتي مينځ ته په شا راولوېده . اسلم مشکي د کلي لارې ته سيخ کړ . نظر پهلوان او له هغه نه په کمه فاصله کې وروسته د سپرلو ډله پسې راځغلېد له . مشکي په بيړه د کلي په نرۍ کوڅه ننووت . وړاندې په کوڅه کې، له يوې خلاصې دروازې څخه ناڅاپي يو بېر سرى کوچنۍ ماشوم په منډه د اسلم مخ ته راووت ، د دې پېښې په ليدو د اسلم ويښتان ځيږه شول او د وجود ټول رگونه يې وبرېښېد ل . خداى يې ياد کړ او له ښي پلوه ځمکې ته ورځوړند شو او هغه کوچنى يې د سترگو په رپ کې پورته کړ . وړاندې د کوڅې په گاونډ کې يو ټيټ بام چې د رشقې پولۍ پې انبار شوې وې راڅرگند شو . اسلم بې له ځنده ماشوم د بام د پاسه د رشقې د پوليو منځ ته ورگوزار کړ . او ورپسې د تنگې کوڅې د تاو راتاو او کږلېچونو څخه تېر شو ، پراخې او هوارې ځمکې ته وووت . هغه صياد ته د رسېدو کرښه سيې کړه او د برې په لومړي احساس کې يې وليدل چې هلته لرې د ختيځ پلو د هندوکش پر څوکو او کمرونو باندې د غوټه غوټه سپينو وريځو چترۍ پلنې شوې وې .او ښکته د درې په اوږدو کې دلرې کليو چمبرونه او برجونه داوړي د هوا په خړه لړه کې تاو شوي وو . له پټيو او پولو څخه تود تاو راجگېده او د ده ستومانه او ځپل شوى اندامونه يې ټوکر کول . مشکي لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او لکه تور سيلاو په پولو او پټيو ور اوښت . ورپسې د صوفي محى الدين کرنگ د نظر پهلوان په سپرلو د هغه ليکه تعقيبوله .ځمکې دا سونو منډې او د وزلوبانو مېړانې ته غېږ پرانستې وه او صياد د وياړ او برى پر لور لار پرې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمو بوره پټي د پوړيو په څېر د ده سلا له لورې مخ په کوز اندراب يو په بل پسې ځوړند شوي او غځېدلي وو . اسلم په شاړو ، بوره او يوې شويو ځمکو باندې د بنو ، د لويې لارې په استقامت ځغلېده او لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او له پولو او لښتيو څخه اوښت . شا ته يې له کيڼ لورې نظر پهلوان د صوفي محی الدين د آس په سپرلو د مشکي استقامت تعقيباوه او ور پسې دصياد نورو زلميوزلوبانو په دوی پسې را ځغاستل. ځمکې پياوړو سپرو او الوتونکو آسونو ته غير. خلاصه کړې وه . پولو او پټيو پرله پسې د آسونو تر پښو لاندې منډې وهلې او په ولاړه توده هوا کې د لو شويو کروندو په پراخ تېر باندې د مشکي او کرنګ د منډې د دوړو دوه ثابتې کرښې د ده سلا د وزلوبې له ميدا ن څخه د منځوي صياد دباغونو او چنارونو سيورو ته ور اوږدې شوې . اسلم او نظر پهلوان په ځغاستو د ملک يوسف د با غ په پرانستې دروازه را ننوتل ، ور پسې د صياد دزلميو سپرو ډله را ورسېده او په با غ کې دننه دخوښيو شور او دوزلوبانو ګڼه ګونه پيل شوه .په دې کې ناڅاپي د مهردل د کور دروازه خلاصه شوه او دښځو له يوې ډلې څخه يوه پېغله چې مخ او متې يې په وربښمين ټيکري کې نغښتي وو، په اوچتو ګامونو مشکي ته را نيږدې شوه ، دهغه دتندي سپين ستوری يې چپ کړ او دهغه په پېکي کې يې يو وربښمين دسما ل پې دپاسه يوه کونډه شوې طلايي سکه چې دښځينه ګاڼې په توګه په شتمنو کورنيو کې دود وه وتړومبله. په دې مهال يې ټيکری له سرڅخه په وليو را وښويېده او پخپل ښايست يې دټولو زړونه ولړزول.وزلوبانو مخونه واړول او نجلۍ بېرته ټيکری په سر او وېښتا نو را وغوړاوه ،دېړونې پيڅه يې خولې ته ونيوه په داسې حال کې چې پر مېـــړوي تړلي ذاتي سخونـــدر ته يې اشاره کوله په اسلم کې يې ستـر ګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خښې کړې ، هغه ته یې وویل:زما مور وایي دغه سخوند ردمشکي پښنو ته حلال کړئ او دمشکي سوئ یې په وینو ورنګوئ . دایې وویل ، بېرته یې دکور په لور منډه واخیسته او په دروازه کې دښځو په ډله ور ننوته .

څلور ورځې وروسته ، دصیاد وزلوبانو د ده سلا په ستونځمنه لوبه کې د خپل بې ساري او بې پخوا بري په ویاړ دملک یوسف په باغ کې،دسین پر غاړه دګورو ونو او څېرو تر سیورو لاندې ، دخوښۍ بنډار جوړ کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک یوسف چوتره د ګیس د څراغونو تر رڼا لاندې ډوبه شوې وه . د بزکشانو شور بګت او خنداوو د باغ په چاپېریال کې انګازې کولې .

مهردل او دهغه ورونو مېلمنو ته چلمان نیول او چاینکې یې ورباندې وېشـــــــلې تر روښـــانه څراغونو لاندې چې د ونو په جګو څانګوکې راځوړند شوی وو د چنارونو او غوزانو سیورو د کلا په دیوالونو او د باغ په رغولي باندې رنګارنګ او زړه وړونکې نقشونه جوړ کړې او باغ ته یې جادوګره ښکلا وربخښلې وه . د کلا د سهیل پلو، چوترې ته مخامخ د مېلمنو آسونه تړلي وو . کله کله به آسونه یوبل ته ششنېدل ، په غبرګو غبرګو به یې یوبل ته ګوزار ورکړ او د وزلوبانو مرکه به یې اخلال کړه . چنارونو ، نري شمال ته پاڼې شرنګولې او له سیورو څخه راپیدا سویو تصویرونو کې یې پرله پسې بدلون راووست . له ستورو ډک آسمان ، د غرونو ابهت او د سین سرود د مهردل مېلمستیا ته خاص برم او درنښت ورکړي و . مهردل د تېرې چارشنبې د وزلوبې خاطرې وریادولې او په مزوکې اوړېده رااوړېده . مشکې د ده شمله نیغه کړې وه او په اندراب کې یې ده ته ستر شهرت ګټلی و . اوس دی د هغه آس خاوند دی چې ساری یې په اندراب کې نشته . ښایې یو دوه کاله وروسته په ټول قطغن کې شهرت ته ورسېږي . مهردل له ځان سره وویل ما هم سپېتانه نه ده ورسره کړې ، درې کلن ژېړ سخوندر مې په پښو کې ورحلال کړ او ټولې سوې مې د هغه په وینو ورنګولې . ګاځري او هګۍ په وربشو کې وراچوم او تر ټولو زیاته دا چې د اسلم غوندې وتلې او بې سارې سپور مې ورته پیدا کړیدې . ته خو ګــــوره څنــګه د اغزنو ګلابو پر دیوال راواوښت ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوره‌ور لښتي څخه يې ودانګل او په کوڅه کې دننه يې د ماشوم هلک نه لاره پاکه کړه او ورغومي يې د وزلوبې له لېوانو څخه خپل کړ او په صياد کې يې زما د نامتو پلار ملک يوسف دروازې ته راورساوه، بارک الله اسلمه ، آفرين مشکي ، مهردل لا د خپلو خوږو خاطرو په کوڅوکې زنګيده رازنګيده چې قاسم د قاقمې ځنډې ته لاس ورواچاوه او وې ښانډه : ګوره مهردله ستا خو دې کور ودان وي چې د مشکي د برى لپاره دې دوستانو او يارانو ته مېلمستيا کړې ده . مګر صوفي محى الدين خو بالکل ځان نه ګروي . د هغه آس که ورغومي نه دې ايستلى ، په ميدان کې خو ځغليدلى دى . د وزلوبانو پام خوېې ځان ته وراړولى دى .

د قاسم له دې خبرې سره د ارزنګانو نظر پهلوان چې د ده سلا په وزلوبه کې د اسلم مرستندوى سارى و ، په بالښت باندې له يوې ډډې څخه راپه بله شو ، نسوار يې تو کړل او په داسې حال کې چې سترګې يې غټې کړې ، د قاسم په خبرې پورې يې وويل : دا حقيقت لري چې د صوفي محى الدين کرنګ يو ډېر ښه بهڼ دى . هغه ډېر ځوان دى نور هم ډکېږي او قوت اخلي . که پام ورسره وشي او ښه وساتل شي يوه ورځ به د مشکي ځاى ونيسې .

اسلم چې له معلم جمعه خان سره په کومه خبره اخته و ، د نظر پهلوان خبريې پام ځانته وروا ړاوه او د هغه پر لورى راولاړ شو ، وې ويل : د صوفي محى الدين کرنګ خو بې جوړې دى . خو که صوفي خپه نشي دغه آس ښه نه ساتي ، په وزلوبو کې د ده کشرى زوى هغه ځغلوي او د سيلانيانو د يابو کار ځنې اخلي ، له دې آس سره مناسب دي چې يو چـاپ انداز ورته ونيسي او ويې روزي . په دې کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان په خبره ورګډ شو ، وې ویل : د وزلوبې په ورځ ما په وروستي دور کې د اسلم ښي خوا ساتله ، کله چې د اسلم مشکي د ګلابو پر دیوال واوښت ، د صوفی کرنګ پر حائل وانه‌وښت او زه مجبور شوم چې لار اوږده کړم . په دې وجه نیږدې ؤ چې سمندر له اسلم سره ترازو شي خو د هغه آس د کمزورتیا په وجه په لښتي کې راپرېووت .

اسلم نظر پهلوان د خبرو خلاصولو ته پرې نه ښود ، په تلوار تلواریې وویل : هو هو ، کرنګ دا عیب لري . هغه باید په خنډونو څخه د الوتلوپه چم روږدی شي . یوبل عیب هم لري چې په کېڼ لوري لنډ نه راتاوېږي او د راګرځیدو دایره لویوي .

په دې کې جمعه خان معلم وویل : د ده سلا د چار شنبې په وزلوبه کې د ملک شاسوار زوی اسفندیار یو خیالیګر سمند ځغلاوه ، د مخ پښې ، لکۍ او د غاړې ځنې یې تورې ، ونه یې لوړه ، سر یې ښایسته او سینه یې پراخه... زه خویې ان په لیدو نه مړیدم ، په دې ځای آدینه جمعه خان معلم ته په خبرو کې ورننوت : قصور په آس کې نه و، قصور په سپاره کې و . ده ته په کار و چې کوم زوړ یابو یا کومه بیتله اسپه یې پیدا کړې وای او د یو نندارچي په مقام کې د میدان شاوخوا ګرځیدلای . ټولو وخندل . اسلم وروسته آدینه ته مخ راواړاوه وې ویل :سمند ښه آس دې او اسفندیار هم واقعي پهلوان دی . لیکن زما په خیال سمند په ځغاسته کې سرعت نه لري او خپل سپور مراد ته نشي رسولای . په منډه او لوبو کې زموږ مشکي سارې نه لري . کله چې له قورې راوزي او مخه ورکول کېږي داسې الوزي چې ته به وایې ځمکه یې مخې ته منډې راوهي . قاسم په خبـــره ننوت : ما ته اسلم هېڅـکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی آس نه راکوي . اسلم مخ په قاسم په ګونځو شو ، په شوخی یې هغه په بلهوډو کې وځوخاوه او وې ویل : شیطانه ولې درواغ وایې ، مګر هغه تورق آس ښه نه و .

ــ نه هېڅکله ، بې له ښکلې څېرې څخه بل هېڅ کمال نه لري .

ــ ما د خوش درې او فج له بزکشانو څخه د دې تورق په باب ډېر څه اوریدلي دي . هغوی وایي تېزه منډه لري او له خنډ څخه په الوتو کې ډېر مېړني دی .

ــ ما خویې دغه صفتونه و نه لیدل خو دا عیب یې را څرګند شو چې په منډه کې اړخ خالي کوي او کله کله پخپل سر لوری بد لوي .

د شاشان برات پهلوان او د آرزو استاد پاینده چې نوې د صیاد د بزکشانو په ډله راګډ شوي او په مېلمستیا کې حاضر وو د خوشحالۍ او رضایت احساس کاوه . برات پهلوان سخوابنتي او اوږده برېتونه له خوشالتیا څخه شیبه په شیبه د غوږونو پر لور ځکېدل او له خندا ډکه او ویره خوله یې د چاپ اندازانو خبروته له حیرانتیا خلاصه پاتې وه ، داسې لکه خبرې چې د اورېدو په ځای خوري ، سترګې یې د ګیسونو رڼایې او د غالیو او رنګینو بالښتونو ښکلا ته مرۍ مرۍ کېدې ، ده کله داسې د مینې او ملګرتیا ښایسته شپه نه وه لیدلې .

استاد پاینده د صیاد له نورو بزکشانو سره د ده سلا په بزکشۍ کې د اسلم په ستاینه لګیا و ، هغه ویل : له ډېرو کلونو راهسې په دې ارمان وم چې په کوز اندراب کې کوم ستوری وځلېږي . خدای زموږ غوښتنه ومنله ، اسلم یې راپیدا کړ . د هغه په متو او لاسونو کې یې قوت کېښود ، د هغه پلې یې کلکې کړې او هغه یې د صیاد ننګیالیو او سپېڅلو خلکو ته راولېږه . ایماني درته وایم کله چې هغه له مظفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان سره ترازو شو ، ما د اسلم زبردستي له ورایه ولیده . هغه داسې ښکارېده لکه پړانګ چې د غره په غوڅه باندې ورغورځار شي او له کړنګ نه يې ښکته وارتوي .

آدینه وویل : د وزلوبې پای ډېر خوندور و ، کله چې مشکي قوره چیرې کړه او د آسونو ګلې نه طاقه شو ، ټول نندارچیان له ایرانتیا څخه په چیغو نارو سر شو او ځای په ځای ودرېدل . مشکي لکه د غرونو تور سیلاو لوړې ژورې تر تتې لاندې کړې په میدان راوګرځېده د اغزنو بوټو پر دیوال واوښته ، خلکو نه غریو پورته شو : سبحان الله ، نام خدا . ما د تورې چرګې ملا ولید چې ویې ژړل ، لنګوټه یې پورته کړه او په ځمکه یې ووهله .

جمعه خان معلم د آدینه خبره واخیسته او هغه یې داسې مخاطب کړ : اوس د اندراب په ټولو کلیو او کورونو کې د هغه ماشوم قصه کېږي چې اسلم د کلي کوڅې نه په ځغاسته کې جګ کړ او له حتمي مرګ نه یې وژغوره . دا یو واقعي معجزه ده تر اوسه د هېڅ سپاره لاس داسې نوی بري ته نه دی رسېدلې . زموږ ولس اوس اسلم تش یو پهلوان او ماهر سپور نه بولي بلکې هغه د خدای یو خاص بنده او فضلي سړی بولي . په دې کې اسلم په جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : پرېږده چټیات مه وایه . قاسم خبره په خوله کې وروچه کړه او هغه یې داسې ځواب کړ : ته هم والله عجب سړی یې ، د خدای داد هم نشي سیلای پرېږده چې حقیقت وویل شي او د حسودانو او دښمنانو ورمیږونه او سرونه مات شي .

مهږدل په آدینه او جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : شپه پخېږي او زموږ د عمـــــر واټ د ځــــوانۍ ښکلې موسم ته رارسیدلی دی . راځئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د دې ښايسته شپې او د ده سلا د بري شکرانه کې د مينې او وفا ترانې وغږوو . هغوی دواړو خپلې دنبورې راواخيستې او غبرګوتې سندرې يې پيل کړې .

اى دخترک سفيدک سکدانه
د پوپک قاش تو شدم ديـــوانه
ديوانه منم خــلق خدا ميـدانه
شايد که ترا نصيب من گردانه

دربـــا غ بودم بوى تو اى بـــا غ آمد
يک گل کندم نـــام تو در يـــاد آمد
يک گل کندم ورق ورق پاره شداى
آبى جــگر سوختگيم به فرياد آمد

عاشق نه بودم تو عاشقانم کردى
من لاله بودم تو زعفـرانم کردى
در خانه به حال خود شيشته بودم
يک گپ زدى به غم نهانم کردى

من آمـــــده يم به ديدن جـــانانه
صد برگ سفيد من برآ از خـانه
صد برگ سفيد من برآ رخصت گير
بـــاز آمدن مـــرا خــــدا ميـدانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمـدنت اگـــر خبر میـــداشتم
در روی رهت گل سمن میکاشتم
گل میکاشتم که پایت در گل مانی
خاک قدمت به دیده میبـرداشتم

دختر دختر تو داغ کــردی ما را
صد برگ درون باغ کردی ما را
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
افتـــاو شدی و او کردی ما را

د ساز او سندرو په جوش کې گدامحمد د مهردل بزگر د کلا له لوري په چوتره راوخوت مخامخ مهردل ته ورغی او په غوږ کې يې څه ورته وويل . مهردل له ځايه راولاړ شو جيلکه يې په اوږو راسمه کړه ، پڼې يې په پښو کړې او په گدامحمد پسې وروخوځېد . د کلا له مخې تېر شو او مخ د باغ په دروازه د قشخانې انگړ ته ننووت . مهردل د اليکين په رڼا کې ملا سيد اکبر له واره وپيژانده . هرکلی يې ورکړ او په مينه يې لاسونه ترې چاپېر کړل او د گېلې په غاړه يې ورته وويل :نو ولې مخامخ چوترې ته نه راتلې . په دې بختوره شپه کې خدای څنگه دلته زموږ گوتو ته راوستې ، راځه زوروره چې ځو .

ــ نه نه زه نشم تلای . ما بايد څوک و نه ويني .

ــ ولې خېريت خو دی ؟

ــ ته پخپله چرت ووهه چې په دې نيمه شپه کې څوک د خېريت لپاره دومره لرې راځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل د زړه دننه وترهېده پوښتنه يې وکړه :خدای دې فضل وکړي ، حال وایه .

ــ د ماخستن لمونځ تېر و چې مفتی جلال زه وروغوښتم هغه ما ته امر وکړ هم دا اوس فوري صیاد ته لاړ شه اسلم او مهردل خبر کړه چې سبا د بنو د دکانونو د وهل کېدو په فقره کې قاسم او شامراد ، جبار او آدینه ، روزي او گلاب نیول کېږي او یوه یا دوه ورځې وروسته نظر پهلوان د کوم شپانه د قتل په تور باندې چې یوه میاشت وړاندې د ارزنگانو په کروندو کې وژل سوی و ، توقیف کېږي . اسلم ته کوم بل لوی تلک ایښودل شوېدی . مفتی صاحب ویل وروسته به زه په دې باب کې پوره معلومات واخلم او تاسې به خبر کړم . اولسوال مفتی جلال ورغوښتی ؤ . غاښ چیچنې یې ورته کړې وې چې باید له قاضي او څارنوال سره بې ځایه گوتې ماتې نکړي او د اولسوالۍ له نور مامورانو سره په یوه لار ولاړ شي . مفتي صاحب وویل چې ته باید سبایې لمونځ خپل جومات ته راورسوې او لمر خاته ما ته احوال راوړې

.ــ مفتي صاحب د څارنوال په باب څه ویل ؟

ــ وروره بلهٔی اخیستونکې هم چېرې ایمان لري ؟ دا گرد سره لېوان دي او فقط پېسو ته گوري . ملک شاسوار او د برې درې خانانو د دې گردو ایمان او وجدان گرو کړی دی . مفتي جلال یو جلا سړی دی چې نه گروکېږي او نه خرڅېږي . لیکن یو وزری سړی دی ، خدای دې خېر ور پیښ کړي ، سمدلاسه خو د حکومت ټول مامورین ورته یو شویدي .

مهردل گدامحمد ته ورنارې کړې چې اسلم راولي خو ملا سید اکبر په بېــــرته تګ باندې زیات اصرار وکړ . هغه ویربـده که چېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه کې ببرته بنو ته و نه‌رسېږي د ده د راتګ راز به رسوا شي او خبره به ورته ګرانه شي . ملا ببرته بنو ته لاړ خو اسلم له مهردل او قاسم سره د هغه له تګ نه وروسته کرۍ شپه هماغلته په قشخانه کې تېره کړه . اسلم مهردل ته وویل : زه د ده سلا تر بزکشۍ مخکې د محمد مراد پهلوان له خولې خبر شوم چې د درې خانانو ملک شاسوار ته ویلی دي چې اسلم په رشوتونو نشي ورکولای . هغه اوس مشهور شوی او په اندراب کې یې محبوبیت پیدا کړی دی . د مظلومیت قصه او داستان یې هم ټولو ته معلوم دی ، د حکومت خلک اوس هغه ته په آسانه لاس نه وراچوي ، یوازې پښې ورته دربوي او په دې توګه له تا نه روپۍ شکوي او دا د پښو دربی به هم تر هغه وخته وي چې په تا څه بودېږي ، نو ښه او لنډه لاره دا ده چې اسلم له منځه لرې کړې او بیا په دغو روپیو چې دا اوس یې لګوی د هغه د قتل داغونه له خپلې لمنې نه ووینځې . په دې کې قاسم را په ګونډو شو ، سترګې یې د ببرو بریتو تر شا رډې رډې راووتې ، د پزې څوکه لکه جغندر تکه سره شوه ، پخوا تر دې چې اسلم خپلې خبرې خلاصې کړي ، په لوړ آواز یې کریغه کړه: وه د خنځیر زویه مګر په قاسم باندې د ګور تبۍ اوښتې وې چې بیا ستا منګولې د اسلم مرۍ ته ورسېږي ، مګر زموږ کلي او کورونه سیلاو وړي وي او موږ د لنګوټیو پر ځای د ملک شاسوار د ښځو ټیکري اغوستي وي چې بیا ته د اسلم په غاړه چاړه تېره کړې .

اسلم د قاسم خبرو کې ورننوت او هغه ته یې په ترخه غاړه وویل : ته یوه شېبه صبر وکړه او خبره تر پایه واوره !

ــ نور د اوریدو ضرورت نشته ، باید له هم دې ځایه مخامخ پې ورشو . کلا یې وسوځوو او زاړه واړه یې تر تیغه تېر کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل راولاړ شو قاسم يې تر زنې ونيو او بيا يې مخاطب کړ : قاسم خانه ! ستا مېړانه او شجاعت خو ټولو انډيوالانو ته معلوم دی ليکن ستا دغه ليونتوب او عصبانيت او دا چيغې او بربنډې خبرې به موږ تر کسات اخيستلو مخکې برباد کړي .

اسلم ووېل : قاسم خانه ! پرما خو ظلم شوېدي . زما خو ناموس تباه شوېدي . زه خو په هېڅ توګه له کسات اخيستلو نه پرته بله چاره نه لرم . ليکن بيړه د شيطان کار دی او ستا غوسه او چيغې ښه نتيجه نه لري .

ــ نه نه اسلمه ځان مه غولوه او دا عقل دې نور په سين لاهو کړه . زه برالا درته وايم نور نه درېږم .

اسلم د قاسم په اوږه لاس کېښود او په مخ يې چپ کړ او بيا يې په کراره ورته ووېل : که زما خبرې تر پايه واورې ته به قانع شې يو وار مهرباني وکړه وخت راکړه چې زه تاسې په ټول مطلب پوه کړم ، بيا زه حاضر يم چې ستا او مهردل خبرې واورم او عمل پې وکړم . زما خو هم په لرمانه باندې وينې رااوښتې دي . زه خو تر تا زيات د کسات په اور کې سوځم .

اسلم وليدل چې قاسم له جوش او غوسې څخه کېناست تيلې يې چيلم ته وواهه دوه درې لوخړې يې ترې جګې کړې ، بيا يې مهردل ته د محمد مراد پهلوان د خولې قصه داسې بشپړ کړه : خانانو ملک شاسوار ته ويلي دي چې دا اسلم د حکومتي مامورانو په لاس کې لکه دام او تلک غوندې يو شی دی . پدې دام کې اوس ته نښتی يې او موږ وينو چې په موږ هم دا ورځ راتلونکې ده . هغه وخت لرې ندی چې دتا او موږ ټوله شتمني داسلم په دفع شر کې د مامورانو او قاضيانو خېټو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړه شی او موږ خود بخود د اسلم په مقابله کې ناتوانه او وزر ماتي شو . نو ولې خبره دې ځای ته ورسوو او ولې د لاس غوټه په غاښونو حلاصه کړو . راځئ د یو بزکش آس بیه پې ورکړو او د تل لپاره یې ځان له شره خلاصه کړو . هر کله چې د اسلم سر په خاورو لاړ ، همدې ماموارنو او قاضیانو ته به یوه مرداره گوله ورکړو او ځان به له هر ورځنې رشوت ورکولو او د اسلم له پور او کسات نه یو ځای او یو وار آزاد کړو . خانانو ملک شاسوار ته ذمه وهلې ده چې د اسلم د وژلو او حکومت جغات به نیمه په نیمه ورسره پریکوي .

مهردل یوه شیبکۍ په فکر کې لاړ بیا یې له اسلم نه پوښتنه وکړه : دا د محمد مراد پهلوان خبره خو د سیداکبر له خبرې سره سر نه خوري !

ــ برخلاف دا دوه خبرې خو د یو بل استر دي او لکه خښتې سره برابرې دي .

ــ زما خو سر پې خلاص نه شو .

ــ زه به دې سر پې خلاص کړم : ډېر امکان شته چې د درې خانانو او ملک شاسوار خبره داسې سره پخه کړې وي چې د اسلم یاران به په دې او هغه پلمه څو ورځې په حکومت باندې راجلب کړو او په همدې وخت کې به د هغه د وژلو او ورکولو پلان عملي کړو .

مهردل د خبرې تل ته ورولویده ، سترگو یې کوځې وکړې او له ځان سره یې وویل : ښه ، ښه ، دا خویې پخه لاره جوړه کړې ده .

قاسم ببواکه سره وښوریده او له خولې یې ووتل : مگر صیاد هدېره شي چې څوک د اسلم ویښته بې ځایه کړي . په دې کې یې جیب ته لاس کړ ، تمـــانچه یې راوایستله ، چپ یې کړ او بیا یې ببرته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیب ننه ایستله .

مهردل په بریتو کې مسکی شو . بیا یې مخ په اسلم پوښتنه وکړه : داسې معلومېږي چې ملک شاسوار او د درې خانان به ډېر ژر ستا د سر د اخیستلو لپاره گام وچت کړي .

ــ هو زه هم همداسي اټکل کوم .

ــ سمدستی خو باید له یوازې گرځېدو لاس واخلې ، د کور د ختو کار هم ودروې او په پټ ځای کې استوگنه غوره کړې .

ــ هو دا هم یوه خبره ده ، لیکن په دې تدبیرونو له خانانو او ملکانو څخه نه خلاصېږم او بیا د یوې ورځې کار نه دی . زه چې د حق خاوند یم ، د پټېدو په وجه به خپل حق بالکل له لاسه ورکړم .

ــ نو ته د ځان د ساتلو لپاره څه لوری وینې ؟

ــ زما لوری روښانه دی .

ــ مثلاً هغه روښانه لوری څه دی ؟

ــ بربنډه مقــــابله او د اندراب د قومي نرخ سره سم د پور او کسات اخیستل .

ــ په کومه طریقه او د چا په زور ؟

ــ همدا پوښتنه ده چې باید ځواب ورته پیدا کړو . زما په خیال مونږ کولای شو په خلکو تکیه وکړو .

ــ لیکن خلک د دښمنۍ او جگړې ډگر ته نه درسره راوزي .

ــ ما ته د خلکو ښه نیت او تائید بس دی .

ــ که چېرې د خلکو ښه نیت او تائید ستا درد دوا نکړي بیا څه کوې ؟

ــ که له مـا سره انصاف و نه شي او زه بله لاره پیدا نه کړم ، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یاغي شم . همدغه خلک چې ما دریاد کړل ، دوی به ما وساتي او خپله ډوډۍ راسره وویشي .

داسلم په دې خبره د قاسم دوچولی غوټې اوبه شوې . بریتونه یې د موسکا په څېو کې سره لاړل او د لومړی ځل لپاره یې په زوره زوره وخندل او وې ویل : آفرین اسلمه بارک‌الله ، د نر زویه اوس دې سمه لار پیدا کړه .

ــ قاسم خانه وروره ! ته لږ نور هم تکیه شه ، ستا د مېړنیو خبرو وار به هم راورسېږي .

مهردل مخ اسلم ته وویل : زه څو ورځې وړاندې دې نتیجې ته رسیدلی یم چې ملک شاسوار ، د تورې چرګې ملا او د درې خانان پر تا باندې ګوزار ته‌تیارشوي‌دي . د ملا سید اکبر او محمد مراد پهلوان له خبرو ښکارېږي چې موږ ته ډېر وخت او مهلت نه دی پاتي . لیکن له پېښې سره دمقابلې لپاره‌زه کومه ډاډمنه او روښانه لار نه وینم .

ــ قصه آسانه ده سبا چې د حکومت ماسلان په قاسم دوی پسې راشي ، ماسلان به جواب کړو او پلمه به ورته وکړو چې هلکان نن د ارزنګانو پلو بزکشۍ ته ځي او په هېڅ وجه نن ولسوالۍ ته نشي درتلای . بل سبا ته به د قاسم له خور سره د نظرپهلوان د ښنارتی په خاطر د بزکشۍ لوبه جوړه کړو او په دې توګه به دوه ورځې وخت پیدا کړو ، په دې دوو ورځو کې به ته په‌اولسوال ، څارنوال او د څارندوی په قوماندان لاس راوکاږې او بریتونه به یې ورغوړ کړې . موږ به آوازه واچوو چې کابل او بغلان ته مو عریضې لېږلې دي او د باز خواست غوښتنه مو کړیده . ته پخپله هم د حکومت مامورینو ته خبرداری ورکړه چې اسلم په کـــابل کې د المپیک له رئیس سره رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کېږده . او په ملک شاسوار او د درې خانانو يې عرضونه کړي دي . سمدلاسه به دغه اقدامات وکړو ، وروسته به بیا سلا مشوره سره وکړو وبه گورو چې خدای څه کوي .

مهردل له ژور فکر نه وروسته سر راپورته کړ ، لاس يې اسلم ته را اوږد کړ او وې ویل : لاس دې راکړه خبره دې لکه مرغلره په زړه کېناسته ، گوره چې هلکان د حکومت له ماسلانو سره لاړ نشي . دا عجب وطن دې ، دلته د کمزورو او مظلومانو غږ نه اوریدل کېږي ...

قاسم د مهردل خبره په مینځ غوټه ماته کړه ویې خندل او وې ویل : دا وار دې د نر خبره وکړه ، اسلم ته به هغه وخت غوږ ونیول شي چې کبر په کبر جواب کړي ، دپه دې کې مهردل له ځایه ولاړ شوځپل څادر يې وڅانډه او درې واړه له قشخانې څخه د چوترې لور ته راغلل ، شپې ځپله وروستنۍ شومه سر ته رسوله او سپېدو نوې نوې ځپلې نازکې شونډې د غرونو په غومبرو ایښودلې ، آدینه او جمعه خان معلم د شپې د لمنې په وروستې برخه کې د مینې او هجران ناویلې سندرې را نغښتلې :

د سبزه نشین ، که سبزه گلزار من ای
سر تا سر سبزه منـــزل یـــار من اي
هر جـــا که روی درخت پر گل بینی
اون گله نکن ، که صورت یار من ای

دریـــا جـــاله میان دریـــا جـــاله
بشکستـه سر چنـــــــار پنچاه ساله
بشکستـه سر چنـــار افـگارم کرد
عشق دختـــر مـردم په این حالم کرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـــانانه بهـــار خرمی را چه کنم
من بیتو حیات او زنده گی را چه کنم
مـــردم ای خـــدا عمر دراز میطلبن
من عمـــر دراز غمقتی را چه کنم

د دوست محمد اکا د کور په خوا کې سین ته نېږدې چواني دیگونه بار شوی وو . د کوز صیاد ځوانانو د محمد نظر پهلوان د پښارتی په خوښۍ کې گډون کړی و . هلته د جومات په پوښل شوې برنډه کې د نېږدې کلیو رابلل سوي مېلمانه او د هغوی په بر سر کې د جلب ځو تنه ماسلان ناست وو .

د اندراب د ښوونځیو معلمانو ، د بنو خزانه‌دار محمد عمر خان ، د پشیي درې محمد مراد پهلوان د جومات په انگړ او د بیالی پرغاړه ، پر نیالیو باندې ونو ته ډډه وهلې وه . یو کهنه گې ماسل چې په صورت مزی او په خپل کار کې ماهر ښکارېده له برنډې راولاړ شو ، خپل کمربندیې وتاړه ، خولۍ په سر سمه کړه او مخامخ مهردل ته راغی : اربابه په موږ باندې ناوخته کېږي .

ــ خیر خدای به هر څه آسان کړی ، ته راوښیه چې له قاسم نه پرته ، نور څوک ستا په رقعه کې شامل دي .

هغه یو چرموړل شوی ، سولیدلی کاغذ له جیب نه راویوست : دغه دی ... قاسم خو د سر سړی دی . ورپسې د منځوي صیاد سکندر ، ارسلا د ترکاڼ زوی او د کوز صیاد گلاب، روزی ، امیر محمد بهرام ، آدینه او د صوفی محی الدین زمن ... په ارزنگانو کې محمد نظر پهلوان او یو څو تنه نو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ دومره ډېر ولې راغي یاست . د دې اسامیانو د بولو لپاره خو یو ته بس وې !

ــ قصه لکه چې لویه ده . ملک شاسوار په قاسم باندې عریضه کړې ده چې د ده سلا په وزلوبه کې یې د ملک بې عزتي کړیده . د جزا سرکاتب لا دا هم ویل چې د بنو بازار وهل شوی دی او په دکې د کوز صیاد د هلکانو لاس دی .

ــ ته څه فکر کوې ، آیا زموږ هلکان به رښتیا په دې غلا کې شریک وي ؟

ــ زه به په دې کې څه ووایم ، موږ خو د حکم تابع خلک یو ، آمران وایي رایې ولئ ، او موږ یې ورولو .

په دې کې مهردل رقعه د ماسل له لاسه واخیسته قاسم ته یې نارې کړې : ما چاپ اندازانو ته یو څو وریښمینې جیلکې رانیولی دي . یوه ډېر مزداره یې حوالدار ته راواخله . په دې کې مهردل جیب ته لاس کړ. پنځه سوه روپۍ یې راوایستې په موسکا یې لاس د حوالدار په لور وروغځاوه . حوالدار ستګې د رضایت په توګه موسکۍ کړې او مهردل ته یې وویل : بده به نه وه ملکه که پنځه سوه دې نورې د جلب ضابط لپاره راکړې وای .بیا به زموږ کار هم آسان شوی و او څلور پنځه ورځې به مو د هلکانو جلب ځندولې و .

ــ ګل خبره دې وکړه . مهلردل دا وویل او جیب ته یې لاس کړ ، پنځه سوه نورې یې د حوالدار په رغوي کې کېښودې .

صوفی محی‌الدین چې د غالیو بالښت ته یې تکیه وهلې وه مخ په مهردل راولاړ شو او هغه ته یې وویل : زه غواړم چې اسلم دې نن زما کرنګ وځغلوي . بالکل دې وځغلوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ مشکي به څنګه شي ؟

ــ مشکي به محمد نظر پهلوان ته ورکړو .

ــ اسلم به دا ومني ؟

په دې کې اسلم چې د صوفی محی‌الدین شا ته غلې دریدلې و په لوړه خندایې وویل : خامخا په‌یې ومني . د زړه په اخلاص به‌یې ومني .

صوفی محی‌الدین د دې خبرې له اوریدو سره په اسلم ورمنډه کړه . هغه‌یې په غیږ کې ونیو په سترګو یې چپ کړ او زیاته‌یې کړه : ته زموږ فخر یې ، ته دکوز صیاد توره او مټ یې ، ته زموږ حقیقت‌یې . هغه له ډیرې خوشحالۍ نه سور واوښت او ژر ژر یې په ږیره لاس راتیر کړاو په خطاب کې اسلم ته خبره داسې اوږده کړه : اسلمه دښمن بیا دریسې راپورته شوی دی . خو موږ هغه د پروسږ کال ویده خلک نه یو . زموږ ملاتړ درسره دی ته کولای شي تاوان په ځای کې پر ما غږ وکړې .

اسلم صوفی محی‌الدین ته کورودانی ووایه او زیاته‌یې کړه : ما ته د ملک شاسوار ، ګلګ او د برې درې د خانانو له لوري لویه سپکه راورسیده ، هغوی زما کور ، زما هستي او زما عشق له ما نه واخیستل زه‌یې په مړو وشمیرلم . ما غوښتل مخامخ خپل کسات واخلو ، خو دلته د صیاد د مشرانو او خیر خوښوونکو خلکو ، زما په تودو مغزو باندې سړې اوبه تویې کړې او زه‌یې روغې جوړې ته راضي کړم ، لیکن په خپله په دې کلي کې ولیدل چې څوک له ما سره روغه جوړه نه کوي او ما خپل سیال نه بولي او دا لا څه کوې اوس زما په قتل او نابودۍ پسې ګرځي . زه د اندراب مشرانو او د دې ځای حکومت ته د خپــــل پور او حق په باره کې په وار وار ودریدم خو هیڅچا زما پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونکړه او زما د لړمانه په لمبو يې اوبه را نه شيندلې . د اسلم د غضب او غوسې تودوخه مخ په زياتيدو شوه . په غټو ښايسته سترګو کې يې د کسات برېښنا خوره شوه ، ژبې يې لکنت پيدا کړ او باړخوګانويې سوروالی راووړ .

مهردل د اسلم په خبرو ورننووت : اسلمه دا خبره نوره پرېږده ، نن د دوست محمد اکا په کور کې دا ټولې خبرې پاکوو . ته يوازې او يو وزرې سړی نه سې . ته د ټول صياد د باناموسه خلکو د غيرتونو او ميړانې شمله يې اوس چې قصه پای ته نږدې شوې ده ، ته بايد چې د غره غوندې سوړ ، دروند او هسک ودرېږې . تا ته غوسه ، ګيله او زيات تودوالي نه دی مناسب او ته صوفي محی الدينه که غواړې له اسلم سره ملاتړ وکړې ، نو له قاسم ، آدينه ، اسکندر او زموږ له نورو ځوانانو سره خپلې متې او منګولې وتړه .

قاسم ګريوان پرانستې او په سوی سا د سين په غاړه د کوز صياد جومات ته راننووت او په بزآشانو يې نارې کړې : راوزئ سخوندر حلال شوی او د صياد خلک د وزلوبې ميدان ته راټول شوي دي .

د قاسم له بلنې سره سم ټول چاپ اندازان راولاړ شول . اسلم د محمد مراد پهلوان په اوږه لاس ورواچوه او له جومات نه د وتو په حال کې يې هغه ته وويل : ننئ وزلوبې ته يوازې د بر صياد ، منځوي صياد او زموږ د خپل کلي کوز صياد چاپ اندازان رابلل شوي دي . آسونه هم په خپله د همدې خلکو دي . ته يوازنی چاپ اندازيې چې زموږ له خپلو کليو د باندې شخه دې ښادئ ته رابلل شوی يې .

ـ تاسې په دې کې نه ياست غوليدلي چې زه مو خپل بللې يم . زه جسمأ د پشه يې په دره کې اوسم ليکن زړه مې له تاسې سره دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ستا اصلي ټټوبی د صیاد د چاپ اندازانو په زړه کې دی . موږ نه غواړو چې هېڅکله له تا سره مقابل شو . خو د ده سلا په‌وزلوبه کې داسې موقعیت راغی چې موږ سره مخامخ شوو . ستا دې کور ودان زي چې زما په معذرت او ضرورت پوه شوې ، مخه دې راکړه او گوتې دې راسره ماتې نکړه .

محمد مراد پهلوان د اسلم په دې خبره په کټ کټ وخندل او هغه یې په تشي کې وڅوهاوه او ورته وې‌ویل : نه نه هېڅکله ما مخه نه ده درکړې ، تا په خپله توره او مېړانه او د مشکي په مرسته ورغومي ویوست او ټول نندارچیان دې په حیرانتیا کې ډوب کړل .په دې کې محمد مراد ناڅاپي غلی شو د اسلم مړوندیې ونیو او د لارې په مینځ کې یې ودراوه ځیر ځیر یې ورته وکتل او وې پوښته ، څلور پنځه وار د ورغومي د ځغلولو په حال کې تا مشکي د ختو او اغزنو بوټو له دیوالونو واوښتې . هم له لښتی او هم په کوڅه ورغلې ... لاحول ولا هغه وخت چې تا هغه هلک جیگاوه او ورته ټیټ شوې هیڅچا باور نه کاوه چې ته به هغه جگ کړی شي .

ــ پهلوانه هغه کار ما په بېخودۍ کې وکړ . دا یو خدایي مدد و چې زما زړه او منگولو ته یې قوت ورکړ .

ــ مشکي لکه د مرغۍ ... قاسم په دې کې د اسلم په اوږه لاس کېښود او په خپلو خبرویې د محمد مراد خبره په خوله کې وروچه کړه : بزآشان یو بل پسې سپاره شول او د بزآشۍ میدان ته ورسیدل ، دغه دی د صوفی محی الدین کرنگ تیار دی .

دواړه یاران غبرگ د وزلوبې میدان ته وروځغاستل . د صیاد سپرو ځـــان په کـــوز او بر صیاد کې وویشه او د منځوي صیاد وزلوبان یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډول د برابرولو لپاره د مسابقې په دواړو ډلو کې سره تقسیم کړل . د ارزنګانو محمد نظر پهلوان د مهردل د مشکي آس په سپرلو د بر صیاد او اسلم پهلوان د صوفی محی الدین د شپږ کلن کرنګ په سپرلو د کوز صیاد د چاپ اندازانو په مشرتابه وټاکل شول .

لوبه د اسلم په دعا پیل شوه . خدایه زموږ په هڅوکې برکت کېږده . زموږ په مټو کې قوت کېږده . زموږ په زړونوکې محبت کېږده او موږ پر ظالمانو بر کړه .

مبارزه شروع شوه ، که له ورور سره وي که له دښمن سره مبارزه مبارزه ده ، میړانه او شجاعت غواړي ، محمد مراد پهلوان د نظر لوری ونیو ، اسلم په سکندر باندې غږ کړ : رفاقت رفاقت دی او رقابت رقابت دی ګوره چې سیالي خرابه نکړې ... چو چو ، بارک‌الله کرنګ په لومړنیو یرغلونو کې خپله وړتیا وښودله اسلم پوه شو چې کرنګ د ده غوښتنې پوره کولای شي او د هر راز مانور قدرت لري خو افسوس چې له جګو خنډونو او دیوالونو څخه د الوتلو تمرین نلري . اسلم له پخوانی عادت سره سم یې قورې د آسونو کړۍ ته د ننوتو له پیل سږه ورغومي جګ کړ او هغه یې له کړۍ نه د باندې رتوځغلاوه ، نظر او محمد مراد د هغه مخه ونیوه او ورغومي یې د هغه له منګولو څخه وشکاوه .

اسلم بیا بیا کرنګ د کړۍ وسط ته ورساوه او حریفان یې وترهول ، هغه نسبت هر پهلوان او چاپ انداز ته برتري لرله . د هغه یرغل ، دفاع او د وزلوبې په کرکتر بتندې پوهیدنه خورا بې سارې وه . هغه د چانس شیبه تر بل هر سپاره ښه تشخیصوله . هغه که څه هم د کرنګ له عالي خصوصیاتو سره بلد و خـــو د ننۍ مسابقې په پیـــل کې یې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ وازمایه او ويې ليدل چې د سپاره د فرمان په پوهيدلوکې نيمګړتياوې لري او د زياتې روزنې محتاج دی . مشکې د محمد نظر پهلوان سره ښه کار نه کاوه ، هغه د اسلم د سبک او کرکتر سره عادت شوی و . محمد نظر رکاب وهل ، مهميز کول د ملونو اشاره او د موازينې خصوصيات هغه ته نوي وو او د خپل سپاره غوښتنې يې نشوی پوره کولای . کله به چې محمد نظر پهلوان غوښتل هغه پر ورغومي ورپرې باسي ، هغه به ميل کېده او په دې توګه يې خپل سپور په مبارزه کې نامينده کاوه .

لوبه روانه وه . يو ساعت وروسته ټول سپاره د انډيوالۍ له رعايت څخه سره ووتل ، شخړه او د برى لپاره د وزلوبانو خشونت پيل شو . محمد مراد پهلوان له اسلم سره ترازو شو او د يو ښوېند ځوړ نه دواړه له خپلو آسونو سره ښکته ورغښتل .

وزلوبه غرمې ته نېږدې دومره توده او سخته شوه چې د نندارچيانو په زړونو کې يې ويره پيدا کړه . په سترو او عامو وزلوبوکې زياتره کمزوري او متوسط سپاره هم ګډون کوي ليکن د صياد په ننني وزلوبه کېښېږدې ګرد سره پياوړي او ماهر سپاره ګډون لري . دا يو غير عادې وزلوبه ده ، د دې ګډونکوونکې د صياد د چاپ اندازانو هماغه ډله ده چې د بنو او ده سلا په خونړيو وزلوبوکې يې د اسلم د برى لپاره لاره هواره کړه . اسلم څو څو وارې په قوره کې نارې کړې چې پخپل مينځې بزکشۍ کې يود بل رعايت خيانت دی . هر يو په ټول قدرت سره د خپل برى لپاره .

غرمې ته نيږدې لوبه پای ته ورسيده ، ورغومي تر پايه پورې په قـــوره او ميـــــدان کې پاتې شو . هېڅوک برى ته و نه رسيدل ليکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محی الدین کرنګ د هغه پیاوړي مانور او تیزه منډه د خلکو خولې ته ولویده ، تور غوږ سمند آس چې سکندر وځغلاوه نوې د کوز صیاد قورې ته راغلی و . هغه د خواجه غار نه د بر صیاد محمد رضا نومې میراب اخیستی او اندراب ته یې راوستی و . مشکي بیا هم د آسونو میر پاتې شو ، هغه درې واره قوره ماته کړه او طاقه شو لیکن محمد نظر پهلوان د دغه آس په خصوصیاتو ښه نه و بلد ، ورغومي یې نتیجې ته ونشو رسولای .

شپه راورسېده ، ستومانه او پرکاله بزکشان د قاسم د کور په بامونو او انګړکې سره تقسیم شوی وو . د قشخانې په بام باندې د اسلم او مهردل د راز ملګری سره ټول شول . مهردل توره پهلوي لونګۍ له سره لرې کړه ، واسکټ یې ویوست او د هغه له جیب نه یې چسترفیلد امریکایې سګریټ راویوست او محمد مراد ته یې ونیو . محمد مراد خړې سترګې په سګرت کې هښې کړې ، په بریتوکې مسکی شو ، لاس یې وروځغاوه یوه پلته سګرت یې له قطی نه راواخیست ، په ګوتو کې یې سره واړاوه ځکته پورته یې ورته وکتل او مهردل ته یې وویل : ما لا تر اوسه سګریټ نه دې څکولی .

ــ نن یې وڅکوه . د محمد نظر پهلوان پښارته ده ، بختوره شپه ده او له دې سره سم یې تیلې ورته ووهه . محمد مراد پهلوان د سګریټ لوګی سینې ته ننه یوست او سم دلاسه وتوخېده او په توخنه خوله یې وویل : دا په موږ پورې ښه نه دی ، زموږ لپاره هماغه خپل نسوار ...

مهردل له بل جیبه نه د نسوارو کدو راویوست او پهلوان ته یې ونیو : واخله دا د خپل وطن په بوټي ځان خوشحال کړه . په دې مینځ کې قاسم بام ته راوخوت په ویړه خوله او خلاصه تتۍ یې په اسلم باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غږ کړ : وا وا عجیبه وروري ! ټول کار او روزګار دې ما ته راپرېږ اېښې دې او ته پخپله دلته ستوني ستاغ د انډیوالانو خوږو مرکو ته پروت یې ، آیا بنفشه ستا خور نه ده او محمد نظر پهلوان حق نه درباندې لري . مېلمانه ، آسونه ، ساز او سرود ، ډوډۍ ویشل دا یوازې په ما پوره کېږي ؟

اسلم را په ډډه شو ، په جبار ، اسکندر ، آدینه او نورو باندې غږ کړ : راځئ راځئ په ما پسې راځئ ! قاسم دې یوه شېبه دمه جوړه کړي .

د انګړ په مینځ کې د کلي شوقي سندرغاړي پر معلم جمعه باندې راټول شوي وو . د دنبورۍ د تارون د تال کړنګار او د زلمیانو ګډو سندرو د شاوخوا کورنو او کوڅو چاپېریال ډک کړی و .

د کلا دننه پېغلې نجونې د بنفشې شاوخوا د سندرو او نڅا په بزم کې راغونډې شوې زې . پېغلو د کوژدو او ودونو په باره کې ، د ناویو د نیک کرغۍ او بدمرغۍ په باره کې ، د نا واده شویو نجونو د پدو مینو او د ځړه زلمیانو په باره کې خبرې سره کولې . د مهردل کورنۍ د ښځینه وو په مینځ کې تر ټولو برلاسې مېلمنې وې . هغوی د لومړي ځل لپاره له مینځنی صیاد نه د دوست محمد اکا کورته راغلې وې . صدف د مهردل شپاړس کلنه خور چې د خپل ښایست په وجه په صیاد کې په آهو مشهوره شوې وه له نیلوفر سره چې د نجونو په ټولی کې د بدلو او دریابه وهنو د شوقي او میله یې نجونو میره او مخکښنه بلل کېده ، د بنفشې د تخت په اړخ کې په خبره او خند بوخت وه . صدف نیلوفر ته لا پخوا دا راز سپړلی و چې هغه په اسلم مینه شوې ده . لیکن هېڅ لاره او لوری نه ویني چې اسلم ته د زړه راز ووایي . هغې نیلوفر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل : اسلم واقعي نارینه دی ، عمر یې یو څه پوخ شوې دې او د مینې تودوخه یې لکه بزآش آس رام کړې ده . یوه ورځ مې هغه ته د قشخانې لار ونیوه او په ګل مې وویشت ، مخ یې راواړوه ، ناڅاپي یې ترخه ترخه راوکتل . ما یو وړه سل زړونه کړل پوښتنه مې ځینې وکړه : د تا خندا نه ده زده ؟

هغه وویل : زما د خندا وخت مېر شوېدی او ستا د خندا وخت لا نه دی رارسیدلی . ولې خاندې ؟

ما خپل پړونې پر اوږو وښویاوه او خپل ښایست مې هغه ته وښود . څېې مې په اوږو او سینه راشېوه شوې وې تر زانګنونو مه رسیدلې ، سترګې مې تورې کړې وې او د ځلیدونو مریو لړۍ مې پر ورشښمین ګریوان باندې راپرته وه . زه غلې شوم موسکۍ شوم او د سترګو لوبه مې پیل کړ. په کرار او ژوبل غږ مې هغه ته وویل : زما د زړه آواز اورې ولې ځواب نه راکوې ؟ هغه نور هې□ و نه ویل ، سرېې کوز واچوه او روان شو . ما په لوړ آواز وخندل او د کور په لور وتښتیدم . ما هغه وویشت ، هغه به بیا په آرام خوب ونکړي .

نیلوفر خپلې سترګې غټې کړې . آیا دا ټول رښتیا دي ؟

ــ رښتیا دي . یو ټکې هم غلط نه دی .

هغې سوړ اوسېلی ویوست او صدف پوښتنه وکړه : ولې داسې سوړ اوسېلې ؟

ــ ته سکه وایې یوازې ته زړه لرې !

صدف واره د واره په نیلوفر غېږ راوګرځوله وایه وایه ستا چېرې د زړه مارغه بند شوی دی .

ــ تا خــــو اسلم پهـلوان زخمی کړی دی ، زه پخپله بل چا په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويشتلی يم .

ــ څوک څوک ؟

ــ يو څوک .

ــ کوم څوک ؟

ــ د همدې کور خاوند .

ــ قاسم ښيي ؟

ــ هو ، همدغه . ماښامی د اوبو د راوړلو په وخت کې د دغې کلا په دروازه کې مخامخ ورته ودرېدم ، د تېرېدو لارمې پې بنده کړه . هغه يو څه وارخطا شو . ما غوښتل ورته وژاړم مور مې کوټې ته راپې راوکتل ، مور وارخطا شوو او د ټکر په حال کې سره تېر شوو . مور مې له هماغې ورځې راباندې شکمنه شويده او ځاري مې .

ــ هو غريبګودی ... مينه او رسوايې سره خويندې دي . مه ډارېږه .

ــ د نورو پېغلو سرګذشت څنګه و آيا دوی مينه نه ده کړې او په پټو سترګو واده شويدي ؟

ــ هو نيلوفر ! د ځينو بلکې د زياترو نجونو مينه قرباني شويده . بوډاګانو ، معيوبو کسانو او نورو ته په جبر ورواده شويدي . نجونې لکه د پخوا زمانې مينځې د دوپيو او مال په بدل کې خرڅېږي . د بر صياد د ميراب‌باشی لور کريمه د بنو په اتيا کلن بوډا سيد امير باندې خرڅه شوه ، هغې په هماغه شپه زهر وخوړل او سبا ته يې ځنازه بېرته راغله .

تېرې مياشت د تورې چرګې ملا خپله لور فرشته په دريو بنو باندې د باجګــــاه ملک ته ورواده کړه . وايي نجلۍ د واده په شپه لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونۍ داسې وه . کله چې خپلوانو هغه سینګاروله ، هغې ژړل او اوښکو یې لکه تور سیلاو د هغې پر مخ تورې لارې جوړولې ، هغې خپل سر ږمنځ کولو ته نه نیو او ګاڼې یې له لاسونو ، غوږونو او ګوتو نه لرې غورځولې . خدای زده چې په هغې بدمرغې به نورڅه راغلي وي .

زموږ د کلي شپینږیري مظفر خان د درې له خلکو نه یوه نجلۍ چې مشنګ نومېده راواده کړه . هغه د غرونو په چاپیریال کې لویه شوې وه . د صیاد په دود دستور نه پوهېده ، کوټې ته به راوته په پولو پټیو به ګرځېده او زیاتر به یې د کور له لوړ بام نه د شاوخوا کورونو او کوڅو ننداره کوله . کله کله به یې په عادي لاریو باندې غږ کاوه او خبرې به یې ورسره کولې په دې کې د هغې د دوو مشرو بنو تبر لاستی پیدا کړ ، هغوی دا په بدکارۍ تورنه کړه او د مظفرخان بدګمانی یې پې پیدا کړه . مظفرخان هغه تر څار لاندې ونیوله کله چې هغې د بام له سره داد محمد پاده وان باندې آواز وکړ او داد محمد لوړ وروکتل او ځواب یې ورکړ ، مظفر چې هلته د ونو په څانګو کې څار کول سمدلاسه یې د داد محمد پر ټټر باندې د پنځه ډزي کولۍ خښه کړه او پر له پسې له څار ځای څخه کوټې ته راووت او د ټوپک ټول ججورۍ یې د هغه په زړه او سینه کې تش کړ . ورپسې کلا ته راوګرځېد ، وریې وتاړه ، د بې دفاع او معصومې مشنګ لاسونه او پښې یې په څرمینه وتړل ، بیا یې په بوجۍ واچوله او پې د پاسه د چړو باران ورشېوه کړ . صدف چې کله خبره دې ځای ته راورسوله ستونی یې بند شو او په ژړا شوه . نیلوفر وارخطا شوه چې نه وي د صدف ژړا ته د مشرو مېلمنو ښځو پام ورواړي . دریاب یې راواخیست ودریده او په سندر ویلو یې پیل وکړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

در بـــاغ شما گـــل سفید دیـــدم
گفتم بکیرم ز بـــاغوان ترسیـــدم
نرمک نرمک ز بـــاغوان پرسیدم
گل گرد سرت باغه بتو بخشیدم

ای کوچه روبرو ره سیل کد یارم
رومالچه گلدوزی هوس کد یارم
رومالچه گـــلدوزی دادم یارمه
آمـــدن خانه ما را بس کد یارم

د باندې د کور د انګړ او بامونو د پاسه د زلمیانو ساز او سرود روان و . اسلم او مهردل له محمد مراد پهلوان سره د قشخانۍ پر بام ګوښه شوي او په مرکه تاوده شوي وو . محمد مراد د درې د خانانو او ملک شاسوار ټول رازونه چې له ده سره یې شریک کړی و ، دوی ته یو په یو بیان کړ . هغه اسلم ته وویل : زه هغوی ستا په وژلو مامور کړې یم ، په دې کار کې هغوی ما ته په دره کې د پنځه جریبه ځمکې او تېرش زره نغدو روپیو وعده راکړې ده . همدا نن هم چې زه ستاسې وزلوبې او خوښۍ ته راغلې یم ، د هغهوی په سلا او خوښه مې دا اقدام کړی دی . ملک او ګلک دواړه ټینګار کوی چې زه باید ستا تر وژلو پورې تا سره پهوانۍ دوستۍ تعلقات وساتم .

ــ تا له هغوی نه پوښتنه ونکړه چې ځنګه او په څه طریقه یې مړ کړم .

ــ په دې باب له هغوی نه لاره ورکه ده کـــــله وایي د بزکشۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال د جنګ جګړې پلمه ورته پیدا کړه مخامخ یه پخپله یا د کوم بل بزکش په تومانچه وولي ، کله بیا وایي د بنو کوم سموار ته یه د بازار په ورځ ننه باسه په خوړو کې زهر ورکړه او کله بیا ...

ــ ملک شاسوار خو پخوا غوښتل چې ما ته د حکومت په لاس کومه دوسیه او دسیسه جوړه کړی او د پیسو په زور مې له دې سیمې څخه تیښتي ته اړ باسي او یا دا چې د زندان تورو تمبو ته مې ورکړي . دوی ولې دغه پخوانۍ نقشه بدله کړه ؟

ــ د درې خانانو شاسوار ته وویل اسلم په اندراب کې مشهور ش.یدی . د اندراب د بزکشانو او ټولو ځوانمردانو همدردي ورسره زیاته شوې ده . دا لا څه کوې د سیمې د سپین‌ږیرو ملکانو او حتی د حکومت د مامورانو په زړه کې یې ځتی پیدا کړیدی . نو که چېرې ته غواړې چې هغه جیل ته واچوې دا به د تا ځوله شتمني ختمه کړي او بیا به هم اسلم ژوندی وي او د اندراب ټول بزکشان او ځوانمرده کسان به د تا له دښمن سره لاس یو کړي او تا به د زمان په تېرېدو په تورو خاورو کېنوي . اوس په اسلم باندې ډېر زلمیان راټول شوي دي . هغوی د خپلې تودې وینې او ځوان طبیعت په حکم هغه ته مټ ورکوي . ته له کوم یو سره دښمني کوې او څو تنه په د ولسوال ، څارنوال او څارندویو په مرسته زندان ته اچوې . ده خو چې ټول اندراب هم ستا شي ته د رشوت خورو خېټې نشي دکولای . لنده ، مناسبه او اغیزمنه لار دا ده چې همدا یو اسلم مړ کړه او دا د شر ځاله د تل دپاره بنده کړه . کله چې دې اسلم له لارې لرې کړ دغه د لچکانو او لونډګانو ډله پخپله له مینځه ځي . اسلم به مړ وي او داسې څوک به نه وي چې د هغه کسات اخیستو او پور پسې وګــــرځي او ته به یــوار له دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمونو را خلاص شي . په دې ځای کې محمد مراد پهلوان آواز ډېر کړ او اسلم ته يې د تاکيد په لهجه وويل : اوس يوه شوې چې پخوانۍ نقشه څنگه او ولې بدله شوه ؟

اسلم په ژور فکر کې لاړ ، د عادت په توگه يې غټې تورې سترگې سره ننوتې لاس پسې په تندي راتېر کړ مخ مهردل ته يې وويل : آيا ملک شاسوار د د درې خانانو به يوازې محمد مراد پهلوان زما وژلو ته تياکلي وي ؟

ــ نه نه ... تېره اونۍ اسفنديار د وسلو له سوداگر ملا محمد رسول نهرين چي څخه يوولس ډزې جرمني ټوپک او يوه جازي تومانچه رانيولې ده ، ښايي هغوی تا ته کمين ونيسي او ترور دې کړي . له دې ښکارېږي چې ملک او د درې خانانو دوه درې جلا بندو بستونه کړي دي . که زه د دوی په ځای وای ما به هم ستا د وژلو په باره کې په يوه سړی ، په يوه طريقه باندې اکتفا نه کوله .

مهردل پدې کې له محمد مراد پهلوان څخه پوښتنه وکړه : ستا مسوره اسلم او د ده انډيوالانو ته څه ده ؟

ــ اسلم دې ځان وساتي ، يوازې او بې ځايه دې نه گرځي . د ملک شاسوار ، گلک او د درې په خانانو پسې دې څرک واچوي او د هغوی په خبرو او خيالاتو دې ځان پوه کړي او ته پخپله مهردله ولسوال او د حکومت نور ماموران د اسلم په باب د خانانو او ملک شاسوار په خبرو او خيالاتو خبره کړه .

اسلم په خبرو ورگډ شو محمد مراد يې مخاطب کړ : د حکومت د مامورانو خبرول فايده نه لري ، دا به يوازې د دوی جيبونو ته د رشوت روپۍ ورزياتې کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مردا رډ رډ اسلم ته وکتل، د چایو پیاله په مځکه کېښوده، سره چکن خولۍ یې د لاس په ګوتو له تندی څخه پورته تېل ووهه او وې‌ویل : نور نو تاسو پخپله ښه پوهېږئ !

اسلم مخ مهردل ته وویل : محمد مراد پهلوان له موږ سره د دوستۍ او ورورۍ راشه درشه په صداقت او وفا وپالل ، رائځ چې د نظر پهلوان د خوښۍ په دې بختوره شپه د مېړانې قول ورکړو چې وږ به له ده سره د مرګ تر ورځې په سر او مال ملګرتیا کوو او په هېڅ مصیبت او غم کې به یې یوازې نه پرېږدو . په دې کې هغوی خپلې غبرګې خپلې د محمد مراد په خېږو کېښودې او په مینه یې د هغه مخ دواړه خواوې چپ کړې . دوی لا د محمد مراد پهلوان نه د ده د صداقت او رښتینولۍ په باره کې د مینې په خبرو بوخت وو چې جبار له انګړ نه بام ته راوخوت او اسلم یې مخاطب کړ : تاسې راشئ دا معلمان سره کرار کړئ .

مهردل پوښتنه وکړه : خیریت خو دی ؟

ــ بیا استاد حمید له معلم جمعه سره په مکتبي خبرو باندې شور ماشور جوړ کړیدی . بزکشانو او د کلي زلمیان همدغسې حیران ورته ناست دي . سر یې د دوی په خبرو نه خلاصېږي ، زړونه یې تنګ شویدي ، اربني کاږي او سرونه یې د خوب پر لورې درنېږي . هغوی غواړي د معلم جمعه دنبوره او سندرې واوري خو استاد حمید سور او سپین اوړي ، سترګې یې برګې برګې رااېستلي دي او هېچا ته غوږ نه نیسي .

اسلم له ځایه راذګ شو ، محمد مردا پهلوان او مهردل یې د لاس په اشاره له بام څخه کته کېدو ته وروبلل او مخ مهردل ته یې وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد حمید او د ده ملګري غواړي موږ د دولت ټول ماموران له کابل نه تر دې ځایه له یوه لوري جارو کړو .په ده باندې خپل سیاسي خیالات سپاره دي .

مهردل وخندل : دی هغه سړی دی چې د اوبو تر لیدلو د مخه موزې باسي ، خدای دې وساتي . په دې کې درې واړه په انګړ کې د معلمانو د ناسې ځای ته راورسېدل . اسلم مخ استاد حمید ته وویل : نن د نظر پهلوان خوښي ده . بحث به بیا بله ورځ سره وکړو که خوښه دې وي نن د معلم صاحب جمعه جادوګرو سندرو او دنبورې ته غوږ کېږدو .

حمید بحث خوشې کړ ، راولاړ شو او د سګرت اخیستلو ته یې لاس وغځاوه کوم چې مهردل ورته نیولی وه ، پدې کې یې حال یو څه بدل شو ، په سترګو او شونډو یې د رضایت مسکا راوغوړېده او په پسته غاړه یې مهردل ته وویل : پخوا به انداراب کې یوازې دغه اپورچونست حمعه د خلکو ذهنونه خرابول . سږکال دغه د دنیات لیونی ښوونکی ، لاس یې مولانا مهراب الدین ته ونیوه ، د خلکو د ګمراه کولو لپاره راپیدا شوی دی . معلم جمعه خو یوازې د خلکو دنیا خرابوله خو مولانا د خلکو آخرت هم خرابوي او په دین کې نوې بدعتونه راباسي او په سوچه مسلمان باندې د کفر حکم کوي .

مولانا د دې خبرې په اورېدو له ځایه راوغوځېده اسلم او مهردل ته یې په خطاب کې وویل : زه قرآن بیانوم او دې ته معلم حمید اپورچونیزم او ارتجاع وایي ... اسلم خبره له مولانا څخه واخیسته او له مهردل څخه په تلوار پوښتنه وکړه : دغه اپورچونیزم لا څه ته وایي ؟

مهردل وخندل : زما سر نه پې خـــلاصېږي ، دا خبره ښوونکو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره اندراب ته راولی‌ده . بله ورځ که خدای کول له معلم‌صاحب حمید څخه د دې پوښتنه کوو خو نن د خوښۍ ورځ ده ، مېلمانه او په تېره زلمیان د ساز او سندرو او د معلم جمعه‌خان خواږه آواز ته سرګې په لار دي . اوس به بحث په همدې ځای پرېږدو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغې ورځې نه چې قاسم د ده سلا په وزلوبه کې د ملک شاسوار بې عزتي کړې وه درې میاشتې تېرې شوې . نه ولسوال ، نه امنیه قوماندان او نه څارنوال قاسم ولسوالۍ ته حاضر کړی شو . په همدې موده کې په ده پسې د جلب رقعې او ماسلان صیاد ته تله او راتله لیکن هغه نه حاضرېده او ملک له ټول اعتبار ، نفوذ او تاوان سره هغه ولسوالۍ ته نشو حاضرولای . د ملک د زامنو بیا په تېره د میرزا او اسفندیار ماغزه هره ورځ ور ته ایشېدل . کله چې هغوی د قاسم له جلبولو او بندي کولو څخه نامینده شول په نورو ګرو چارو باندې یې فکآر وکړ . هغوی پخپل مینځ کې دې مشورې ته ورسېدل چې کروندې ته د تګ په وخت د خپلې کلا تر مخ د قاسم لار ونیسي او لاس ورواچوي او په دې توګه د پلار کسات واخلي ، د دوست او دښمن د پېغور خوله وتړي . ګلک به د ملک شاسوار د زامنو د دې اقدام مخالفت کاوه ، ویل به یې : مار به مړه نه کړئ خو لنډه به یې کړئ . تاسې به پزه ګټئ ، سر به بایلئ . قاسم همدغسې پرېږدئ هغه له ملک سره د ده سلا د پېښې په وجه هره ورځ کوټوال ، وهل ټکول ، بندیخانه او تحقیقات په خوب وینې او لکه غل له خپل سیوري نه هم ډارېږي ، موږ او تاسې باید هغه داسې مقابلې ته مجبور نکړو چې زموږ د سولو لپاره پر خپله هستي هم اور بل کړي . زه قاسم پیژنم هغه ډېر بد سترګې سړی دی او ډېر زبردستي او لاس بري نه زغمي ، بیا هغه یوازې نه دی ، د اسلم ټول انډیوالان سپاره او ښکایان او د دنبورې د مجلس ستنګان ورپسې ولاړ دي . د اسلم او ملک مهردل په وجه د اندراب دول مشران او خانان د هغه پر لوري دي . حاجی عبدالاحد خان ، د پلخا وکیل قیـوم خان ، سیداشرف ، د خوش درې غلام حیدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان حتی په پټه کې ولسوال ، څارنوال او د ماليې مامور هم له هغوی سره همدردي لري او اوس خو يې د مهردل د ملګرتيا په وجه ريښې ان تر بغلان او کابل پورې ځغلېدلې دي . ستاسې لپاره د پلار د کسات اخيستلو ښه او لنډ لاره هماغه يوه لاره ده . هغه دا چې په يوه ګوزار ډېرې نښې وولئ . يعنی اسلم ختم کړئ چې هم له هغه نه ، هم له قاسم نه او هم د ټولو ستنګانو له مصيبت څخه يو ځل او د هميش لپاره خلاص شئ . مار هېڅکله په لکۍ او ملا مه وهئ چې وهئ يې په سر يې ووهئ .

ګلک به په هفته کې يو دوه وارې خامخا د ملک شاسوار لوري ته راته او مازيګرې به د ملک شاسوار له زمنو ، وريرونو او مزدورانو سره د ژرندې په وتې باندې کېناست او مرکه به يې ورسره کوله . هغه پرله پسې د ملک شاسوار زمن د اسلم وژلو ته هڅول او د هغوی ذهن به يې د ژرندې او باغچې پلورلو ته چمتو کاوه . ګلک به اسفنديار ته چې د ملک شاسوار مشر او د واک زوی ؤ په وړ وړ تلقين کاوه چې د اسلم تر وژلو وړاندې ژرنده او باغچه خرڅه کړي او ځان پوره تاوان ته چمتو کاندي ، ګلک د هغه ذهن ته دا خبره هم ورکوله چې د اسلم تر وژلو وروسته به ملک شاسوار حج ته وليږو او تا به د هغه پر ځای ملک کړو او بيا که خدای کول چې زه در ته ژوندی يم په يو کال دننه به دې لک پتی کړم او د يوې ژرندې او باغچې پر ځای به څو څو ژرندې او باغچې درته راونيسم . ګلک به له دې خبرې سره سترګې د اسفنديار په سترګو خښې کړې له يوې شېبې چوپيا نه وروسته به يې د خپلې خلرې د پخولو لپاره وويل : هو زويه ، هو همداسې ده ...

اســلم د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د پښارتې څخه راوروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارانو په ټینګار له خپل کور څخه په کوز صیاد کې د ملک مهردل کور ته په منځنی صیاد کې ولیږدیده . د بزکشۍ یارانو هغه د ملک یوسف په باغ کې د وزلوبې د آسونو په روزلو بوخت کړ . د مهردل مشکي ، د ثوفی محی الدین کرنګ او د محراب محمد رضا تور غوږی سمند او داسې نور وتلی آسزنه یې هلته راغونډ کړل او د لومړي ځل لپاره یې په اندراب کې د نامتو وزلوبانو لپاره د ناستې ولاړې او مېړن پالنې یوه د مینې او صداقت ډیره پیدا کړه .

اسلم کری ورځ د آسونو په پاللو بوخت ؤ او شخصاً به یې د هغوی د موټی ، تمرین او روزنې کار پر مخ بیوه . هغه د سکندر او مهردل د وروڼو په مرسته تور غوږې سمند او د محی الدین کرنګ ته له خنډونو څخه د ټوپ وهلو او د ملونو په اشاره د ګړندیو او لنډو راتاوېدو تمرین ورکاوه . او په تور مشکي باندې یې نو کار کاوه . هغه ته یې پر ورغومي یاندې د زنګون وهلو ، خولې اچولو او بې ملونو له مرستې د سپاره د موازنې په اشاره ښي او کیڼ لور ته پر راګرځېدو تمرین ورکاوه . هغه د بنو له وزلوبې نه وروسته ډېر مجرب شوی ؤ . خلکو د ده شهرت د اندراب له پولو نه د باندې خوست فرنګ ، نهرین او شکمش ته پراخ کړی ؤ . شهرت او محبوبیت د اسلم د زړه دننه د انتقام لمبه نه شوه سړولای . هغه له دې ټول افتخار او سر لوړي سره نه توانېده له ملک شاسوار څخه د خپل حقارت او ذلت بدله واخلي او ثابته کړي چې دی د صیاد یو سیال او مېړه هستوګن دی او د دې وړ دې چې پر ده باندې د یو نارینه او غیرتمن کلیوال په توګه حساب وشي . د مهردل کره د ده له راتګ نه راوروسته فیروزه مړه شوی وه . د تدفین مـــــراسم یې ډېر ساده او بې تشریفـــــاتو وو . د ګوتو په شمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود کلیوالو د هغې کټ له درې نه صیاد ته راوړ . د درې خانانو د هغې د ځنازې په مشایعت کې ګډون نه وکړی ، ملک شاسوار ، ګلک او د هغوی ښځینه وو د دین او دود په خلاف د فیروزې له ځنازې او فاتحې نه ځانونه ګوښې کړل . د صیاد عام اوسیدونکې د فیروزې د ښخولو په ورځ د خونړیو پېښو منتظر وو . ملک شاسوار د کلا دروازه تړلې وه او نیږدې تر یوې هفتې پورې په کوټه او باغچه او کلا په شاوخوا کروندوکې د ده څوک نه ښکارېدل . چاپیریال یې داسې و لکه د ده ټول چې په لویه تبه مړه شوي وي او ژوندي ساري نه وي په کې پاتې . د فیروزې غمجن مرګ د هغې د مظرومیت او بدمرغۍ داستان یو وار بسا د خلکو په ارواحو او وجدانونو کې د همدردۍ او زړه سوي احساس راوپاراوه .

اسلم پوهېده چې د صیاد د خلکو عمومي غوښتنه او باور دا دی چې دی به دا د شرم او پیغور تور داغونه چې فیروزه یې د پیغلتوب او ښایست له تخت نه د ذلت او مرګ تورو تمبو ته ورکړه په هر قیمت حتی د خپلو وینو په بیه د صیاد له پاکې لمنې نه ووینځې او د کلې د سپېڅلتوب د بسیا کولو لپاره به قرباني ورکړي .

د فیروزې له مړینې راوروسته د اسلم رفتار ډېر بدل شوی ؤ که څه هم یارانو هغه یوازې نه پرېښود لیکن د ده تسلي نه کېده او ځمکې ځای نه ورکاوه . هغه له انډیوالانو څخه ګیله من ؤ چې له ده نه یې ولې د فیروزې د مړینې پېښه پټه کړې وه . هغه ویل له ما نه د عبادت او قربانۍ ورځ قضا شوه . ما باید په همدې ورځ د خپل نوم او شرف دښمنان او د فیروزې د ارمانونو لوټماران سزا ته رسولي وای . زه یوازې د همـــدې لپـاره ژوندې یم چې ورې له لیوانو څخه وژغورم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په صیاد کې د ځمکې د پامولو او له زړونو د ویرې د لرې کولو لپاره خپل ژوند نذرانه کړم . زما د قربانۍ د قبلېدو لپاره به تر دې لوړ درشل او محراب چېرې وي ؟ زه بزآشي او د نارینه وو رفاقت ، عبادت او ریاضت د دې لپاره کوم چې په ما کې سپېڅلتیا او د قربانۍ احساس پیاوړی کړي . اسلم د فیروزې د خښېدو د مراسمکو په دریمه ورځ د هغې په رحلت خبر شو . هغه داسې احساس وکړ چې د زړه پر سکۍ یې د ګولۍ لاوزار وشو . په ګوګل کې یې مړ انګار لمبه شو ؤ غوښتل یې چیغې ووهي لیکن د فریادونو طوفان یې په ستوني کې مات شو او اوښکې یې د سترګو په ځېږمو کې لوګې شوې . ټولو ونو ، دیوالونو چیغې کړې ، آسمان لکه څرخندۍ د هغه د سترګو په وړاندې په ګډېدو شو . هغه له ځان سره وویل : خپل ځان او خپل غمونه به د چا لمنې ته وراچوم ؟ له چا سره به مینه کوم ؟ زما غمونه خو اوس غرونه شوو ، زما هڅوکې ماتوي ، زما هوډ خو ځای ته و نه رسېد او زه د دې وړ نشوم چې د کبرجنو مخ ته ودرېږم .

هماغه ماښام اسلم تور غوږې سمند زین کړ ، برناو ټوپک یې غاړې ته واچوه او آس یې د کلا نه د وتو په نیت تر جلب ونیو . مهردل او نور انډیوالان چې هغې ورځ د اسلم د ډاډګیرنې او دلاساینې لپاره د ملک یوسف په قشخانه کې راټول شوي وو ، له اسلم نه یې د تګ د لورې او مقصد پزښتنه وکړه . هغه په ساده او لنډه جمله کې وویل : خپل کلي ته ځم .

مهردل له اسلم نه پوښتنه اوکړه : په کلي کې څه کوې او د تګ مقصد دې څه دې ؟

ـــ د فیـــــروزې قبـــر ته ځم ، هغه چې ما ونشوه ګټلای او تر پایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې عدالت ورسره نشوه .

ــ اوس ته له هغې سره څه کولای شې ؟

ــ دعا ورته کوم . عذر ځینې غواړم . وعده ورکوم چې د دې دمظلومیت انتقام به واخیستل شي .

مهردل هېڅکله اسلم په دومره مظلومیت کې نه و لیدلی ، زړه یې ورباندې وسوځېده او په ګوګل کې دننه یې د ژور درد احساس وکاوه . له یوې ځغلنده او لنډې شېبې وروسته یې هغه ته وویل : ما خو داسې پتېیله چې غمونه به یو ځای ګالو او هوډونه په ګډه پالو . موږ او تاسې په تیاره کې سره پیدا کړل او رڼا ته راووتو ، اوس چې زړونه او هوډونه سره یو شول ته زموږ په مېړانه بې باوره شوې .

اسلم په داسې حال کې چې پښه یې په سمند اړوله مهردل ته وویل : نه نه مهردله داسې نه ده . زموږ مینه د مېړانې په ډګرونو کې پخه شوې ده او په همدې ډګرونو کې به دوام کوي لیکن تر هغه ځایه چې په فیروزې پورې اړه لري ، هغه له ما نه لوټ شوې ده . هغه زما په بې وسۍ او بې غیرتۍ کې د ښامار ژامو ته ورلویدلې ده . ما ورته کتل چې هغه تور ښامار وخوړله . هغې ما ته چیغې راوهلې ، زه یې ورننګولم ، په ما یې اعتماد کړی ؤ ، خو هغه زما د سترګو وړاندې لوټ او تباه شوه . ما د هغې ژړاوې او فریادونه اوربدل ، ټولو د هغې فریادونه اوربدل ، ما ویل عدالت به ورسره وشي او غوږونه به ورته ونیول شي خو هغې ته غوږ و نه نیول شو او ما ته غوږ و نه نیول شو . اوس نو زه له چا نه عدالت نه غواړم . زه د کسات لمنه نیسم او پهپل همت تکیه کوم . زه په صیاد کې د مظلومیت د پای ته رسولو لپاره په خپلو متو او منګولو د هغې کسات اخلم ، د هغې د عزت او شرف د د ساتلو د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذمه وار خو زه وم ، لنگوټه خو زما له سره لویدلې ده او اور خو زما د ارمانونو جونگړې ته لویدلی دی ، زه هېڅکله ته اجازه نه ورکوم چې خیرن شوی مخ او خیرنې جامې راپرې مینځي . زه خپل مخ او خپلې جامې پخپله مینځم . زه د وینو په قربانۍ د خپلې بېغورۍ او غفلت جبران کوم .

هغه دا وویل او سمند ته یې پونده ورکړه او د سترگو په رپ کې د تورې شپې په نایابه دریاب کې ، چې ټولې لوړې او ژورې یې په ځان کې ډوب کړې وې ، الونیا شو .

ملگري له تورې تیارې نه د برنډې څراغ ته را په شا شول . لا د اسلم د سمند د پښو دربې اوریدل کېده چې مهردل ، سکندر ، محمد نظر پهلوان او نورو ځل شویو آسونو ته ملونه ورواچولی او بې له ځنډه د کوز صیاد په استقامت وځغلیدل .

کوز صیاد ته له رسیدو سره سم د کلي له شا نه د جومات پر لور را مات شول . د قاسم یاران او د بنو معلمان چې پدې شپه په کوز صیاد کې مېلمانه وو ، د باندې راووتل او د جومات پر لوري را مات شول . آدینه د آسونو په شنهار کې د مشکي آواز چې مهردل راوستی ؤ ، وپیژانده ، نا ببره یې په لور غږ وویل : یارانو اسلم دی ، نن شپه به د ښامارانو سرونه ورمات کړي . ای ځوانه څنگه بې له ما نه د وینو په لار روان شوې ، البته په ما دې مېړانه او ښه ځوانتوب نه لوریږي .

راغلیو سپرو په تیاره کې د قاسم غږ وپیژنده . سکندر آس د هغه په لور پونده کړ ، سلام یې واچاوه او په ټیټ غږ یې ورته وویل : دغه نور څوک درسره دي ؟

ــ آدینه ، معـــــلم حمید ، معلم جمعه ، د کشناباد مېلمانه او د بنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادمحمد پهلوان ، نور زموږ د خپل کلي هلکان ... او په تا پسې‌دا نور سپاره څوک دی ؟ خيرت خو دی ؟

ــ اسلم خو د لته نه دی راغلی ؟

ــ ولې آيا هغه له تاسې سره نشته ؟

ــ هغه د ميراب محمد رضا په تور غوږ سمند باندې مخ په دې کلي راوڅغلېده او موږ د هغه پل پسې راواخيست .

په تياره کې د مهردل دروند غږ واوريدل شو : قاسمه ته پخپله يوازې دې لورته د جومات برنډې پلو راشه .

قاسم په تياره کې مهردل ته د سترې مشي لاسونه وروغځول او مهردل هغه تر لاس نيولی د جومات برنډې ته ورسره بوت . د کلي ملا خپلو طالبانو سره د آسونو په دربې او د کليوالو په ګڼه ګوڼه برنډې ته راوتلي او کتار ولاړ و . مهردل د شپې په تياره کې ملا او طالبان په اټکل تشخيص کړل او د کلي ملا قاسم وپيژنده او وې پوښته : قاسمه خيريت خو دی ؟

قاسم مخ مهردل ته راواړاوه وې ويل : ځواب ورکړه مهردله !

مهردل په تياره کې ملا ته ورنږدې شو او په ناست آوازيې هغه ته وويل : ملا ثاحب کله چې د خدای او رسول د امر خلاف ورزي وشي او د خلکو تر مينځه انصاف تر پښو لاندې شي ، شرارت او فتنو ته لار خلاصېږي .

ملا په هيجان او تلوار وويل : خدای دې فضل وکړي آخر پېښه څه ده ؟

ــ په همدې کلي کې د اسلم چنغل د جابرانو په لاس خرڅه شوه ، کورېې لوټ شو او د کليوالتوب حقوق‌يې تر پښو لاندې شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپين ږيرو او تا رنګو ملايانو دا ټول وليدل او خوله يې پې پټه کړه . وروسته چې اسلم راپيدا شو او د انصاف مطالبه يې وکړه ، تاسو د لوټمارانو په ملاتړ کې د حق کتمان وکړ . اوس د حقدارانو په زړونو او ځيګرونو کې د کسات اور لمبه شوی او داسې ښکاري چې د خدای غضب به په ظالمانو او کبرجنو باندې نازل شي .

د کلي ملا د موضوع په وخامت پوه شو ، پخپل سر وويرېده او د غوړه مالۍ او معذرت په ژبه يې وويل : خدای حاضر دی چې ما د اسلم په باب داسې نه غوښتل ، ليکن ملکانو او خانانو ته څوک په مخه ورتلای شي . موږ خو خيرات او اسقاط ته ناست کسان يو ، تر خولې يې نشو تېريدای او ترخه خبره چا ته نشو کولای .

ــ چوپ شه ، چوپ شه ملا صاحب حقيقت داسې نه دی لکه چې ته وايي . هغه ملا محمد وزير او د تل مير غازی مولوی صاحب چې له خولې نه يې اور بادېږي چا د حق په ويلو له وطن څخه وشړل ؟ وفرمايه مولوی صاحب او خپلې حجرې ته ننوزه د حساب او کتاب ورځ به رارسيږي او تا ته به خپله برخه ورکړی شي .

ملا چې پګړۍ يې پر سر خوځېدله د تورې تيارې په پرده کې بې غږ او غوږه د حجرې په لور لاړ او طالبان يو يو پسې وروخوځېدل .

مهردل قاسم راګوښه کړ . ورته وې ويل : وروره د مېړانې وخت رارسيدلی دی . اسلم نور ملک ته نه دريږي ، د هغه واک د کسات د ديب لاس ته لويدلی دی په هغه کې د ليونتوب او بېواکۍ نښې راپيدا شوې دي . هغه د فيروزې غمجنې مړينې د بريد درشل ته راوستی دی . هغه نور صبر نه کوي او ګوته د انتقام په ماشه ټينګه کړی .

قاسم بېــــواکه چيغې کړې : ما خو همدا غوښتل مهردله ! دا اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ناوخته شوې ده اسلم بې له تورې او کسات اخیستلو نه بله لاره نلري ، نارینه چې د نارینتوب له تخت نه‌ولوېده د هغه بیا څه ارزښت او عزت پاتې کېږي .

مهردل د قاسم په اوږو لاس راښکود او هغه یې له ځان سره وخوځاوه او ورویې په غوږ کې ورته وویل : اوس د عمل وخت نږدې شوی دی . تېزې او ترخې خبرې له مصلحت نه لرې دي . کسات اخیستل او د وینو بهول څه سخت کار نه دی لیکن دا چې په کسات پسې ، په کسات اخستونکو څه راځي باید فکر وشي . زموږ او د اسلم د مدعیانو تر مینځ وضعیت ډېر باریک شوی دی . ولس جنګ ، پرخاش او زبردستي نه خوښوي خو د مظلوم د ملاتړ فهم او اسباب نلري . د دې ټولو جنجالونو او مصیبتونو له فهم سره سره موږ نه شو کولای خپل تقدیر بدل کړو . د اسلم تقدیر زموږ د ټولو تقدیر دی . موږ به په دې خپله سیمه کې د ځوانمردۍ ، دود او دستور ته خپله وینه ورکړو . او د خلکو تر مینځ به د انصاف او نارینتوب کمزوري شوي دودونه یو وار بیا راتازه کړو .

مهردل او قاسم په خبرو خبرو کې د اسلم په لټه د کلي هدیرې ته راورسیدل . په تیاره کې د قاسم سترګې په آس پریوتې او په دې کې یې په ډېر غږ مهردل ته وویل : نه مې درته ویل چې دې ، اشاره اسلم ته ، د زړه چاودونکو غمونو په مهل د خپلې مور قبر ته راځي او هلته خپل هوډ تازه کوي . لیکن نن د فیروزې قبر ته په ګونډو شویدی .

مهردل او قاسم کرار کرار د اسلم لور ته وخوځېدل ، قاسم تر یوې چوپتیا وروسته د خپل عادت سره سم په حاکمانه غاړه وویل : نه نه اسلمه ښه دې ونکړل وخت درنه تېر شو . تا باید د فیروزې تر مړینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د انتقام عبادت پر ځای کړی وای . ستا اوښکې اوس بې وخته باران ته ورته دی . ستا کسات اخیستل به د فیروزې له ګالل شویو غمونو او هدر شوې ځوانۍ سره هیڅ مرسته ونکړي .

په دې کې دوی د فیروزې ګورته نیږدې راغلل . اسلم د فیروزې د قبر ختیځ لوری ته مخ په قبله په دوو ګونډو ناست ؤ .شپې د هغه په اوښکو باندې د تیارې پرده اچولې وه . خدازده چې ده به هغې ته څه ویلي وو او د خپل زړه په اورونو باندې به یې د کوم تسل اوبه شیندلې وې . اسلم د مهردل او قاسم په لیدو له ځایه ورږ شو او مهردل هغه په غیږکې ونیو او دواړه یو ځای په ژړا شول . ملګرو د لومړي ځل لپاره د اسلم د مظلومیت ځګروي واوریدل . آخر انسان ، انسان دی . هر څومره چې پیاوړی وي د بې رحمۍ او بې عدالتۍ زغم نشي کولای .

اسلم په تیاره کې قاسم په غیږآې ونیو او په نیولي آوازیې مخاطب کړ : ما ډېر کوشش وکړ چې پخپل ګوګل کې دننه د انتقام لمبې مړې کړم او د انصاف غوښتلو له لارې عدالت ته ورسیږم خو زه چا سیال ونه بللم او اوښکې یې راپاکې نکړې . زه یې سپک وتللم او زما مېړانه یې تحقیر کړه . ما ته اوس بې د وینو تویولو او کسات له لارې بل لورې نه دڅ پاتې شوی . زه راغلم او دلته مې خپل هوډ تازه کړ . زه به په دې کلي کې د انصاف او عدالت د پاللو لپاره خپل هوډ پرځای کړم او د هغه لپاره به زه پخپله قرباني ورکړم . زه سر له سبا برته په همدې کلي کې خپل کورته راځم او همدلته به د هغه مظلومیت تور داغ له خپلې لمنې مینځم و کوم چې له ما نه په همدې کلي کې زما ناموس ، زما نارینتوب او زما کوچنۍ هستي اخیستې ده ...

هغه په خبـرو خبرو کې په سمند پښنه واړوله او د برناو ټوپک ماشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې راښکوده ، د هغه ټول ججورى يې په هوا تش کړ او مخ مهردل ته وويل : له ما نه د سولې او خير خوښووني وخت تېر شو . تاسې انډيوالانو په غلطه تجويز کړه چې زه د ملک شاسوار او گلک له دسيسو نه د ځان ساتنې لپاره له خپل کلي لرې شم او ځان گوښه کړم . زما قوت په يرغل او بدله اخيستلو کې دى . زما کمزوري له هماغې ورځې پيل شوه چې کله مې کلي ملک شاسوار ته ورپرېښود او پخپله د ملک مهردل په کور ننوتم . څوک چې د خپل حق دفاع نشي کولاى د خلکو ملاتړ څخه بې برخه کېږي او د خلکو د همدردۍ وړتيا نلري . هر بزکش چې په ميدان کې د آس له شا وغورځول شي ، خلک ورباندې خاندي ليکن هر قاهر سپاره ته د زړونو او کورنو دروازې خلاصيږي . نارينه بايد پخپلو پښو او متو تکيه شي . که پړانگ خپل تيره غاښونه او څيرونکې نوکان و نه کاروي ، شغالان او گيدړې به څرمن ځنې وباسي .

قاسم په لوړ آواز وويل : ته اوس سم پوه شوې چې په پسته غاړه له دښمن نه نشي حلاصيداى او بې له تورې او مېړانې چا ته حق نه ورکول کېږي . نيک او خيرخوښوونکې کسان خو ځکه خپل حق ته نه رسېږي چې توره ته تيکې نشي راايستلاى او د وينو تويولو شجاعت نه لري .

مهردل د قاسم په خبروکې ورننووت او په نگمه غمجنه غاړه يې وويل : قاسمه ! ستا خبره سمه ده خو بشپړه نه ده . اسلم صياد ته د خپل راتگ په هماغه لومړي سر کې کولاى شول چې د ملک شاسوار او د درې د خنجر خان غاړې ورپريکړي ليکن هغه دا ډاډ نه درلود چې د ده کسات اخيستنه به په خلـــکو کې د ده په مېـړانه او پور اخيستنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وشميرل شي ځکه خوېږي د گريوان د ځيرلو په ځای تنې خلاصې کړې ، صبرېږي وکړ ، وخت يې قابو کړ ، خلک يې په حقيقت پوه کړل . تا ، ما ، بل او بل ته يې واقعيتونه ځرگند او غاړې يې په دښمن خلاصې کړې . په دې کې يې د بزکشۍ په ميدانونوکې خپله وړتيا او ميړانه هم وښودله او ځان يې د خلکو زړونو ته ننه يوست او دا دی اوس چې د دې حقانيت لکه لمر روښانه شوی او ثابت شوی دی ؤ کولای شي داسې کسات واخلي چې زموږ ټول ولس شاباسی ورکړي او د ده دغه عمل د تيري کوونکو لپاره يو عبرت او درس شي . خو خبره په همدې ځای نه خلاصيږي موږ او تاسې هم له ده سره د ملگرتيا او وروري په وجه يو فرض لرو ...

قاسم د خپل تاوده مزاج له کبله د مهردل په خبروکې ورولوېده او په جدي او لوړ آواز يې پوښتنه وکړه : کوم فرض ، موږ څه کمی کړی دی ؟

ــ ډېر کمې مو کړی دی .

ــ مثلاً ؟

ــ مثلاً د دې پرځای چې ځان د اسلم په خيالاتو پوه کړو او هغه ته فايده منه مشوره او ملاتړ ورکړو . د هغه مخالفان او دښمنان مو په ناپوهۍ او غلطو تصوراتوکې تحريک کړی او تهديد کړی .

ــ زه ښه پوه نشوم ، ما ته سمه سپينه دهقاني خبره وکړه .

ــ نو خپه کيږه مه . تا ولې د ده سلا په بزکشۍ کې ملک شاسوار د ټول عالم تر مخ وواهه ؟ تا ولې د کلي په لارو او کوڅوکې د ملک له زامنو او گلک سره د مخامخ کېدو په مهال هغوی په بار بار وکنځل ؟ تا ولې د کلي مــلا ته چې د ملک انډيوال او د حــکومت جاسوس دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې او سپورې خبرې وکړې ؟

په خبرو خبرو کې هغوی کلي ته راورسیدل ، مهردل له اسلم سره د قاسم په کاله کې پاتې شو . هغوی کرۍ شپه سره وغږیدل او دې فیصلې ته ورسیدل چې اسلم دې هماغلته کوز صیاد په محل په خپل کور کې استوګن شي . هماغه شپه اسلم په لومړي ځل لپاره مهردل او قاسم ته د فیروزې د ترخه برخه‌لیک په باب مفصل معلومات ورکړل . هغه وویل : فیروزې ځینو ښځو ته چې د درې له خانانو سره یې تګ راتګ کاوه ویلې وو چې اسلم به بیا صیاد ته راشي . هغه به زما د مظلومیت بازخواست وکړي . هیڅوک به د هغه له انتقام نه خلاص نشي . هغه به د ملک شاسوار په کور اور ولګوي او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

اسلم د دې مطلب تر بیان وروسته یوه شیبه چوپ شو او بیا یې تر یو تیک او تامل وروسته داسې خپلو خبرو ته دوام ورکړ : فیروزې دا خبره ځکه کړي وي چې هغې زما په مېړانه او د صیاد په ناموس پالنې کلک باور درلود . زه په هېڅ توګه نشم کولای چې د هغې دغه حق هیله او دا لوړ باور ضایع کړم . زه د فیروزې ستر اعتماد او د هغې مینې ته چې زما په وفا کې یې په ځان اور ولګاوه ، د خپل سر او وینو نذرانه وړاندې کوم . زه زیات وخت نلرم له تاسې نه غوښتنه کوم چې ما نه لرې شئ ، زه خپل برخه‌لیک کسات ته د وینو او تباهی سیلاو ته ورکوم .که زه داسې ونکړم خدای او خلک به ما و نه بخښي او د پلرونو ارواح ګانو او د هغوی قبرونو ته به شرمنده شم . د فیروزې په هوډ کې به ماتې وخورم او په اندراب کې به د بې ننګۍ او ذلت مثال شم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو خبروکې هغوی شپه سپېدو ته راورسوله . د کلي ملا د سباوون د آذان ناره جگه کړه . د صیاد ځوانان او په کلي کې له نورو سیمو راغلي بزکشان او ښوونکې په لمانځه کې سره مخامخ شول . له ټولو سره د تېر ماخستن د ډزو او کلي ته د اسلم د سپو د راتګ په باره کې پوښتنې پیدا شوې وې . هغوی د اسلم ، مهردل ، سکندر او د منځوي صیاد د ځینو نورو سپو په غیر منتظره لیدلو لا خیران شوي وو .

اسلم تر لمانځه وروسته هغوی په کوز صیاد کې خپل کورته د راتګ په باره کې پخپل تصمیم باندې خبر کړل . هغه وویل : زما کور اوس یو څه ودان شوی او څنګه چې په هغه کې پرته له ما څوک نه اوسېږي او زنانه پکې نشته ، دا د دوستانو او د کلي ټولو زلمیانو مخ ته پرانیستی دی .

معلم جمعه اسلم ته کورودانی ووایه او وې ویل : نه اسلمه وروره په موږ باندې باور ولره ، ستا دغه ختین کور به د مینې او ورورۍ قبله کړو . د تا له راتګ سره زموږ د صیاد په زلمیانو کې د ښېګڼې ، اتفاق او غیرت سا راژوندۍ دوی ده . موږ ښه پلرونه لرل ، باید د هغوی دود او دستور ، صداقت او شهامت راژوندی کړو او ویې پالو . موږ په تا کې د خپلو پلرونو ښېې وینو ځکه خو په تا راټول شوي یو او له تل سره ناسته ولاړه کوو اوس موږ ستا نوم د اندراب په ټولو کلیو کې اورو ، د تا له ښه حلقیت ، خوږ او فایده منو خبرو ، نیک عمل او نامتو سپرلو سره په شاوخوا زلمیانو کې بیداری پیدا شوي ده . که چېرې زموږ له وسه پوره وای او د هغوی پالنه مو کولای شوی ، سلهاوو زلمیان به ستا شاوخوا راټول شوی وای لیکن د دوی پالل ، د دوی ډوډۍ ، چـــای او چیلم زموږ په لوخـــو ډډو نه بسیا کېږي او د همدې لپاره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی سره یوازې په ودونو ، بزکشیو او بازار په ورځوکې گورو ، خبرې او مینه ورسره کوو او هغوی ستا د کتو او مرکې غوښنه را څخه کوي . په دې کې ناڅاپې قاسم د جومات په ملا غږ وکړ : ملا صاحب د قرآن شریف یو سوره ووایه !

په جومات کې ناست کسان ټول غلي او حیران شول او ملا صاحب غاړې صافې کړې او د خدای د کتاب څو آیتونه یې ولوستل او دعایې وکړه .

قاسم چې د جومات محراب ته نیږدې یې په دیوال ډېره لگولې وه له خپله ځایه مخ ته راوښوییده ، په گونډو شو او جومات والو ته یې وویل : څو ورځې وړاندې فیروزه د خدای بخښلي گلدار لور د اسلم پهلوان چونغل چې د ملک شاسوار له لوري لوټل شوې او د درې په لیوانو پلورل پوې وه حق ته ورسیده او دلته زموږ په پلرنۍ هدیره کې خښه شوه . لاس پورته کړئ چې هغه دې خدای وبخښي او په شهیدو بیبیانو کې دې وشمیري ، او اسلم ته دې خدای اجر او د بدل اخیستلو وسه ورکړي .

اسلم د قاسم د دعا له خلاصیدو سره سم په لوړ آواز وویل : آمین یا رب العالمین .

مهردل وویل : قاسم خانه موږ خو د فاتحې د اخیستلو لپاره سلامشوره نه وه سره کړې ، دا د څه وکړل .

جبار چې تېره شپه یې له دوی سره یو ځای تېره کړې وه پر ځان رانغښتې چپنه یې را لرې کړه او په زغرده یې مهردل ته وویل : پرېږده مهردله ښه یې وکړل چې سپینه خبره یې منځ ته راواچوله . موږ خو په همدې سلاگانو او مشورو کې اوبو یووړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفی محی الدین چې پخوا به یې تل د وساطت او خیر خوښوونې خبرې کولې پخپل هراتي پټوکې راتاو شو . لنگوټۍ یې د وروځو له سر پورته کړ ، راولاړ شو مخ مهردل ته یې وویل : نینۍ په پټه نه چیچل کیږي . مهردله پرې یې ږده ډیر ښه راغلی ده بیایې مخ قاسم ته وروا‌ړه وه وې ویل : قاسمه د نر بچیه ډیر ښه کار دې وکړ چې د شف شف خبره دې ختمه کړه او سم شفتالو دې ورځخه جوړ کړ . رائحه چې سخوندر حلال کړو او د اسلم په کور کې د خیرات دیگونه بار کړو ، هلکان راوبلو چې جومات ته لیمځی او ټغرونه راوباسي لو سمه مسلماني فاتحه واخلو .

په دې کې دوست محمد اکا چې پر له پسې ټوخېدو او سا یې لنډه لنډه کېدله ، له هوار السني نه را په غبرگو شو او ځک کېناست او په سوې سایې فریاد شروع کړ : قاسمه زویه ! د تا له لاسه چا ته گریوان څیرې کړم ، زه دې بیا په کوم سپن لاهو کړم . ولې مې په دې تیر آخر عمر کې دومره ځوروې ې او د څه لپاره ویدې فتنې راویښوي . ولې د کبر او ناروا لاره نیسې او دغه زما گلالی او غریب کو ورانوې . ولې د پردیو بدیو ذمه پخپله غاړه اخلې ...

په دې کې صوفی محی الدین له ځایه وروځوځید او دوست محمد اکا ته یې د غوسې په غاړه وویل : دا د بې غیلرتۍ خبرې چا درزده کړې دي . که دغه باتوره او غیرتي زوی دې نه وای ملک شاسوار به تر اوسه ښځه هم درنه بیولې وه . د همدې قاسم برکت دې چې گلک دې هره ورځ په حلوا او پراټو مېلمه کوي او ملک شاسوار دې حاجي جنتي بولي او غوړه مالی درته کوي . دا ننۍ خبرې چې تا خپل زوی ته وکړې د بې غیرتۍ خبرې دي . خبرې تا وکړې لیکن وشرمیدم زه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قاسم د خبرو وار واخیست او د خپل عادت خلاف یې په ناست آواز او سړه سینه وویل : ابا آیا همدې کلي کې تا د اسلم او فیروزې د پښارتې پلاو نه وخورلی ؟ بیا کله چې اسلم پهلوان له همدې کلي نه په غریبۍ او کار پسې ترکستان ته لاړ ، ملک شاسوار د اسلم د مړینې مجلا تېره نه کړه ؟ او ته د اسلم د مرګ شاهد نه شوې ؟ ورپسې په هم‌دې کلي کې فیروزه د درې خوړین خنجر ته ورواده نه شوه ؟ تا د هغه د واده خوړه و نه خوړله ؟ دا ټول کارونه ستا د سترګو وړاندې ونشول او ته هم پکې شریک نه شوې ؟ خو آیا تا ته کله‌دا خیال درپیدا شو چې په دغهخ سیال او غیرتي اسلم باندې دې ناروا کړې ده ؟ او ته باید د دغو تیریو پټې زکړې ؟ نه پلاره تا هېڅکله دا فکر و نه کړ ځکه چې ته خو ډارن او د ظالمانو مل یې ...

کله چې قاسم دې ځای ته راورسید مهردل په قاسم باندې غږ وکړ : دوه کاله وړاندې د همدې جومات په انګړ کې د همدې دوست محمد اکا په سر زما او ستا غږ سره پورته شو . تا هماغه وخت هم له خپل پلار سره تیری کاوه .

ــ هو هماغه وخت هم حق زما په لوري ، .

ــ هن هېڅکله حق ستا په لوري نه ؤ او اوس هم حق ستا په لوري ندې . هغه وخت چې ته لا د خبرو او مخې نه وې دوست‌محمد اکا مجبور و چې په هره روا او ناروا کې ملک شاسوار شا ته ودریږي . هر څوک پوهیږي کې چېرې هغه له ملک سره لاوتې ماتې کړې وای هغه ته به هم حیا او پرده نه وه پاتې شوې او لور به یې لکه د ګلدار فیروزه په رڼا ورځ لیلام شوې وه .

ــ مهــردله د تا مــــلاتړه به دومره وکړي چې زما ابا زما مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودروي. که چېرې هغه په دغه ملاتړ ډاډه شي نو بیا به دغه ډارن او ساده سپین‌ږیري ته د حق او باطل پوله څوک ورښيي .

جبار په خبرو کې راګډ شو قاسم ته يې وويل : يو بل څوک به يې وروښيي لکه همدا اوس چې صوفي محی الدين وروښووله . له پلار سره زور زياتی او پر هغه باندې غبړ پورته کول زموږ له دين او دود نه لرې کار دی . موږ له يوې خوا لګيا يو د ناروا لاس وهنو مقابله کوو او له بلې خوا پخپله د نوې ناروا بنسټ ږدو . دا کار زموږ حقانيت ته تاوان رسوي او موږ کمزوري کوي . . .

دجبار خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې دوست محمد اکا له ځايه راج□ شو او په ځګيروېدو او تلوار د اسلم وړاندې سم د لاسه په ګونډو شو او خپل سريې ورته سرتور کړ ، وې ويل : اسلمه بچيه زما کور د تور سرو کور دی . زه له نارينه وو څخه همدا يو قاسم لرم ، موږ ګرد سره د ده سيورې ته ناست يو . خدای مکړه که دغه زموږ له لاسه ووت زموږ کور بيا چول بيابان دی او موږ له يوه سره برباد يو . . .

قاسم چې د پلار په نيت او خبره پوه ؤ د بړبکۍ لمبه ګړندی په ځای کې ودريده او په داسې حال کې چې ورانه شوې پګړۍ يې پر سر سموله د پلار په خبره ننووت : ابا دا څه د شرم خبره کوي ، بيا د تورې چرګې ملا په غوږ کې څه درخځولي دي . بيا دې په کومه تو ګه شرموي .

ــ زما ليونيه زويه ! ولې مې د زمرې ژامو ته ورکوې ، ولې مې د خدای نازولو ته په غبږ وروليې .

ارســـلا چې د کوز صياد په ځوانانو کې يوه وښيار او د سړو مغزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښتن، راولاړ شو ، دوست محمد اکا یې د اسلم له مخې راولاړ کړ او په درانه او کرار آوازیې هغه ته وویل : دوست محمد اکا نن خو زما زړه راوچاوده خو پخپله هم له پلاره یو یم ، ما خو نګیرله چې د کلي ټول زلمیان او بیا همزولي زما خپل سکه ورونه دي او په همدې حساب ته پخپله زموږ ټولو پلار او د دې جوماتوالو برکت یي . اسلم، مهردل ، زه ، جبار او قاسم باید تا ته توپیر ونلرو او ستا کهول ، ستا بیبیانې او ستا د عزت کور زموږ کعبه ده . هېڅ ظالم به د خدای په فضل وخت پیدا نکړي چې ستا دروازې او نغري ته په سپکه سترګه وګوري . زه پخپله دې خبرې ته حیران شوم چې ته ملک شاسوار او ګلک ته د خدای نازولي وایې . د خدای نازولي خو اه یې چې خپله حلاله ډوډۍ خوري او د چا په وینو دې لاسونه نه دي سره شوي . عبادت خو ته کوې او په سپینه بږیره د یو کپ روزی د ګټلو لپاره خو ته خولې تویوې . د خدای دوست خو دغه اسلم پهلوان دی . چې په دې لیونۍ ځوانۍ کې یې خپله لمنه پاکه ساتلې ده او د ظالمانو او قاتلانو مخې ته درېدلی دې او سترګه یې له فلک څخه نه سوځي . د خدای دوستان او نازولي خو دغه وزلوبان او بزګران دي چې د خدای په ځمکه کې د نیکۍ دانې شیندي او د لاس په ټناکو روزي پیدا کوي . له تا څخه زموږ هیله دا ده چې ته پنځه وخته لمونځ اودس وکړې او د ظالم ویره له زړه څخه وباسې ...

قاسم وویل : ارسلا ته ابا ته هوایې لګیا یې . دا خبرې چې دی یې کوي د ده نه دي دا د ملا ګلک د پراټو او د شاسوار د پلاو خبرې دي چې د د ده له ګیډې نه خولې ته راځي .

ټولو جــوماتوالو وخندل او په دې کې اسلم راپورته شو . قاسم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې غوسه وکړه او د هغه خبرې يې په خوله کې ورو‌چې کړې . په جومات کې چوپيا خوره شوه . شېبه وروسته صوفی محی‌الدين غاړه تازه کړه او د دوست محمد اکا خوا ته راغی او هغه ته يې وويل : گوره دوست محمده ، زه او ته هره ورځ دلته د خدای دربار ته سجده لگوو او په پای کې هغه ته ورتگ لرو . هر څه د هغه له لوري دي . څه چې غوښتي وي هغه به کېږي . دغه قاسم په هغه وسپاره . دغه ځوانمردي او لويی زړه يې خو همغه د ده په گوگل کې ايښی دی . او دغه بله خبره خو بالکل سمه نه ده چې گواکې له ملک شاسوار سره د قاسم ورانی د اسلم په خاطر پيل شوې دی . دا ملک شاسوار خو لکه د وبا مرض دی چې د کوز صياد په هر لوی او واړه لگېږي . که همدا زلميان د هغه مخه ونه نيسي دا کلی به د مړو هديره شي . هماغه څه يې چې د گلدار په فيروزې زکړه سبا زما او ستا په لورانو هم کوي ...

صوفی محی‌الدين لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې يو هلک په وارخطايی جومات ته راننووت او په سوې سايې جوماتوالو ته خبرداري ورکړ . اور ... اور د دوست محمد اکا کادانې او د خسو کوټې اور اخيستی دی .

جوماتوال د دې خبرې په اوريدو اکه د گبيني مچۍ وترهېدل او په منډو منډو د دوست محمد اکا کور ته چې د اور په لمبو کې رانغښتل شوی ؤ . ورودانگل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني فصل نوې شروع شوی ؤ . د اندراب په لوړو سيمو او سردروکې د ونو پاڼې ګلابي شوې او ژېړې شوې وې . په کلي کې د فتنو او نښتو بازار هم تر پخوا سوړ شوی ؤ . د ودونو موسم د کلي وزلوبان او د سياليو زلميان د وزلوبو ميدانونو ته جلب کړي وو . اسلم د مهردل او نورو يارانو په سلا مشوره له وزلوبو نه د لاس د اوښتو په پلمه ځان ګوښه کړی ؤ .

د صياد وزلوبانو لکه دوه تېر کلونه د وزلوبې په سړني خزاني موسم کې بيا هم خپل نوم او مقام ساتلی ؤ . د مهردل مشکي له نظر پهلوان سرع لار نيولې وه او د صوفی محی الدين کرنګ او د ميراب محمد رضا تورغوړې سمند چې داندراب په وزلوب کې، الوتونکې ديوان نومول شوي وو ، ورځ تر ورځ مشهورېدل . خو مشکي لا هم هماغسې د اندراب د خلکو محبوب آس او د وزلوبو د ميدانونو بې رقيبه پهلوان ؤ . د وزلوبو په دې تازه موسم کې د ملک او ګلک عرضونه او شکايتونه هم له خپل پخواني جوش او تاو نه ساړه شوي وو . دا ځکه چې مهردل د اسلم په غوښتنه د بنو د نسوارو ټيکه نيولې وه او هلته يې يو سموار هم پرانيستې ؤ . هغه هلته دايمي حضور درلود او د خپل کارو بار د پاللو په پلمه د ولسوالۍ په مرکز کې له اسلم څخه د بلهو خورو د دفع شر او د ملک او ګلک د دسيسو او سازشونو په شنلهولو اخته ؤ . خو له همدې ظاهري کرارتيا سره سره صياد د خونړيو پېښو درشل ته روان ؤ . وزلوبانو او د کلي راويښو شويو زلميو بزګرانو د ملک شاسوار په مقابله کې خپلې ذمه وارۍ سره ويشلې وې . اسلم د ميزان د مياشتې په پنځلسمه د ماښام د لمانځه نه وروسته له جوماتوالو څخه خدای په اماني او دعـا واخيسته ، هغه ووېل دې د څو ورځو په مخه نهرين او اشکمش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي . غواړي د خپلې ځمکې د ابادولو او کرلو لپاره د قلبې غوايې وپلوري . دې هماغه شپه د سپېدو تر چاودېدو مخکې له کوز صياد نه د اندراب د درې د ښيو غرونو په استقامت د خلکو له سترګو پټ د شپنو په غرنيو ځنګلي لارو د خنجان پر خوا وخوځېد او بريځر د بز درې په يوه شيله کې د دمې جوړولو او سبا ناري لپاره کېناست . اسلم ستونی ستاغ وغځيده او د کوږ ګرو غرونو د رنګينيو او منظرو په ننداره شو .

اندراب د مني فصل ته غېر پرانيستې وه . د هندوکش پر برنيو اوږو د رنګينو وريځو تړل شوي کتارونه له شمال نه د جنوب لوري ته خوځېدل او د اندراب د درو او شيلو برم او جلال يې څو څو واره زياتاوه . اسلم د اندراب د ختيځ او جنوب د غرونو د ځنځيري سلسلې د بدليدونکې آسمان په ننداره کې ډوب ؤ . هغه له عغلرونو سره مينه لرله او پر طبيعت عاشق ؤ . هغه به په دې شېبو کې د آسمان په دړه د بدليدونکو نقشونو او رنګونو په درياب کې غوپه شوی ؤ . وريځې يو پر بل توپېدې او پرله‌پسې يې د رڼا او رنګونو ترکيب بدلاوه . نوې او لا نوې رنګونه به‌يې د غرونو په بې غباره او لاجوردي آسمان باندې شيندل او د اسلم په سترګو کې يې د دنيا ښايست ته نوي تصويرونه ورکول . د غرونو په ډډو د وريځو برجونه او د پېړيو د شنه ځنګله پر پالنګ د سپينو او ژېړ بخونو وريښمو غوړېدلی چترونه پر لاشونو او څوکو باندې سره ژېړ او نارنجي برجونه ، د دې برجونو تر مينځ د مرمرو تاو راتاو کوڅې او واټونه او په واټونو کې د لمر د وړانګو ويالې د طبيعت د هنر ټول ښايست په اندراب باندې تمام کړی ؤ او په دې کې د شاو خوا کروندو څخه د مني د فصلونو وږمه راغبرګېدله او د درې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره پټاره کې ژېړو او شنو فصلونو ، د جوارو څټو او د باقليو ګلانو د اندراب پر کليو او کورونو ګرد چاپير يوه رنګينه غالۍ راغوړولې وه . د خواريو او ربړونو فصل مخ په تېرېدو ؤ . د ودونو او وزلوبو موسم په زړونو کې شور او خوشالتيا راوېښوله او پولو پټيو د سرکشو آسونو او مبارزه غوښتونکو وزلوبانو مخې ته سينه پراخوله ...

اسلم چې د لطيفو عواطفو خاوند ؤ ، د طبيعت په جمال کې داسې ډوب تللی ؤ تا به وې چې په هغه کې ويلی شوی او ورک شوي دی . هغه له اوږده تامل نه وروسته را ده ډډه شو او په شور او جذبه کې يې دا خبرې په ژبه جاري شوې : خدايه ستا دنيا څومره ښايسته او پراخه ده او انسان ستا د دې ښکلی نړۍ په ناپايه جنت کې ځان ته څومره تنګ او ځوروونکې زندانونه جوړ کري دي . ما غوښتل د مينې له درياب نه يو څاڅکی فيروزه د خپل زړه پر تاج کېنوم او ټول عمر د هغې په شکرانه کې ستا په ستايلو او لمانځلو تېر کړم ، خو تا زه د کبرجنو او لار ورکو شيطانانو تازيانو ته وتړلم او زما مينه دې د صبر په اور کې وازمويله . ما د اسماعيل غوندې تر چړې لاندې خپل ميثاق وپاله او لکه ابراهيم په اور کې دننه مې ستا آزموينه وزغمله . اوس زما دعا ومنه زما متې او منګولې آزادې کړه او ما ته د مينې په دې خپل کوچني محراب کې د خپل روح د ښايست او سپېڅلتيا د صيقل کولو لپاره ځليدونکې تيغ او پياوړي متې راکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقرب د میاشتې په نیمایې کې د کوز صیاد او بر صیاد په لاره کې پر جبار باندې د ټوپک دوه غبرګوني ګوزارونه وشول خو هغه بچ شو او په ځغاستو د خطر له سیمې څخه راووت .

تر دې پېښې راوروسته د جمعې په شپه د دوست محمد اکا په کرونده چې د مني غنم پې کرل شوي وو ، چا د کلي لویه بیاله دوه درې ځایه ورماته کړه او په هوارو پټیو کې یې پلنې او ژورې شېلې ورجوړې کړې . په حقیقت کې مرونده له کروندې ووته او دوست محمد اکا ته یې پوره د یوه کال اضافي خواري ورپیدا کړه . د صیاد په خلکو کې دا ګونګسې راپیدا شو چې دا ټولې پېښې د ملک شاسوار په اشاره او تحریک شوي دي . د عقرب د میاشتې په شپاړسمه شپه د کلي په جومات کې د دغو پېښو په باره کې لوخ بحثونه پیل شول . ارسلا جوماتوالو ته وویل چې د بنو د بازار په ورځ د راګرځېدو په مهال پې ناوخته شوه . په تیاره شوې هوا کې له هغه ځایه راووت ، پرآس باندې د بار دروندوالي په وجه کرار آرار او دروند دروند کلي ته روان ؤ . ناڅاپي د شا له لورې د سپرو یوه ډله په ځغاستو ورته رانیږدې شوه . په تېرېدو کې یې پر ده باندې د تازینو ګوزارونه وکړل او وروستي سپاره چې متزینه یې غبرګه په ګس کې نیولې وه ، د ده په سینه یې ورپورې وهله او وې ویل : اې ټپوسه ! په پردي اور کې ځان مه سوځه که په دې خبره پوه نشوې بل وار به دې سر کدو شي ... پوه شوې ټپوسه ...؟ هغوی کسونه پونده کړل او په خندا خندا کې له ما څخه لرې شول .

آدینه د غوسې په غاړه وویل : موږ ته اوس سخته شوه . تر دې پورته انتظار او د سترګې پټول به یوازې یوه نتیجه ولري او هغه دا چې که چا زموږ نځې هم په مخه کړې ، موږ به صبر ورته کوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته یو مساپر ښوونکی چې د جومات په یوه حجره کې اوسېده او د ده سلا په ښوونځیکې یې تدریس کاوه او کله کله به د استاد حمید سره یو ځای د صیاد د وزلوبانو بنډار او مېلوته راته د جومات له یو گوټ څهع چې د تیلي څارغ کمزورې رڼا پې رپیدله د آدینه خبرې داسې راغبرگې کړې : که تیري ځواب پیدا نکړي معنی به یې دا وي چې موږ د ژوند حق له لاسه ورکړی دی . او د استاد حمید خبره : د ظالم په ظلم کې شریک شوي یو ...

هلته یو بل نوراحمد نومي سړی چې ناسته ونه ،غټ سر نو د بره کې لنډی کوټ یې اغوستی و او د ملک شاسوار نیږدې خپلوان ؤ ، په احتیاط او ټیټ غږ د ښوونکي خبرو ته ور ننووت : دا پښنې خو د تشویش وړ دي لیکن معلم صاحب ته دلته بلد نه یې دا لومړی وار ندی چې د صیاد په شاوخوا کې دا ناخوالې راپیدا کېږي . څو کاله وړاندې همدلته د کوز او منځوي صیاد تر مینځ د ژمي په مهال د ماښام او مازیگر تر مینځ یو مساپر لیوانو وخوړ ، په ورتېر دوبې کې د شرف الدین زوی د خپل درمند خواته کوم ظالم شهید کړ ، درې کاله وړاندې گدام ادر خپله وریندارہ ووژله ، د محمد عثمان دوی کور غله وواهه او ټول هست و بود یې ځینې یووړل ، دا پېښنې ټولو کلیوالو ته معلومې دې . خو اوس په موږ کې د بې اتفاقۍ اور لگیدلی دی ، هر څه چې پېښنېږي په هغې پورې یوه لکۍ ورنښول کېږي او پل یې د یو چا دروازې ته رسول کېږي .

قاسم د اور د چار خشتي خوا ته ناست ؤ . د نواحمد خبرو ته راڅک شو . رڼ رڼېې ورته وکتل د چاخشتۍ ایرې یې د لاس په گوتو سره لرې کړې ، د خولې نسوار یې پکې تو کړل ، ځان یې د هغه ځواب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چمتو کړ او جبار چې پهوا د قاسم کړو وړو ته کابو ؤ د هغه خواته رانیږدې شو ، په پښه یې کېږکوده او په دې اشاره یې وپوهاوه چې پرېږده پوه شو نورې له خولې څه راوزي .

خو قاسم تر پایه زغم ونکړی شو او په لوړ آواز یې د هغه خبرې داسې ورلنډې کړې : د زرو کلونو پېښې دغو ننیو پېښو ته ورته ندي . اوز بیا دغه د تا خبرې ته به راشو . هغه مساپر نهریني چې ستا په خیال لېوه خوړلې ؤ ، هغه گلک د ملک شاسوار په هدایت د پیسو په بدل کې د غلو او داړه مارانو په لاس وواژه او د رشوت په زور یې د هغه خون په لېوانو ورواړاوه . د تا تر خبرې پورې زه له تا نه پوښتنه کوم د شرف الدین د زوی قاتل ، د محمد عثمان د کور غله څوک وو ؟ څه شول او چا یې پوښتنه وکړه ؟ ته پخپله هم ښه پوهېږې چې هغه غله او قاتلان اوس هم د ملک شاسوار په قشخانه کې پلاوونه او پراټې خوري او که ژوند و وبه گوري چې دا وار یو بل څوک لېونو ته ورکړي . د صیاد خلک په تضرع او عاجزۍ له دغو لېوانو څخه نشي خلاصیدای . د خلاصون لاره یوه ده او هغه د توري په تیغ او د زړه ورو زلمیانو په متهو تېره شوې ده ...

بازگل ، یو سپین ږیری چې د ملک شاسوار وره په وره گاوندی او د هغه همنشین او د سلا مشورې یار ؤ خبرو ته راگړځ شو او مخ په ښوونکي یې وویل : معلم صاحب ته زموږ په سیمه کې همسایه یې ، تا ته مناسب نه دي چې زموږ د کلي کور په شخړو کې لاس رادننه باسې او په بل شوي اور باندې تیل وپاشي . او بیا ...

د بازگل په خبره قاسم اور واخیست او د چار خشتۍ نه یې د جومات منځ ته د محراب په لوري راټوپ کړل او په بازگـــل یې نارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې : چوپ شه زړه کېدړه که دې بیا معلم صتحب ته داسې پوچه او بدبویه خبره کړی وه ژبه به دې درپرېکړم .

ټول لمونځ کوونکې چې تر لمانځه وروسته په مرکه سره تاوده شوي وو راولاړ شول او د قاسم او بازګل تر مینځ ورننوتل . بازګل په تور روستاقي چکمن کې ولاړ ؤ . سترګې یې له غومي رډې رډې راوتلې وې ، سر تر نوکه ریږدیده او ژبه یې ګونګه شوې وه . قاسم لکه مست هاتي د جبار ، آدینه ، ارسلا او نورو لمونځ کوونکو په منګولو او محاصره کې یوه خوا او بله خوا ړپیدهاو پرله‌پسې یې باوګل ته ردو بد ویل : ... ګوره او مردار خوره او د شودیارو موږکه ، او د زوره‌ورو نوکره او د خدای منکره ...

دوست محمد اکا د خلکو په ټیل ماټیل کې په ډېر زحمت ځان قاسم ته وروساوه او بې‌له دې چې د هغه غږ د جوماتوالو په شور ما شور کې واورېدل شي زوی ته یې په عذذر زاریو شروع وکړه او رنې رنې اوښکې یې په مخ راماتې شوې .

قاسم په داسې حال کې چې لنګوټی یې په غاړه کې ول ول پروت ؤ او چکمن یې له اوږو څخه په کېڼ څنګل راښویېدلی و ، انډیوالانو له جومات نه راویوست .

اسلم خولا یوه میاشت کېده چې غائیب ؤ . په کلي کې آوازه وه چې هغه اشکمش ته د قلبې د غویانو په پېرودلو پسې وتلې دی لیکن آدینه په پټه کې جبار ته ویلي وو چې اسلم پهلوان باجګاه ته نیږدې په غرنۍ سیمه کې د خنجر لار نیولې ده . خنجر خان دوه میاشتې دمخه د کابل ښار ته سفر کړی ؤ . هیله کېده چې هغه به له دوشې څخه د موټر یا آس په سپرلۍ اندراب ته راوګـــرځي . اسلم د باجګاه له سپرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولیانو د درې له وزلوبانو سره د خنجر د نیولو او تښتولو خبره پخه کړی وه او د څرک خبرتیا ته منتظر ناست ؤ .

د تورې چرګې ملا ، ملک شاسوار د ژرندې او باغچې پلورلو ته راضی کړی ؤ ، خو د شرعي وثیقې تر ترتیب د مخه مهردل د ژرندې او باغچې د خرڅلاو په باره کې د صوفی محی الدین له لوري د ملک په ژرنده او باغچه باندې د شفعې دعوا محکمې ته وړاندې کړه او پر ګلک باندې یې د ژرندې او باغچې خرڅلاو وځنداوه او په دې توګه یې د اسلم پر ضد د ترور سمدستي احتمالي پلان شنډ کړ . په جومات کې د بازګل او قاسم تر شخړې راوروسته ملک شاسوار او ګلک په دوست محمد اکا بدګمانه شول او هغه یې خپلو کورونو ته له تګ راتګ نه منع کړ .

بازګل او نوراحمد او د ملک نورو خواخوږیو یو په بل پسې جومات او د جماعت لمونځ ترک کړ او د ملک شاسوار د کور تر مخ یې د لویې لارې په سر د بازلال په پټی کې د علحیده جومات بنسټ کېښوده . د جزمات تر جوړیدو پورې د تورې چرګې ملا کله چې به په کور ؤ د ملک د قشخانې په چوتره باندې آذان کاوه او هماغلته به یې خپلو پلویانو ته لمونځ ورکاوه . د کوز صیاد د لوی جومات ملا په جومات کې د قاسم او بازګل د شېږې له شپې راوروسته سبایې د وخته له خپلو طالبانو سره له صیاد نه وتښتېده او له هغې ورځې نه د کلي امامت صوفی محی الدین ته په غاړه ورولویده . کلیوالو وپتېیله چې دا وار باید داسې یو حقاني ملا د کلي امامت ته راوستل شي چې خوله او خبره یې پاکه وي او د ملک په تلک کې و نه نښلي .

سوړ باد چلېـــده ، غرونه خړو لړو راچرموړلي وو . سیلۍ د ونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوخو ځانگو او د بزگرانو د کورنو په بليو کې ښکېلی واهه . کليوالو له سارا څخه خپل ځاروي د کلي په لور را په مخه کړي وو . پليو لارويو اوربوزونه د لنگوټي په شملو پيچلي او چپنې چکمنې يې په سر او غوږو راښکودلې وې . د کوروننو د رغليو او تنرونو لوگي له موريو څخه هوا ته پورته کېدل او د قهرجن باد په منگولوکې لکه د اتڼ دسمالونه رقصېدل او رالوېدل . باد د بزگرانو د کورونو خلاصې دروازېگرځولې او په انگړونوکې د ژمي لپاره د زيرمه شويو بوټو او وښو سستی شوي گيډۍ يې په رغوليو او بامونو باندې رغړولې او له يوه کور نه يې بل ته وراړولې . آسمان په غوسه ؤ ، ځمکه شنډه شوې او سړه شوې وه .
غرونو او درو د وريځو منډو او غورځنگونو ته غېږ پرانيستې وه او د څېړيو شنه ځنگلو نه يې د واورو د سپين غورځنگ هر کلي ته نځول .

دوست محمد اکا له خپلو دوو کوچنيو لورانو سره د خپل يو سخوندر پ پلټلو لپاره چې له نورو ځارويو څخه په بيديا کې پاتي شوی ، د ملک شاسوار باغچې ته ورننوتی ؤ د راگرځېدو په مهال د ملک شاسوار زمنو او سړيو هغه ودراوه او ميرزا د ملک زوی په ډېر قهر ورته وويل : زړه کونگه بيا دلته څه کوې ، ولې له موږ څخه لاس نه اخلې ؟

دوست محمد اکا چې اوربوز او غوږونه يې د غاړې په دسمال او کوڅوکې چڅموړلی وو او له غوږو هم يو څه درونډ ؤ هغه ته ځواب ورکړ : زه شکر دی بالکل جوړ يم ملک څنگه دی ؟

په دې کې ميرزا په دوست محمد اکا سوک پورته کړ په خوله يې وواهه او په داسې حال کې چې د هغه لنگوټی ړنگ شو او په سپينه ږيره بانـــدې يې د وينو نيـــز رامـات شو ، په لوړ آواز يې وويل : اوس به پوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې يې چې ملک څنګه دی ؟

دوست محمد اکا د ميرزا له ګوزار سره سم د ځمکې په لور رامات شو ، ورپسې ميرزا د لنګتو پرله پسې او ګړندې ګوزارونه ورکړل او په وهلو وهلو يې هغه د لارې د اړخ لښتې ته ورواچاوه او د دوست محمد اکا د لورانو طرف ته چې هلته پخپلو پړونو کې د باد او دوړو بهيرته د خپل پلار په وير کې ژړېدلې ، راغی او مخ هغوی ته يې وويل : که بيا زموږ چمبر او باغچې ته راګرځېدلې وئ څرمن به درنه وباسم . قاسم چې زموږ پلار ده ده سلا کې د زرګونو خلکو تر مخ لاس پورته کاوه بايد په دې پوهېدلی وای چې دغه تيري به خپل مناسب ځواب پيدا کړي او دا دې هغه څه يې چې کړلې وو ، ويې ريبل !

ماشومو نجونو په ډېر زحمت خپل پلار له لښتې نه راپورته کړ او هلته يې د ونو پناه ته د ده چکمن ، چې د لارې په مينځ کې يې له اوږو لويدلی و پې باندې وغوړوه .

صوفی محی الديم چې له جومات نه د مازيګر آذان ته راوتلی ؤ او د باد په وجه وران شزی لنګوټی يې بيا په سر باندې تاړه ستر ګې يې د قاسم په ماشومو خويندو چې د جومات له مخې په ژړا ژړا تېريدلې ولوېدې او غږ يې وکړ : ولې بچيانو په څه وجه ژاړئ ؟

ماشومو نجونو صوقي محی الدين په پېښه وپوهاوه او په ژړا ژړا د با او دوړو په ناتار کې د کور پلو لاړې .

ثوفي په منډه جومات ته ننووت او کليوال يې په قصه وپوهول . لمونځ کوونکې چې د اور په چار خشتې شاوخوا راټول شوي وو ، په تلوار له جومات نه راووتل او ځانونه يې د ملک شاسوار کلا ته ورځيرمه دوست محمد اکـــا ته راورسول . دروند بـاران پيل شوی ؤ او د ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمن او مټیان په کلا ننوتي وو . دروازې او د مالبند د جارګي کنډرونه یې ورپسې تړلي وو . باد لا هماغسې د تړلیو دروازو د کلا په موریو او تیر کشونو کې سورې وهلې . سړې او توفاني هوا د کلیوالو په زړونو او سینو باندې منګولې ښخولې او ساړه باران د هغوی زړه ته سړه لرې نه ایستله . هلکانو په تلوار دوست محمد اکا په ځنځولۍ کې راواخیست او د ثوفي محی الدین په لار ښوونه یې جومات ته چې د پېښې ځای ته نیږدې و راووړ . دوست محمد ځګریده له خولې او پوزې نه یې وینې رابهیدلې ، د سر او لاسونو پوستکي یې ګرژالي شوي او دوه درې ځایه سره شوي وو .

صوفي محی الدین خو ځو ځو واره پوښتنه ځنې وکړه . چا ووهلې ...؟ ولې یې ووهلې؟ تا هلته څه کول ...؟

دوست محمد اکا بې له دې چې سترګې پرانیزي او د صوفی محی الدین ځواب ورکړي لکه ړوند بلبل پخپل سر نارې وهلې ، د خدای روی مې دروړې دې هغه زما لیونی ، مطلب یې قاسم ؤ ، مه خبروئ ، هغه ته مه وایې چې زه د ملک زمنو وهلې یم . که هغه خبر شي وینې به تویې شي او سړي به په دې معامله کې مړ شي ...

صوفی محی الدین د اعتراض په توګه وویل : دوست محمد اکا پرېږده چې دا وار د وینو تویوونکو وینې تویې شي او د وینو تویولو لړۍ د همیش لپاره پای ته ورسېږي .

د کلي زیاتره زلمیان چې د اسلم او قاسم پلویان وو ، د بدې هوا او باران په وجه د مازیګر لمانځه ته نه وو راغلي ، خو کله چې په جومات کې دوو دریو تنو زلمیانو د دوست محمد اکا د وهل کېدو قصه واوریدله په منډو منډو د کلی په کوڅو او کورونو راوګرځیدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپا انډیوالان یې په پښته راخبر کړل .

ارسلا خو هماغه د دوست محمد اکا د راوړلو په سر کې جومات ته راورسېده او ځنګه چې یې هغه سپین‌ږیری په وینو کې لیت پیت ولید د آدینه کشري ورور مجید ته یې په سوځېدلی سا وویل چې هله هلکان راخبر کړه ، سوتې ، کرګان او لرونه راواخلئ .

خالمراد ، د کلي غوبه خو سم د لاسه د پوچ ویلو او کفري کنځلو خوله خلاصه کړه . د ملك او ګلك دین ، مذهب ، یسر او پیښوا یې یاد کړل او د خور مور او ناموس کنځلې یې وکړې . دوست محمداکا په رنځور آواز یې غږ کړل : مه مه ، خوله ونیسه ، توبه وکاږه ، کافر شوې .

په جومات کې د غوسه شویو زلمیانو د شور بګت په وجه هېڅا د هېچا خبره نه اوریدله د ټولو جوماتوالو احساسات د ملك او ګلك پر ضد راوپارېدل او د خدای په کور کې ناروا خبرې او پوچ الفاظ استعمال شول . د جوماتوالو وینه دومره توده شوې وه چې د مازیګر لمونځ له ځینو نه قضا شو او ځینو نورو په منفرده توګه اداء کړ . صوفی محی الدین لکه نوی زلمی تر هر چا زیات په غوسه ؤ . کله چې ارسلا هغه ته وویل : صوفي صاحب جماعت پاتې شو ، هغه ځواب ورکړ : په غزا کې لمونځونه پاتې کېږي . په دې کې دوست محمد اکا په رنځوره غاړه صوفي محی الدین ته چې د ده په سنبالولو اخته ؤ وویل : محی الدینه د خدای په خاطر یو وار زموږ کورته اړ شه د هغه لیوني تومانچه او سیلاوه خپل کور ته یوسه او جبرې یې پټ کړه ...

ــ دوست محمد ته فکر وکړه چې دا دې څه له خولې راوزي . وهل شوی هم ته یې او عذر هم ته کوې . تا د همدې کمزورۍ په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي له شغالانو نه زمريان جوړ کړل . ته نو له څه ډارېږې . تر دې پورته به نور څه درسره کېږي . قاسم به تر دې پورته د کوم مصلحت لپاره خوله پټوي ؟ دا قاسم نه دی ، بلکه د ملك زمن دي چې د وينو درياب ته يې لار خلاصه کړې ده . دا تيری به خامخوا خپل ځواب پيدا کړي . دا يوازې د قاسم ذمه نه ده دا زموږ د ټولو ذمه ده . پر تا باندې د ملك د زمنو لاس پورته کول ، دا معنی لري چې د ټول صياد په ګڼه عزت باندې لاس پورته شوي دی . دهغه په دود دستور باندې لاس پوره شوي دی . سپين ږيري پلرونه دي ، دوی په ټولو کشرانو باندې د درناوي او حرمت حق لري ، تر اوسه په دې سيمه کې هېڅ کشر او هېڅکله په سپين‌ږيري لاس نه‌وجګ کړی ، موږ به د شاسوار د زمنو لاسونه چې په دوست‌محمد اکا باندې پورته شوي دي ، د سپين ږيرو د حرمت ساتلو او د نارينتوب د پاللو لپاره پريکړو . صوفی محی الدين جوماتوالو ته مخ راوګرځاوه او خپلې خبرې يې داسې اوږدې کړې : ملك او ګلك د دوست محمد په بې عزته کولو او وهلو زموږ خوصلې آزمويې که يو وار بيايې دا لاره په موږ تيره کړه ، هله به په‌دې کلي کې د هېڅا پرده نه کېږي او بايده دې چې موږ بيا خپلې لنګوټې لرې واچوو او ټيکري په سر کړو .

ارسلا د صوفي محی‌الدين په خبره کې ورولوېده او پوښتنه يې وکړه : قاسم چېرې دی ؟

صوفي محی‌الدين ځواب ورکړ : هغه لا سبايې وخته له آدينه او جبار سره د مهردل کلي ته تللی دی .

ــ آيا تر ماښامه به راپيدا شي ؟

ــ نه نه که موږيې د دوست‌محمد اکا په پيښه خبر نکړو ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نن رانشي . هغوی د محمد نظر پهلوان د واده په بندو بست باندې غږېږي او له اوریدو اسلم پهلوان له اوږده سفر نه وروسته ملته رارسیدلی دی او نن په هغه ځای کې ټول وزلوبان او یاران په هغه راټول شوې دي .

صوفي محی الدین ارسلا له ځان سره له جومات څخه راویوست او هغه ته یې وویل : په تلوار منځوي صیاد ته لاړ شه . مهردل د دوست محمد اکا په وهل کېدو خبر کړه او زما له لوري ورته ووایه چې د کلي هلکان په دې پېښه ډېر غوسه شوي دي او ګوابښېږي و داسې بریښي چې د هغوی د تم کولو واګې به زما له لاسه ووزي ، موږ ته ژر تر ژره جبار او آدینه راولیږه چې د کلي هلکان تر مصلحت او مشورې شورې لاس اچولو نه وساتي . د هغه ځواب راوړه ، ژر تر ژته بېرته راوګرځه او وخت مه ضایع کوه .

مهردل ارسلا د باران په اوبو خیشت پیشت لاس نیولی خپلې قشخانې ته را ننه یوست ، قشخانه د چیلم د تمکو بوی او ترخه لوګې ډکه کړې وه . د اور چار خشتي د څېرې په لرګیو ډکه وه او لمبو د ناستو مېلمنو په سترګو کې پرقونه وهل . شاوخوا ناست کسان د ارسلا سترې مشي ته راپاڅیدل او مهردل مخ اسلم ته وویل : په کوز صیاد کې یو څه پېښ شوي دي ، زموږ ورتګ ضروري شوي دی ، لیکن اوس تیاره ده او موږ هلته کوم لاس او پښې نشو خوځولای . دغه د نن شپې خوشالتیا به نه خرابوو . سبا یې به بیا د تګ ملا وتړو . سملاسې به د پېښې د مخنیوي لپاره اسلم له جبار او آدینه سره یو ځای کوز صیاد ته ولیږو او موږ به تر سبا ناري وروسته پسې ورشو .

په دې ډبرې پسې سم مهردل د اسلم له لوري قاسم ته مخ راواړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وې ویل : څنګه ته څه وایې ؟

ــ زه پوه نشوم چې زموږ په صیاد کې څه پېښ شوي دی...؟

ــ دوست محمد اکا ...

ــ څه څه ... مړ خو به نه وي ؟

ــ نه مړ نه دی ، خو د ملک زمنو جنګ ورسره کړی دی .

قاسم د تورې پهلوي لونګۍ تر ولونو لاندې سترګې غټې کړې او د عادت په توګه یې د مسخرو په غاړه غټ غټ وخندل او وې ویل : دوست محمد به د ملک له زمنو سره څه جنګ کړی وي . ولې داسې نه وایې چې د ملک زمنو سم په مزه وهلی دی ... !

ــ دغسې یې وبوله .

ــ که دغسې وي ډېر ښه شوي دي . ګوندې اوس پوهیدلی وي چې له ملکانو سره کلی کول آسان کار ندی .

په قشخانه کې ګونګسی پیل شو ، وزلوبان په نیالیو او د غالیو په بالښتونوکې سره وخوځیدل په سترګو او مخونوکې یې د استهفام او پوښتنې علامې راپیدا شوې .

اسلم وویل : هغه څه چې کېدونکې وو ، وشول . د حساب او کتاب وخت راورسید . ملک د قاسم په وجه د ده په بوډا پلار باندې ګوزار وکړ . نر سړی د ملکانو نه خوښېږي ځکه خو ملک شاسوار یو وار د کلي بیاله د قاسم په کروندګره راماته کړه او بیایې د ده کادانې ته اور واچاوه ، دریم واریې د دوی قولبې ته برابر شوی سخوندر په لور وواهه او دا دې اوس د دوست محمد اکا په وهلو د قاسم ګریوان ته مخامخ لاس ورواچاوه .

ــ ښه ده اسلمه چې زما خبرو ته راغلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ قاسمه ستا سره بدي زما په سر کېږي په حقيقت کې ملک ستا پلار په پېښنه کې زه وهلی يم . هغه زما د غيرت او ايمان امتحان غوښتی دی ، آيا داسې نه ده ؟

ــ نه له سره داسې نه ده ، هغه زما پلار وهلی دی او د خپل پلار پور بايد زه پخپله واخلم .

محمد نظر پهلوان وويل : دا غلط بحثونه پرېږدئ . لنډه دا چې يا به دکوز صياد ټول خلک کلی پرېږدي او يا به ملک شاسوار له دغه کلي نه کډه کوي .

سکندر وويل : د ملک شاسوار بدی او غم لا پخوا زموږ پر تقديرونو باندې ليکل شوی دی

پاينده وويل : سبا بايد د ملک شاسوار تنور او نغری تود نشي .

اسلم وويل : که غواړئ لوی کار وکړئ ، لويه خبره مه کوئ .

مهردل وويل : اسلم پهلوان په وړاندې او موږ به ورپسې يو .

اسلم وويل : مهردل سم وايي دا گام به زه وچتوم .

ــ خبرې بس دي معلم صاحب جمعه خان دې د خبرو پرځای خپله دنبوره راواخلي او د غيرتی وزلوبانو زړونه دې خوشحال کړي .

قاسم ناڅاپي په کټ کټ وخندل . سکندر وپوښته : د څه لپاره خاندې ، څه در په ياد پول ؟

ــ وايي کلونه وړاندې دلته په قاسان کې يو دعوی جلب قرآن خور حاجی اوسېده ، هغه د يو غريب بزگر يوازينۍ باغچې باندې چې فقط هماغه يې لرله ، دعوی وکړه او په ابتداييه ، مرافعه او تميز محکموکې يې دغه باغچه له خپل خاوند نه وگټله . بله ورځ چې حاجی د هغه بزگــر په باغچه باندې خپله يوې گره کړه د بزگر زړه سخت وردديده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړ له خپل یو دوست څخه یې ښکاري ټوپک په امانت راووړ او راغی د باغچې پر دیوال یې ټوپک کېښود او دعوی جلب حاجی په نخه کې ونیو . د حاجی چې څنګه نظر په بزګر پریووت په تړړئ ژبه یې نارې کړې : پام کوه چې لاس له ځایه خطا نکړې له ما څخه... له ما څخه څه غواړې...و...ووا...ووایه څه غواړې؟ دا په ... په لاس کې دې څه دی؟

بزګر د لاس ټوپک ته اشاره وکړه وې ویل : حلجي جانه دا خو ځلرمې محکمې قاضي دی ، دا بلهې نه خوري او د خپل شردي توپیر پې نشته . زما او ستا وروستی فیصله په ده باندې کیږي .

په دې کې بزګر لټ وواهه او د ټوپک غاښ چیچنو د حاجی غوړونه وڅوخول . سخوابنتې یې یوه خوا بله خوا سره ولاړې ، کچه غوندې خندایې په خوله راویره شوه ، په درویزګره او ماته خوله یې وویل : ...پام کوه پام کوه ، لاس ماشې ته مه وړه ...له دې خبرې سره جوخت یې قولبه خلاصه کړه وې ویل : ما د څلرم قاضي فیصله په سو او سترګو منلې ده او په قانع یم .

قاسم چې قصه دې ځای ته راورسوله وې ویل : زما په خیال چې ملك او ګلك هم د څلرم قاضي فیصلې ته سترګې په لار دي .

ټولو یارانو د قاسم په خبره وخندل او سکندر وویل : والله که یې بې له دې څلرم قاضي نه په ځای هم کېنوئ .

اسلم ، قاسم او سکندر په ژوره توګه له سترګو تېر کړل او وې ویل : نن شپه به خوسحاله تېره کړو ، بیایې مخ معلم جمعه ته راواړوه او هغه یې مخاطب کړ : د مینې او مېړانې سندرې وبوله ، زموږ زړونوته د مصیبت او درد زغم وروبښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

جمعه معلم دنبوره راواخیسته ، رامینځته شو او د زړه له سوزه يې دا سندره وويله :

روزی که فلک نشانه‌ای تیرم کرد
پیوست به زلف یارو زنجیـرم کرد
پیوست به زلف یارو پیچیده شدم
غمهلی زمــانه عاقبت پیــــرم کرد

زرگــــر بچه ز هوش بیهوشم کرد
دستم بگرفت و حلقه به گوشم کرد
گفتـم که ز ددرد گوش فریاد کنم
لب را بلبم نهاد و خـــاموشم کرد

اندر سحری دو لاله ره شبنـــم زد
اندر جـــگرم زمانه تیـــر غم زد
تیری که زده راست میـان جگرم
ایــام جوانی را فـــلک برهم زد

یـــاد تو کنم سر زبـــــانم سوزد
ترک تو کنـــم تمام جانم سوزد
سریس که پیش کس نتانم گفتن
دردیست که مغزاستخوانم سوزد

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

یاد تو کنـــم دلـــــم شرر میریزد
ترک تو کنـم لخت جگر میریزد
تا آخر عمر اگـــــر تو با من باشی
در کاسه آب من شـــــکر میریزد

هلکان تر ملا آذانه پورې د جمعه معلم او نورو شوقیانو ساز او سندروته ناست وو . سبایې چې اسلم اودس ته راووت ، آسمان لکه صیقل شوی لاجورد پاک او ښایسته شوی ؤ . پروني باران د غرونو په څوکو باندې د واورې تاجونه ایښي وو . ستوري لکه د الماسو غمي د آسمان پر نیلي خیمه باندې برېښېدل . هوا سړه وه لیکن اندراب د تېر باران تر اوبو لاندې ځان پرېولی ؤ او د ژمي هرکلی ته چمتو کېده . د اسلم یسنه خورا پراخه شوې وه، هغه د شرف او برې احساس کاوه . هغه پوهیده چې د ده د تللې آبرو د جبران وخت رارسېدلی دی . هغه دعا کوله : خدایه زما پښې ټینګې کړه ، زما په متو کې د رستم قوت کېږده او ما د خپلو خطاوو او نیمګړتیاوو له مکافاتو څخه وبښه .

کله چې روڼ او طلایې لمر د اندراب په پرېول شویو غرونو باندې خپل طلایې چتر خور کړ ، اسلم د خپلو سپرو له ډلې سره کوز صیاد ته راغبرګ شو . په لاره کې جبار د هغوی مخې ته راپیدا شو او مهردل ته یې خبر ورکړ ، د اندراب ولسوال له خارنوال ، مفتي او د امنیه قوماندان سره په یوه ګڼه ډله کې برې درې ته وخوت . هغه له کوز صیاد نه صوفي محی الدین او له منځوی صیاد نه ملک مهردل هم برې درې ته ورغوښتي دي . زه د دې احوال له اخیستلو سره سم راوخوځېدم ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل چې د مشکي په سپرلو د کتار په لومړي سرکې له اسلم سره جوړه د صیاد په تاو راتاو لار باندې راروان ؤ ، له جبار څخه یې پوښتنه وکړه : چا دغه خبر تاته درکړ ؟

ــ سپایان راغلي وو او ډېر تلواریې ؤ . هغوی د دې سیمې د شاوخوا په ټولو ملکانو پسې رقعې راوړې وې او ستا رقعه موږ په خپله له هغوی نه واخیسته .

ــ آیا څه یې و نه ویل چې څه پېښ شوي دي ؟

ــ سپایانو خو یوازې دومره وویل چې په بره دره کې کوم څه پېښ شوي دي لیکن له دوی وړاندې یو دکاندار راغلی ؤ ، هغه وویل خنجر خان له کابل نه د راګرځېدو په لاره کې قتل شوی دی او پرون د هغه مړی د فج د شاوخوا غرونو په کومه شېله کې موندل شوی دی .

په دې ځای کې اسلم د جبار په خبرو ورننووت ، پوښتنه یې وکړه : آیا مړی خو د ارچې په ونه پورې نه ؤ راځوړند شوې ؟

اسلم د دې خبرې سره جوخت مهردل ته وروکتل او دواړه یوبل ته سره موسکي شول .

په دې مینځ کې قاسم په لوړ آواز وخندل او وې ویل : وزلوبان او ښکاریان خپل کسات چا ته نه پرېږدي . فیروزې خورکۍ ربښتیا ویلي ؤ چې اسلم به بیا صیاد ته راشي او زما د مظلومیت بازخواست به وکړي . هېڅوک د هغه له انتقام څخه خلاص نشي ... او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

ټولو سپرو ایران ایران یو بل ته وکتل خو مهردل په قاسم باندې مخ راواړاوه او هغه ته یې د غوسې په غاړه وویل : قاسمه ولې خپله خوله په واک کې نه ساتې ، د دې خبرو ضرورت څه دی چې ته یې کوي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم پهلوان د مهردل خبروته ورننووت ، هغه‌یې مخاطب کړ : نه مهردله ستا اعتراض سم نه دی . قاسم په حقه دی ، د هغه د خولې د پټولو وخت تېر شوی دی . خنجر ما پخپله وژلی ، اسلم په داسې حال کې چې خپلې دواړه منګولې یې سپېرلې وې لو په ځیر ځیر یې هغو ته کتل زیاته یې کړه : په همدې منګولو مې د هغه ترئ ونیوله او په همدې لاسونو مې هغه د ارچې په ونه کې راوځړاوه ... او د فیروزې پیشګویې مې رښتینې کړه . زه کوم غل ، قاتل او ظالم نه یم ، زه یو برحقه کسات اخیستونکې یم . کاشکې ما کولی شوی چې پر خپلې غوسې او روا غضب باندې پښه کېږدم او دومره نرم شم چې خپل مظلومیت وزغمم ، ما به کړی وای . زه اعتراف کوم ما نشو کولای د خپل غم ترخه زهر پخپله وچښم . زه د انتقام پر واټ وخوځېدم او تر پایه پر دې لارې پر مخ ځم . که مېړونه چوپیا غوره کړي او مېړانه ویده شي د کلیو ګیدړان او شغالان به په زمریانوکې د غلامۍ کړئ واچوي . مروت او شرافت به زموږ له زړونو څخه کډه وکړی

اسلم انډیوالانو ته مخ ورواړاوه وې پوښتل : تاسې زما په خبروکې څه وایاست ؟

ټولو لکه همیش په یو آواز وویل : موږ په تا ویاړو .

قاسم وویل : تا د مېړانې او سیالۍ دود تازه کړ .

معلم جمعه وویل : ته د صیاد وجدان یې .

مهردل وویل : ته د پاکۍ او مېړانې ساتندوی یې ، موږ ستا لښکر یو ته په موږ باور وکړه .

په خبرو خبروکې هغوی کوز صیاد ته‌راغلل او مخامخ د اسلم انګړ ته ننـــوتل . د کلي ځوانـــان او نیږدې ګاونډ دوستان او یاران هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راټول شول . جبار اسلم ته خبر ورکړل چې ملک ساشوار د کلا او باغچې ورونه او کړکۍ پسې تړلې . د مهمانخانې ، د کلا د دروازې په سر بالا خانه کې یې وسله‌وال سړی کېنولي دي او د کلا په چمبر پورې متصل د ونو د جترګي په بامونو باندې یې خپل وریرونه او پلویان د باز ګل او بهرام قولته زمن ، مزدوران او خپل ژرنده ګري له لاټیو او سوټیو سره کېنولي دي . دوه کسه نور د هستوګنې په بامونو باندې غلي شوي څار او پیره کوي . دکور نه د باندې د ملبند د جارګي چیله یې تړلې ده او داړونکي سپې یې له کلا نه رااېستلي او په دې احاطه کې یې خوشې کړي دي . له پرون رادورې یوازې یو وار سبا وختي یې دروازه خلاصه شوه او ګلک ترې راووت . هغه په ډیګلان ډیګلان خپل کور پلو وځغلېد او نیږدې نیم ساعت وړاندې پخپل یابو باندې سپور په ولسوال پسې درې ته وخوځېده . آوازه ده چې د درې خنجر خان چا وژلې دې او د ولسوالۍ ټول ماموران همد نن سبایې پورته تللی دي . زموږ صوفي محی‌الدین یې غوښتې وو ، موږ مشوره ورکړه چې در دې شي هم به د هغه ځای حال راوړي او هم به ګلک زموږ تر شا درواغجنې او بوینې خبرې نه کوي .

اسلم چې ډېر وخت له کلي لرې ؤ ځان یې د کلي په وضعیت پوه کړ . وروسته یې جبار ته وویل : ته او ارسلا سر له سبا ملاآذانه زموږ کلي ته د تګ راتګ ټولې لارې وتړئ ، یاران دوستان همدا نن شپه د لارو او کوڅو په تړلو او ساتلو وګمارئ او هر یوه ته د خپلې ذمه‌وارۍ ځای او مقصد وروښایاست . له پلیو هلکانو سره سپاره هم وټاکئ ، بزکش زلمیان دې خپل آسونه او وسلې تیارې کړي او شپه دې هم دلته زما په کـــور یا د کلي په جومـــات کې تېره کړي . مهردل دې همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په کلي کې پاتې شي که چېرې کومه پوښتنه یا ستونزه درپیدا شوه ، له هغه نه به پوښتنه وکړئ . د ملک شاسوار د کلا شاوخوا به داسې ساتئ چې مرغۍ هم له هغې نه د وتلو او ننوتلو لار پیدا نکړي . که د ملک سړی تښتېدل لاره به پې تړئ ، نیسئ به یې او په جومات کې به یې تر ځارمې لاندې ساتئ . سبا یې وخته به دوولس بزکش آسونه چې د مهردل مشکي ، تور غوږي سمند او د صوفي محی‌الدین کرنګ به پکې وي زموږ سپرلو ته چمتو کوئ . په کلي کې به د نن ماسپښین د لمانځه نه وروسته ښځې او ماشومان له کورونو څخه نه راوزي . دوست محمد اکا هم دا اوس د نهرین او یا سیاه درې له لارې د علاج په خاطر بغلان یا پلخمرۍ ته ولیږدوئ . ټوپک ، چړې ، توره ، سیلاوې ، یومان او سوټې چې د جګړې لپاره مناسب وي له کلي نه راټول کړئ او په مناسبه توګه یې زموږ پر هلکانو وویشئ . زموږ هېڅ انډیوال ته اجازه نشته چې له همدې شپې نه وروست تش لاسی وګرځي . د قاسم په کور باندې بې له ځنډه دوه تنه پیره کړئ . معلم صاحب جمعه خان او دوه تنه ورسره ښوونکې د ډوډۍ تر خوړلو وروسته له صیاد نه رخصت کړئ

په دې خبره باندې معلم جمعه خوابدي ښکاره کړه ، خو اسلم بې له ځنډه هغه ته وویل : معلم صاحب وخت تنګ دی ، حاجت اعتلراض ته نشته . موږ فتنه کوو او فتنه د معلمانو او میرازایانو کار ندې .

د ماسپښین په دوو بجو اسلم ملګري وزلوبان پخپل کور کې راټول کړل . او د دوې له مینځه یې د دغو کسانو نومونه واخیستل : محمد نظر پهلوان ، سکندر ، قاسم ، آدینه ، ارسلا ، جمال الدین د صوفي محی‌الدین زوی ، باز ګل او امیر ، روزی او ګلاب. دغه نه تنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له ما سره یو ځای د ملک شاسوار پر کلا ورځغلي ، زه او قاسم به ډزې کوو . امیر او بازګل به کلا او کور ته اور اچوي . محمد نظر پهلوان او سکندر به زما او قاسم ملاتړ کوي . دا نور به زموږ کومکیان وي ، که په موږ کې څوک زخمي او یا شهید شي ، هغوی به پورته کوي ...

مهردل په اسلم باندې اعتراض وکاوه : دا فیصله سمه نه ده .

ـ څه نقص لري ؟

ـ زما او ځینو نورو ونډه معلومه نشوه .

ـ ته به له نور سره کلا ته مخامخ د لویې لارې نه وربر موضع ونیسې . که چېرې پر موږ د چا مټ بر شو او یا موږ پر شا راغلو په موږ پسې به رادانګي او زموږ ملاتړ به کوي او پر دې سربېره به د کلي نظم ساتې او لارې به څارې ا. که چېرې موږ دښمن په مخه کړ او د ښامار ځاله وسوځوله تا به ځان دریم ګړی کړې او د حکومت ځواب به وایې .

ـ نه نه ، زه دې ډېر سپک تللی یم ، په ما دې مېړانه نه لورېږي . زه به هېڅکله د خلکو پیغورونو او ملامتیا ته ځان ورمکړم . مېړانه او عافیت غوښتنه دوه جلا لارې دي . که زه د ملکانو په پله تلای ، دغه بهادران او ننګیالي به مې د ملک یوسف غولي ته نه رابلل او تاته به مې د خپل زړه کړکۍ نه خلاسولې . تا زه سپک وتللم ، تا ښه کار ونکړه اسلمه ...

قاسم د مهردل خبرې تائید کړې وې ویل : وخت تنګ دی حساب به اوس سره نه کوو . لیکن زما خوښه دا ده چې مهردل دې خپل یوولس ډزې جـــرمني ټوپک واخلي او له ما او تا سره دې یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک د وژلو په کار کې مخامخ او بربنډ شریک شي .

په وزلوبانو کې گونگسی راپیدا شو . خو اسلم هغوی ته وویل : د شخړې او مناقشې وخت تېر دی د قاسم قیصله سمه ده په دې صورت کې دې سکندر د مهردل وظبفه په غاړه واخلي او د سکندر پر ځای دې بازگل له امیر سره کلا ته اور واچوي او مهردل دې خپل مشکي وځغلوي . زه به تور غوږې سمند او قاسم دې د صوفي محی الدین کرنگ واخلي ، نر یاران به خپل آسونه وځغلوي ، د کار تر خلاصېدو وروسته دې ټول سپاره هغوی چې له ما سره د ملک شاسوار کور او باغچې ته ننوزي ، زما د ځغاستو لیکه دې راپسې تعقیب کړي .

ټولو وویل : سمه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا یې کله چې سپیدو د هندوکش د پاسه د اندراب په لاجبری ختیځ باندې د لمر د سلطان راتګ ته د نور سپینه پټاره وغوړوله او د درې په او راتاو کې د آذانونو نارې خورې شوې د صیاد بزکشان له خپلو زین کړو آسونو سره ولاړ د انصاف او نیاو د پاللو په هدف کسات اخیستلو او وینو تویولو ته چمتو شوي وو .

اسلم د سپرېدو بولۍ ورکړه او له دې سره متصل یې قاسم ته وویل : دملک د کلا په لور یو ګړندۍ ځغاسته وکړه . د کلا د باندې د مابند جارګي سپي ووله او بې ځنډه د پټیو له مینځه د کلا له هغې بلې خوا څخه د باغچې شا ته ځان ورسوه . تر څو زه او مهردل در رسېږو ، د باغچې په مورچه ډزې کوه او موږ ته پوشش راکړه . موږ به له هماغې خوا نه په کلا برید وکړو ، د ملک کسان به له موږ سره اخته شي . د کلا له دې لورې به بازګل او امیر د دغو نورو ټولو ځوانانو تر ملاتړ لاندې د ملک کادانې ، د خسو زېرمې ، قشخانې او په جارګی کې د ځارویو غوجلې ته اور واچوي ورپسې به د کلا لویه دروازه ، ژرنده ، د کلا له دروازې سره متصل د غلې ګدام وسوځوي او په پای کې به کلا ته ورننوزي او پر هر څه به اور ولګوي . هر شئ چې مخې ته ورځي سوځې به‌یې او خرابوې به‌یې . کوم نارینه چې مقابلې ته راوزي او لاس درباندې پورته کوي مړه یې کړئ خو په ښځو او ماشومانو باندې لاس مه پورته کوئ. که مو وس رسېده جومات ته‌یې ولېږدوئ . لوټ او تالان به نه کوئ ، د ناموس ضرر به نه رسوئ ، د وژل شویو سره به بې حرمتي نه کوئ او شخړه هر څومره چې امکان ولري باید ژر خلاصه شي . آیا چمتو یاستئ ؟

ټولو وویل : هو چمتو یو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

ــ قاسمه یاالله !

قاسم تومانچه د گوپیچې په ججوري کې واچوله او پنځه ډزې ډک ټوپک یې په کیڼ لاس سنبال کړ . کرنګ یې پونده کړ او لکه لاټو د ملک د کلا په لورې د جومات تر شا په تاوراتاو کوڅه کې وځغلېده . کله چې د سپیو شور او د قاسم د پنځه ډزې لومړني ټک غځونې وکړې ، اسلم تور غوږې پوند کړ او مهردل ته یې د ځغلېدو اشاره ورکړه . په تنګه لاره کې د وزلوبې د میدان د دیبانو د منځو دربهار د کوڅې او کورونو رغولي ولرزول او د کلیوالو زړونه یې چې خونړیو پېښو ته سترګې په لار وو ، ونځول . د کلي ښځې ، ماشومان او بوډاګان او ټول هغه کسان چې په کورونو کې پاتې وو او د باندې راوتلو نه منع شوي وو د کورونو بامونو ته وختل او د پېښو ښار وشول .

امیر او بازګل د کراسینو له ټیمانو سره د ملک مالبند جارګي ته په داسې حال کې راورسېدل چې ورپسې د کلي د زلمیانو ډله له لاټیو او یومانو سره پسې لیکه شوې وه ، هغوی د دیوالونو په پنا کې لکه سپرغۍ له دغه او هغه خنډ نه اوښتل او په داسې حال کې چې د کلا له بامو او مرچو څخه ډوې پې کېدې ، دوی په موریو ، دروازو او انبارونو کې تېل شیندل او اوریې وراچووه .

اسلم او مهردل په یوه پراخه دایرهکې په ځغاسته د ملک د کلا دور راوواهه بلې خواته وروګرځېدل اوله قاسم سره یوه لورې ته شول . هغوی په ځغاستو کې د باغ د دیوالګی له شا څخه چې د ملک په کور او ټاټوبي د لارې له مقابل لورې څخه راګرځېدلي ؤ ، پر بالاخانو او بامونو ډزې پیل کړې او د ملک د جنګي کسانو پام یې د جارګي له لورې چې د کلا په هغه بله خواکې واقع ؤ ، ځانته راواړاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک زوی میرزا په منډه له بامه راکښته شو او خپل پلار ته چې هلته د کور د برنډې لاندې ټوپک په لاس په برزو او لنډه برکي کوټ کې ، لکه لړم ژر ژر دې خوا او هغې خوا ته یې قدم واهه ، وویل : ابا ، اور ، اور جارگي ، کادانه ، د خسو کوټه ، قشخانه او د مزدورانو خونه سوځي . خلک د کلا د مخې په کنډرونو رااوښتي دي ... لرنه ، سوټي ، یومان ... د میرازا شونډې وچې شوې او سترگې یې رډې رډې راوتلې وې . ملک چې هېڅکله یې د اور لگیدو د احتمال په باره کې فکر نه ؤ کړی ، سخت وارخطا شو . ځای په ځای ودریده گوتې او لاسونه یې سره وسرویل ، په پښو کې یې لرزه پیدا شوه او لنگوټه یه پر سر باندې لکه د زړې لارۍ کاربیتر په خوځېدو راغله . واقعي خطر یې احساس کړ او تېره چاړه یې په اوبو کې له ورایه ولیده او لکه په زړه لگیدلې زخمي وځگویده : وای ، وای ... برباد شوم هله اسفندیار راوبوله ...

هغه په مورچه ناست دی ډزې کوي ... که خپل ځای خوشې کړي د اسلم لچکان به له هغه لورې مخامخ په کور راننوزي .

د ملک رن□ الوتی ؤ ، شونډې او د لاسونو گوتې یې بېواکه رپیدلې ، قرار یې نشو ورکولای ، غوښتل یې څه ووایې خو تر خولې یې نه شو راایستلای . په پای کې یې زړه نا زړه د میرزا په اوږه لاس کېښود هغه ته وویل: راځئ پور ورته ومنو ، اسلم سوله غوښتونکې سړی دی ، وبه یې مني .

ــ ابا د دې خبرو وخت تېر دی .

ــ راځئ قرآن ورته شفیع کړو .

ــ دا لا یوه لاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نو جومات ته ورمنډه کړه قرآنونه راواخله ...

ــ هلته نه‌شم رسېدلای لارې‌یې بندې کړې دي .

په دې کې ګل‌میر ژرنده ګړی چې د کلا د وره پر سر بالاخانه کې‌یې مورچه نیولې وه ، چیغې کړې : ملکه ... ملکه د کلا دروازې اور واخیست .

ملک وارخطا راغبرګ شو . ویې لیدل چې دروازې د هغې چوکاټ او سرطاقونو اور اخیستی دی او پر بالاخانه سرې لمبې راچاپیر شوې دي . په ملک باندې دنیا تنګه شوه ، راوګرځېده، منډه‌یې واخیسته د دروازې مقابل لوري ته‌یې د خاورې د کوټې تر شا مورچه ونیوه او په سوې دروازه باندې‌یې د دښمن د احتمالي راننوتو مخه ونیوله .

اسفندیار ، بهرام قولته او عزیز د ملک شاسوار کشر ورور په باغچه کې د پټیو او بیدیا په استقامت مورچه نیولی وه او په اسلم ، قاسم او مهردل باندې چې غوښتل‌یې د روزل شویو آسونو په سپرلو باغچې ته راواړوي او له همدې لارې کلا ته ننوزي ، ډزې کولې . اسلم او ملګرویې د ځان د ساتنې لپاره آشونه ځغلول ، مانوریې کاوه او د اسفندیار پر تیرکشونو یې تعجیزي ډزې کولې او په پای کې اسلم تور غوړې سمند د اسفندیار د موضع په مقابل لورې له باغچې نه په یوه ټوپ راواړاوه او په سغاستویې د اسفندیار د شا له لورې هغې دروازې ته ځان ورساوه چې باغچه‌یې له کلا او کور سره تړله . د نظر پهلوان ډله له مقابل لورې د کلا په سوې دروازه باندې کلا ته راننوته او د کلا د ساتونکو روحیه‌یې چې د بام پر سریې مورچې نیولې وې ، ماته کړه .

اسفندیار په راغلي خطر پوه شو . یقین‌یې راغی چې کــار خلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو نارینه سړی ؤ ، د کمزورتیا او تسلیم روحیې غلبه پې ونکړه . له ټان سره یې فیصله وکړه چې تر وروستۍ سلګۍ به جنګېږي . قاسم او مهردل هم آسونه په ځغاستو او ټوب وهلو پر دیوال راواړول او باغچه د وروستۍ پریکړې او فیصلې میدان شو . د باغچې جنګ ډېر خونړی شو . د بزآشو آسونو په رااوښتو د سکندر او اسلم د ټوپک والو تر مینځ هېڅ خنډ او حایل پاتې نه شو . هغوی مخامخ یو په بل ډزې پیل کړې د اسلم دوی وضعیت چې په سپرلویې جنګ کاوه تر مقابل لوري زیات خطري ؤ . اسلم په اسفندیار باندې غږ کړ : که غواړې ژوندې پاتې شې ټوپک واچوه مخ د باغچې دیوال ته وګرځوه‌او لاسونه پورته کړه !

ــ زه مور داسې سست نه یم تږلی چې شغالانو ته تسلیم شم .

ــ چې داسې ده نو له لښتو او ځځلو نه راووزه او زما سینه په نخښنه کړه .

هغه راووت پنځه ډزې روسي ټوپک په لاس ، سره پهلوی لونګۍ په سر ، تورې جګې موزې او خړوړین چکمن په غاړه ، ملاستونی او د کارتوسو غاړه کۍ پې د پاسه ، مخ اسلم ته یې وویل : آس ودروه ، فیر وکړه .

ــ زهع ښکاري یم په منډه کې ګیدړ ولم ته وار ړومبی کړه چې بیا د مقابلې وخت نه درپاتې کېږي .

اسفندیار پنځه ډزې خوله اسلم ته سمه کړه خو هغه د آس جولان ګړندې کړ او د اسفندیار ګوزار په هدف و نه لګېده ورپسې اسلم د آس په منډه کې هغه د تندی د پاسه د وروځو تر مینځ پخپل برناو ټوپک وویشت او په چټکتیا د شا له دروازې له باغچې نه د ملک کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننووت ، ورپسې قاسم او مهردل د اسلم لار تعقیب کړه او د کلا په مینځ کې د نظر پهلوان له ډلګۍ سره چې په سوې دروازه کلا ته راننووتي وو ، یو ځای شول .

امیر پهلوان د ملک د کور او باغ د کېنو دیوالونو په پناکې د ژرندې دروازې ته ځان ورساوه او په ژرنده او غنمو پاکولو په دالان او دروازوېې اور ولګاوه . د ژرندې د وتې له اوږې ځخه یې د ملک د باغچې په صحن او د کلا د بامونو په شمالي څنګ باندې د موش کش ګوزارونه پیل کړ .

بازګل چې په ښي لاس لګیدلې ؤ د ملک د کلا دروازې ته نیږدې د کور اصلي عمارت لومړنۍ خونې ته یې اور واچاوه . ښځې او ماشومان له کوټو نه انګړ ته راتوی شول او لکه د محشر صحرا هر چا ځان ځان ته امن او پنا لټوله او چیغې یې وهلې . د ملک سړي او ګوندی ماران د ده د کور د بام له مورچو ځخه چې زیاتره هماغلته ځای په ځای شوي وو ، د تیښتې او ګوشه کېدو لپاره زینو او دیوالونو ځخه راښوه دول . میرزا د کور وروستي دهلیز ته چې د مور د هستوګنې خونه یې هلته واقع وه ، ننووت او له هماغه ځایه یې کله کله په غلا سر رایوست او ډزې به یې کولې او بیا به بېرته پټیده . ناځاپی د اسلم سترګې پې پریوتې ، وروځغلېده ، د دهلیز په خوله کې یې له آس نه ځمکې ته ودانګل او سمدستي په دهلیز ورننووت . کاته یې چې د میرزا مور په خپل زوی باندې پړونی راغوړولی دی . اسلم د ټوپک خوله ور ټیټه کړه خو د میرزا مور چې لاسونه یې په زوی اچولي وو او رېږدېدله په اوښکو ډکو سترګویې له اسلم نه وغوښتل : زما زوی مه وژنه ، زه همدا یو زوی لرم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه هم له مور نه یو زوی پاتې یم او هغه په ما ډزې وکړې .

ــ نور به دې نه ولي . هغه ما ته راوبخښنه ، دعا به درته وکړم .

اسلم لاس ځمکې ته ټیټ کړ ، د میرزا اچول شوی ټوپک یې راجګ کړ ، له دهلیز نه راووت او هغه یې له کړکۍ نه هغې خونې ته ورواچاوه چې اور یې اخیستی ؤ .

ملک شاسوار چې زبون یې وهل شوی او سر تر پایه ریږدېده او د تیښتې وخت یې نه و پیدا کړی ، ټوپک په لاس د کلا خالي دور ته ولاړ ؤ . قاسم چې د کلا په انګړ کې ښکته پورته ځغلېده نظر یې په ملک ولوېده ، کرنګ یې ودراوه ، له زین رابنکته شو ، دوه درې قدمه یې د هغه په لور وروچت کړل ، ټوپک یې ځنې واخیست ، د هغه لټ یې وواهه . کاته یې چې ججوری یې ډک دی ، بیا یې د ټوپخ دروی بوی کړ ، پوه شو چې نه دی چلېدلې ، هغه ته وویل :چې ډزونه دې نه شوی کولای ، ټوپخ تې ولې ډک کړې ؤ ؟

ــ قاسمه زه په تاسې ملامت شوی یم . ښایې کبر به مې کړی وي او دا کبر خدای رازوال کړ . اسلم نارینه سړی دی ، دا زما کور دې نه خرابوي او ما ته دې وخت راکړي چې زه د هغه پوره او مناسب عذر وکړم .

قاسم کټ کټ وخندل او ورپسې یې د غوسې په توګه سترګې سره غونټې کړې وې ویل : ملکه ستا د توبې او د اسلم د عفو وخت تېر شوی دی . د تا رنګو ظالمانو بدمرغي دا ده کوم وخت چې د خپلو بدیو او تیریو پټۍ کول غواړي بیا وخت نه دي ورته پاتې او څه لاس ته نه ورځي .

ملک خپلې سړې او وچې شونډې د څه ویلو لپاره وخوځولې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ټوپک تېږ وواهه او په ډېر هیبت او لوړ آواز یې پې کریغه کړه : مکاره ګیدړه نور بس ده . کلمه ووایه .

اسلم چې د ملک د کلا په مینځ کې یې د اور او لوګیو په ناتار کې په تور غوږې سمند باندې مانوړ کاوه او تعجیزي ډزې یې کولې په قاسم باندې نارې کړې : دا ستا حق نه دی چې لاسونه د ملک په وینه سره کړې ، دا خو زما واجب دی چې کبر راسره شوی او د ناموس زیان رارسېدلی دی . په دې کې د قاسم په لورې را نژدی شو ، لاس یې رااوږد کړ او د ملک شاسوار ټوپک یې له هغه نه واخیست او ملک شاسوار ته یې وویل : ما نه غوښتل چې وینې په وینو پرې مینځم ، خو تا پخپله دې ځای ته راورسوله . تا زما ښځه له ما واخیسته ، تا زما کوچنۍ ځالې ته دې اور واچاوه او کله چې ما عدالت وغوښت او د خپل حق لپاره مې شور او فریاد وکړ تا زما په خوله باندې لاسونه ونېول او زما غاړې ته دې بله چاړه تېره کړه ، زه دې مېړنتوب او هوډ پاللو ته مجبور کړم . هر لورې ته مې لاس واچاوه چې د پیغورونو او کرکې بار په زړه سپک کړم لیکن تا پر ما باندې ټولې لارې چارې وتړلې او زما په زړه کې دې کسات اور تازه وساته .

ملک شاسوار په ډېر ماته خوله وویل : ښایي د خدای به رضا نه وه چې زما او ستا زړونه سره تاوده شي .

ــ د ظالمانو یوه نخښه دا ده چې د خپلو تیریو او کبرونو قصو تل د قضا او قدر په غاړه اچوي .

ــ راځه چې همدا اوس یې دوه په دوه همدلته سره فیصله کړو .

ــ اوس چې اسفندیار غوندې زړه‌ور سپور ووژل شو ، د روغې جوړې ضرورت نور څه پاتې دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک د اسفندیار د مرگ په اوریدو بېواکه چيغه له خولې وايسته : اسفندیاره زویه ، په مرگ تللیه زویه ...

اسلم د ملک له چیغې سره سم هماغه د ده ټوپک وروا‌ړاوه او ججورې یې د ملک په ټټر کې خالي کړ او بیایې د هغه په بې ځانه جسد باندې وروغورځاوه او له ځان سره یې وویل : خدایه ستا شکرانه اداء کوم که مې زیاته کړی وي بنده یم ما وبخښه . وروسته تور غوږې ته پونده ورکړه ، هغه په دوو پښو ودریده او بیایې وړاندې ودانگل او د کلا ښخه کوځې ته راووت . سپاره د کلي په تاوراتاو کې په اسلم پسې لیکه شول او لکه د څپلي لیوان د یخ وهلو کروندو په مینځ کې د غرونو په لور وځغلېدل .د شمال له لورې د غرونو په غاړو د ژمي وریځې راماتې شوې وې او هندوکش د ځغلنده وریځو تر یرغمل لاندې خپل ژمنی برم او ابهت بیا موندلی ؤ . اسلم د وروستي ځل لپاره د غرونو له لمنو ښخه خپل محبوب کلي ته چې د ملک شاسوار د کلا په لوگیو پټ شوی ؤ ، راوکتل ، نرۍ موسکایې په بریتو راوېره شوه او له ځان سره یې وویل : موږ حق غوښت چا را نه کړ . د عدالت لپاره وجنگېدو خپل هوډ ته ورسېدو . یوازې هغه کسان چې د مصیبت د زغملو لپاره لوی زړونه او وچت عزمونه لري ، حق او هوډ ته رسیدلای شي .

موږ خپلو غرونو ته ځو ، غرونه د دنیا د ښایست او جلال برجونه دي ، که انسان پر هغوی تکیه شي ، هغوی د انسان باور او هوډ نه ضلیع کوي .

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library